

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

AK MÖÖR DESTANI
TRANSKRİPSİYON, AKTARMA, GRAMATİKAL DİZİN

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

MASTER TEZİ

120515

HAZIRLAYAN
MUSTAFA DURMUŞ

DANIŞMAN
PROF. DR. AHMET BİCAN ERCİLASUN

ANKARA 2002

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne
Ankara

Mustafa Durmuş'a ait Ak Möör Destanı Transkripsiyon, Aktarma,
Gramatikal Dizin adlı çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili Bilim Dalında
yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Prof. Dr. Ahmet B.
Ercilamın

Üye

Doç. Dr. Fatih Kırısaloğlu

Üye

A3

120545

SÖZ BAŞI

Sanat, insan yaşamının aynası olarak insanlık tarihi kadar eskidir. Edebiyat ise ancak, kurallarıyla birlikte belirli şartları haiz ortamlarda aksini bulmuştur. Sözlü edebiyat ürünlerinde bile, gerek şekil gerekse muhteva yönüyle belirli kriterler, söz konusu eserlerin edebîlik şartı olmuştur. Ayrıca, insan yaşamının bütün yönlerinin edebî bütünlük içerisinde verilmesi, dolayısıyla, bir edebiyat kültürünün, bir edebiyat geleneğinin oluşması çok uzun dönemlerde varlığını devam ettirmiş tarihî tekâmülü kaçınılmaz kılmıştır. Hayatın en ayrıntılı edebî akislerinden biri, belki de, birincisi olan roman türünün Türk ve dünya topluluklarında önce sözlü ve sonra yazılı karşılığı sayılabilecek destanlar, modern edebiyat anlayışının oluşumuna kadar edebî tekâmülün doruk noktası olmuştur.

Tezimize konu olan destan metninin edebî çevresine göz attığımızda, Kırgız toplumunun yaşam tarzı olarak destan oluşturmaya ve yazmaya çok elverişli olduğunu görürüz. Manas gibi, tarihin çeşitli engellemelerine rağmen -ki sosyalist baskı bunun en açık örneğidir -günümüze ulaşan abidevî eser konuyu yeteri derecede aydınlatacaktır. Ak Möör'de de, söz konusu edebî çevrede ortaya çıkmış bir sosyal gerçeklik, aşk merkezli bazı olayların edebî kompozisyonu sunulmuştur. Tezimiz, olaylarının gerçekleşmesi bakımından yakın bir geçmişe sahip bu destanın transkripsiyonlu metni, Türkiye Türkçesine aktarımı ve bu metne bağlı bir gramatikal dizinden oluşmaktadır.

Tezimizin Giriş bölümünde, kısaca Kırgız tarihinden bilgiler verdik. Ardından, bir destan metni üzerinde çalışmamız dolayısıyla, destan kavramına değindik. Ak Möör destanının asıl kahramanları olan Cantay'ı, Ak Möör'ü ve Bolot'u tanıtmaya çalıştık. Destanın mevcut yedi varyantının hangi tarihlerde, hangi kişilerden ve kimler tarafından derlenip yazıya geçirildiğini belirtmeye çalıştık. Çalışmamıza esas teşkil eden destan mevcut yedi varyant içerisinde, Kalık Akiyev'den delenmiş olanıdır. Ancak bütün bu bilgileri verirken, tezimizin esasını bir gramer çalışmasının oluşturması

sebebiyle, söz konusu bilgilerin kapsamlı bir tahlil çalışması olmamasına gayret gösterdik.

Metin bölümünde, Ak Möör destanının Lâtin harflerindeki transkripsiyonlu karşılığını satır numaralarıyla birlikte verdik, metnin Türkiye Türkçesine aktarımını da aynı sayfada karşılarına yazdık.

Dizin bölümünde, metinde geçen tüm kelimeleri dikkate alarak bir madde başı listesi hazırladık. Bu listede, kelimelerin içerisinde gövde olanları ayrı bir madde başı olarak ele alıp, söz konusu madde başı kelimelere gelen ekleri metindeki satır numaraları ile birlikte verdik. Bu bölümü hazırlarken Besim Atalay'ın Divanü Lügat-it Türk adlı çalışmasında uyguladığı metodu örnek aldık.

Tezimizin hazırlanması sırasındaki emeklerinden ötürü danışman hocam Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun'a ve Doç. Dr. Hülya Kasapoğlu-Çengel'e sonsuz teşekkürlerimi sunmayı bir borç biliyorum.

Ankara 2002

Mustafa DURMUŞ

İÇİNDEKİLER

Söz Başı.....	i
İçindekiler.....	iii

I. BÖLÜM

Giriş.....	1
------------	---

II. BÖLÜM

Metin.....	12
------------	----

III. BÖLÜM

Dizin.....	154
Sonuç.....	294
Kaynakça	302
Özet	304
Abstract	305

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Günümüzde, dünya üzerinde bağımsız, özerk veya bütünüyle bir ülkenin egemenliği altında hayatlarını devam ettiren pek çok Türk topluluğu vardır. Ancak bu Türk toplulukları içerisinde Kırgızlar gibi, yazılı kaynaklara göre en eski tarihe sahip olma özelliğini, adını değiştirmeyip muhafaza eden ise pek azdır. Kronolojik olarak tarihî derinliğine sık sık baş vurduğumuz Çin ve Arap kaynakları, Kırgızların “*Türkün asıl vatani Isık-Göl*”¹ ile “...kuzeyde başlıca *Abakan bozkırında...*”² yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Çin kaynaklarında Kırgızların, M.Ö. I. Asırda ‘*Jiankun*’, II. asırda ‘*Gekun*’ daha sonraki dönemlerde M.S. VI. asırda ‘*Qigu*’, ‘*Hegu*’ ve VI.-VIII. asırlar arasında da ‘*Jiegu*’ şeklinde geçtiğini gösteren ciddi kayıtlar vardır.³ M.Ö. II. asırda Kırgızlar, Büyük Türk Hun İmparatorluğuna bağlandılar. Bu devletin yıkılmasından sonra IV. asırda, Çin kaynaklarında ‘*Hakas Devleti*’ adıyla anılan büyük bir devlet kurdular.⁴ “...Kırgızlar, Çinliler tarafından, *Hakas* ismiyle zikrediliyorlar. *Asya’nın şimâl-i şarkî kısmında, şarkta – Baykal gölüne ve cenupta – şarkî ;Türkistan’a kadar uzanan bir devlet teşkil eden Hakasları Çinliler uzun boylu, sarı saçlı, al yanaklı mavi gözlü ve oldukça medenî bir kavim olarak tavsif ederler. Bu mâlûmat islâm kaynaklarınca da te’kit edilmektedir. XI. asırda İranlı müverrih Gardîzî, meçhûl bir kaynaktan alarak, Kırgızların saçlarının açık renkte olduğunu ve bundan dolayı Kırgızlar ile islavlara arasında bir kârabetin mevcut olduğu zannedildiğini söylüyor. Çin kaynaklarında Kırgızlardan bahsedilmesi, bunların çok eskiden mühim ticarî münasebetlerin geliştiği mîntıkada yaşamış olmalarından ileri gelse gerek.”⁵ VII. asırda Göktürklerle bağlanan Kırgızlar, VIII. asırda Uygur Türkleriyle*

¹ TOGAN, Ord. Prof. Dr. Zeki Velidî; Umumî Türk Tarihine Giriş, Enderun Kitabevi, İstanbul 1981, s.17.

² SÜMER, Prof. Dr. Faruk; Oğuzlar, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1999, s. 25.

³ PULLEYBLANK, E. G. : “The Name of the Kirghiz”, *Central Asiatic Journal*, 1990 Sayı 34, s. 98-108.

–TÜRKMEN, Prof. Dr. Fikret (Yayına hazırlayan); Manas Destanı Üzerinde İncelemeler (Çeviriler – I), Türk Dil Kurumu Yay., Ankara 1995, s. 1.

⁴ İNAN, Prof. Dr. Abdülkadir ; “Kırgızlar”, Makaleler ve İncelemeler, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1968, s.39-40.

⁵ ARAT, Prof. Dr. Reşit Rahmeti; “Kırgızlar”, *İslam Ansiklopedisi*, M.E.B. Yay., C. VI, s. 737.

birleşerek Göktürkleri yıktılar. Kırgızların şimdi yaşadıkları bölgeye ne zaman ve nasıl geldikleri konusunda değişik görüşler vardır. Faruk Sümer, Kırgızların, “...şimdi Kırgızistan denilen Orta Asya’daki yurtlarına XV. yüzyılın ikinci yarısında Kalmuk Moğolları tarafından getirildiğini”⁶ belirtir. XV.-XVII. asırlarda Kalmuk-Moğollarla mücadele eden Kırgızlar XVIII. asırda Türkistan’da oluşan hanlıklara bağlandılar. 1860-1881 yılları arasında Rusların işgaline uğradılar. Kırgızlar, “Çarlık Rusyasının hakimiyeti sırasında birçok kez bağımsızlık mücadelesine girişmiş; fakat, bu direnişler sonucunda binlerce can kaybı vermişlerdir. 1897’deki Endican isyanı ile 1916 yılındaki Kırgız isyanı en kanlı direnişler olarak tarihe geçmiştir. 1917’deki Bolşevik ihtilâli ile Kırgızlar, eski adıyla Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğine dahil edilmişlerdir. Kırgızistan, 1980’li yılların ortalarından itibaren Gorbaçov yönetimi ile başlayan açıklık ve yeniden yapılanma sürecinin getirdiği tarihi gelişmeler sonucunda bağımsızlığa doğru adım adım ilerlemiştir. Nihayet, 1991’de Moskova’da yaşanan darbe girişimi ve merkezî hükümetin istifasıyla Kırgızistan Cumhuriyeti 31 Ağustos 1991 günü bağımsızlığını yeniden kazanmıştır.”⁷

Kırgızlar iki esas kola ayrılırlar: *Ong* (sağ) ve *Sol* (sol). *Ong*’lar 6 boydan ibarettir: 1) *Bağış* (Sığın) boyu, Issık-Kül’ün doğusunda Tekes boyunda, 2) *Sarı Bağış* (Sarı Sığın) boyu, Issık-Kül’ün güney ve batı sahillerinde, 3) *Soltu* veya *Solto* boyu, Çu nehrinin güneyinde, 4) *Edigene* boyu, Endican nehri boyunca, 5) *Çon Bağış* (Büyük Sığın) boyu, Kaşgar’ın kuzey ve batısında ve 6) *Çerik* (Çeri, ordu) boyu, Kokan etrafında göçerler. *Sol* kol, *Ong*’a göre sayı bakımından daha az olup, Talas nehri boyunca göçerler.⁸

⁶ SÜMER, Prof. Dr. Faruk; *Oğuzlar*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1999, s. 47.

⁷ KASAPOĞLU-ÇENGEL, Doç. Dr. Hülya; *Kırgız Türkleri Edebiyatı*, Türk Dünyası El Kitabı (Türkiye Dışı Türk Edebiyatları), Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay., C. IX, Ankara 1988, s. 367.

⁸ TEMİR, Prof. Dr. Ahmet; *Türkoloji Tarihinde Wilhelm Radloff Devri*, Türk Dil Kurumu Yay., Ankara 1991, s. 82

“1920’lerden itibaren ‘ağız’ları ayrı yazı dilleri hâline getirilen Türk zümrelerinin birbirleriyle temasları da kesilerek anlaşma imkânları kaldırılmak istenmiş”⁹ ve bu amaca da büyük ölçüde ulaşılmıştır. Kırgız edebiyatını, Kırgızların kültürel gelişimini ve devamlılığını olumsuz bir şekilde etkileyen siyasî müdahaleler neticesinde “Modern Kırgız edebiyatı Ekim ihtilâli ile İkinci Dünya Savaşı yılları arasında kısır bir dönem yaşamıştır. ...Yeni ideolojinin benimsenmesi için ihtilâlden önceki hayat sürekli olarak küçümsenmiştir. Eski düzen kötülenmekle beraber Kırgız şair ve yazarlarının çoğunluğunun gelenekten beslendiği inkâr edilemez.”¹⁰

Toplum içerisinde dar bir çevrede veya geniş bir kitle içerisinde yaşanmış ancak etkileri ağızdan ağıza dolaşan ve yazıya aktarılan kadar geçen sürede yeni unsurlarla süslenen hikâyeler konu farklılığına rağmen destan (değişik Türk topluluklarında dastan, epos, rivâyât, olongho, comok, cır)¹¹ şeklinde isimlendirilir. Bu hikâyelerin icrası nazım, nesir (kara söz) veya nazım-nesir şeklinde olabilir. Kelimenin Türkler tarafından ilk defa ne zaman kullanıldığını tespit etmek oldukça zordur. Yine de bu kelimenin 9-11. yüzyıllardaki edebiyata ait metinlerde kullanıldığı tahmin edilebilir.¹² Kelimenin Türk Edebiyatında da İran etkisiyle önce divan edebiyatına, daha sonra da umumi Türkçe’ye geçtiği söylenebilir.¹³

Kırgızlarda destan kelimesini karşılamak üzere ‘comok’ melimesinin kullanıldığını, ayrıca destan anlatıcısına da ‘comokçu’ dendiğini biliyoruz. Bunun yanı sıra Manas destanının tamamını anlatana da ‘comokçu’ denilirken, destanın bir bölümünü anlatan ‘cırçı’ olarak isimlendirilmektedir.¹⁴

⁹ ERCİLASUN, Prof. Dr. Ahmet Bican; Türk Dünyası Üzerine İncelemeler, Akçağ Yay., Ankara 1997, s. 367.

¹⁰ KASAPOĞLU-ÇENGEL, Doç. Dr. Hülya; Kırgız Türkleri Edebiyatı, Türk Dünyası El Kitabı(Türkiye Dışı Türk Edebiyatları), Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay., C. IX, Ankara 1988, s. 396.

¹¹ Türk Lehçeleri Sözlüğü; Kültür Bakanlığı Yay.

¹² ELÇİN, Doç. Dr. Şükrü; “ Türk Dilinde ‘Destan’ Kelimesi ve Mefhumu”, Türk Kültürü, yıl 6, sayı 63, Ocak 1968. S. 159.

¹³ a. g. m., s. 160

¹⁴ a. g. m., s. 159

Millî özellik taşıyan bu eserler, genel hatlarıyla tarihî gerçeklikleri yansıttıkları gibi, itibarî (gerçeğimsi) yapı içerisinde sanatsal kaygılar dikkate alınarak edebî bir kompozisyon olarak da sunulabilir.

Türk destan edebiyatının en güzel numunelerini Kırgız destanları teşkil eder. Kırgız Türkleri arasında çok inkişaf etmiş olan ve son zamanlara kadar müsait bir muhit ve hava içinde, canlı bir şekilde devam eden destanlar, bir taraftan Kırgızların muhtelif devirlerdeki mücadelelerini tasvir ederken diğer taraftan dinleyicilerini bugünün ve yarının şartları içinde yapılması zaruri olan mücadeleye de hazırlamak suretiyle, bir milli kuvvet kaynağı vazifesini görmüştür. Manas destanı buna en güzel örneği teşkil etmektedir.¹⁵ Kırgız toplumunda, yaşanmış ve daha sonra edebî bütünlük içerisinde sunulmuş en önemli destanlara bir göz atalım:

Kococaş destanı, göçebe hayat tarzı yaşayan halkının av ihtiyaçlarını karşılayan Avcı Kococaş'ın geyiklerin mitolojik sahibi ve anne kudretinin sembolü Sur Eşki tarafından hazin bir şekilde öldürülmesini anlatır. Destanın üç varyantı vardır. Bu varyantlardan ilki T. Ceentaev'den derlenen varyanttır ve Kırgız İlimler Akademisi'nin El Yazmaları fondunda yer almaktadır. S. Konokbayev'den derlenen ikinci varyant, aynı şahsın kendi kütüphanesinde bulunmaktadır. Üçüncü varyant ise A. Üsönbayev'den derlenmiştir.¹⁶ Toteme karşı gelenin cezalandırılacağı temasını işleyen destanın 1932 ve 1940 yıllarında yayımı gerçekleşmiştir.

Gök dev, Kara dev ve Dökme Demir Kulak Alp gibi yer altına ait kara güçlerle mücadele Er Töştük, mücadele sırasında ölür ve Alp Karakuş tarafından yeniden diriltir. Daha sonra dostları yardımıyla kara güçlere karşı zafer kazanır. İçerisinde İslami unsurlar da taşıyan Er Töştük Destanı, Kırgızların dışında Tümen Tatarlarında, Kazaklarda, Altaylarda da vardır.¹⁷

¹⁵ ARAT, Prof. Dr. Reşit Rahmeti; ARAT, Prof. Dr. Reşit Rahmeti; "Kırgızlar", İslam Ansiklopedisi, M.E.B. Yay., C. VI, s. 740.

¹⁶ SUVANBEKOV, Cursun; Kırgız Elinin Baatırdık Epostoru, Mektep Basması, Frunze 1970, s. 23-47

¹⁷ a. g. e., s. 49-79

Bu kahramanlık destanını ilk kez ünlü Türkolog W. Radloff 1862 yılında derlenmiştir. 1927 yılında başka bir derlemesi yapılan söz konusu kahramanlık destanının 1932 yılında ilk yayımı gerçekleştirilmiştir.

Canıl Mirza ve Kurmanbek destanlarında Kalmuk (Moğol)lara karşı verilen mücadeleler anlatılır. Canıl Mirza zekâsı, yetenekleri ve gücüyle erkeklerin önüne geçmeyi başaran ve halkının (Noygutların) Kalmuklara karşı vermiş olduğu mücadeleyle düşman akınlarını durdurmasında önemli rol oynayan kadın kahramandır. Kırgızistan Bilimler Akademisi Dil ve Edebiyat Enstitüsü El Yazmaları Bölümünde dört varyantı bulunmaktadır. Bunlar içerisinde M. Musulmankulov'a ait olan varyant, orijinalliği ile ön plana çıkmaktadır.¹⁸ 1954, 1957 ve 1967 yıllarında olmak üzere üç kez yayımlanmıştır.

Kurmanbek destanı, gerek kahramanın dışarıda Kalmuklara, içeride de diğer boylara karşı verdiği mücadelenin anlatımında, gerekse Kırgız kültürünün ve Kırgız sosyal yaşamının çeşitli yönlerinin işlenişindeki başarısıyla önemli bir eserdir. Destanın 1928, 1938 ve 1958 yıllarında derlenen üç varyantından, 1938 yılında Kalık Akiyev'den derlenen varyantı yayımlandıktan sonra destanın 1957 yılında bir yayımı daha gerçekleşmiştir. Destanın diğer derleyicileri M. Musulmankulov ve M. Kalenderov'dur.¹⁹

Er Tabıldı destanında da Kırgızlar arasında süregelen iç çekişmeleri ve Kırgız sosyal hayatının çeşitli yönlerini buluruz. Er Tabıldı, kötülere ve kötülüklere karşı mücadele eder ve hep zayıfların, muhtaçların yanında yer alır. Destanın A. Tınıbekov, I. Dıykanbayev ve C. Camgırçinova olmak üzere üç varyantı vardır. Mevcut varyantlar içerisinde, A. Tınıbekov varyantı 1940 ve 1957 yıllarında iki kez yayımlanmıştır. Diğer iki varyant Kırgızistan İlimler Akademisi'nin Dil ve Edebiyat Enstitüsü El Yazmaları fondunda yer almaktadır.²⁰

¹⁸ a. g. e., s. 184-207

¹⁹ a. g. e., s. 119-149

²⁰ a. g. e., s. 151-183

Kendi adıyla anılan destanda Hedeykan, etrafında toplamayı başardığı gençlerle birlikte zenginden alıp fakire vermeye çalışan bir gençtir. Bir ara zekâsı ve becerisiyle tahta oturmayı da başaran Hedeykan, halktan yana adil olma özelliğini sürdürür. K. Akiyev ve A. Üsönbayev tarafından derlenmiş iki varyantı bulunan destan, ilk kez 1938 olmak üzere 1950 ve 1970 yıllarında üç defa yayımlanmıştır.

Sarıncı – Bakay destanında, hanın iki oğlu arasında cereyan eden ve konusu Akbermet adlı güzel kız ile evlenme isteğinin oluşturduğu olaylar sıralanmaktadır. Olaylar çeşitli entrik unsurlarla renklilik kazanır. Destanda yine Kırgız sosyal hayatının ve kültürel dinamizminin bazı izdüşümlerini bulmak mümkündür. Destanın 1923 yılında S. Konokbayev'den, 1958 yılında da M. Satıbaldiyev ile H. Üsönbayev'den derlenen üç varyantı vardır.

Aşkı konu edinen destanlar içerisinde Olcobay ile Kişimcan destanının önemli bir yeri vardır. Birlikteliklerine engel olan geleneklere, bu gelenekleri şekillendiren sosyal ilişkilere karşı mücadele eden kahramanlar bir türlü kavuşamazlar. Destanın kadın kadın kahramanı Kişimcan gerek psikolojik özellikleri gerekse taşıdığı epik özellikleri ile ideal bir kadındır. Destana ait ilk varyant 1917 yılında M. Kabilov'dan, ikinci varyant 1925 yılında S. Sekebayev'den son olarak üçüncü varyant da 1940 yılında H. Üsönbayev'den derlenmiştir.

Manas, Kırgızların büyük destanı. O, yalnızca Kırgız destancılık geleneği içerisindeki en önemli eser değil, aynı zamanda Kırgız dili ve edebiyatının tekamülünü bünyesinde gerçekleştiren bir edebi hazine olarak tüm Kırgız halkının bağımsızlık türküsüdür. Mücadeleci ve cesur mizaca sahip olan Kırgızlar, Türk toplulukları içerisindeki millî tarihî derinliklerini sözlü edebiyattaki ustalıklarıyla birleştirmiş, müşterek Orta Asya hatta dünya edebiyatının şaheseri Manas'ı ortaya koymuşlardır. Mücadeleci ve cesur mizaca sahip olan Kırgızlar, Türk toplulukları içerisindeki millî tarihî derinliklerini sözlü edebiyattaki ustalıklarıyla birleştirmiş, müşterek Orta Asya hatta dünya edebiyatının şaheseri Manas'ı ortaya koymuşlardır. Manas,

dağılan Kırgız feodal hanlıklarını, Kırgız halkının tek kurtuluş çaresi olduğu için, birleştirmeye çalışır. Mücadelesini hep bu uğurda verir. Barış dönemlerindeki sosyal ilişkileri ve karısı Kanıkey'le yaşadıkları sosyal alanda, dava arkadaşları ile birlikte iç ve özellikle de dış kuvvetlere karşı verdiği mücadeleleri askeri alanda ideal bir tipi onun şahsında ortaya çıkarmıştır. Manas'ın ölümünden sonra ise oğlu Semetey onun ideallerini gerçekleştirmek için mücadele eder.

Tezimize konu olan metni de, gelenekten beslenmesi, yaşanmış olayları toplumun değer yargıları ile kültürel bütünlük içerisinde vermesi yönüyle önemli bir eserdir. Destanın konusunu kısaca özetleyelim:

Şabdan'ın dedesi Cantay, Çöng Köl'e geldiği sırada Möör'ü görür ve ona aşık olur. Seksen yaşındaki ihtiyar Cantay'a zorla verilen on altılık Möör, birlikte büyüdüğü ve derin bir aşkla sevdiği Bolot'a bir cariyeyle düğününün yapılmakta olduğunu bildiren bir haber yollar. Düğün evine gelen Bolot, "bu kadar yaşlı bir adamla, uzaklara gittiği için üzüntüsünü", Möör ise "kaderinin kötü olduğunu, Bolot'a olan sevdasını" bildiren sözlerle vedalaşırlar. Bunu gören yiğitleri durumu beylerine anlatınca, Cantay, Möör'ü alarak köyüne döner. Aradan dört ay geçtikten sonra Möör'ü çok özleyen Bolot, Cantay'ın Kazakistan'a gittiğini duyar duymaz obaya gelir. Geceyi Cantay'ın yatağında geçiren Möör ile Bolot, "bu gece hiç şafak sökmese" diye düşünerek sabahı ederler. Uyandıklarında Möör, "eşinin o sabah geleceğini söyleyince içinden Cantay ölse de sevgilimi alıp götürsem" diye geçiren Bolot, yeniden gelmek üzere evden çıkar.

Bir müddet sonra geri döndüğünde eşi Möör ile çay içen Cantay, Bolot'u görünce, "bu karımın yeğeni olmalı" diye düşünerek ona rakı ikram eder. Bolot'un sarhoş olduğunu gören Cantay, ondan Möör'le evlendiği sırada söylediği türküyü tekrar etmesini rica eder. Bolot, Möör'e olan sevgisini, buraya onu görmek için geldiğini, bir gece misafir olup gideceğini türküsüyle ifade edince, Cantay, aklından "ben hükmü her yere yeten bir adam olayım da, Bolot'la baş edemeyeyim. Ya karımı zorla alıp

giderse" diye geçirir ve misafir olduğunun sabahı onu güzel bir ata bindirerek, "Bolot, bundan sonra gözüme görünme" diye kibarca kovar.²¹

"Ak Möör ", olayları yönüyle zaman olarak yakın sayılabilecek bir tarihî gerçekliği konu edinmektedir. Hikâyenin asıl kahramanları olan Cantay, Ak Möör ve Bolot, tarihî gerçekliği bulunan şahsiyetlerdir. Bugün halk arasında "Bolot'un Türküsü", "Möör" şekillerinde de bilinen hikâyedeki olayların yaşandığı tarih, varyantlar arasındaki bir takım farklılıklara rağmen yaklaşık olarak bilinmekte, XIX. yüzyılın ortalarını göstermektedir. O devirde Dış Kırgız'ın halkı yöneten beyleri arasında hikâyenin kahramanlarından Cantay (1794-1868), Sarbağış'ın, Tınay uruğunun beyidir. Cantay, karanın hanıdır. Ünü sadece Sarbağış'ta Tınay'da değil, tüm Kazak Kırgız topluluklarında bilinen arslan Cantay'dır. Cantay , yaşlanıp elli üç yaşına geldiğinde on altı yaşındaki güzel Möör'ü altıncı eşi olarak alır, birlikte yirmi yıl yaşarlar.²²

Destanın talihsiz güzeli Möör, halasının oğlu olan ve birlikte büyüdüğü sevgilisi Bolot'a rağmen, Han Cantay'ın karşı konulamaz kudretine ve halk geleneklerine yenik düşer; on altı yaşında kendisinden otuz yedi yaş büyük biriyle, kendisine göre bir çal (ihtiyar) ile evlenir. Erkek tarafının kendisini almaya geleceği gün büyük bir cesaret örneği göstererek ve geleneklerin katı hükümlerini çiğneyerek gizlice haber ulaştırdığı sevgilisi Bolot ile perde arkasında görüşür. Möör'ün ismindeki 'Ak'la ilgili de birşeyler söylemeden geçemeyeceğiz. *"Bu kelime eski Türklerde sosyal sınıflar teşekkül edip hakim (ak) ve mahkum (kara) sınıflar ortaya çıkması üzerine hem tanrılar panteonundaki, hem de devlet sistemindeki tör (yer) ün öneminin değişerek 'üst'ün 'alt'tan, 'sağ'ın 'sol'dan daha değerli hâle gelmesiyle 'uğurluluk'u, 'temizlik'i, 'yardımseverlik', kısacası iyi vasıfları ifade eder olmuştur. ...'ak' ve 'mühür' kelimelerinin çok güzel, tanrının övüp de yarattığı, güzellikte üstüne olmayan bir genç kız"*²³ olduğu söylenebilir. "Altay Türk halk edebiyatında

²¹ KÖSE, Yard. Doç. Dr. Nerin; "Bir Kırgız Destanı: Ak Möör", Araştırmalar III, s. 7-17

²² AKMATALIYEV, Prof. Dr. Abdıldacan-Keneş KIRBAŞEV-Aynura KADIRMAMBETOVA; Ak Möör , Türk Dil Kurumu Destan Projesi, 1-4.

²³ KÖSE, Yard. Doç. Dr. Nerin; Araştırmalar III, Ankara 1998, s. 12.

hayır ilâhı Ülgen'i temsil eden 'ak' cennet anlamında da kullanılmıştır.” ²⁴ “*'ak' sözü ve rengi şamanî Türk inançlarında arılık ve yüceliğin sembolü hâline gelmiştir.”* ²⁵ Renklerin sembolik değerleri ile ilgili olarak, 'ak'ın hükümlerlik sembolü olmasının yanısıra, yön olarak batı'yı sembolize ettiğini, tarihte pek çok hükümdarın bunu dikkate alan eylemlerinin olduğunu görüyoruz. Bulunduğumuz coğrafyada, kuzeydeki denize 'kara', güneydeki denize 'kızıl', doğudaki bir göle 'gökçe' ve batıdaki denize de 'ak' denilmesinin sebebi de bu olsa gerek. ²⁶

Bolot, dayısı Adıl'ın yilkısına bakan ve küçük yaştan beri Möör'ü seven talihsiz bir gençtir. Onun da gücü Han Cantay'ın kudretine ve halk geleneklerine yetmez. O da Möör'ün erkek evine gideceği günkü görüşmeyle geleneklere karşı gelir. Bununla da yetinmeyen Bolot sevgilisi için çeşitli tehlikeleri göze alarak Cantay'ın Kazakistan'da olduğunu öğrendiği bir gece Möör'ün yanına giderek ikinci defa gelenekleri çiğnemiş olur.

Ak Möör'ün mevcut yedi varyantı vardır. Destanın ilk varyantını Haziran 1923'te Talas'ta yaşayan Ömürbek Kudaybergenov ile Saparbay Bököçev'den derlemiş olan Kayum Miftakov ikinci varyantı da, 13-14 Eylül 1936'da manasçı Kocek Canıbayev'den derlemiştir. Destanın üçüncü varyantını A. Çorobaev 1940 yılında Abdraim Borongbayev'den derlerken, dördüncü varyantını da Kalık Akıyev derlemiştir. Asılbek Eşmambetov, 1957 yılında destanın beşinci varyantını, A. Tokombayeva da 1958 yılında Ala Buka'da yaşayan Baatırbek Coldaşev'den altıncı varyantını derlemiştir. Destanın yedinci ve son varyantı ise S. Zakirov, A. Tokombayeva ve B. Kebekova tarafından Ketmen Töbö'dö Sarıkunan Diykanbayev'den derlenmiştir.

Bu varyantlar içerisinde Kocek Canıbayev'e ait olanı tarihî gerçekliği yansıtmaları bakımından diğerlerine göre daha doğru ve tam olmalıdır. Çünkü

²⁴ ÖGEL, Prof. Dr. Bahaeddin; Türk Mitolojisi II, Ankara 1995, s. 431.

²⁵ GENÇ, Prof. Dr. Reşat; Türk İnanışları İle Milli Geleneklerinde Renkler ve Sarı Kırmızı Yeşil, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1999, s. 10.

²⁶ a. g. e.; 4-16.

Canıbayev, Narın'da Çoro bölgesinde bulunduğu sırada hikâyeyi destanın kahramanlarından Bolot'un kendi evinde ve kendi ağzından dinlemiş olmak gibi bir ayrıcalığa sahiptir. *"Destanın kuzey varyantları olayların cereyan ettiği coğrafyaya yakınlıkları dolayısıyla tarihî gerçekliğe daha yakındır."*²⁷ Genel olarak, varyantlar içerisinde bir tanesi var ki, destana konu olan olayları yaşanmış sıradan olaylar zümresinden çıkarmış ve zevkle okunabilecek manzum bir destan metnine dönüştürmeyi başarmıştır. Kalık Akiyev'in, kahramanların başından geçen olayların başı, sonu ve keskin dramatik unsurları olan büyük bir destana dönüştürülmesinde çok önemli bir rolü vardır.

Destanın söz konusu varyantlarının yanı sıra konusundan hareketle çeşitli yazar ve şairlerin de bazı çalışmalar ortaya koyduğunu görmekteyiz. A. Osmanov'un "Ak Möör" adlı draması, U. Abdukaimov'un "Ak Möör" librettosu, S. Eraliev ve A. Toktoşev'in "Ak Möör" adlı manzum hikâyeleri müzikolog A. Zataeviç'in 1928 yılında edebiyat araştırmacısı Kasımalı Cantöşev ile türkücü Sırdıbay Kerimov'dan alarak notaya uyarladığı "Möör", "Bolot'un Türküsü" nü bunlara örnek gösterebiliriz.²⁸

²⁷ AKMATALIYEV, Prof. Dr. Abdıldacan-Keneş KIRBAŞEV-Aynura KADIRMAMBETOVA; Ak Möör, Türk Dil Kurumu Destan Projesi, 1-4.

²⁸ KÖSE, Yard. Doç. Dr. Nerin; Araştırmalar III, Ankara 1998, s. 8.

BÖLÜM 2

1.	Ulutu Kırğız tağaydan,	Millleti Kırğız Tagaydan
2.	Öksübögön taalaydan	Eksilmeyen talihten
3.	Öküm sürüp çoñ bolup,	Hüküm sürüp bey olup
4.	Ötkön eken dalaydan.	Geçmiş imiş tecrübelerden.
5.	Çın dep aytat karılar,	Doğru diye söyler yaşlılar.
6.	Çaydoosu appak kalaydan.	Çaydanlığı apak kalaydan.
7.	Sarbağıştın bir uulu,	Sarbağış'ın bir oğlu
8.	Salatanattuu tınaydan.	Saltanatlı tınaydan
9.	Kadırluu ötkön Karabek,	Saygın yaşayan Karabek,
10.	Zamanında çoñ ötkön.	Zamanında güçlü imiş.
11.	Kazak, Kırğız eldi cep.	Kazak, Kırğız elini sömüren
12.	Kandın korkkon möösülü	Hanın korkak memuru,
13.	Kan Karabek keldi dep,	Han Karabek geldi diye
14.	Kızmatına bölöngön.	Eteğine kapanmış.
15.	Kırğızdın köbü delbirep,	Kırğız'ın çoğunu titretip
16.	Tukumu menen kan ötkön.	Atalarıyla han olan
17.	Tüp atasın belgilep,	Soyu sopu bilinen
18.	Karabekten Atake	Karabek'ten Atake
19.	Kayratı colbors tuulğan,	Kaplan gibi güçlü doğmuş.
20.	Katarı menen el biylep,	Sırası gelince halkı yönetip,
21.	Kadırğa cetken uuldan.	Saygınlığa ulaşmış.
22.	Kattooçudan kerbenden,	Mektupla, kervanla
23.	Kaşkarğa deere uğulğan	Kaşkar'a kadar duyulmuş,
24.	Kokonğö surak berbeym dep,	Hokan'a hesap vermem deyip
25.	Kanğa salğan çuukğan.	Hana karşı haykırmış.
26.	Kan çakırtıp surasa,	Han çağırıp hesap sorduğunda
27.	Kakşık sözün cıldırğan.	Kinayeli sözlerini sürdürmüş.
28.	Kayratı bar er kişi,	Cesaretli er kişi,
29.	Kandı dalay sındırğan.	Hanı çok defa bastırmış.
30.	Karmaşsa bir mal aldırbay,	Mücadeleye girince hiç malını

31. Kalkının köönün tındırğan. Halkının gönlünü dindirmiş.
 32. Atakenen tuulup Atake'den doğup.
 33. Arstan çıktı er Cantay. Arslan çıktı er Cantay
 34. Atasınday sıylağan, Babası gibi sayılmış.
 35. Al ubakta dalay bay. O zamanlar zengin çok imiş.
 36. Ooz açırbay berişken Ağız açtırmadan vermişler,
 37. Soyuşuna semiz tay. İkramına semiz tay.
 38. Tuulğandan Cantaydın Doğduğundan beri Cantay'ın
 39. Tört tülügü şaymaşay. Her şeyi tam imiş.
 40. Kadırlağan er Cantay Takdir edermiş er Cantay,
 41. Kalk biylegen erlerdi, Halkı yöneten kişileri.
 42. Kan katarı surağan, Han olarak yoklamış,
 43. Kadam baskan cerlerdi. Ayak bastığı yerleri.
 44. Kantarğan Cantay ceminen, Alıkoymuş Cantay yeminden,
 45. Kança colbors şerlerdi. Nice kaplan ve arslanları.
 46. Opol toodoy küç menen Heybetli dağ gibi gücüyle
 47. Ormon aran teñ keldi. Orman bile ona zor denk gelirdi.
 48. Açuulansa biröögö, Öfkelense birine,
 49. Ayabay salğan çengeldi. Acımadan atarmış çengeli.
 50. Burdoosuna kelbegen Tutup çekişine dayanamamış,
 51. Buğu menen sarbağış. Bugu ile Sarbagış(tan hiç kimse).
 52. Oydorusun bütürüp, Aklındakileri bitirip,
 53. Oylonğonu ar namız. Düşündüğü (sadece) ar namus.
 54. Oşo kündö kedeydin O zamanlar fakirin
 55. Ontoğonu arğasız. İnlemesi faydasız mı?
 56. Kol aldında elderden Tebasındaki oymaklardan,
 57. Konoğuna koy alıp, Misafirine koyun alırmış.
 58. Koy tappağan beçara Koyun bulamayan biçare,
 59. Kol kuuşurup uy alıp. El bağlayıp inek alırmış.
 60. Taarınıp kalsa cigiti Darılınca beyi,

61. Tartuusuna tay alıp, Ziyafetine tay almış.
62. Tamaşa kıldım ele dep, Şaka yaptım deyince,
63. Anan köönü cay alıp. Sonra içi rahatlamış.
64. Solto bolso teñ tuuğan Solto olsa denk doğan
65. Küç salısat zordukka, Başvururlar zorbalığa.
66. Küçü tayız maydalar Gücsüz küçük adamlar,
67. Kündö kalat kordukka. Her gün uğrar hakarete.
68. Arğasızdan çıdağan, Çaresizden güç alananın,
69. Alı cetpey çoñdukka. Gücü yetmez büyüklüğe.
70. Cerdegen ceri caraşkan, Mesken tuttuğu uygun yer,
71. Başı Kemin cazu Çüy. Kemin başı engin Çüy'dür.
72. Öskön eesi kelişken, Yetiştirdiği sahibi ile anlaşılan,
73. Üç katında üç ak üy, Üç hanımda üç ak ev,
74. Keñeşteşi Cantaydın Danışmanı Cantay'ın
75. El içinde bardık biy. Halk içindeki tüm beylerdi.
76. Üç ak üydö üç katın, Üç beyaz evde üç hanım,
77. Koşomatçı cigitter Hizmetkâr delikanlılar
78. Koşo köröt izaatın. Yerine getirirdi isteğini.
79. Tamak üçün akı albay, Yemek için ücret almadan,
80. Kedeyler kılât kızmatın. Fakirler görürdü hizmetini.
81. Üy başına üç calçı Ev başına üçer ırgat,
82. Kazan asıp suu alçuu Kazanlarla su alırdı.
83. Kazan asıp, et basıp, Kaynamış kazanda etli,
84. Sorpo içkenge kubançu. Çorba içtiğine sevinirdi.
85. Eç nersesi çoğunun Hiçbir şeyi olmadığından,
86. Eski kiyim surançu. Eski giysileri isterdi.
87. Cılkı, koyun, üy, töösün Yılkı, koyun, inek ve devesini,
88. Bağıp catkan malaylar. Besler bakar idi ırgatlar.
89. Beş-altı cerge saldırıp, Beş altı yere yaptırdı,
90. Belgilegen saraylar. Tanınmış sarayları.
91. Saltanatın körgöndö Saltanatını görünce,

92.	Saruulağan dalaylar.	Sarsılmıştır çokları.
93.	Maamıt, Şabdan, Tölö acı	Maamıt, Şabdan, Tölö acı
94.	Baatır Cantay baldarı.	Batır Cantay'ın çocukları.
95.	Kazak, Kırgız kalkına	Kazak, Kırgız halkına,
96.	Katar cetken arbağı.	Eşit ulaşmış ervahı.
97.	Tarazağa ölçösö	Teraziyle ölçünce,
98.	Dalaydı baskan salmağı.	Çoğunu geçmiş ağırlığı.
99.	Çoñ-Kemindin oyunda,	Çon-Kemin vadisinde,
100.	Kök irim suunun oyunda,	Kök girdaplı nehir yatağında,
101.	Kara sakal kiş murut,	Kara sakallı samur bıyıklı,
102.	Kan Cantaydın toyunda.	Han Cantay'ın toyunda.
103.	Kazak, Kırgız el kelip,	Kazak, Kırgız halkı gelip,
104.	Külügün kündö çapkanda.	Küheylanını her gün koşup.
105.	Künügö toydun üstündö,	Her gün bir düğünde,
106.	Külkü menen catkanda.	Kahkaha ile oturduğunda.
107.	Kelgen menen ketkendin,	Gelen ile gidenin
108.	Keñeşin Cantay tapkanda.	Tavsiyesini Cantay dikkata alarak.
109.	Konokko miñ üy tiktirip,	Konuklar için bin ev diktirmiş.
110.	Ar üygö on beş konoktu	Her eve on beş konuğu yerleştirip,
111.	Bee soydurup küttürüp.	Kısrak kestirip ziyafet çektermiş.
112.	Beylin salıp Kırgızğa	Hassasiyetini gösterip Kırgız'a,
113.	Bereke menen tüttürüp,	Sabırla tahammül etmiş.
114.	Kıyladan sanat artkanda.	Masraf bir hayli arttığına,
115.	Kızıktırıp eçendi,	Sordurmuş birkaç şeyi.
116.	Kimızdan arak tartkanda.	Kimızdan yapılmış rakı içildiğinde.
117.	Kündö sonun tamaşa,	Her gün eğlence ve temaşa,
118.	Kümüştön kıyık atkanda.	Gümüştən kıyık atıldığına.
119.	Boz baldarğa bir caktan	Boz oğlanlara bir yandan
120.	Kökbörüsün tarttırıp,	Kökbörüsünü çektirip,
121.	Tanbağan sonun tamaşa,	Bitmez tükenmez eğlence,
122.	Tazdarğa öpkö çaptırıp.	Kellere akciğer çektirip

123.	Oşol öñdöü bolboğon,	Onun gibi görölmemiş,
124.	Oyun-külkü katkırık.	Oyun eğlence kahkaha.
125.	Katarlap toğuz çarağa	Ardarda dokuz tepsiye,
126.	Tamaki şakar saldırıp,	Tütün şeker koydurup,
127.	Tolğonunça suu kuyup,	Doluncaya kadar su koyup,
128.	Topurak küldön çaldırıp.	Toprak kül sıvatıp,
129.	Ar çaranın түbүнө	Her tepsinin dibine,
130.	Koy köz cambı saldırıp.	Yeşile çalan cambı koydurmuş.
131.	Atalabaş at koyup,	Atalabaş oynatıp,
132.	Talapkerdi maştatıp.	İsteklileri idman ettirmiş.
133.	Baadır Cantay toyunda	Batır Cantay düğününde,
134.	Türdüü oyun baştatıp.	Çeşitli oyun başlatmış.
135.	Adam çıkpay köp elden	Adam çıkmamış halktan,
136.	Atalağa baş Salar,	Atala'ya kafasını sokup,
137.	Tübündögü cambını	Dibindeki cambıyı,
138.	Tili menen taap alar.	Diliyle bulup alacak.
139.	Atala Baştın baygesi	Atala Baş'ın ödülü,
140.	Bir kımkap caap cılığa,	Bir kemha örtüp yılkiya
141.	Car çakırtıp er Cantay	Ferman çıkarıp er Cantay
142.	Aytike akın ırçığa.	Aytike ozan ırçıya
143.	Muzooke ırçı koşulup,	Muzooke ırçı eşlik edip
144.	El aralap baratat	Halka karışıp giderdi.
145.	Ergiy түşүп шаңкıldap,	Coşarak ve şarkı söyleyip,
146.	Ebin taap car aytat.	Yönünü bulup ferman söyledirdi.
147.	Toygo kelgen tobunda	Düğüne gelmiş kalabalıkta
148.	Toptoşup cürgön çoğuuñda.	Toplanmış insanlarla.
149.	Katarında car aytam,	Gezerken ferman söylerim,
150.	Car çakırıp baratam,	Ferman söyleyerek giderim.
151.	Datkalardın aldında	Beylerin huzurunda
152.	Teetigi çoñ çara,	Oradaki büyük leğene
153.	Tameki, şakar kül çalğan	Tütün, şeker, kül sıvanmış

154.	İçteri tolğon atala.	İçleri doludur tirit ile.
155.	Atalağa baş salar,	Tiride başını sokacak,
156.	Tabılabı beçara.	Bir zavallı bulunur mu?
157.	Calğız ele cambı emes,	Sadece cambı değil,
158.	Cal-kuyruktuu cılkı bar.	Yeleli kuyruklu yıldı da var.
159.	Cabıluu turat bir kımkap,	Üzerine bir kemha örtülmüş,
160.	Üy bülöndün mülkü bar.	Ailenin mülkü vardır.
161.	Atala Baş mööröydön,	Atala Baş yarışın da,
162.	Azır elge külkü bar,	Şimdi sırada eğlence var.
163.	Dep, çakırdı ırçılar.	Diye söyledi ırçılar.
164.	Köpkö deere keçigip,	Uzun bir süre gecikip,
165.	Köptön kiwin bir cigit	Çok çok sonra bir yiğit.
166.	Basıp keldi çeçinip.	Yürüyüp geldi soyunmuş.
167.	Bayağı kelgen adamdı	Deminki gelen adamı,
168.	Köröbüz dep cardanıp,	Görelim diye merak etmişler.
169.	Körbögöndör oşonu	Görmemişler böylesini,
170.	Karap turdu tañ kalıp.	Bakıp durmuşlar şaşırarak.
171.	Kayta kete beriştin	Geri dönüp gitmiş.
172.	Beçara turat ardanıp,	Bîçare utancından,
173.	Tameki menen şakardın	Tütün ile şekerin
174.	Açuusunun zaarkanıp.	Acısından tiksiniş.
175.	Ookatı çok beçara,	Katığı olmayan bîçarenin
176.	Oyunan ketpeyt köp çara.	Aklından çıkmaz çanaklar.
177.	Kebez tığıp kulakka,	Pamuk tıkayıp kulaklarına,
178.	Eki közün cumdu ele.	İki gözünü yumdu.
179.	Atalanın biröönö	Tiridin birisine,
180.	Başın salıp turdu ele.	Kafasını daldırdı.
181.	Şum ookattın ayınan	Geçim sıkıntısından dolayı
182.	Tartışıp koer uul bele.	Çekebilecek bir delikanlıymış meğer.
183.	Başın salıp çaradan,	Kafasını sokup leğene,
184.	Tili menen izdedi.	Diliyle aradı.

185.	Can ayabay beçara	Canıgönülden zavallı
186.	Cambıdan küdür üzbödü.	Cambıdan umudunu kesmedi.
187.	Tameki menen şakardın,	Tütün ile şekerin,
188.	Zaarına çıdabay	Zehrine dayanamadığı halde,
189.	Ümütün üzböy olcodon,	Umudunu kesmemiş ganimetden,
190.	İzdep cürüp bir dalay,	Aramış hayli zaman sonra,
191.	Başın silkip aldı ele.	Kafasını silkeleyip çekmiş.
192.	Karap turğan köpçülük,	Seyretmekte olan kalabalık
193.	Katuu külkü saldı ele.	Kuvvetli bir kahkaha attı.
194.	Ança barğan azamat	Artık o kadar yapan babayiğit
195.	Aybığar ceri barbı ele.	Çekineceği hususu var mıydı?
196.	Kayrattanıp beçara	Gayret edip zavallı
197.	Kayta baştan izdedi,	Yeniden aramaya başladı,
198.	Uruna kalıp tiline	İlişiverdi diline
199.	Azamat Boco tiştedi.	Delikanlı Boco ısırdı.
200.	Toygo kelgen köpçülük,	Düğüne gelen kalabalık,
201.	Tobu menen tañ kaldı.	Hep beraber şaşırdı.
202.	Tomayak Boco oşentip,	Fasfakir Boco böylece,
203.	Toğuz koy köz cambı aldı.	Dokuz koyun gözü cambı kazandı.
204.	Maktab cüröt ağayındar	Övüyorlar kardeşler
205.	Uturu möör alğandı.	Devamlı ödül alanı.
206.	On eki kulaç kıl arkan	On iki kulaç kıl urgan
207.	Uçun ölçöp tüyüşüp,	Ucunu ölçüp düğümleyip,
208.	Ortosunan cer çenep,	Ortasından bir yer ölçerek
209.	Ubadağa küyüşüp.	Sözleşip risk ederek.
210.	Kalis menen çenetip,	Dürüstlülle ölçüterek
211.	Arğamcını teñetip.	Urganları eşitleterek.
212.	Bir tamaşa it tartış,	Oynanacak oyunun adı ip çekme
213.	Cer çeñgeldep tırmışıp,	Yeri pençeleyp yapışıp,
214.	Eki kişi teñ kelse	İki kişi denk gelirse
215.	Bir eki kadam cılmışıp.	Bir iki adım sürülüp.

216. Too cañirtıp, el kelgen Dağı yankılandırıp, millet gelmiş
 217. Bu mööröyü bir kızık. Bu yarış de çok ilginç.
 218. Munun art çağınan Bunun arka tarafından
 219. Eki cakşı at tandap, İki güzel at seçip,
 220. El kumarın cazsın dep, Halk neşelensin deyip,
 221. Eki balban er kamdap. İki pehlivan er hazırlayıp.
 222. Kuyuşkandı kıskartıp, Kuskunları kısaltıp,
 223. Koş basmayıl tarttırıp. Çifte kolan çektirip.
 224. Tolkundağan toyunun, Dalgalanan düğününün
 225. Toktolğosun arttırıp. Rahatını arttırıp.
 226. Körgön adam kubanıp, Gören insan sevinip,
 227. Külkü menen katkırık. Gülmelerle kakkaha
 228. Eki erge eki at mingizip, İki ere iki at bindirip,
 229. Cabdışıp atat çabışka Hazırlıyorlar koşuya
 230. Carğak şımdan kiygizip. Deri şalvarlar giydirip.
 231. Köynöğü çok cılañaç, Gömleksiz yarı çıplak,
 232. Tebetey çok, topu çok Ne takke var ne şapka
 233. Eköo birdey cılañbaş. Çıplaktır ikisinin başı da.
 234. Ak tasmadan koş kamçı, Beyaz kayıştan çitte kamçı,
 235. Üzölüp ketse berem-dep, Koparsa vereceğim diye,
 236. Arkasınan belendep, Ardından her ihtimale karşı
 237. Tayarlağan beş kamçı. Hazırlamış beş kamçı.
 238. Alıñ cetse bir biriñ, Gücün yeterse birbirinle
 239. Ayanışpay çabış-dep, Acımadan çarpışın diye
 240. Töö baştağan bir toğuz Devenin başında bulunduğu dokuzlu
 241. Baygeñer bar alış-dep. Ödülünüz vardır alacak diye.
 242. Cılañaç kamçı at koydu Çıplak kamçı at saldırdı
 243. Kaçkanıñar namız-dep. Kaçmanız utanç verici diye
 244. Eki caktan eköönü İki yandan ikisini
 245. Bettep koe berdi ele. Yüz yüze koyuverdiğinde.
 246. Kamçılanıp teminip, Kamçılanıp tepinip,

247. At koltuğun kerdi ele. At koltuğunu gerdiğinde.
 248. Ar namızın oylonso, Ar ve namusunu düşünürse
 249. Kaçışa turğan er bele. Takılacak er miydi.
 250. Karsıldaşıp eköo teñ, Vuruşarak ikisi de,
 251. Kamçılaşıp çabıştı, Kamçılaşıp çarpıştı
 252. Kayrattanıp kelişken Gayret ederek gelen
 253. Kaltırabı namızdı. Bırakacak mı namusu.
 254. Tulku boydon bulaktay Gövdeden pınar gibi
 255. Kara kanın ağızdı, Kara kanını akıttı,
 256. Cıgılışar kezinde Düşecek olduklarında
 257. Acıratıp alıştı. Ayırıp aldılar.
 258. Munun artı çağınan Bunun arka tarafından
 259. Tamanı cızı dalıluu, Tabanı geniş omuzlu,
 260. Dalaydı cıkkın karıluu, Epeyleri yıkmıştır güçlü kuvvetli,
 261. Kayda bolso balban-dep, Nereye giderse pehlivan diye,
 262. Kalk içinde bağılıu. Halk içinde bakımlı
 263. Kazak, Kırgız içinde Kazak, Kırgız içinde
 264. Koldorunun salaası, Elllerinde parmaklar
 265. Kol baltanın sabınday. Birer balta sapı kadardır.
 266. Armanda cürgön balbandar Arzularını içte saklayan pehlivanlar.
 267. Anday çon toy tabılbay. Öyle büyük düğün bulunamadan.
 268. Butu-kolun karasañ Eline ayağına bakarsan
 269. Buura töönün sanınday. Buğra deve kalçası kadardır.
 270. Emçek eti könöktöy, Göğüs eti tulum kadardır.
 271. Baltır eti çanaçtay, Baldır eti tulum kadardır,
 272. Baarisinan bir sonun, Herşeyden de ilginç olanı,
 273. Törölgöndön balbandın Doğuştan pehlivanın
 274. Töşü cayık Talastay. Döşü engin Talas kadardır.
 275. Kol karmaşı Koşoydoy, El tutusu Koşoy'a benzer,
 276. Coonduğu Coloydoy, Kalınlığı Coloy'a benzer
 277. Aybatının süröösü Heybetinin görünümü

278. Aziret Aalı balbanday. Hazreti Ali pehlivan gibidir.
279. Atçan cürsö, cöo cürsö Atla gezerse, yayan gezerse
280. Adam kalbayt tañdanbay. Hep şaşırılmış insanlar.
281. Too tekenin teriden, Dağ tekelerin derisinin
282. Toğuzunan şım çıkkın. Dokuzundan ona uygun şalvar çıkar
283. Eki kempir, üç kelin İki yaşlı kadın, üç gelin
284. Keñeş menen keñ bıçkan. Danışarak geniş biçmişler
285. Tigışı mayda tigilgen, Dikişi sık atılan,
286. Kaşatı kabat бүгүлгөн, Kenarı kat kat бүкүлөн.
287. Karmasa cumşak koldorğo Tutunca yumuşaklığı hissedilir
288. Kamsurp öñdүү бүгүлгөн. Hasse gibi бүкүлөн.
289. Saymalanuu sarı carğak, İşlemeli sarı deri şalvar,
290. Balbandar basa kiyse çak. Pehlivanlar giyseler tam uyar.
291. Kiybegende böktörgөн, Giymediğinde eyer kayışında taşıyan
292. Emele cañı бүtkөндөй Daha demin yeni bitmiş gibi
293. Al dalay cıldı ötkörgөн. O epey yılları geçiren
294. Kamınışıp şımanıp, Hazırlanıp, paçaları sıvanıp,
295. Karuu küçü çıñalıp, Güç kuvveti gerilip
296. Kalıñ Kırğız el turat, Kalın Kırğız halk duruyor,
297. Balbandarın çığarıp. Pehlivanlarını çıkarıp
298. Bukalarça maraşıp, Boğalar gibi bakışıp,
299. Bulkunuşup barıştı, Silkinerek yaklaştılar,
300. Birin biri karaşıp. Birbirine bakışıp
301. Eki döo karmaşsa, İki dev tutuşsa,
302. Elge sonun caraşıp. Milleti eğlendirmeye yaraşıp.
303. Ölçөөсү çok balbandar Ölçüsü olmayan pehivanlar
304. Öz namızın talaşıp. Kendi şereflerine tartışıp.
305. Cürөктөрү kozğoldu, Kalpleri yerinden oynadı,
306. Ne bolom –dep sanaşıp. Ne olacağım diye düşünüp.
307. Toktolo kalıp tolğonup, Durakalıp, kıvrınıp,
308. Tobokel-dep oñdonup. Tevekkül diye düzelip.

309. Conun t     karmaşı , Sırtını d    leyip tutuşı 
310. Colbors   nd   komdonup. Kaplan gibi hazırlanıp.
311.   n bel baylap   daşı , Gerçekten bel ba  layıp dayanıp,
312.   mır k    n sınaşı , Kara gücünü sınaşı ,
313. Tura kalıp   alışı , Kalkıverip   elişı ,
314. Tulku k    k   salışı . Gövde gücüne salışı 
315. Tamanı katuu tiygen cer Ayağının sertçe bastığı yer
316. Tabaktaydan oyulup, Tabak kadar oyulup.
317.   ımduu cerler b  r  rap,   imenli yerler parçalanıp,
318.   ıday albay soyulup. Dayanmayıp soyulup.
319. Ek    n  n k     te   kelip,   kisinin gücü denk gelip,
320. B  tk  n boydon ter kelip, Bütün bedeninden ter gidip,
321. Acıratıp koyuşı , Ayırdılar onları,
322. Aradan kalıs el kelip. Araya d  şı p tarafsız kalabalık gelip.
323. Munun art   a  ınan, Bundan sonra
324. Elden tandap abıdan, Halkın içinden iyice seçilecek
325. At   st  n  n e  i  ke, At üstünde g  re  e,
326. Namıs alıp keli  ke, Namusu alıp gelmeye,
327. Kazak menen Kırğızdın Kazak ile Kırğız'ın
328. Arasında ce  i  ke, Arasında yenmeye
329. Eşiğe turğan er barbı, At g  re  ine çıkacak er var mı?
330. Erdikke   ıdar el barbı. Erli  e dayanacak el var mı?
331. At   st  n  n karmaşı  At üstünden tutuşı 
332. Alı  a turğan alp barbı, G  re  ecek alp var mı?
333. Kazak, Kırğız k  p elge, Kazak, Kırğız kalın milletle,
334. Taanı  a turğan mart barbı. Tanı  acak mert var mı?
335. Ce bayatan eşiğin, Ya da çoktan g  re  ini
336. Kamdap koyğon kalk barbı, Hazırlayan halk var mı?
337. Dep,   akırdı car  ılar. Diye, ferman duyurdular     ırtkanlar.
338. Kazak, Kırğız bet bolup, Kazak, Kırğız yüz yüze gelip
339. Ortosu ayırım   ek bolup, Ortası ayrı bir sınır olup,

340. Kumurskaday caynağan Karınca gibi kaynayan
 341. Toygo oşonço el tolup. Dügüne o kadar millet dolup.
 342. Karılıusu cığat-dep, Kuvvetlisi yıkar diye,
 343. Kaçan eñiş cığat-dep Ne zaman at güreşi başlar diye
 344. Tuş-tuş caktan eñişçi Her yerde at güreşçileri
 345. Dayarlanıp alıptır. Hazırlık görüyorlardı
 346. Betteşerge cakındap, Yüzleşmeye yoklaşıp,
 347. Belendenip kalıptır. İtiyatta hazırlanmış.
 348. Kazaktan çıkan balbanı, Kazak'tan çıkan pehlivanı,
 349. Minip çıkan atının Binerek çıkan atının
 350. Köğaladay salmağı. Kögala gibi ağırlığı.
 351. Kuyruğu cibek buladay, Kuyruğu ipek bula gibidir,
 352. Casalgaluu Kökkaşka Süslenmiş olan Kökkaşka
 353. Calı taykı çuudaday. Yelesi kısa deve tüyü gibidir.
 354. Turna moyun, tulpar baş Turna boyun, tulpar baş
 355. Tuyağı sinbas bolot taş. Toynağı kırılmaz, çelik taş.
 356. Ortoğ o çıktı oynoktop, Ortaya çıktı oynayarak,
 357. Köpçülökkö köründü Herkese göründü
 358. Kökkaşkası soyloktop. Kökkaşkası kıvrılarak.
 359. Kırgız balban mingen at Kırgız pehlivanının bindiği at
 360. Akkulağa sağaktaş, Akkula'a denk,
 361. Alçañdağan kara ker, Azamet taslayan Kara Ker,
 362. Alkımı niçke cılanbaş, Boğazı ince çıplak baş,
 363. Taybuurulğa talaptaş. Taybuurul'la taleptaş.
 364. Cügürsö şamal cetpegen, Koşarsa rüzgar yetmeyen,
 365. Cünü taykı cılañaç. Kısa tüylü hem çıplak.
 366. Bulçuñu toluk, buura san, Kasları dolu, buğradan
 367. Buğu sinduu cılıkdan. Geyiğe benzer yıldıan.
 368. Karçıtı biyik, kapkan bel Kalesi yüksek, kapan el
 369. Kazanat mingen Kırgız el. Kazanat binmiş Kırgız el.
 370. Bıştı çıkma bolğuça, At çıkma oluncaya,

371.	Eki eneni emgen tel.	İki anayı emen yavru
372.	Koñur cündüü karağar	Konur yünlü Karager
373.	Elirmesi eliktey,	Taşkınlığı sanki bir karaca,
374.	Talaa cerde çüdeşe,	Tarla yerinde deh derse,
375.	Tanoosun kerip celikpey,	Genizini gererek coşmadan,
376.	Üstündögü adamlar	Üstündeki adamlar
377.	Üç küñü cürsö erikpey.	Üç gün gezerse üşenmeden.
378.	Küçü toluk kücürmön,	Gücü tamdır atılğan
379.	Kündö talbay cügürgön.	Her gün yorulmadan koşturan.
380.	Kırğızdan Bukar balbandı	Kırğızdan Bukar pehlivanı
381.	Kımsındırıbay mingizip,	Büzmeden bindirip,
382.	Kırğızdan çıkkın ersiñ-dep,	Kırğızdan çıkan ersin diye,
383.	Kınama coot kiygizip.	Kınama zırh giydirip.
384.	Kırğız, Kazak eñişip,	Kırğız Kazak at güreşi yapıp,
385.	Teñtaylaşıp turdu ele,	Karşılaşıp duruyordu,
386.	Kazak balban Karpıkбай	Kazak pehlivanı Karpıkбай
387.	Atının başın burdu ele.	Atının başını çevirdiydi.
388.	Kaşañıraak cılkı eken,	Hantalca uyuz yılkı idi.
389.	Kamçını katuu urdu ele.	Kamçıyı sertçe vurdu idi.
390.	Kaykalaktap Kökkaşka,	Dikilerek Kökkaşka,
391.	Kaça түşüp toktodu.	Öteye kaçtı ve durdu.
392.	Kaçırıp barıp er Bukar	Saldırıp sonra er Bukar
393.	Karmay kalğan okşodu	Tutuyor gibi oldu.
394.	Kazak baatır Karpıkбай	Kazak batır Karpıkбай
395.	Karmaşa albay Bukarday	Tutuşamadan Bukar gibi
396.	İmerile kaldı ele	Döne döne kaldı idi
397.	Oodarışka er Bukar	Devirmeye er Bukar
398.	Oñ bilekten aldı ele.	Sağ bileğinden aldı idi.
399.	Epçil Bukar bilegin	Çevik Bukabileğini
400.	Eerge oroy saldı ele.	Eyere sarı verdi idi.
401.	Karılıusuğan Karpıktı	Kuvvetli gibi görünen Karpık'ı

402. Arkan boyu süyrötüp, Urgan boyu sürükletip,
 403. Eñiştin cayın üyrötüp, At güreşinin kuralını öğretip,
 404. Eñip barıp taştadı. Kaldırıp gidip bıraktı.
 405. Er eñiştı bütürüp, At üstünde güreşi bitirip,
 406. Er sayıştı baştadı. Cirit atışmaya başladı.
 407. El arasın biylegen Milletin arasında yöneten
 408. Kalıstarğa ep boldu. Hakemlere uygun oldu.
 409. Kaçırıştı sayışka Saldırdılar cirit atışmaya
 410. Kazak, Kırğız bet boldu. Kazak, Kırğız yüz yüze geldi.
 411. At cañırtıp kamdaşıp, Atları değıştirip hazırlayıp,
 412. Nayzanın begin tandaşıp, Ciritin iyisini onlar seçip,
 413. Men alam-dep namızdı Ben alırım diye onuru
 414. Öz özünö arnaşıp. İkisi de kendisine ayırt edip.
 415. Dağı ele özüm tüşöm-dep, Hâla da kendim çıkarım diye,
 416. Öçöşüp kalğan Karpıktın İnat eden Karpık'ın
 417. Öltürüp kanın içsem-dep, Öldürüp kanını içsem diye,
 418. Caratğan nasip kılbasa Yaradan nasip etmezse
 419. Canımdan küdör üzöm-dep. Canımdan umut keserim diye.
 420. Tokuluu boydon eer albay Eyerlediği gibi eyer almadan
 421. Karağır attı minem-dep, Karager atı bineceğim diye,
 422. Kamınsın Karpık er bolso Hazırlansın Karpık er ise
 423. Kaçırış cönün bilem-dep. Saldırma yönünü bilirim diye.
 424. Bulkunup Bukar bolbodu, Çabalayıp Bukar olmadı,
 425. Buyursa bugün koldoğu, İnşallah bugün eldeki
 426. Kazakka kantip aldıram, Kazak'a nasıl kaptırırım,
 427. Tirüü kalıp olconu. Hayatta kalıp ganimeti.
 428. Karpık, Bukar baatırlar Karpık, Bukar batırlar
 429. Sayışa turğan bolcolu. Çarpışacak olan galiba
 430. Karpıkpay mindi başka attı, Karpıkbay bindi başka ata,
 431. Baştağıdan cakşı attı. Öncekisinden daha iyi ata.
 432. Bukardı sayıp alsam-dep, Bukar'ı yayıp alsam diye

433. Bu dağı oylop maksattı. Bu da ulaşmak için maksada.
434. Eki adamğa altıdan İki adama altışardan
435. On eki nayza kopşottu. On iki cirit tutturdu.
436. Uçtarın teñep taarıtıp, Uçlarını eşitleyip keserek,
437. Uzunduğun okşottu. Uzunluğunu benzetti.
438. Al nayzanın eköönö O mızrağı ikisine
439. Bölüp berip altıdan, Paylaştııp altıdan,
440. Karpıkpay, Bukar sayıştı. Karıkpay, Bukar çarpıştı.
441. Kazak, Kırgız kalkınan Kazak, Kırgız halkından
442. Nayzağa tüpök baylatıp, Cirite tuğ bağlatıp,
443. Kaçırışkan ceri oşol. Saldırdıkları anı odur.
444. Tamaşasın tak körüp, Tamaşasını tam görüp,
445. Taasir kılğan el oşol. Etkileyen el odur.
446. Tartınbağan eköo teñ, Çekinmeyen ikisi de,
447. Taasın baatır er oşol. Tam batır er odur.
448. Nayzaları eköönün Ciritleri ikisinin
449. Teñ sınıştı kars etip, Aynı anda kırıldı kırs etip,
450. Kayta nayza bergence, Geri ciriti verinceye,
451. Karmap turdu el cetip. Tutup durdu halk ulaşıp.
452. Eköönö eki nayzanı İkisine iki ciridi
453. Alıp kelip berdi ele, Alıp gelip verdi idi.
454. Baatırlığı bar kelgen Batırlığı var gelen
455. Ayminışar er bele. Korkacak er miydi
456. Tamaşadan күнүгө, Şakadan her gün
457. Taliğar Kırgız el bele. Yorulacak Kırgız halkı mıydı.
458. Eñiş menen sayışka At üstü güreşi ile cirit atışa
459. Eregişip betteşken. Enanetle yüzleşen.
460. Kazak, Kırgız el üçün Kazak, Kırgız el için
461. Karpıkpay, Bukar kekdeşken. Karpıkpay, Bukar kinleşen.
462. Öçöşü bar eköönün, Kini vardır her ikisinin,
463. Ölümgө çeyin çekteşken. Ölümө kadar götüren.

464. Kaytadan birden nayza alıp, Yeniden birer cirit alıp,
 465. Kaçırıştı ıraaktan. Saldırdılar öteden.
 466. Kamçılanıp teminip, Kamçılanıp tepinip,
 467. Kayıktay atın çuratkan. Kayık gibi atını koşturan
 468. Kaçırıp kelip koyğondo Koşturup gelip vurduğunda
 469. Irğıp ketti Karpıkpay, Uçup gitti Karpıkpay,
 470. Buuruğup turğan Bukardan Sıkılıp duran Bukar'dan
 471. Uçup tüştü kamğaktay. Uçup düştü kamgak otu gibi.
 472. Eñişem dep eñilip, At güreşi yaparım diye yaylanıp
 473. Sayışam dep ceñilip, Cirit atışacağım diye yenilip,
 474. Kala berdi Karpıkpay Kaldı işte Karpıkpay
 475. Bala baatır Bukarğa Genç batır Bukar'a
 476. Teñ kelişer can çıkpay. Denk gelecek can çıkmadan.
 477. Baatır menen balbandın, Batır ile pehlivanını,
 478. Bastı Bukar baarisin. Bastı Bukar tamamını.
 479. Alıp berdi Kırğızdın Alıp verdi Kırğız'ın
 480. At üstünön namızın . At üstünden namusunu.
 481. Anın art çağınan Onun peşinden
 482. Töö çeçtirmek başaldı. Deve çeçtirmeye başlandı.
 483. Oşolordun baarisin Bunların tamamını
 484. On eki kalıs_başkardı. On iki hakem yönetti.
 485. Oyun-külkü, tamaşa, Oyun eğlence, temaşa
 486. Toktoloorğoz az kaldı. Biteceğine az kaldı.
 487. Kerege boyu cer kazğan, Kerege boyu toprak kazan,
 488. Üy oordunan keñ kazğan Evin yerinden maden kasan
 489. Tandap kelip töölördön, Seçip gelip develerden,
 490. Kazılğan cerge çögörgön, Kazılmış yere çöktüren,
 491. Kaltırbadı er Cantay Bırakmadı er Cantay
 492. Tañtamaşa önördön. Tantana ve temaşada mâhir
 493. Sırdaluu kazık kaktırğan, Boyalı kazık kaktıran,
 494. Casalğasın keltirip, Süslerini getirip,

495. Şurudan buyla taktırğan. İnciden burun küpesi taktıran.
496. Barkut menen manattan, Kadife ile kırmızı çuhadan
497. Oydurup töö kom captırğan. Oydurup havut yaptıran
498. Kalıstar körüp al töönün, Hakemler görüp o devenin,
499. Casalğasın caktırğan. Süslemelerini beğenmiş.
500. Çaçığın cerge tögültüp, Saçak ucunu yere döküp,
501. Saymalağan töö cabdık, Nakışlanmış deve havut
502. Oydo cektu çığarğan, Akılda olmayanı çıkaran,
503. Oşonusu bir maldık. Osudur bir mal karşılığıdır.
504. Kızıl menen caşıldan, Kızıl ile yeşilden,
505. Oymoluu noktoo kattırıp. Nakışlı yular kattırıp.
506. Oşolordun bardığı, Onların tamamı,
507. Oyun-külkü, katkırık. Oyun eğlence, kahkaha.
508. Töönü calğız çögörböy Deveyi yalnız çöktürmeden
509. Attan tandap aldırıp, Attan seçip aldirtıp,
510. Ağa da cabdık saldırıp, Ona da techizat yaptıırıp,
511. Bulğaarı terdik, bulğun caa, Deriden teğelti, ipek yay,
512. Kupaları kimbata baa, Ziyetleri pahalı
513. Kuyuşkanı kupaluu, Kuskunu da ziyetli,
514. Kancığası kadaluu, Eğerin terkisi takılı
515. Kömöldürük körtölüü, Kolanı da güzelleştirilmiş
516. Körçeğesi sarı cez Körçeğesi sarı bakır
517. Kümüş menen börtölüü, Gümüş ile işlenmiş
518. Tizgini çıyrak ak tasma, Dizgini sağlam beyaz kayış
519. Cügönü borum beş kaşka, Yuları şıktır beş akıtmalı
520. At menen töönün cabdığı At ile devenin techizatı
521. Ayırması ar başka. Farklıdır birbirinden bambaşka
522. Suuluğu sarı cez çapkan, Gemi sarı bakırdan,
523. Çılbırı çıyrak bek takkan. Dizgini sağlam pek takan
524. Kokon eer tokutup, Hokant eyerini eyerletip,
525. Korozy moyun cakşı attan. Horoz boyun seçkin attan.

526.	Töögö koşo bayladı	Deveyle birleştirip bağladı
527.	Sını biyik başka attan	Seçilmiş büyük başka attan
528.	Baatır Cantay, kalıstar	Batır Cantay, hakemler
529.	Aytike akın kel-dedi,	Aytike akın gel dedi,
530.	Anıgın uksun el-dedi.	Doğrusunu duysun halk dedi.
531.	Cabdık salıp casalğan	Techizatlı hoş yapılan
532.	Attı, töönü kör-dedi.	Atı, deveyi gör dedi.
533.	Baarı coğun teñ baykap,	Herşeyini tam anlayıp,
534.	Car çakırıp ber-dedi.	Çığırkanlık yapıver dedi.
535.	Uzun etek katından,	Uzun etek kadından,
536.	Uyatı çok baatırdan,	Hayası olmayan batırdan,
537.	Tömön etek katından	Aşağıdır etek kadından
538.	Töö çeçüüçü baatırdan,	Hayasızdır batırdan
539.	Kacarluu cigit bar bolso	Cesur yiğit var olsa
540.	Katın menen kelsin-de.	Kadın ile gelsin de.
541.	Katın töönü çeçkende	Kadın deveyi çözdüğünde
542.	Okuranıp, oloñdop	Atılıp, hırslanıp
543.	Aygır bolup bersin-de.	Aygır olup versin de
544.	Ukkarı menen körgönü,	Duyduğu ile gördüğü,
545.	Uruluu eldin örnögün	Soylu halkın örneğini
546.	Akındarı car aytat.	Akınları car söylüyor.
547.	Cazı Kırgız köp elge,	Büyük Kırgız çok millete,
548.	Car çakırıp bar aytat.	Çığırkanlık yaparak söylüyor.
549.	Car çakırıp baratat.	Çığırkanlık yaparak gidiyor.
550.	Baatır Cantay toyunda,	Batır Cantay toyunda,
551.	Cazı Çüydün boyunda,	Engin Çüy'ün boyunda
552.	Kazak, Kırgız köp eldin,	Kazak, Kırgız çok milletin,
553.	Kasaba tartkan tobunda.	Kar yığını gibi ttümünde.
554.	Kalk biylegen lögünö	Halkı yönlendiren devesine
555.	Karalaman köbüñö.	Kalabalık çoğuna.
556.	Caşın menen karına,	Genç ile yaşlısına,

557. Car akıram baarıña. Duyuruyorum tümüne.
558. Cer kazdırıp baylatkan, Yeri kazıtıp bağlatan,
559. Atan töö bolğon taylaktan. Enenmiş deve olmuş yavrudan.
560. Cabdıktuu bir at, biröö töö Techizatlı bir at, biri deve
561. Talapkeriñ ığasıñ. İstekli olanınız çıkarsınız.
562. Car akırğan ırçının, çığırtkanlık yapan ırçının
563. Aytkanınday kılasıñ. Dediğinden yaparsın.
564. Er, ayaldan tandalıp, Er, kadından seçilip,
565. Cüröktüülör ıdasın. Yürekliiler dayansın.
566. Tebetey cok, cooluk cok Şapka yok, yağlık yok.
567. Ekööñdör teñ cılañbaş. İkiniz de çıplak baş.
568. Köynök menen dambal cok Gömlek ile elbise yok.
569. Körünsö meyli cılañaç. Görünürse olur ıplak.
570. Butunda ötük, maası cok Ayağında çizme, mesti yok.
571. Ekööñör teñ cıñaylak. İkiniz de çıplak ayak.
572. Önörüñö el külsün, Hüneline halk gülsün,
573. Olcoğö eçin bel baylap. Ganimete soyun bel bağlayıp.
574. Erkek, kadın ekööñ teñ, Erkek, kadın ikiniz de,
575. Eneden tuuma bolosuñ, Anadan doğma olacaksınız,
576. At, töö eçip alğandar, At, deve çözüp almışlar,
577. Olcoğö bugün oñosuñ. Ganimete bugün boğulursun.
578. Töö eçkendi körbögön Deve özmeni görmemiş
579. Kazak, Kırgız el kurdap, Kazak, Kırgız halkı toplanıp,
580. Kıykırıp cürüp akındar Haykırıp yürüyüp akınlar
581. Kızıktırıp elge ırdap. İlgisini çekerek halka şiir söyleyip.
582. Suusardan içik kiyişken, Samurdan kürk giymişler.
583. Suluular sağa car aytam. Güzeller size okurum ferman.
584. Ene bolup el tapkan, Anne olup el bulan,
585. Uluular sağa car aytam. Ulular size okurum ferman.
586. Sulaykadan sumbattuu, Sulayka'dan daha güzel,
587. Kencekeden kelbettüü, Kenceke'den daha güzel,

588. Kan Manastın alğanı Han Manas'ın evlendiği
589. Kanıkeyden kadırluu, Kanıkeyden daha saygılı,
590. Kız Saykaldan sabırluu, Kız Saykaldan sabırlı,
591. Ayçüröktön ataktuu, Ayçürök'ten daha ünlü,
592. Çaçıkeydey çataktuu, Çaçıkey gibi belalı,
593. Cañıl mırza sıyaktuu, Cañıl Mırza misali,
594. Camalğandan uyattuu, Yamalmış olandan hayalı,
595. Bardık ayal turasıñ. Bütün kadınlar söylersek aslını.
596. Komuna çeyin saymaluu Havutuna kadar nakışlı
597. Töönü kaday kılasıñ. Deveyi ne yaparsın.
598. Kaday katın bel baylap, Nasıl bir kadın bel bağlayıp,
599. Töö çeçiške çığasıñ. Deve çözmeye çıkarsın.
600. Toktunun mayın aşığan, Tohlunun yağını yiyen,
601. Toksongo çığa çaşığan, Doksana kadar yaşayan,
602. Enelerden barabı Analardan gider mi
603. Cee alğan erin biylegen, Ya da kocasını yöneten,
604. Albuuttanıp süylögön, Kaprisli, kızgın konuşan,
605. Abısın menen acındın Elti ile hacının
606. Aytkan sözün süybögön, Dediğini konuşan,
607. Alöpkö katın barabı. Alöpkö kadın gider mi.
608. Casalğası kelişken Bezekleri yakışan
609. Atan töö çeçip alabı. Enenmiş teve çözüp alır mı.
610. Azanap turçuu canında, Haykırıp duracak yanında,
611. Aygırın mıktap salalı. Aygırını seçip koyalım.
612. Çaç uştuğu şurudan, Saçının ucu inciden
613. Çaçkabı kunduz kunudan, Saçkabı su samurundan
614. Kırğağı bermet, asıl taş Kenarı cevher asıl taş
615. Kirañdın kızıl gülündöy, Çimenin kızıl gülü gibidir,
616. Kırka turğan baarı çaş. Peş peşe duranın hepsi genç.
617. Boy teñeşip süylöşüp, Boy ölçüşüp konuşup,
618. Boz ulanğa sözgö maş. Genç oğlana söze usta

619.	Cılañaylak, cılañaç	Yalın ayak ve çıplak
620.	Bardık kiymın çeçinip,	Bütün giysisini çıkartıp,
621.	Kelinderden barabı,	Gelinlerden gider mi,
622.	Tetigi töönü çeçip alabı.	Öteki deveyi çözüp alır mı.
623.	Kelinden çıksa bel baylap,	Gelinden çıkarsa bel bağlayıp,
624.	Aygırın mıktap salalı.	Aygırını seçip koyalım.
625.	Dep, turdu ele ırçılar	Diye, söylüyorlardı ırçılar
626.	Udurğuy tüştü katındar.	Telaşa kapıldılar kadınlar.
627.	Bübüş attuu bir katın,	Bübüş adında bir kadın
628.	Ayta turdu öz atın.	Anlatıyordu kendi adını
629.	Ak eleçek ayaldın	Ak eleçek kadının
630.	Baarı mağa abısın.	Hepsi bana elti
631.	Aldırbaymın başkağa,	Aldırmam başkaya,
632.	Ayaldardın namızın.	Kadınların namusunu.
633.	Başka katın barbasañ,	Başka kadın gitmezsen,
634.	Menin kerek barışım.	Benim gitmem gerekir.
635.	Dedi-Bübüş çeçindi,	Dedi, Bübüş soyundu,
636.	Car çakırıp ırdağan	Ferman okuyup ezan okuyan
637.	Irçılardı ketirdi.	Türkücüleri getirdi.
638.	Karap turat kubanıp,	Bakıp duruyor sevinip,
639.	Katındardın baarısı.	Kadınların tamamı..
640.	Cardanışıp toydoğu	Merakla bakışarak toydaki
641.	Caşı menen karısı.	Genci ile yaşlısı.
642.	Bardığının koluna	Hepsinin eline
643.	Tiygen öñdüü namısı.	Değmiş gibi namusu
644.	Bardık kiymın çeçintip,	Bütün giysisini çıkartıp,
645.	Uyalba-dep üyrötüp,	Utanma diye öğretip,
646.	Şańkıldatıp Bübüşkö	Şen şakraklı, Bübüş'e
647.	Şayır sözdön süylötüp.	Şairane sözden söyletip.
648.	Başında cooluk kalğan cok.	Başında örtü kalmadı.
649.	Boyunda köynök, dambal	Boyunda gömlek don kalmadı.

cok.

650.	Cılañaylak, cılañbaş	Yalın ayak, çıplak baş
651.	Cılan sınduu cılañaç,	Yılan gibi çırılçıplak,
652.	Cılaacınduu şumkarday,	Çingiraklı şungur gibi,
653.	Caltıldağan kara çaç.	Parlayan kara saç.
654.	Dumburtuktuu çaçpaktı,	Süslü saç bağı
655.	Kara çaçka bayladı.	Kara saça bağladı.
656.	Kaparı cok uyattan,	Haberi yok hayadan,
657.	Kadimkidey caynadı.	Alelâde yaşnadı.
658.	Bardı Bübüş tartınbay,	Gitti Bübüş çekinmeden,
659.	Baylağan töönün canına.	Bağlanan devenin yanına.
660.	Dumburcuğu çaçpaktın,	Süsü saç bağının,
661.	Koyğulap bardı sanına.	Vura vura gitti kalçasına.
662.	Erkekten bardı Malabek,	Erkekten gitti Malabek,
663.	Töö çeçer katın kana-dep,	Deve çözer kadın nerde, diye,
664.	Bu dağı çeçip kiyimin.	Bu da çıkartıp giysisini.
665.	Tulku boyu cılañaç,	Bütün bedeni çırılçıplak,
666.	Kartañ emes özü caş.	Yaşlı değil kendisi genç.
667.	Şayır öskön başınan,	Şair geçinen başından,
668.	Tañ-tamaşa sözgö maş.	Şakalı söze usta
669.	Malabek bardı cay basıp,	Malabek gitti sakince basıp,
670.	At menen töönün canına.	At ile devenin yanına.
671.	Cer düñgüröp külkügö,	Yer titreyip kahkahanın sesine,
672.	Tamaşa salıp baarına.	Oyun kurup herkese.
673.	Eñkeye kalıp taytayıp,	Eğilerek ayaklarını açarak,
674.	Bübüş töönü çeçti ele,	Bübüş deveyi çözdü idi,
675.	Baykoosunan Malabek	Dikkatlice Malabek
676.	Ildam basıp cetti ele.	Hızla adımlayıp ulaştı idi.
677.	Buylanı çiye baylağan,	Burun küpesini çözülmez düğümle bağlayan,
678.	Çeçilgis kılıp caylağan.	Çözülmez şeklinde beceren.

679. Oñurañdap Malabek Mırıldanıp hiddetle Malabek
 680. Ayğır bolup azınap, Aygır gibi kişneyip,
 681. Añgi bolup kişenep, Azgın gibi kişneyip,
 682. Bübüşkö töönü çeçtirbey, Bübüş'e deveyi çözdürmeden,
 683. Çeçeyin dese cetkirbey, Çözüyüm derse eriştirmeden,
 684. Okuranıp cattı ele. Hiddetleniyor idi.
 685. Oşonço eldin bardığı, O kadar milletin tamamı,
 686. Külküdon booru kattı ele. Gülmekten katıldıydı.
 687. Malabek ayğır, Bübüş bee, Malabek aygır, Bübüş kısrak,
 688. Külböy turğan kez bele. Gülmenin sırası değildi ancak.
 689. Eñkeyse kolun cetkirbey, Eğilse elini yetiştirmeden,
 690. Et bışım töönü çeçtirbey, Et pişimi kadar sürede deveyi
 çözdürmeden,
 691. Tamaşa salıp Malabek Şaka yaparak Malabek
 692. Tañ atkandan keçkirbey. Şafak vaktinden geceye kadar.
 693. Karı külüp kakçañdap, Yaşlıları gülüp kahka atıp,
 694. Sakalduular saksañdap, Sakallılar dağınık dağınık,
 695. Tañ kaldırıp Malabek Şaşırtıp Malabek
 696. Tamaşa-zooğu asmandap. Eğlence oyunu gökten.
 697. Kızdar külüp kınşılap, Kızlar gülüp inleyip,
 698. Kelinder betin çimçilap, Gelinler yüzlerini çimdikleyip,
 699. Kereli keçke tamaşa Akşama kadar eğlence
 700. Külböy turat kim çıdap. Gülmeden bekler kim dayanıp.
 701. Kempirlerdin baarısı Yaşlı kadınların tamamı
 702. Birin-biri türtüşüp, Birbirini itip,
 703. Canına cakın bara albay, Yanına yaklaşılamayıp
 704. Atadan baldar ürküşüp. Atadan çocuklar ürküşüp.
 705. Eñkeygen sayın buylanı, Her eğildikçe düğümü,
 706. Bir baylamdan çeçiptir. Bir bağlamdan çözmüşmüş.
 707. Eñ akırkı çeçkende, En son çözdüğünde,
 708. Boşotup koyup ketiptir. Gevşeterek gitmişmiş.

709.	Casalğaluu atandı	Süslü olan enenmiş deveyi
710.	Cetelep Bübüş cönödü.	Bübüş yedekleyip yöneldi.
711.	Malabekke olco emes	Malabek'e ganimet değil
712.	Tokuluu attan bölögü,	Eyerlenmiş attan başkası
713.	Töö çeçtirmek bir mööröy,	Deve çözdürmek bir yarış,
714.	İlgerki eldin önörü.	Hünerdir eskiden beri yaşanmış.
715.	Bir küñü keçke oşondoy	Bir gün akşama kadar öylece
716.	Tañ-tamaşa köp boldu.	Çok oldu oyun eğlence.
717.	Konooğö atın aydatıp,	Konoo'ya atını sürdürüp,
718.	Konoğu küñü el kondu.	Ziyafet günü millet kondu.
719.	Baş baygege sayğanı	Baş ödüle koyduğu
720.	Miñ koy, on töö, cüz cılkı	Bin koyun, on deve, yüz yılkı
721.	Car çakırıp ırdağan	Ferman söyleyen çığirtkan
722.	Aytike baştap altı ırçı.	Aytike başlayan altı ırçı.
723.	Konooğö atın aydatıp,	Konoo'ya atını sürdürüp,
724.	Ertesi tüştö at keldi.	Ertesi öğleyin geldi.
725.	Baygesin berip tarattı	Ödülünü verip dağıttı.
726.	Kazak, Kırgız köp eldi.	Kazak, Kırgız çok halkı.
727.	Özümö cakin elderim,	Kendime yakın milletim,
728.	Ak toyuma kelgeniñ.	Ak toyuma gelenin.
729.	Eneñer mağa emçekteş,	Ananız bana süt kardeş,
730.	Ecemden tuulğan ceenderim.	Ablamdan doğmuş yeğenlerim.
731.	Kuda söök, tamırım	Dünür akraba, damarım
732.	Muruntan ötkön kadırıñ.	Eskiden geçen saygınlığım.
733.	Köönü cakin dostorum,	Gönlü yakın dostlarım,
734.	Köp koşumça koşkonuñ.	Çok katkıda bulunanın.
735.	Alıp berip cürgönüm,	Alıp verip gezenim,
736.	Anık sırim bilgeniñ	Asıl sırrımı bilenin
737.	Anık turat oyumda	Tam duruyor düşüncemde
738.	Aytayın degen bir kebim.	Söylenecek bir lâfım.
739.	Bügün mında konğula,	Bugün burada konunuz,

740.	Tünü menen bolğula,	Gece boyunca kalınız,
741.	Keñeşemin sizderge.	Danışayım sizlere.
742.	Kebimdi uğup barıñız,	Sözümü işitip gidiniz,
743.	Karılık ceñip baratat	Yaşlılık alıp gidiyor
744.	Caşçılıktın kalıbın.	Gençliğin tüm kalıbın.
745.	Caşçılıktın kalıbın	Gençliğin tüm kalıbın.
746.	Caratkañğa arman çok,	Yaradana arman yok,
747.	Oñ menen soldu taanıdım.	Sağ ile solu tanıdım.
748.	Cer tayanıp tura albay,	Yere dayanıp duramadan,
749.	Cetimiş çığa karıdım.	Yetmiş çıkarak yaşlandım.
750.	Sarbağış, solto, buğunu	Sarbağış, Solto, Bugu'yu
751.	Salmağım menen suradım.	Ağırlığım ile sordum.
752.	Azık, ösük, abıla	Azık, Ösük, Abıla,
753.	Ayılıma kuradım.	Ayılıma topadım.
754.	Aytamğa solto, sarbağış	Aytamga, Solto, Sarbağış
755.	Al özöktöş tuuğanım.	O akrabamdır en yakın.
756.	Kayrattanıp birerde,	Gayret edip verirken
757.	Kazaktı koşo kaarıdım.	Kazak'ı beraber kahrıma aldım.
758.	Kadamım cetken cerlerdi,	Adımımın ulaştığı yerleri,
759.	Kandığım menen taanıdım.	Hanlığım sayesinde tanıdım.
760.	Kuşçu menen munduzğa	Kuşçu ile Munduz'a
761.	Kulaçım cetip Kırğızğa	Kulacım ulaşıp Kırgız'a
762.	Oodarıldı ömrüm.	Devrildi ömrüm
763.	Oroşon oñ, sol el cıyıp,	Kalabalık sağ, sol milleti toplayıp,
764.	Uuru, buzuk, uşakçı	Hırsız, ahlaksız, iftiracı
765.	Oşonun baarın men tıyıp.	Bunların hepsini ben yasaklayıp.
766.	Cok coğottum dedirip,	Yok ettim dedirtip,
767.	Biröögö bir tay uurdattı,	Birisine bir tay çaldırmadan,
768.	Toğuz күнү toy berdim.	Dokuz günü toy verdim.
769.	Tomayak, cetim, cesirge	Kimsesize, yetime, dula
770.	Bir-ekiden koy berdim.	Bir iki koyun verdim.

771.	Maamıt, Tölö, Alağuş	Maamıt, Tölö, Alaguş
772.	Özümdöy östü baldarım.	Kendim gibi büyüdü evlatlarım.
773.	Kazak menen Kırğızğa,	Kazak ile Kırğız'a,
774.	Kanatın caydı Şabdanım.	Kanatını açtı Şabdan'ım.
775.	Kapilet calğan düynögö,	Gaflet yalan dünyaya,
776.	Kalbadı menin armanım.	Kalmadı benim bir arzum.
777.	Emi turğan söök, tamır	Şimdi duran söök, tamır
778.	Keñeşim bar degenim,	Danışacağım vardır diyorum,
779.	Cüz körüşüp turabız,	Yüz yüze görüşüp duruyoruz,
780.	Cürök sırğa kelemim.	Yürekten sıra geliyorum.
781.	Karığanda kalcañdap,	Yaşlanınca gevşeyip,
782.	Kız alabı debegin.	Kız alacak mı demeyin.
783.	Üç katın bolso karıdı,	Üç kadın olsa yaşlandı,
784.	Eñ uluusu enemdey,	En büyüğü annem gibi,
785.	Ortonçusu oonabas,	Ortancası ağınmaz,
786.	Oltura beret kebelbey.	Oturmaya devam eder umursamadan
787.	Eñ kiçüüsü bökçöyüp,	En küçüğü diz çöküp
788.	Ağanın zaybı ceñemdey.	Ağanın karısı yengem gibi.
789.	Künülük kılıp küybösün,	Kıskanarak yanmasın,
790.	Küyüp bışıp cürbösün.	Yanıp pişip yürümesin.
791.	Kabarın katuu uğamın,	Haberini çok duyuyorum,
792.	Oylongondo tünküsün	Düşününce geceleyin
793.	Uykusu cok çığamın.	Uykusuz çıkarım.
794.	Ukkanıma köp boldu,	Duyduğuma çok oldu,
795.	Oşondon beri çıdadım.	O zamandan beri dayandım.
796.	Kattağandan barğandan,	Gidenden ve yolcudan,
797.	Barıp kabar alğandan,	Gidip haber alandan,
798.	Körüp bilip kelgenden,	Görüp bilip gelenden,
799.	Soodağerden, kerbenden	Tüccardan ve kervandan
800.	Sonun-dep, uğup Möördü	Güzel diye, duyup Möör'ü
801.	An üçün cürök celdengen.	Onun için yürek çırpınan.

802. Keñ Arpanın ber cağı, Engin Arpa'dan beri tarafı,
 803. Keñ Soñ-Köldün nar cağı, Engin Soñ-Köl'ün öte tarafı,
 804. Orto ceri keñ Narın, Orta yeri geniş Narın,
 805. Urğaçıda cok uğam Kadında yok diye duyuyorum
 806. Akmöördün kabarin. Ak Möör'ün haberini.
 807. Köbüñdün caksa köönüñö Çoğunun hoşuna gidyorsa
 808. Oşo kızdı alamin. O kızı alırım.
 809. Cerdegen cerin ukkanım, Yerleyen yerini duymuştum,
 810. Akmöör tüşsö esime Akmöör gelirse aklıma
 811. Celikpey kantip uktadım. Çileden çıkmadan nasıl uyudum.
 812. Kadıraalı boor albas Kadıraalı acımasız
 813. Kurtka-Terek, Ak-Talaa Kurtka-Terek, Ak-Talaa
 814. Uğuşumda Möördün Duyduğuma göre Möör'ün
 815. Alkımı okşoş baktağa. Damağı benzer pamuğa
 816. Oşondon beri ooluğup, O zamandan beri yaylanıp,
 817. Alıp uçat şum sanaa. Alıp uçar hayaler.
 818. Uruğu Sayak elden-deyt, Uruğu Sayak elinden diyor.
 819. Uşu calğan düynögö Bu yalan dünyaya
 820. Bir caralıp kelgen-deyt. Bir yaratılıp gelmiş diyor.
 821. Aydıñı sonun bolboso Aydını hoş olmazsa
 822. Akeñ Cantay celdenbeyt. Ağabeyin Cantay sarsılmaz.
 823. Sayakta çoro uruudan, Sayak'ta Çoro boyundan,
 824. Özü kızdın tazası Kendisi kızın temizi
 825. Camalı carık suluudan. Cemali parlak güzelden.
 826. Caralğanday uğuşum, Yaratılmış diye duyarım,
 827. Cariğı tañdın nurunan. Işığı tan nurundan.
 828. Tağınışı caraşkan, Takınışı yakışan
 829. Tamağı kızıl şurudan. Damağı kırmızı boncuktan.
 830. Akılı artık caralğan, Akılı yetkin yaratılmış,
 831. Asip tuulğan adamdan. Asip doğmuş insandan.
 832. Taza boyluu, tattuu söz Temiz boylu, tatlı söz

833. Tal-tal çaçı taralğan. Dal dal saçı taranmış.
 834. Alayın-dep oylonup, Alayım diye düşünüp,
 835. Akmöördü uğup ooluğam. Akmöör'ü duyup heyecanlanırım.
 836. Karısıñ-dep çanbasa, Yaşlısın diye kabul etmezse,
 837. Karmağım kelet kolunan. Tutasım gelir elinden.
 838. Karşı düşman çıkpğan, Karşı düşman çıkmayan,
 839. Caşıman tosup columan. Küçüklüğümden karşılayıp yolumdan.
 840. Kuday buyursa Akmöörgö Tanrı buyursa Akmöör'e
 841. Kanday kündö coluğam. Nasıl bir günde rastlarım.
 842. Sanaalaş ele başınan, Hemgâm idi başından,
 843. Kadir bilse kız berer Kadir bilse kız verir
 844. Kabılan Cantay keldi-dep, Kaplan Cantay geldi diye,
 845. Keldibek menen Cantaydın Keldibek ile Cantay'ın
 846. Ketişpesin el bilet. Gitmeyeceklerini halk bilir.
 847. Köbüñö caksa köröyün, Çoğunun hoşuna gidiyorsa göreyim,
 848. Köñülü bolso alayın. Gönlü olsa alayım.
 849. Karısıñ-dep çandırsam, Yaşlıyım diye kabul ettiremezsem,
 850. Uyat bolup bolup kalayın. Utanç durumda kalayım.
 851. El caylooğö tolğondo, Halk yaylaya dolunca,
 852. Soñ-Kölgö çığa konğondo, Soñ-Köl'e çıkıp konunca,
 853. Oyumda turat barsam-dep, Düşünüyorum gitsem diye,
 854. Oşol ubak bolğondo. O vakit olunca.
 855. Köbüñö caksa bu kebim Çoğuna makul gelirse bu sözüm
 856. Albasam da Akmöördü Almazsam da Akmöör'ü
 857. Bir körsöm-dep cürömün. Bir görsem diye arzuluyorum.
 858. Oşonduktan ooluğup, Onun için yaylanıp,
 859. Ottoy canat cürögüm. Ateş gibi yanar yüreğim.
 860. Kebetesi buzulğan, Görünümü bozulmuş,
 861. Kempirlerden cüdödüm, Yaşlı kadınlardan bıktım,
 862. Dedi Cantay baarına. Dedi Cantay herkese.
 863. Dep oşonetip, turğanda Böyle diye, dururken

864. Kudasına kup keldi, Dünürüne yakıştı,
 865. Tamırına tak keldi, Köküne de tam geldi,
 866. Akmöördü alam-dep, Akmöör'ü alacağım diye,
 867. Akılğa aldı al eldi. Danıştı o halkına.
 868. Kulak salıp uğuşup, Kulak verip dinleyip,
 869. Tamır, söök el ayttı. Köklü, soylu halk dedi
 870. Kozğoluşup Cantayğa Kalkışıp Cantay'a
 871. Koşomatın emi ayttı. İltifatını şimdi yaptı.
 872. Calğız ele Möör emes Sadece tek Möör değil
 873. Dağı bir kız al-dep ayttı. Yine bir kız alın, diye söyledi.
 874. Ömür berse caratğan, Ömür verse yaradan,
 875. Ölköön ösüp baratkan, İyiliğin devamlı artan,
 876. Uşul eldin ookatın İşte bu halkın geçimini
 877. Öz koluñuz taratkan. Kendi eliniz dağıtan.
 878. Altın başıñ körüngön, Altın başı görünen,
 879. Aman esen saktasa Esen sağ korursa
 880. Abalı kuday ölümdön, Evvela hüda ölümden,
 881. Emi dağı er Cantay Şimdi dahi er Cantay
 882. Otuz kırk cıldık çaşıñ bar. Otuz kırk senelik yaşın vardır.
 883. Kalıñ Kırğız eliñe, Kalın Kırğız halkına,
 884. Kara toodoy çaşıñ bar. Kara dağ gibi canın vardır.
 885. Kim çansın sizdi kartañ-dep, Kim reddeder sizi yaşlı diye,
 886. Sööktöşsök tiyet arkañ-dep, Dünür olursak faydan olur bize diye,
 887. Sayak kantip kız berbeyt Sayak nasıl da kız vermesin
 888. Kadir salıp barsañ-dep. Saygınlıkla gidersen diye.
 889. Karanın kanı Cantay-dep, Karanın hanı Cantay diye
 890. Kabarıñ ukkan kan bilet, Haberini duyan han bilir,
 891. Kıraandığıñ belgilüü, Kıranlığı bellidir,
 892. Kıbrağan can bilet, Yaşayan bütün can bilir,
 893. Sandırğandı sart bilet, Süslemeyi Sart bilir,
 894. Ökümüñdö er Cantay Hükmünü er Cantay

895. Özün öndüü mart bilet. Kendin gibi mert bilir.
896. Atağın köpkö uğulğan, Şöhreti uzaklara duyulan,
897. Atadan arstan tuulğan. Babadan aslan doğan.
898. Arstan Cantay tukumuñ Arslan Cantay sülalen
899. Acıdaarday uuldan. Ejderha gibi oğuldan.
900. Kantip sağa kız berbeyt, Nasıl sana kız vermesin,
901. Az ayıl sayak el bolso. Az köylü Sayak halk olsa.
902. Arkırağan sarbağış, Gürleyen Sarbağış,
903. Ağını katuu sel bolso. Akını güçlü sel olsa.
904. Kız berbese sayakka, Kız vermezse Sayak'a,
905. Dağı bir ayla tababız. Yine bir çare buluruz.
906. Kanday kılsak er Cantay Ne etsek er Cantay
907. Sayakka kelet çamabız. Sayak'a geçer hükmümüz.
908. Teñdeşer eli biz emes, Karşı duracağı halk biz değildir,
909. Tetirilik körgözsö Bir aksilik gösterirse
910. Tegiz barıp çababız. Birlikte gidip istila ederiz.
911. Az ayıl köpkö teñ bolboyt, Az köylü çoğa denk gelmez,
912. Aytkan sözü em bolboyt. Dedikleri söz de hiç geçmez.
913. Köpçülökkö coo bolso, Çoğunluğa düşman olsa,
914. Köñülün ulap kim koldoyt. Gönlünü alıp kim olmaz.
915. Ar çağında Narında Öte tarafında Narında
916. Acı menen Suban bar. Acı ile Suban vardır.
917. Buğu, çerik, moñoldor Bugu, Çerik, Moñol'lar
918. Bukaradan bular bar. Bukaradan bunlar vardır.
919. Borukçu menen Nadır bar, Borukçu ile Nadır vardır,
920. Temir, Bolot tuuğan bar. Temir, Bolot akrabası vardır.
921. Azık, ösük, abıla Azık, Ösük, Abıla
922. Alarda barat cabıla. Onlar da gider atıla.
923. Calğız ayak sayaktın, Yalnız ayak Sayak'ın,
924. Kim barmakçı canına. Kim gidecektir yanına.
925. Andan körö er Cantay En iyisi er Cantay

926. Attuu menen baştuudan, Atlı ile başlıdan,
 927. Aykalışıp söök bolso, Birleşip dünür olsa,
 928. Akıldeşalı cakşıdan. Danışalım daha yeniden.
 929. Çetten sözmör çeçenden, Sıradan söz ustası hâtipten,
 930. Ubada sözgö bekemden, Verilen söze durandan,
 931. At üstünö üyröngön At üstüne alışan
 932. Cumuşu cok bekerden. İşi olmayan boş gezenden.
 933. Ulama sözgö barınan, Ulama söze varından,
 934. Çıkpay turğan canıñan. Çıkmayacak canından.
 935. Özün menen teñ öskön, Kendi ile birlikte büyüyen,
 936. Kadir bilgen karıdan Kadrini bilir yaşlıdan
 937. Otuz kırktı alıñız. Otuz kırkını alınız.
 938. Caman aytpay cakşı aytıp, Kötü söylemeyip iyi söyleyip,
 939. Sööktük çağın başka aytıp, Dünürlük olayını ayrı anlatıp,
 940. Opuzalap korkutpay, Göz dağı verip korkutmadan,
 941. Kayratıñdı tolkutpay, Gücenip heyecanlanmadan,
 942. Sıpayı sılık kep menen, Kibar yumuşak söz ile,
 943. Sır bilgizbey eptegen, Sır belirtmeden halleden
 944. Sırın tartıp süylöşüp, Sırrını alıp konuşup,
 945. Sıpaa bolot bek degen. Nezaketli olur bey denilen.
 946. Kökürögün ooluğup, Göğüs gerip yaylanıp,
 947. Akmöör-dep kalıpsız. Akmöör'ü arzulayıp kalmışsınız.
 948. Körmöyünçö bir kızğa Görmedikçe bir kıza
 949. Köñüldönüp alıpsız. Gönlünüzü aldırıp almışsınız.
 950. Cay mezgili bolğon kez, Yaz mevsiminin geldiği andır,
 951. Mal semirip tolğon kez. Hayvanların semirip dolduğu andır.
 952. Zañkayğan üylör tigilip, İhtişamlı evler dikilip,
 953. El caylooğö konğon kez. Halkın yaylaya konduğu andır.
 954. Cer soorusu Soñ-Köldö, Yerin ortası Son-Köl'de,
 955. Melbildeggen Çoñ-Köldö, Dalgalanan Çoñ-Köl'de,
 956. Cılıksı tulañ ottoğon, Yılıksı taze otlar otlayan,

957. Subayı kırğa toktoğon. Yavrusuzu kira duran.
 958. Cıluu bulak kök señir, Kaplıca pınar kök merâ,
 959. Köbürgöndü köp señir. Yabanî sarımsağa bol merâ.
 960. Cayıtı caşıl gül alıp. Otlayı yeşil gül alıp.
 961. Calbıraktap bür alıp. Yaprak çıkıp tomurcuklanıp.
 962. Kom alıp töösü semirip, Havut alıp devesi semirip,
 963. Taylağı tayday semirip, Taylağı tay gibi semirip,
 964. Tal cibektey señselip, Tal ipek gibi salınıp
 965. Cünü taza dedirip. Günü temiz dedirtip.
 966. Koçkorunun türlörü, Koçlarının çeşitleri
 967. Kuttağı kulca sıyaktuu. Talihteki Kulca gibi
 968. Cılıksının bardığı Yılıksının tamamı
 969. Kurçutkan bolot tuyaktuu. Keskinleştirmiş çelik toynaklı
 970. Elin sıpaa körgömün Halkını kibar görmüşüm
 971. Cigiti kızday uyattuu. Yiğidi kız kadar hayalı.
 972. Keñ Soñ-Köldü caylağan, Engin Soñ-Köl'ü mesken edinen
 973. Kermege atın baylağan, Germiğe atını bağlayan,
 974. Elin körüp keleli. Halkını görüp gelelim.
 975. El caylağan keñ Soñ-Köl Milletin mesken edindiği engin Soñ-Köl
 976. Cerin körüp keleli Yerini görüp gelelim
 977. Sarbağış menen sayaktın Sarbağış ile Sayak'ın
 978. Çegin körüp keleli. Sınırını görüp gelelim.
 979. Makul dese Möör üçün Tamam derse Möör için
 980. Maldın baarın bereli, Malın tamamını verelim,
 981. Dep-süylödü Süyümbay. Diye konuştu Süyümbay.
 982. Col körgözüp Cantayğa Yol gösterip Cantay'a
 983. Bek süylödü Suranbay. Pek konuştu Suranbay.
 984. Bardığı teñ cakını Hepsi de yakınıdır
 985. Cantay menen süylöşüp, Cantay ile konuşup,
 986. Baarısı teñ akıldaş Hepsi de akıldaşıdır
 987. Başınan işin biyleşip. Başından işini idare edip.

988. Oşondo Cantay kep ayttı, O anda Cantay söz söyledi,
 989. Oydoğu sırın emi ayttı. Aklındaki sırrını şimdi söyledi.
 990. Oolcup başın kötörüp, Kurulup başın kaldırıp,
 991. Oy, cigitter-dep ayttı. Hey, yiğitler diye seslendi.
 992. Ar kimiñer at tandap, Her biriniz at seçip,
 993. Ar kimiñer at kamdap, Her birininiz at hazırlayıp,
 994. Kamıñgıla, bararıñ Hazırlanın, gideceğiniz
 995. Karap catpay çamdanıp. Bakıp yatmadan hazırlanıp.
 996. Kız berse baatır Keldibek, Kız verirse batır Keldibek,
 997. Kızın alıp kelerbiz. Kızın alıp geliriz.
 998. Kız berbese kıltıñdap Kız vermezse nazlanıp
 999. Sözün çalıp kelerbiz. Sözünü alıp geliriz.
 1000. At cakşısın mingile, Atın iyisine bininiz,
 1001. Ton cakşısın kiygile, Kürkün iyisini giyiniz,
 1002. Cönör kündü belgile. Gidecek günü belirleyiniz.
 1003. Bürsügünü kelgile, Öbürsü gün geliniz,
 1004. Kem bolboğun otuzdan, Eksik olmayın otuzdan,
 1005. Attuu, baştuu kişiden Atlı başlı kişiden
 1006. Kalbağıla kokustan. Kalmayınız tesadüfen.
 1007. Meni menen bararıñ, Benimle gidecekler,
 1008. Bugün erte tarağın. Bugün erken dağılın.
 1009. Men barğan soñ Akmöördü Ben gittikten sonra Akmöör'ü
 1010. Koldoğu-dep sanağın. Eldedir diye düşünün.
 1011. Er Cantaydın sıpatı Er Cantay'ın sıfatı
 1012. Cayık sakal, carık cüz, Yassı sakal, açık yüz,
 1013. Cazı mañday, sözü tüz Yassı alındır, sözü düz
 1014. Biröönü cakın körböğön, Kimseyi yakın görmeyen,
 1015. Biröönü iraak bölbögön, Kimseyi irak bölmeyen,
 1016. Bardığına közü tüz. Herkese eşit davranır
 1017. Adamdın çoñu, alp müçö İnsanın büyüğü, alp bedenli
 1018. Anık bir kez dalıluu. Tam bir arşın omzunun genişliği.

1019. Attanam dese bir cakka, Atlanırım derse bir tarafa,
 1020. Cigiti dayar kamınuu. Yiğidi hazırdır ve nâzırdır
 1021. Taamay çeçen er Cantay Tam çeçen er Cantay
 1022. Adam tanğıs kep süylöp, İnsanın reddedemeyeceği söz söyleyip,
 1023. Akılı toluk başınan, Aklı yetik başından
 1024. Ak kalpak Kırğız el biylep. Ak kalpak Kırğız halkını yönetip.
 1025. Atasınan babası Babasından atası
 1026. Akim öskön ceri bar. Hakim olarak geçmişi var.
 1027. Adamdı sözü eritken, Sözü insanı rahatlatan
 1028. Tilinde tattı meer bar. Dilinde tatlı mühür var.
 1029. Oñ menen soldun çatağın Sağ ile sol'un çatışmasını
 1030. Oñuna salma ebi bar. Düzeltbilecek yeteneği var.
 1031. Özü teñtuş kadırdan Kendisi yaşıt kadirden
 1032. Öküm sürsö bir sürgön. Hüküm sürerse bir süren.
 1033. El arasın tıncıtıp, Halkın arasını rahatlatıp
 1034. Epçildigin bildirgen. Becerikliliğini hissettiren,
 1035. Surambayı teñ öskön Surambay'ı beraber büyüyen
 1036. Baylığı menen barkı bar. Servetiyle otoritesi vardır.
 1037. Cantay menen canaşkan Cantay ile yakın olan
 1038. Caaktaşkan doo bolso, Karşı gelen düşman olsa,
 1039. Cadabay teñdik talaşkan. Usanmadan denklik arayan.
 1040. Dalay çeçen buy bolup, Epey çeçen bezdirip,
 1041. Cañılıp sözdön adaşkan. Yanılıp sözünü karıştıran.
 1042. Karboz bay bar teñ öskön, Karboz bay bar denk büyüyen,
 1043. Suranbay menen Karabozğo Suranbay ile Karboz'a
 1044. Tizgindeşip teñ cürgön. Dizginleşip denk yürüyen.
 1045. Tetiri kıyal tentekti, Aksi huylu zıpiri,
 1046. Tez arada köndürgön. Çok kısa zamanda ikna eden.
 1047. Kaydağı öspös doolordu, Nereden büyümez davaları,
 1048. Ebin taap öndürgön. Yolunu bulup büyüten

1049. Köçörü bar teñ öskön, Köçör'ü vardır aynı büyüyen
1050. Cumşağan cakka bat Emredilen yere cabuk giden.
barğan.
1051. Ooz açırbay attanğan, Ağız açtırmadan atlanan
1052. Çala taştap bütürböy Eksik bırakıp bitirmeden
1053. Toluğu menen atkarğan. Tam tamına yerine getiren.
1054. Kaçkanak bar teñ öskön, Kaçkanak vardır aynı büyüyen
1055. Uzun sakal beti tük, Uzun sakal yüzü tüylüdür,
1056. Oorduğu atka cük. Ağırlığı ata yüküdür.
1057. Karçıtı cayık kazıluu, Kalçası geniş kazılı,
1058. Kaman kursak açuulu, Domuz kursak acılı,
1059. Buka moyun bukçuğuy, Boğa boyun şişman
1060. Mañdayı tar çukçuğuy, Alını dar zayıf
1061. Borombay bar teñ öskön. Borombay denilen denk büyüyen.
1062. Şumduk sözdön köp aytkan, İlginç sözden çok söyleyen,
1063. Külkü menen el kaytkan, Eğlenerek dönen halk.
1064. Külkü salıp otursa, Eğlence yaparak otursa,
1065. Küügüm kirip tañ atkan. Akşam olup tan atan.
1066. Ee caa berbey birerde Hiçbir tesir altında kalmayan
1067. Eldin baarin cadatkan. Halkın hepsini bıktıran.
1068. Kuulanışka ılayık, Hile yapmaya uygun,
1069. Kulambay bar teñ öskön. Kulambay denilen de büyüyen.
1070. Caydan kışka aytkanı, Yazdan kışa anlattığı,
1071. Manas menen Semetey. Manas ile Semetey.
1072. Cabiştırıp aytışı, Yapıştırıp anlattığı,
1073. Canında turğan emedey. Yanında duran eşya gibi.
1074. Küügüm bolcop baştasa Akşam üzere başlarsa
1075. Kün-tün aytçu çenebey Gece gündüz söyler ölçmeden
1076. Comokçu Kocek kurbusu. Comokçu Kocek arkadaşı.
1077. El biylegen berender, Halk yöneten erenler,
1078. Sözgö usta çeberler, Söz ustası uzmanlar,

1079. Bardığının miktısı Hepsinden de iyisi
 1080. Baatır Cantay kemenger. Batır Cantay'dır hem akıllı bir lider.
 1081. Ormon, Medet bolboso, Ormon, Medet olmazsa,
 1082. Başka adam çok teñeler. Başka insan yoktur ona denk eder.
 1083. Oynoktotup attardı, Oynatarak atları,
 1084. Otuz kişi attandı. Otuz kişi atlandı.
 1085. Oyuna tüşüp kız çirkin, Aklına gelip kız zavallı,
 1086. Oolcup Cantay şattandı. Yaylanıp Cantay atlandı.
 1087. Başkasının bardığı Başkasının tümü
 1088. Kara sakal, ker murut Kara sakal, kır bıyık
 1089. Sır bilgizbey caştarı. Sır bildirmeden gençleri.
 1090. Sılanışıp kulpunup, Süslenip rengarenk olup,
 1091. Suutu kanğan attarı. İyice dinlendirilen atları.
 1092. Oozduk çaynap culkunup, Gemini çiğneyip yutkunup,
 1093. Bir bölünüp baratat. Bir bölünüp gidiyor.
 1094. Kono turğan mezgilde, Konacak olan anda,
 1095. Ondon, beşten taratat. Ondan, beşten dağıtıyor.
 1096. Kündö konğon cerinde, Her gün konduğu yerinde,
 1097. Külkü menen tañ atat. Eğlenceyle tan atar.
 1098. Kimge konso Cantayğa Kime konsa Cantay'a
 1099. At mingizip atkarat. At bindirip atlandırır.
 1100. Oñu kelgen Cantaydın Yeri gelen Cantay'ın
 1101. Oşonusu saltanat. İşte onusu saltanattır.
 1102. Kee biröölör Cantayğa Bazı kimseler Cantay'a
 1103. At mingizip, töö tartıp, At bindirip, deve çekip,
 1104. Ardaktaşıp baatır-dep, Hürmet edip batır diye,
 1105. Aldına sılık söz aytıp. Huzuruna nezaketli söz söyleyip.
 1106. Batañızdı bergin-dep, Duanızı verin diye,
 1107. Balañızdı alıp keldim-dep, Evladınızı alıp geldim diye,
 1108. Baatır Cantay bu kezde Batır Cantay bu anda
 1109. Baktısı sen eldin-dep, Talihi sen halkın diye,

1110. Baatır Cantay keldi-dep, Batır Cantay geldi diye,
 1111. Payğambarday kütüşöt. Peygamber gibi kabul ederler.
 1112. Barğan cer kuru cönötpöy, Gittiği yer kuru göndermeden,
 1113. Bardık menen tütüşöt. Herkesle idare ediyor.
 1114. Terek, talın bor baskan, Kavak, söğüt ağaçları tomurcuklanan,
 1115. Cayloonun toluk ubağı. Yaylanın tam bir zamanı.
 1116. Cayıtı caşıl gül açkan, Merası yeşil çiçek açmış,
 1117. Atırılıp er Cantay Atılarak er Cantay
 1118. Aştı Şamşı bel menen. Aştı Şamşı bel ile.
 1119. Arcağı Koçkor cer degen, Ötesi Koçkor cer denilen,
 1120. Aralaştı er Cantay Karıştı er Cantay
 1121. Andağı kalıñ el menen. Oradaki kalın milletle.
 1122. Temir, Bolot köp asık, Temir, Bolot çok acık,
 1123. Bir cağı sayak el degen. Bir tarafı sayak boyu denilen.
 1124. Cardı, bayı belgisiz, Fakiri, zengini bilinmiyor,
 1125. Cayıtın çarda mal baskan. Merası çiftliği mal dolu olan.
 1126. Biröö köçüp, cük taşıp, Biri taşınıp, yük taşıyıp,
 1127. Intalaa bolup kımızğa, İyice doyup kımıza
 1128. Intığışıp uktaşıp. Mışıl mışıl uyuyup.
 1129. Sarala saz, iyri suu, Sarı ala bataklık, eğri su
 1130. Salkın cayloo törlörü. Serin yayla yüksek otlağı.
 1131. Cayıtta malı caylağan, Merada malı yazı geçiren,
 1132. Caylooğunun örnöğü. Yaylaya çıkanın uğraşı.
 1133. Celesin kerip baylağan, Yelesini gerip boğlayan,
 1134. Suu boyloto bir bölüp, Su boyunca bir bölüp,
 1135. Subayların aydağan. Yavrusuzlarını öne süren.
 1136. Bağlan soyup, şerne cep, Besili kuzu kesip, ziyafet yiyip,
 1137. Baldarı oynop catışkan. Çocukları oynuyorlardı.
 1138. Tay, kunanı carışıp, Tay, kunanı yarışıp,
 1139. Tamaşağa batışkan, Eğlenceye dalmışlar.
 1140. Andan cönöp aşıştı. Andan cönöp aşıştı.

1141. Kilemçe kızart, tölöktü Kilemçe kızart, tölökü
1142. Adam dep Cantay oylonboy, İnsan yerine komaz Cantay,
1143. Öz başınan bölöktü. Kendisinden başkasını.
1144. Keldibekke barğın-dep, Keldibek'e git diye,
1145. Menden kabar salğın-dep, Benden haber sal diye,
1146. Çalğanbaydı coğottu. Çalğanbay'ı kaybetti.
1147. Murda barıp körböğön, Önce gidip görmediği,
1148. Cer soorusu Soñ-Köldü Yerin göbeği Soñ-Kölü
1149. Too teñseltip şarpıldap, Dağı sallayıp hışırdayıp,
1150. Tolkundağan Çoñ-Köldü. Dalgalanan Çoñ-Köl'ü.
1151. Tulañı caşıl cibektey Çayırı yeşil ipek gibi
1152. Tüz-Aşuu, Kumbel, Kök- Tüz-Aşuu, Kumbel, Kök-Bulak
Bulak
1153. Çalkayıp catkan törlördü. Uzanmış yatan yaylaları.
1154. Eñsep barat körmökkö, Hevesle isteyip gider görmeye,
1155. Çal kızıkkan kız Möördü. Yaşlı adamın merak ettiği Möör'ü.
1156. Soñ-Köldün sonun cerine, Soñ-Köl'ün güzel yerine,
1157. Cerdep catkan cerine, Mesken edindiği yerine,
1158. Kubanıp barat Çalgımbay. Sevinip gider Çalgımbay.
1159. Körböğöndör körgöndö, Görmeyenler görünce,
1160. Köp kumarı kağanday. Oldukça zevki tadıyor gibi.
1161. Alı kelse Soñ-Köldöy Gücü yeterse Soñ-Köl gibi
1162. Atına artıp alğanday. Atına artıp almış gibi.
1163. Ornoğon toonun başına, Yerleşen dağın başına,
1164. Olutu cerdin seresi. Mahali yerin çardağı
1165. Cılıksı cılbay semirgen, Yılıksı kıpırdamadan semiren,
1166. Ala-Toonun belesi. Ala-Too'nun tepesi.
1167. Ar ayıldın canında, Her köyün yanında,
1168. Altıdan, beşten celesi. Altıdan, beşten celesi.
1169. Köykölgön şiber keñ cayloo, Uzanan çimen engin yayla,
1170. Körünöt cırğal elesi. Görünür zevkli hayali.

1171. Tölü baylap, ün salıp, Döl bağlayıp, seslenip
 1172. Too cañırtkan uları. Dağı yankılandırıan sülün kuşu.
 1173. Tuş-tuşunan şarkırap, Her tarafından şarıldayıp,
 1174. Koşulğan tunuk suuları. Birleşmiş berrak suları.
 1175. Karkıldap köldün betinde, Garkıldayıp gölün üstünde,
 1176. Kaz menen ördök, kuuları. Kaz ile ördek kuğuları.
 1177. Kuruşu çığıp bul eldin Üzülp bu halkın
 1178. Tarabaybı kumarı. Dağılmaz mı zevki
 1179. Dep, oşondo Çalgımbay Diye, o zaman Çalgımbay
 1180. Kele catat köl boylop. Geliyor gölün kenarınca.
 1181. Akılına ceñdirip, Aklına yendirip
 1182. Ar kaysını köp oylop. Herşeyi çok düşünüp.
 1183. Adırı tulañ señselgen, Bozkırı çimenli salınan,
 1184. Beles-beles beş moynok. Tepe tepe beş geçit,
 1185. Aşıp tüştü Çalgımbay. Aşıp düştü Çalgımbay.
 1186. Baatır Cantay cibergen, Batır Cantay gönderen
 1187. Bara catat bir tınbay. Gidiyor hiç bir durmadan.
 1188. Köldün ceegi kılaadan Göl sahili kenarından.
 1189. Caykañdata bastırıp, Salına salına bastırıp,
 1190. Taskaktatıp çu koyup, Link yürüyüşüyle yürütüp
 1191. At koltuğun castırıp. At koltuğunu açtırıp.
 1192. Soñ-Köldün başı keñ talaa, Soñ-Köl'ün başı engin tarla,
 1193. Çoğuluşup oynoğon, Toplanıp oynaşan,
 1194. Çuruldaşıp köp bala. Bağırıp çağırıp çok çocuk
 1195. Bay ayıldın baldarı, Zengin köyün çocukları,
 1196. Külük tayı carışkan. Külük tayı yarışan.
 1197. Cardı ayıldın baldarı, Fakir köyün çocukları,
 1198. Torpok menen kalışkan. Buzağıyla kalmışlar.
 1199. Çoğulğan elge Çalgımbay Toplanan halka Çalgımbay
 1200. Salam ayttı alıstan. Selam söyledi uzaktan.
 1201. Andan murda al elde, Ondan önce o halkta,

1202.	Eç adam çok tanışkan.	Hiç insan yok tanıyan.
1203.	Uçuraştı Çalgımbay	Selamlaştı Çalgımbay
1204.	Uluu kiçüü baarığa.	Büyük küçük herkese.
1205.	Çooğun adam eken-dep,	Yabancı insanmış diye,
1206.	Karap kaldı cabıla.	Bakakaldılar üst üste
1207.	Eñkeyip barıp, kol berdi	Eğilerek gidip el verdi
1208.	Eñ aldıñkı kariğa.	En öndeki yaşlıya.
1209.	Otura kaldı Çalgımbay	Oturup kaldı Çalgımbay
1210.	Bir oçoyğon çaldın canına.	Bir büyükçe yaşlının yanına.
1211.	Sıyda sakal sıpayı,	Topsakallı nezaketli
1212.	Sını adamdın kumpayı.	Özelliği insanın kıranı
1213.	Sırtınan sılay noot kiygen,	Dışından sıvazlayıp çuha giyen,
1214.	Körünüşü sürdöntüp,	Görünümü ürkütüp,
1215.	Közünön calın ot küygön.	Gözünde ateş ot yanan.
1216.	Külümsüröp süylösö,	Gülümseyerek konuşsa,
1217.	Kurçağan kalıñ el süygön.	Etrafındaki kalın millet seven.
1218.	Isırayıl, Keldibek	Isırayıl, Keldibek
1219.	Tübü sayak çoro eken.	Soyu Sayak Çoro imiş.
1220.	Manaptığı turuptur,	Manaplığı duruyormuş,
1221.	Baylığı elden zor eken.	Serveti halktan büyükmüş.
1222.	Buurul sakal, kök murut	Kır sakal, kır bıyık
1223.	Bir süylöböy oturat.	Hiç konuşmadan oturuyor.
1224.	Butu kolu bolboso,	Ayağı eli olmazsa,
1225.	Buup koyğon bir tulup.	Boğulmuş olan bir tulum.
1226.	Öcörlüğü karmasa,	İnadı tutarsa,
1227.	O, alarmanday culkunup,	O, alacaklı, gibi atılıp,
1228.	Adamdın çoñu oçoyğon.	İnsandan büyük kocaman.
1229.	Atka minip bastırsa	Ata binip bastırsa
1230.	Kemdiği çok Koşoydon.	Eksiği yok Koşoy'dan.
1231.	Manaptan oşol Keldibek,	Ağalaradan işte o Keldibek,
1232.	Martabasın el bilet.	Mertebesini halk bilir.

1233. Cantay kele catat-dep, Cantay geliyor diye,
 1234. Oozu batıp aytalbay, Cesaret edip söyleyemeden,
 1235. Otura berdi baykalbay. Oturmaya devam etti çaktırmadan.
 1236. Cantaydın kele catkanın Cantay'ın geliyor olduğunu
 1237. Candatıp ayttı Çalgımbay. Yanından söyledi Çalgımbay.
 1238. Aytpasa adam çok eken, Anlatmazsa insan yok imiş,
 1239. Aldınan tosup alğınday. Önünden karşılayacak.
 1240. Aytpay koyso iymenip, Söylemezse çekinip,
 1241. Çoñ uyatka kalğınday. Çok utandırıcı durumda kalacak gibi.
 1242. Tura kalıp ordunan, Bir anda kalkıp yerinden,
 1243. Keldibekke kep salıp, Keldibek'e söz açıp,
 1244. Adep menen Çalgınbay, Edep ile Çalgımbay,
 1245. Eki koldu boorğö alıp. İki eli bele alıp
 1246. Baatır Cantay kelatat Bahadır Cantay geliyor
 1247. Uçuraşıp sizge-dep, Karşılaşsın sizle diye,
 1248. Uturlap meni ciberdi, Uturlap beni gönderdi,
 1249. Uruksat kılssa bizge-dep. Müsaade etse bize diye.
 1250. Urmattuunun işi eken, Hürmetlinin işi imiş,
 1251. Birin biri izdemek. Birbirini aramak
 1252. Baatır Cantay kurdaşıñ, Bahadır Cantay yaşıñın
 1253. Bark bilişken sırdaşıñ. Kıymeti bilen sırdaşın
 1254. Kartayğança kadırıñ, Yaşlanınca değerin
 1255. Kalışpağan muñdaşıñ. Hepiniz kederleşin.
 1256. Özümdön dört çaş uluu-dep, Benden dört yaş büyük diye.
 1257. Cılda bir maal körböşöm, Senede bir kere görmezsem,
 1258. Sağınıp kalam munu-dep. Özlerim bunu diye.
 1259. Sarbağış, Sayak bir tuuğan Sarbağış Sayak kardeştir
 1260. Bir Kırğızdın uulu-dep. Bir Kırgızın oğlu diye.
 1261. Kerekteşim Keldibek Can yoldaşım Keldibek
 1262. Baatırğa kabar salğın-dep, Bahadıra haber ver diye,
 1263. Atka ceñil, tayğa çak Ata hafif, taya münasip

1264. Çalgımbayım barğın-dep, Çalgımbayım sen git diye,
 1265. Keçikpey kayta bat kelip, Gecikmeden tez gelip,
 1266. Aldımdan tosup alğın-dep, Önümden karşıla diye
 1267. Baatır Cantay ciberdi. Bahadır Cantay gönderdi.
 1268. Başta kelip aralap, Önce gelip arayıp,
 1269. Körölekmin silerdi, Sizi daha göremedim.
 1270. Dep, turdu ele Çalgımbay. Diye, duruyordu Çalgımbay.
 1271. Cibergenı er Cantay Gönderdiği er Cantay
 1272. Tura kalıp Keldibek, Kalka kalıp Keldibek,
 1273. Üyün karay cönödü. Evine doğru yürüdü.
 1274. Koşo bastı canına, Eşlik etti yanında
 1275. Isırayıldan bölöğü. Israyıldan başkası
 1276. Ayıldın aldı cölöñkö, Köyün önü yokuş
 1277. Cıyın kurçu döböğü, Toplantı düzenlerdi tepeye,
 1278. Alıp kelip tiktirdi, Getirtirip diktirdi
 1279. Altı kanat ak örgöö. Altı kanat ak oda.
 1280. Casalğalap örgöönün, Süsleyip odanın
 1281. İçi tışın oñdotup, İçin, dışını düzeltip,
 1282. Altı cerge at mamı, Altı yere at kazık
 1283. Karağaydan ornotup. Kök nardan dikip
 1284. Otun cüktöp kelgin-dep Odun yükleyip gel deyip
 1285. Tört atan töö komdotup. Dört enenmiş deve hazırlatıp
 1286. Eldin baarın çakırıp, Halkın hepsini çağırıp,
 1287. İnisin tildep capırıp. Kardeşini söyleyip sayıp
 1288. Adamdın baarın çakırıp, İnsanın hepsini çağırıp,
 1289. Ayılın tildep capırıp. Köyünü sövüp sayıp.
 1290. Açuulanıp Keldibek Öfkelenip Keldibek
 1291. Ayudan caman bakırıp. Ayıdan beter haykırıp.
 1292. Katarlap kaşkar çaydoosko, Hazırlayıp kaşkar çaydanlığa,
 1293. Kara çaydan kaynatıp. Kara çaydan kaynatıp
 1294. Tayarlanıp catışat, Hazırlanmaktadırlar,

1295.	Tastorkonun caynatıp.	Sofrasını yaşnatıp.
1296.	Keleri menen soyğuday	Gelince hemen kesecek
1297.	Kısırak baytal baylatıp.	Kısır kısırak bağlatıp.
1298.	Cal kuyruğun çubaltıp,	Yelesini, kuyruğunu sürükletip,
1299.	Cabıla cakşı at mingen	Hepsi iyi at binen
1300.	Cağaldanta bastırıp ,	Süzülerek yürütüp,
1301.	Cantay baatır col cürgön.	Cantay bahadır yol yürümüş.
1302.	Murunku күнү cönötkön,	Önceki күнү gönderen,
1303.	Beş moynoktu bolçoşup,	Beş moynoğu belirleyip,
1304.	Beleste turat Çalgımbay ,	Tepede duruyor Çalgımbay,
1305.	Beşimge deyge col tosup.	Öğle namazına dek yola bakıp
1306.	Baatır Cantay kelgende	Bahadır Cantay geldiğinde
1307.	Bastırıştı baş koşup.	Beraber yürüyüştü
1308.	Eç adam cok een talaa,	Hiç kimse yok ıssız kır
1309.	Coluğup kaldı bir bala.	Karşılaştı bir çocuk.
1310.	Caydak torpok mingeni,	Bindiği ber eğersiz tosun
1311.	Camaçılıu calañ taar,	Yamalı tek yünlü kumaş,
1312.	Caman çepken kiygeni.	Giydiği kötü bir kaftan.
1313.	Cantay turmak al bala,	O çocuk Cantay değil
1314.	Öz atasın süybödü.	Öz babasını sevmedi.
1315.	Torpok mingen balanın,	Tosuna binen çocuğun,
1316.	Körgön күнү bu bolğon.	Gördüğü gün şu olmuş.
1317.	Torpoğu da, özü da	Tosunu da kendisi de
1318.	Şömtürögön suu bolğon.	Islanıp su olmuş
1319.	Iylap turdu Cantaydın	Ağlayıp durdu Cantay'ın
1320.	Mañdayında üñüldöp.	Karşısında kısılıp sesi
1321.	Ünü çığat aldında,	Sesi çıkar önünde,
1322.	Kız-kelindin çuuldap.	Kız gelinin uğuldayıp,
1323.	Ar ayıldan kız-kelin	Her köyden kız gelin
1324.	Altımıştay boluptur.	Altmışa yakın.
1325.	Kızıl-caşıl kiyinip,	Kırmızı yeşil giyinip,

1326. Köl boyuna toluptur. Göl kıyısına dolmuş.
 1327. Torpoğu menen balanı, Tosunu ile çocuğu,
 1328. Toptoşup karmap alıptır. Toplanıp hepsi tutmuş.
 1329. Çepkeni menen çeçintpey, Kaftanı ile çıkartmadan,
 1330. Kelin-kız suuğa Salıptır. Gelini kız suya atmış.
 1331. Uñuldap ıylap Cantaydın Ağlayarak Cantay'ın
 1332. Colunan çığa kalıptır. Yoluna çıkıvermiş.
 1333. Baatır Cantay söz baştap, Bahadır Cantay söze başlayıp,
 1334. Tura turğun balam-dep, Bekleye dur çocuğum deyip
 1335. Akmöör degen kız bar-deyt, Ak möör adlı kız var dedi,
 1336. Ayılın kaydan tabam-dep, Köyünü nerden bulurum deyip
 1337. Daynın aytıp berişke Yerini söylemeye
 1338. Kelebi balam çamañ-dep, Yeter mi gücün çocuğum deyip,
 1339. Cantay suray kaldı ele. Cantay sormuştu.
 1340. Açuusu kelgen balanın, Öfkelenen çocuğun,
 1341. Aybığar cönü barbı ele. Utanacak hâli yok.
 1342. Kıyadan tüşö kalasıñ, Yamaçtan aşağı indiğinde,
 1343. Sol çağında buruluş, Sol tarafına dönünce,
 1344. Buluñçağa barasıñ, Buluñça'ya varacaksın,
 1345. Surağan Möördü baş kılıp, Sorduğun Möör baş olup
 1346. Suluunun baarın tabasıñ. Güzelin hepsini bulursun
 1347. Maakul dese kızıdardan, Razi olsa kızlardan
 1348. Mookumuñdan kanasıñ. Tatmin olursun.
 1349. Ortosunda tigilüü, Ortasında dikili,
 1350. Zañğırağan ak üy bar. Muhteşem ak bir ev var.
 1351. Çoktoy kızıl kiyingen, Kor gibi kırmızı giyinmiş,
 1352. Çolpondoy suluu köp kızdar. Çolpan gibi güzel kızlar.
 1353. Tündüğü turat tartıluu, Bacası çekili duruyor,
 1354. Eşiği turat açılıu. Eşiği açık duruyor.
 1355. Kuçaktaşsañ kızıdardın, Kucaklaşsan kızların
 1356. Kulaçı turat cazılıu. Kolu açık duruyor.

1357. At tonuñ menen kiresiñ, At kürkün ile girersin,
 1358. Andan arkı işiñdin, Ondan sonraki işinin
 1359. İretin özüñ bilesiñ, Sırasını kendin bilirsın,
 1360. Dedi da, bala cönödü. Dedi ve çocuk gitti.
 1361. Cantay ayttı cürgölö, Cantay dedi yürüyün,
 1362. Kızdarğa barıp körölü. Kızlar gidip görelim.
 1363. Erikken kızdar eerçişıp, Canı sıkılan kızlar gidip bir birinin
 peşinden.
 1364. Kiyiminin baarın çeçişıp, Giysisinin hepsini çıkarıp
 1365. Köldün çeti tayızğa, Gölün kenarındaki sığılğa,
 1366. Tüşüp catkan kezi eken. Girdiği zamanmış.
 1367. Kee bir kızdar kaltırap, Bazı kızların titreyip,
 1368. Üşüp atkan kezi eken. Üşüdüğü zamanmış.
 1369. Kee bir kızdar kölgö oynop, Bazı kızların gölde oynadığı
 1370. Keçip atkan kezi eken. Su geçen zamanmış
 1371. Kee bir kızdar kiyinip, Bazı kızların giyinip,
 1372. Ketip catkan kezi eken. Gidiyor olduğu zamanmış.
 1373. Çukul cerden cabıla, Aniden hepsi
 1374. Cantaylar çığa kalğanda, Cantaylar çıktığında,
 1375. Kee biröö cetip köynökkö, Bazıları yetip elbiseye,
 1376. Kee kız cetpey dambalğa, Bazıları yetmeden dona,
 1377. Uyatsız elden eken-dep, Hayasız halktanmış deyip
 1378. Oturup kaldı bücüröp. Oturup kaldı bükülüp.
 1379. Uğuza ünün çığarbay, Duyurup sesini çıkarmadan,
 1380. Bir-birine kübüröp. Bir birine fısıldayıp.
 1381. Karazday etin ağartıp, Kağıt gibi etini ağartıp
 1382. Cibektey çaçın taraltıp, İpek gibi saçını taratıp,
 1383. Cılmıyıp külüp aldirtan, Tebessüm edip gizlice
 1384. Cigittin közün kubantıp, Yiğidin gözünü sevindirip,
 1385. Suudan çıkpay kımtıyıp, Sudan çıkmadan sakınıp,
 1386. Oturup kaldı bir suluu. Oturup kaldı bir güzel.

1387.	Kızdardı körüp kızığat,	Kızları görüp eylenip,
1388.	Kıraan Cantay ıskıluu.	Çevik Cantay arzulu.
1389.	Kızdardı karay süylösö,	Kızlara bakarak konuşsa,
1390.	Bulbulday tildin taktığı,	Bülbül gibi dilin sesi
1391.	Eldin közün tayğıltat,	Halkın gözünü kamaştırır,
1392.	Ettin cumşak aktığı.	Etin yumuşak aklığı
1393.	Anısına caraşa	Ona göre
1394.	Adamdan artık saktığı.	İnsandan fazla uyanıklığı.
1395.	Körgöndün köönün kubanttı,	Görenin gönlünü sevindirdi,
1396.	Köñülünün çaktığı.	Gönlünün uygunluğu.
1397.	Ağarıp eti carkırap,	Ak eti parlayıp
1398.	Eki betke kızıl nur,	İki yanağa kırmızı nur,
1399.	Cayılğanday tamçılöp.	Yayılmış gibi damlayıp
1400.	Oozun körsö oymoktoy,	Ağzı yüksük
1401.	Eki közü külündöp,	İki gözü gülümseyip,
1402.	El közünü oynoktoy.	Halk gözüne sıçrayıp.
1403.	Kol menen casap alğanday,	El ile yapmış gibi
1404.	Kobuldanğan murunu.	Oluk gibi burunlu.
1405.	Körgön emes er Cantay	Hiç görmemiş er Cantay
1406.	Adamdan minday suluunu.	Böyle insan güzelini.
1407.	Kızdın türün körgöndö	Kızın yüzünü gördüğünde
1408.	Kımıldap canı berilip,	Canı çekilip,
1409.	Cantaydın alı kurudu.	Cantay'ın gücü zayıflayıp.
1410.	Tizilip tişi ağarıp,	Dizili dişi parlayıp
1411.	Taza cuuğan kürüçtöy.	Temiz yıkanmış pirinç gibi
1412.	Koldorunun salaası,	Parmaklarının arasındaki açıklık
1413.	Sımğa tartkan kümüştöy.	Tele asılmış gümüş gibi.
1414.	Tańdanıştı Cantaylar	Hayrete düştü Cantaylar.
1415.	Kim ekenin bilişpey.	Kim olduğunu bilmeden.
1416.	Oy, çırağım-dep, ayttı.	Oy güzelim dedi
1417.	Oşondo Cantay kep ayttı.	O zaman Cantay söz söyledi.

1418. Kız izdegen er Cantay Kız arayan bahadır Cantay
 1419. Kıyalın sinap bek ayttı. Hayalin sinayıp sağlam söyledi
 1420. Suluunun baarı cönödü, Güzellerin hepsi gitti,
 1421. Suudan kanday çıkpaysıñ. Sudan niçin çıkmıyorsun,
 1422. Sumsayğan kanday kız eleñ, Vakur dilber kız idin.
 1423. Ce ceñenin sözün ukpaysıñ. Ya da yengenin sözünü dinlemiyorsun
 1424. Ooru bolbo suu ötüp, Hastalanma üşütüp
 1425. Ontolop eldi cüdötüp, İnleyip halkı perişan edip,
 1426. Calğız kalıp cürböğün, Yalnız kalma
 1427. Canıñdan kelin-kız ketip. Yanından gelin kız kaçıp.
 1428. Oysoñdoğon suluu kız Oynayan güzel kız
 1429. Oolcuba minetip. Böyle süzülme.
 1430. Kıyaldanıp oturğan Hayal kurup oturan
 1431. Kılkıldap köldün çetinde, Süzülerek göl kenarında,
 1432. Kırka tartıp Cantaylar Sıralanıp Cantaylar,
 1433. Kızdardın turdu betinde. Kızların durdular önünde.
 1434. Oşondo kızdan kep çıktı O zaman kızdan ses çıktı
 1435. Oy, ağalar-dep, çıktı. Hey, ağalar dedi, çıktı.
 1436. Caş kelinder, kız baldar Genç gelinler, kızlar
 1437. Körünüp kaldık cılañaç. Göründük çıplak.
 1438. Uyatkarıp caştardı Utandırıp gençleri
 1439. Uşunuñar carabas. Bu işe yaramaz.
 1440. Baarıñardı uluu-dep, Hepinizi büyük deyip,
 1441. Urmattadı kız-kelin. Saygı duydu kız gelin.
 1442. Uşunuñar tuura emes, Bu işiniz doğru değil,
 1443. Uluu kiçüü sizderdin. Büyük küçük sizlerin.
 1444. Aksakaldı ızat kılbası, Ak sakala saygı duymazsa
 1445. Aybandan caman bolboybu. Hayvandan kötü olmaz mı?
 1446. Caştan uyat ketkende, Gençten kepezelik gittiğinde
 1447. Cazğı güldöy solboybu. Bahar çiçeği gibi solmaz mı?
 1448. Caman aytpay, cakşı aytıp, Kötü söylemeden, iyi söyleyip

1449. Caş kızdarğa başka aytıp, Genç kızlara başka söyleyip,
 1450. Alasañ bolso alğıla, Alacağınız olursa alınız
 1451. Alasañar cok bolso, Alacağınız olmazsa
 1452. Alısıraak barğıla. Uzaklara gidiniz.
 1453. Bereseñ bolso bergile, Vereceğiniz varsa veriniz,
 1454. Men kiyinip alayın, Ben giyineyim,
 1455. Anan kiyin keligile. Ondan sonra geliniz
 1456. Calğanımbı, çınımbı Yalan mı gerçek mi söylüyorum
 1457. Akeler akıl menen belgile. Ağalar akılla belirleyin.
 1458. Uyalbay çırak suudan çık, Utanmadan canım sudan çık,
 1459. Uyalar ceriñ kaldı mı? Utanılacak yerin mi kaldı?
 1460. Oşonço kütüp turğan el, O kadar bekleyip duran milletin,
 1461. Körgüsü kelet aldıñı. Göresi geliyor geri kalanını.
 1462. Kayta-kayta tiyişip, Art arda sataşip,
 1463. Cantay kızğa asıldı. Cantay kıza asıldı.
 1464. Kalcañdaşıp kız menen Şakalaşıp kız ile
 1465. Karı Cantay basıldı. Yaşlı Cantay dindi.
 1466. Oşondo suluu kız ayttı, O zaman güzel kız söyledi.
 1467. Oydoğusun tüz ayttı. Aklındakini doğrudan söyledi.
 1468. Emese mına uyalbay, Artık böyle utanmadan,
 1469. Suudan çığa kalayın. Sudan çıkmalıyım.
 1470. Körsöñör körüp turğula, Görürseniz görün
 1471. Kiyimimdi kiyip alayın. Giysimi giyineyim.
 1472. Uyatsız uluu ağanın, Utanmaz ulu ağanın,
 1473. Uktum ele dalayın. Duymuş idim epeyini.
 1474. Dep, coon aytıp suluu kız, Diye cevap verip güzel kız,
 1475. Suudan çıktı buralıp. Dönüp sudan çıktı
 1476. Kızdın aytkan sözünö, Kızın söylediği sözüne,
 1477. Kımıldayt Cantay kubanıp. Cantay sevindi
 1478. Kök şayı köynök dukaba, Mavi ipek kadife gömlek,
 1479. Körkün şaşpay kiyindi. Süslemelerini yavaşça giyindi

1480. Kömkörmö kunduz, Kunduz kürkünden
kemçetten
1481. Bökün şaşpay kiyindi. Kalpağını yavaşça giydi.
1482. Kiyinip boldu suluu kız, Giyindi güzel kız
1483. Bardık boyğö kiyimdi. Bütün giysilerini.
1484. Kağeles boyluu, kaltar çaç Sırma boylu, koyu saç
1485. Kamçıday beli iyildi. Kamçı gibi beli eğildi.
1486. Koroz moyun koñurun Horoz gibi boyunlu esmer
1487. Koozdop kiyimin kiyinip, Süsleyip giysisini giyinip,
1488. Bardık kelin, bardık kız Tüm gelinler, tüm kızlar
1489. Tura kaldı üyülüp. Kalkıp toplandılar
1490. Oşondo ayttı suluu kız, O zaman söyledi güzel kız,
1491. Keçirgile ağalar. Affediniz ağalar.
1492. Aksakaldar ekensiz, Aksakal imişsiniz,
1493. Bayğambarğa barabar. Peygambere eş değer.
1494. Sizderdi izat kılbasam, Sizlere hürmet etmezsem,
1495. Men emes suuğa kamalar. Ben değilimdir suya kapanacak.
1496. Uyat bolduk kız, kelin Utanç duruma düştük kız, gelin
1497. Uşunun baarı balañar. Bunların hepsi çocuğunuz.
1498. Köldün boyun eensitip, Gölün boyunu tenhalaştırıp,
1499. Kelin menen kız kelin, Gelin ile kız gelip,
1500. Abıyribiz açıldı, Hayalarımız açıldı
1501. Aksakaldar siz kelip. Aksakallar siz geldiniz.
1502. Köpçülüğü kiyinip, Çoğu giyindi,
1503. Kete berdi tız berip, Gittiler koşup kaçarak,
1504. Kimsiñer daynıñ surayın Kimsiniz ne olduğunuzu sorayım
1505. Tübündön beri uğayın. Temelden aslını duyayım.
1506. Atağın kim, ayılın kim, Şanın kimdir, köyün nedir?
1507. Ağalar aytçı daynıñ kim? Ağalar söyleyin aslınız nedir?
1508. Uçuraşıp baratsak Selâmlaşıyorsak biz
1509. Söök tamır, kaynıñ kim? Aslın, kökün, kaynın kim?

1510.	Uruğuñ kim, teñiñ kim	Uruğun kim, yaşıñ kim?
1511.	Uluu kiçüü köründüñ	Büyük küçük göründün,
1512.	Uğayın aytçı cönüñ kim?	Duyayım söyle yönün nedir?
1513.	Bizdin elden emessiñ,	Bizim halktan değilsiniz,
1514.	Türüñör başka köründüñ.	Soyunuz başka görünüyor.
1515.	Kız toktoldu kep surap,	Kız durdu ona söz atıp,
1516.	Kim bolosuñ-dep surap.	Kimsiniz diye sordu.
1517.	Oolukmaluu Suranbay	İnatçı, zorba Suranbay
1518.	Er Cantaydın kabarin,	Er Cantay'ın haberini,
1519.	Bildirdi kızğa turalbay.	Bildirdi kıza dayanamayıp.
1520.	Kadamı baskan cerlerge,	Adımını attığı yerlere,
1521.	Kabarı cetken elderge,	Haberinin ulaştığı halklara
1522.	Dañkı çıkkın er Cantay	Ün kazanan er Cantay
1523.	Takıladağan suluu kız,	Süslü güzel kız,
1524.	Taanıbayısıñ sen kanday?	Sen nasıl tanımazsın?
1525.	Dañkın ukkan elderge,	Şöhretini duyan milletlere,
1526.	Datkalık kılğan er Cantay.	Beylik yapan er Cantay.
1527.	Kabarin aytıp bergiçe,	Haberini anlatıncaya kadar
1528.	Kakalandıñ sen kanday?	Sen nasıl kekeleydin?
1529.	Sayaktın kanı Keldibek	Sayak'ın hanı Keldibek
1530.	Emi özünön uğuñuz.	Şimdi kendisinden dinleyin.
1531.	Bilgen sözün dağı aytat,	Bildiği sözü yine söyler,
1532.	Bilgiliñtöö er kişi	Bilgili olan er kişi
1533.	Bizden körö tak aytat,	Bize göre tam söyler,
1534.	Dep coop berdi Suranbay.	Diye cevap verdi Suranbay.
1535.	Cabışa kalıp bu sözgö,	Yapışarak bu söze,
1536.	Cantay ayttı turalbay.	Cantay söyledi dayanamayıp.
1537.	Cay suraşıp bilişet,	Hâl hatır sorup öğrenirler,
1538.	Cakşı atanın balası.	İyi babanın evlâdı.
1539.	Col taanığan adamdın,	Yol tanıyan adamın,
1540.	Coop berişin karaçı.	Cevap verişine baksana.

1541. Çar taraptan söz surap, Her yönden söz sorup,
 1542. Çakıldadıñ suluu kız. Şakıdın, güzel kız
 1543. Karı, caştan aybıkpay Yaşlı, gençten çekinmeden
 1544. Kakıldadıñ , suluu kız. Konuştun, güzel kız.
 1545. Tañ kaltırıp adamdı, Şaşırtıp sen insanı,
 1546. Tartınbadıñ suluu kız. Çekinmedin, güzel kız.
 1547. Öz atañ kim, atıñ kim, Baba kim, adın ne,
 1548. Özünü boorloş cakın kim, Sana yakın olan kardeşin kim,
 1549. Özünü kara sanağan Kendine kara düşünen
 1550. Bölök boor catıñ kim, Başka olan yabancın kim.
 1551. Aytıp bergin, suluu kız Anlat bana, güzel kız
 1552. Atı cönüñ uğayın. Adını, kimliğini duyayım.
 1553. Kubulcuttuñ cüröktü, Parlattın benim kalbimi,
 1554. Kumardan bugün çığayın. Humardan bugün çıkayım.
 1555. Karıdıñ dep oylonsoñ, Yaşlısın diye düşünürsen,
 1556. Kanday ayla kılayın. Ne tür bir şey yapayım.
 1557. Maksatıma cetkirseñ, Amacıma ulaştırırsan,
 1558. Mañdayıñdan sılayın. Alnından okşayayım.
 1559. Dayınıñdı bildirgin, Haberini bildir,
 1560. Dağı bir körgönçö çıdayın. Tekrar görünceye kadar dayanayım
 1561. Özünü baykap karasam, Kendine dikkatle bakınca
 1562. Tegin cerden emessiñ. Tekin yerden değilsin.
 1563. Kadırımdı sen bilseñ, Kadrimi sen bilersen,
 1564. Karıp kaldıñ debessiñ. Yaşlandın sen demeysin.
 1565. Kız coop berdi Cantayğa, Kız cevap verdi Cantay'a,
 1566. Surasañ menin elimdi, Sorarsan benim halkımı,
 1567. Aytayın ata tegimdi. Anlatayım ata soyumu.
 1568. Aksakal mınça suradıñ, Aksakal bu kadar niye sordun?
 1569. Anıktap ukkun kebimdi. Tam olarak dinle sözümü.
 1570. Urğaçı cayı түбүнөн, Dişinin aslı temelden
 1571. Uruğun bilbeyt dediñbi. Uruğunu bilmez dedin mi?

1572.	Too cañırtıp tolkundap,	Dağı yankılatıp dalgalanıp,
1573.	Kürpüldögön çoñ Narın,	Kükreyen büyük Narın
1574.	Bir başınan uğuñuz,	Bir başından dinleyin
1575.	Bizdin eldin kabarin.	Bizim halkın haberini.
1576.	Iman, Çoro bir tuuğan,	Iman, Çoro kardeştir,
1577.	Tüp atabız çakırdan.	Baş atamız Çakır'dandır.
1578.	Türkügü bolup sayaktın,	Direği olup Sayak'ın,
1579.	Tübünön beri akılman.	Başından beri akıllıdır.
1580.	Atantay, Taylak, Keldibek	Atantay, Taylak, Keldibek
1581.	Kan Canbolot baatırdan.	Han Canbolot batırdan.
1582.	Çoñ atabız Keldibek	Atamız bizim Keldibek
1583.	Çoro, sayak el bilet.	Çoro, Sayak halkı bilir.
1584.	Özümdün atam Adılbay	Babam Adılbay'dır
1585.	Uruğu Sayak mamınday.	Uruğu Sayak'tır.
1586.	Adıldan calğız tuulğan,	Adıl'dan tek olarak doğmuş,
1587.	Bir tuuğan çok uuldan,	Kardeş yoktur oğuldan,
1588.	Bir tuuğandın çoğunun,	Kardeşinin yokluğundan,
1589.	Betim caşka cuulğan.	Yüzüm yaşla yıkanmış.
1590.	Atabız Adıl, atım Möör	Babamız Adıl, adım Möör
1591.	Ataktuu baatır uğup köp.	Ünlü batırdır dinle gör.
1592.	Aktalaa, Kurtka, Dörbölcün	Aktalaa, Kurtka, Dörbölcün
1593.	Cerdep öskön bizdin kalk.	Gibi yörelerde yaşamış bizim halkımız.
1594.	Ak kalpaktuu Kırgızğa	Ak kalpaklı Kırgız'a
1595.	Ala-Toodoy sizdin dañk.	Ala-Dağ gibi sizin şöhretiniz
1596.	Soñ-Köldün kıla ceegine	Soñ-Köl'ün sahil kenarına
1597.	Celesin kere baylağan,	Yelesini gererek bağlayan,
1598.	Cılkıçısı cırğalda	Yılkıcısı mesut hayatta
1599.	Cıldırıp cılkı aydağan,	Yıldırıp yıldı süren
1600.	Cırğalduu sayak el uşul.	Mutlu hayat süren Sayak halkı budur.
1601.	Atı Adıl atamdı	Adı Adıl babamın
1602.	Andan tuulğan men uşul	Ondan dünyaya gelen ben buyumdur.

1603. Adıldın calğız Möörümün, Adıl'dan yalnız Möör'ümdür,
 1604. Baatır Cantay keçirgin, Batır Cantay affedin,
 1605. Balalık kılıp döörüdüm. Çocukluk ettim saçmaladım.
 1606. Kek saktabay er Cantay, Kin beslemeden er Cantay
 1607. Kirin çığar köönüñdün. Kirini çıkar gönlünün
 1608. Atım Möör bir kızımın, Adım Möör bir kızım
 1609. Arstanı sensiñ Kırğızdın. Arslanı sensin Kırğız'ın.
 1610. Atın uğup körböğön, Adını hiç duymayan
 1611. Atabız kelgen ekensiz. Babamız gelmişsiniz.
 1612. Aldıñdan tosup çıkkıday Önünden karşılayıp çıkar gibi
 1613. Amandaşıp turğan biz Selâmlaşıp duran biz.
 1614. Üy-üyünö tarasın Evlerine dağılsın
 1615. Uşu turğan kelin-kız İşte bu duran gelin kız.
 1616. Kalıñ sayak elinde, Büyük Sayak boyunda,
 1617. Kasiettüü karıbiz Haysiyetli yaşlımız
 1618. Cüdötpöy eldi asırap, Usandırmadan halkı koruyup,
 1619. Cük kötörör narıbiz. Yük taşır devemiz.
 1620. Kalk başkarıp nark bilgen, Halkı yönetip değer bilen
 1621. Keldibekke barıñız. Keldibek'e gidiniz
 1622. Bayğambar sıpat er Cantay Peygamber sıfatlı er Cantay
 1623. Sıpayı sılık süylögön, Nezaketli zarif konuşan,
 1624. Söz münözün karaçı. Sözün önemine baksana.
 1625. Zımğa tartkan kümüştoy, Tele çekilmiş gümüş gibi,
 1626. Öz münözün karaçı. Kendisinin özelliğine baksana
 1627. Uşunday asıp tuular, Böyle asil doğar,
 1628. Adamzattın balası. İnsanın evladı.
 1629. Cakındatar Akmöörgö Yaklaştırır Akmöör'e
 1630. Cakşı bolso araçı. İyi olursa aracı.
 1631. Uşu Möördü başınan İşte bu Möör'ü başından
 1632. Uğuşum tuura keldibi. İşittiğim doğru mu çıktı?
 1633. Ukkarıñar bar çığar İşitmişliğiniz vardır belki

1634. Uşunu bilgen belgimi. İşte bunu bilen belirtimi
1635. Dep, süylöşüp oturup, Diye, konuşup oturup,
1636. Körünöö eldin köbünö. Açıkça halkın hepsine,
1637. Çığa kalıp turuştu, Çıkarak durdular
1638. Çet konuştun dönünö. Çet Konuş'un tepesine
1639. Barıp kelgen Çalgımbay Gidip gelen Çalgımbay
1640. Tetigi kalıñ ak ayıl, Oradaki büyük ak köy
1641. Keldibektin ayılı. Keldibek'in köyüdür
1642. Baatır Cantay kelet-dep, Batır Cantay gelecek diye,
1643. Uğulğan bolçu dayını. Duyulmuştu haberi.
1644. Bir ak örgöö, bir çatır Bir ak düğün çadırı, bir çadır
1645. Ayıldan alıs tigilgen, Köyden uzakta dikilmiş,
1646. Baatır senin keleriñ, Batır senin geleceğın
1647. Neçak ele bilingen. Çok önceden bilinmiş.
1648. Berekelüü kişi eken Bereketli kişi imiş.
1649. Beleske beesin baylatkan, Tepeye kısrağın bağılatan,
1650. Başınan açık coluñuz. Başından açık yolunuz.
1651. Bastırıp keldiñ Soñ-Kölgö Bastırıp geldin Soñ-Köl'e
1652. Baktıluu konok boluñuz. Bahtlı konuk olunuz.
1653. Dedi, Möör cönöttü Dedi, Möör gönderdi.
1654. Baatır Cantay berendi. Batır Cantay ereni.
1655. Bile albadı Akmöör, Bilemedi Akmöör,
1656. Özünö Cantay kelerdi. Kendisine Cantay'ın geleceğini.
1657. Baatır Cantay cönödü, Batır Cantay yola koyuldu,
1658. Koş Akmöör kayır koş-dep, Hoşça kal deyip,
1659. Kudalaşkan sıyaktuu Dünür olmuş gibi
1660. Kubantıp coldon tostuñ-dep, Sevindirip yoldan karşıladın diye,
1661. Iraazı bolduk sözünö Memnun kaldık sözüne
1662. Akmöör sendey kızdın-dep. Akmöör senin gibi kızı diye.
1663. Az kündö sırın uğarsıñ, Az günde sırrını duyarsın,
1664. Alıstan kelgen bizdin-dep. Uzaktan gelen bizim, diye.

1665. Kuday buyursa bizge ötör, İnşallah bizden geçer,
 1666. Sizdin altın tizgin-dep. Sizin altın dizgin diye.
 1667. Kızdardan cönöp bastırıp, Kızlardan yola koyulup bastırıp,
 1668. Kıyalın Möörgö azdırıp, Aklını Möör'e kaptırıp,
 1669. Colbors Cantay kep ayttı, Kaplan Cantay söz söyledi,
 1670. Coldoştorun çakırıp, Yoldaşlarını çağırıp,
 1671. Cürök sırın emi ayttı. Yüreğindeki sırrı anlattı.
 1672. Akılman eken Akmöörü Akıllı iken Akmöör'ü
 1673. Albasam bolboyt-dep ayttı. Almazsam olmaz dedi.
 1674. Azırkı kızdın körkü eken, Zamanın kızlarının gözdesiymiş,
 1675. Akılı toluk erke eken. Aklı yetik nazlıymiş.
 1676. Ak kalpaktuu Kırğızda, Ak kalpaklı Kırğız'da,
 1677. Ayçüröktöy selki eken. Ayçürök kadar güzelmış.
 1678. Cayıtka malın caynatkan. Otlığa hayvanını yayan.
 1679. Keldibegiñ mıktı eken, Keldibek dediğin iyiymiş,
 1680. Baatır kenebey cırğap cay Batır habersiz mesut yatıyordu.
 catkan.
 1681. Baatır Cantay kelet-dep, Batır Cantay gelecek diye,
 1682. Kütüp atkan kezi eken. Beklediği zamanmış.
 1683. Kelgen menen ketkenge, Gelen ile gidene,
 1684. Tütüp atkan kezi eken. Tahammül ettiği zamanmış.
 1685. Baştap alıp Çalgımbay Peşine takıp Çalgımbay
 1686. Kazğanattap cönödü, Kalabalık halinde yöneldi,
 1687. Karap turğan ayıldan Karşı duran köyden
 1688. Kalıñ el çıkkın döbönü. Kalabalık halk çıkmış tepeye.
 1689. Kamalap turup albasa, Sararak almazsa,
 1690. Kadrın katuu salbasa, Kadrini iyice hissettirmezse,
 1691. Kan kızınday Akmöör Han kızı gibi Akmöör
 1692. Karığan çalğa könöbü. Yaşlanmış ihtiyarı kabul eder mi?
 1693. Barıp tüştü er Cantay Gidip kondu er Cantay
 1694. Turabı baldar at albay. Durur mu çocuklar atı almadan.

1695.	Kerilüü kerme maamığa	Gerilmiş urgana
1696.	Attarın tizip bayladı.	Atları dizip bağladı.
1697.	Kelip turğan künü eken,	Gelip durduğı günüymüş,
1698.	Keldibektin aymağı.	Keldibek'in yöresi.
1699.	Cantay menen Keldibek	Cantay ile Keldibek
1700.	Kuçaktaşıp körüştü.	Kucaklaşıp selâmlaştı.
1701.	Kubanışıp eköönün,	Sevindiler ikisi
1702.	Kurbuluğu kelişti.	Birbiriyle buluştu.
1703.	Kız-kelinder cügürüp,	Kızlar gelinler koşuştu,
1704.	Samoorğo çay koyun,	Semavere çay koydu,
1705.	Konoğuna Cantaydın	Konuğuna Cantay'ın
1706.	Kısır emdi tay soyup.	Kısır emziren tay kesti.
1707.	Kantın karday omurup,	Şekerini kar gibi yıktı,
1708.	Kaymak mayın tomurup,	Kaymağı tereyağını devirdi,
1709.	Kasaba tartıp künügö	Kar yığını çekip her günü
1710.	Kalıñ sayak çoğulup.	Kalın Sayak toplanıp,
1711.	Beş altı künü küttü ele,	Beş altı gün beklediymiş,
1712.	Bapıratıp Keldibek	Darmadağın edip Keldibek
1713.	Bardık menen tüttü ele.	Var gücüyle direndiydi.
1714.	Oşondo Cantay kep saldı,	O zaman Cantay söz açtı,
1715.	Oyumdağı sııımdı	Aklımdaki sııırımı
1716.	Baatır orundatsañ-dep saldı.	Batır yerine getirirsen deyiverdi.
1717.	Keldibek baatır men keldim,	Keldibek batır ben geldim,
1718.	Kerekteşim sen üçün,	Ortağım senin için
1719.	Sen kereksiñ men üçün.	Sen gereklisin benim için.
1720.	Kerekteşim bolbosoñ,	Ortağım olmazsan,
1721.	Baatır men kelemen ne üçün.	Batır ben ne için gelirdim?
1722.	Akıldaşıp kup deseñ,	Danışıp da tamam dersin,
1723.	Ağaña aytar sözüm bar.	Ağana söyleyecek sözüm var.
1724.	Azamat bolup cetilgen,	Babayığit olarak yetişmiş,
1725.	Balaña aytar sözüm bar.	Oğluna söyleyecek sözüm var.

1726. Ayıl, koñşuñ akıldaş Ahalin, komşunla danış,
 1727. Aldoo sözgö satılbas. Aldatmaca söze satılmaz.
 1728. Baatır camaağa aytaar Batır cemaata söyleyecek sözüm var
 sözüm bar.
 1729. Kadırlaar-dep, karıganda Saygı gösterir deyip, yaşlandığımda
 1730. Surap keldim bir cumuş. Rica ederek bir iş için geldim.
 1731. Berbeseñ, berseñ kıyın iş, Vermesen de versen de zor iştir,
 1732. Bereyin deseñ aytayın, Vereyim dersен söyleyeyim,
 1733. Berenim seni baykayın Erenim sana da ben bakayım.
 1734. Beyiliñdi çeçpeseñ, İnadını çözmezsen,
 1735. Uyat bolboy kaytayın, Utanç duruma düşmeden döneyim.
 1736. Degende baatır Keldibek Dediğinde batır Keldibek
 1737. Oyuna aldı belgilep, Düşündü belirleyip,
 1738. Karıganda er Cantay Yaşlanınca er Cantay
 1739. Emnege keldi-dep. Niçin gelmiş acaba diye.
 1740. Erdin kunun, kız aybın Erin diyetini, kızın namusunu
 1741. Ezelten kalıñ el bilet. Eskiden büyük halk bilir.
 1742. Baatır Cantay oyunda Batır Cantay aklında
 1743. Emneni suraysıñ. Ne var neyi istersin?
 1744. Kaada kütüp, el bakkan Kaide ile halkına bakan
 1745. Erke törö tınaysıñ, Nazlı Törö, Tınay'sın,
 1746. Neçen meni sınaysıñ. Daha ne kadar beni sınarsın?
 1747. Ömürüñçö öksüböy, Ömrün boyunca eksilmeden,
 1748. Üzülgöndü ulaysıñ. Kopanı hep birleştirirsin.
 1749. Kadırımız kalbağan, Kadrimiz hiç kalmayan,
 1750. Karıgança cubayıñ. Yaşlanınca eşin.
 1751. Açık aytkın sırıñdı, Açık anlat sırrını,
 1752. Çıgarıp aytkın çınıñdı. Çıkarıp söyle doğrusunu.
 1753. Baatır Cantay çok debey, Batır Cantay yok demeden,
 1754. Bar bolso tabam ıgıñdı. Varsa bulurum bir çaresini.
 1755. Iraazı bol er Cantay Memnun ol sen er Cantay

1756. Çok bolso menin kolumda. Yok olsa benim elimde.
1757. Calğız ele men emes, Yalnız ben değil,
1758. Cazi çoro tobunda. Engin Çoro içinde.
1759. Keldibek aytıp bolğonda, Keldibek söyleyip bitirince,
1760. Baatır Cantay kep ayttı. Batır Cantay söz söyledi.
1761. Baykay kalıp oşondo, Anlayıp her şeyi o zaman,
1762. Bardık sırn emi ayttı. Bütün sırrını şimdi anlattı.
1763. Menin kelgen sebebim, Benim gelişimin sebebi,
1764. Kudalaşıp, kurçalıp, Dünür olup, sarılıp,
1765. Kol kuuşurup aldıñda El pençe durup karşında
1766. Kup caraşıp tınç alıp. Pek sevinip huzur alıp.
1767. Cakşı neet oylonup, İyi niyetli düşünüp,
1768. Kız berişıp, kız alıp, Kız verip, kız alıp,
1769. Sööktöşüp, kurçalıp, Akraba hısım olup, sarılıp,
1770. Süyönüşüp tınç alıp. Karşılıklı huzur alıp.
1771. Kadir salıp, men seni Saygı gösterip ben seni
1772. Kaalağanım minçalık. Bu kadar istiyorum.
1773. İlgerkiden kalğan söz Eskiden kalmış bir söz
1774. At karısa balban-dep, At yaşlansa pehlivan diye,
1775. Er karısa dardañ-dep. Er yaşlansa kabadayı diye.
1776. Keldibek baatır bu sözdün, Keldibek batır bu sözün
1777. Kay cerinde calğan-dep. Neresi yalandır diye.
1778. Ee, baatır, mağa kız berbey Hey, batır, bana kız vermeyip,
1779. Kuru ketsem arman-dep. Kuru gidersem içimde ukdeyle.
1780. Kudalaşsam degenim, Dünür olsam dediğim,
1781. Atı Akmöör bir kızın, Adı Akmöör bir kızının,
1782. Cazi Kırğız köp elden, Büyük Kırğız içinde çok halktan,
1783. Carık-dep uğup, cıldızın Parlak diye işitip, yıldızını
1784. Caş kezimdi oylonup, Gençliğimi düşünüp,
1785. Catalbadım tımızın. Yatamadım rahatlayıp.
1786. Keyitip etti muzdatkan Pişman edip, eti soğutan

1787. Kempirdin işi kurusun. Yaşlı hanımın işi kurusun.
1788. Karısa caştay ooluğup, Yaşlansa genç gibi hazırlanıp,
1789. Mına bu kelgen cumuşum. İşte budur sebebi gelişimin.
1790. Kıyıspaska Keldibek İttifaka Keldibek
1791. Kız berseñ Möördü alamin. Kız verirsen Möör'ü alırım.
1792. Oñ tizeme oynotup, Sağ dizimde oynatıp,
1793. Oolcutup baramın. Nazlandırıp bakarım.
1794. Kız Möördü kудay buyursa, Allah Möör'ü nasip ederse,
1795. Kızığına batamın. Zevkine dalarım.
1796. Akmöördü berbeseñ Akmöör'ü vermezsen
1797. Kurdaşım sağa kapamın. Dostum sana küserim
1798. Orduna tilek kelbese Yerine gelmezse dileğim
1799. Oñolboyt ko talabım. Olumlu olmaz benim talebim.
1800. Uruşup kalğan kempirge Kavga ettiğim yaşlı karımın,
1801. Uyat bolup baramın. Önüne geri utanç durumda varmayım.
1802. Mindan başka kebim çok, Bundan başka sözüm yoktur,
1803. Möördön bölök on kızdı, Möör'den başka on kızı
1804. Alam deerge ebim çok. Alırım demeye niyetim yoktur.
1805. Kantip aytam karğanda, Nasıl söylerim yaşlanınca,
1806. Çıktım ele maktanıp, Çıkmıştım ben övünerek,
1807. Çıday albay attanıp. Dayanamayıp atlanıp.
1808. Kız alalbay keldim-dep, Kız alamadan geldim diye,
1809. Kantip aytam baldarğa. Nasıl söylerim çocuklara.
1810. Keldibek baatır baştı Keldibek batır başladı
1811. Cata bergin Cantay-dep, Rahat ol Cantay diye,
1812. Cay süylödü şaşpadı. Rahatça konuştu şaşmadı.
1813. Oylonoyun baatır-dep Düşüneyim batır diye
1814. Uğamın Möördün atın-dep. Dinleyim Möör'ün atın diye,
1815. Suluuluğu, sumbatı Güzelliği, yapısı
1816. Ayçürökkö cakın-dep. Ayçürök'e yakın diye.
1817. Keliptirsiñ er Cantay Gelmişsin er Cantay

1818. Keñeşeyin el menen. Danışayım halka.
1819. Kurdaşımdın biröö eleñ Dostlarımdan biriyydin
1820. Birde ekide kelbegen, Her zaman gelmeyen,
1821. Küülönüp ketseñ küçüñ bar, Öfkelensen gücün var,
1822. Ağımı katuu selge teñ Akımı güçlü sele denk.
1823. Dep, oşondo Keldibek Diye, o zaman Keldibek
1824. Elin cıyıp keñeşti. Halkını toplayıp danıştı.
1825. Biröö aytat Akmöördü, Biri söyler Akmöör'ü,
1826. Er Cantayğa berbeşti. Er Cantay'a vermemeyi.
1827. Biröö aytat Akmöördü, Biri söyler Akmöör'ü,
1828. Er Cantayğa berişti. Er Cantay'a vermeyi.
1829. Eñ etegi Cantayğa En sonunda Cantay'a
1830. Berem cağı ceñişti. Verelim diyenler kazandı.
1831. Kee biröö ayttı Bolottu, Kimi söyledi Bolot'u,
1832. Adıldın calğız ceeni-dep, Adıl'ın biricik yeğenidir diye,
1833. Iras ele Akmöördön Gerçekten de Akmöör'den
1834. Ayırabı emi-dep. Ayırır mı artık diye.
1835. Calğız üylüü Bolottun, Tek evli Bolot'un
1836. Ce cakın emes eli-dep. Ya yakın değil halkı diye.
1837. İşenişti dalayı İnandılar, epeyi
1838. Möördü Cantay alat-dep. Möör'ü Cantay alacak diye.
1839. Elsiz Bolot caldırap, Halksız Bolot yalvarıp,
1840. Aylasızdan kalat-dep. Çaresiz kalır diye.
1841. Balası cok Adıldın, Çocuğu olmayan Adıl'ın,
1842. Balası da boldu ele, Çocuğu da olmuştu,
1843. Armanduu Bolot alsırap, Ukdeli Bolot çaresizce,
1844. Ataşkan cardan acırap, Yavuklu yarinden ayrılıp,
1845. Azabın tartçu şor bele. Azabını çekecek zavallı mıydı.
1846. Keldibek baatır kat berip, Keldibek baatır mektup verip,
1847. Çakırtıp alıp Cantaydı Çağırtıp Cantay'ı
1848. Birine biri cakındap, Birine biri yaklaşıp,

1849.	Toktoldu bizdin akıl-dep	Bir sonuca ulaştık diye,
1850.	Beren Cantay kelipsiñ	Eren Cantay gelmişsin
1851.	Men dağı sizge makul-dep.	Ben de size tamam diye.
1852.	Ukkaniñday Akmöör	İşittiğin gibi Akmöör
1853.	Adıldın erke calğızı.	Adıl'ın biricik nazlısı.
1854.	Atağı kalğan kılımğa,	Şöhreti kaplayan bir asrı,
1855.	Ayçüröktöy cıldızı.	Ayçürök kadar yıldızı.
1856.	Beş, altı kişi ciberem,	Beş, altı adam gönderirim,
1857.	Perilerdey Möördü	Periler gibi Möör'ü
1858.	Berişke sağa imerem.	Vermeye sana ikna ederim,
1859.	Kelipsiñ köönüñ kaytarbaym,	Gelmişsin gönlünü alırım,
1860.	Berem-dep, tike aytalbaym.	Veririm diye yüzüne söyleyemem.
1861.	Cata ber Cantay başıñ boş	Rahat ol Cantay başın boş
1862.	Sen dağı eki kişi koş.	Sen yine iki kişi ekle.
1863.	Betme-bet barıp Möördü,	Yüz yüze gidip Möör'ü,
1864.	Özünön coop suraylı.	Kendisinden cevabını alalım.
1865.	Beremin-dep Cantayğa,	Vereceğim diye Cantay'a,
1866.	Beylin baykap sınavlı.	Aklını bir yoklayalım.
1867.	Kabil alsa Möördün	Kabul ederse Möör'ün
1868.	Mañdayınan sılaylı.	Alnından okşayalım.
1869.	Baatır Cantay cata ber	Batır Cantay rahat ol
1870.	Bügün, erteñ çıdaylı,	Bugün, yarın dayanalım,
1871.	Dedi baatır Keldibek.	Dedi, batır Keldibek.
1872.	Atka miner cakşıdan,	Ata biner iyiden,
1873.	Ayıl bilir başçıdan,	Köyü bilir başçıdan,
1874.	Özünün aytkan akılın,	Kendisinin söylediği aklını,
1875.	Kalıbinday ukçuudan.	Kalıbı gibi dinleyiciden.
1876.	Altı kişi ciberdi,	Altı adam gönderdi,
1877.	Ebin tapçuu mıktıdan.	Yolunu bulacak, iyiden.
1878.	Karatay Möörgö keñeş sal,	Karatay Möör'e söz aç,
1879.	Er Cantaydın canınan	Er Cantay'ın yanından

1880.	Eki kişi koşup al.	İki kişi de yanına al.
1881.	Sıpayı sılık kep menen	Nazik kibar söz ile,
1882.	Akıldaşkın Möörümö.	Danışasın Möör'üme.
1883.	Keerdep caman söz aytıp,	Kinayeli kötü söz söyleyip,
1884.	Kir saktatpay köönünö.	Kir bulaştırmadan gönlüne.
1885.	Cantaydın cayın cakşı aytıp,	Cantay'ın istediğini anlatıp iyice,
1886.	Özüñ salğın cönünö	Kendin bağlayasın işi iyiye.
1887.	Balalık kılıp burulup,	Çocukluk edip terslenip,
1888.	Başın iybey koybosun.	İkna etmeyivermesin.
1889.	Payğambarday Cantaydı	Peygamber gibi Cantay'ı
1890.	Badışa-dep oylosun.	Padişah olarak düşünsün.
1891.	Uulu şabdan Cantaydın	Oğlu şabdan Cantay'ın
1892.	Uluk boldu Kırgızğa.	Ulu oldu Kırgız'a.
1893.	Balası şabdan Cantaydın	Yavrusu şabdan Cantay'ın
1894.	Badışa boldu Kırgızğa.	Padişah oldu Kırgız'a.
1895.	Kabarı cetken Cantaydın	Haberi ulaşmış Cantay'ın
1896.	Cıldız menen Kunduzğa.	Cıldız ile Kunduz'a.
1897.	Kadırın salıp keliptir,	Saygısıyla gelmişmiş,
1898.	Kanğa ılayık bir kızğa.	Han'a uygun bir kıza.
1899.	Uşu sözdü Möör kızım	Bu sözü Möör kızım
1900.	Özü baykap sındasın	Kendisi bir değerlendirsın.
1901.	Dosumdan köp duşmanğa,	Arkadaşımdan çok düşmanıma,
1902.	Meni, uyat kılbasın.	Beni utandırmasın.
1903.	Dep, cönöttü Keldibek	Diye gönderdi Keldibek
1904.	Segiz kişi attanıp	Sekiz kişi atlanıp,
1905.	Möörgö bardı Karatay,	Möör'e gitti Karatay,
1906.	Sımbatın körüp Möördün	Güzelliğini görüp Möör'ün
1907.	Talıy tüştü Suranbay.	Afalladı Suranbay.
1908.	Köl boyunda coluğup,	Göl boyunda karşılaşıp,
1909.	Külüñdögön er Cantay.	Gülümseyen Er Cantay.
1910.	Karatay menen Suranbay	Karatay ile Suranbay

1911. Kadırluu eköo baş bolup, Saygılı ikisi baş oldu,
 1912. Kalğan altoo bir türlü, Kalan altısı bir türlü
 1913. Karı menen caş bolup. Yaşlısı ile genci oldu.
 1914. Akmöördün üyünö Akmöör'ün evine
 1915. Ayıl apa el tolup. Köylü ahali millet doldu.
 1916. Ak sakalduu karılar, Ak sakallı yaşlılar,
 1917. Oynop catkan kumalak, Oynuyorlardı daire biçiminde,
 1918. Kimiz turat aldında, Kimiz duruyor önünde,
 1919. Cambaşında bir ayak. Yanı başında bir kase.
 1920. Cañı kelgen konokko Yeni gelen konuğa
 1921. Cana birden sır ayak. Yine birer sır kase.
 1922. Kimiz içip kızışıp, Kimiz içip kızıp,
 1923. Kimildap boyu ısışıp. Kıpırdayıp bedenleri ısınıp.
 1924. Oyun külkü tamaşa, Oyun eğlence temaşa,
 1925. Oşo küngö caraşa, O güne uygun yakışır,
 1926. Cırğap catğan kezi eken. Eğlendiği anıymış.
 1927. Comokçusu çeçinip, Masalcısının soyunup,
 1928. Irdap catkan kezi eken. Anlattığı anıymış.
 1929. Murunku күнү айылға, Önceki gün köye,
 1930. Uşak-ayırñ uğulğan. Dedikodu yayılmış.
 1931. Baatır Cantay keldi-dep, Batır Cantay geldi diye,
 1932. Baş koşkonu Keldibek, Birleşmek için Keldibek,
 1933. Akmöör üçün kelgenin, Akmöör için geldiğini,
 1934. Bardık Sayak el bilet. Bütün Sayak halkı bilir.
 1935. Kağeles boyluu bir katın, Sırma boylu bir kadın,
 1936. Taanımал eldin baarina. Tanıdığı halkın hepsine,
 1937. Möltürögön Möördün, Salınan Möör'ün,
 1938. Cakin cetip canına. Yakın gelip yanına.
 1939. Eerdi-başı kıbrap, Dudağı lebi kıpırdadı,
 1940. Eñkeyin Möörgö şıbrap, Eğilip Möör'e fısıldadı,
 1941. Aylanayın kız biyke, Gözünü seveyim nazlı kız,

1942. Keçee bir uşak ukkamın, Dün bir dedikodu duymuştum,
 1943. Çok bele senin ukkanıñ. Peki sen duymuş muydun?
 1944. Oşonusu çın bolso, O dediği doğruysa,
 1945. Kantip tıncıp uktadıñ. Nasıl da sakın uyudun?
 1946. Dübüröşüp atışkan, Patır kütür oluşup,
 1947. Baatır Cantay kelet-dep, Batır Cantay gelecek diye,
 1948. Oşoğó seni beret-dep. Ona seni verecek diye.
 1949. Asman cerdey emespi, Gök ile yer kadar değil mi,
 1950. Karı, caştın arası. Yaşlı ile gencin arası?
 1951. Biz körbögön elderdin, Bizim görmediğimiz halkların,
 1952. Kelgendigin karaçı. Geldiklerine baksana.
 1953. Cañılışı bolboso, Yanlışı olmazsa,
 1954. Uşular sağa aracı. Bunlar sana aracı.
 1955. Akılına könbögün, Akıllarına uymayın,
 1956. Aytkanına bolboğun, Anlattıklarına kulak vermeyin,
 1957. Aylanayın kız biyke, Gözünü seveyim kız nazlı,
 1958. Artın özüñ oñdoğun. Gerisini kendiniz düzeltin.
 1959. Tiyseñ dale caşka tiy, Varsan da var gencine,
 1960. Caş canıñdı kuuratpay, Genç canını kurutmadan,
 1961. Boyuña çaktap kiyim kiy. Boyuna uygun elbise giy.
 1962. Ömürüñ birge caşasın, Ömrünü birlikte yaşasın,
 1963. Süysöñ dele caştı süy. Seversen de genci sev.
 1964. Ölüp ketip ayrılsañ, Ölünce ayrılırsan,
 1965. Özögüñ sızdap caşka küy. Kemiğın sızlayıp genç için yan.
 1966. Kız biyke seni alam-dep, Nazlı kız seni alayım diye,
 1967. Kelgen eken kan Cantay. Gelmişmiş han Cantay.
 1968. Özüñ oylop, özüñ bil Kendin düşün, kendin bil
 1969. Kalcañdağan çal kanday. Sapıtmış nasıl bir ihtiyar.
 1970. Cetimişke barıptır, Yetmişe basmış,
 1971. Cer tayanıp kalıptır. Yere dayanıp kalmış.
 1972. Anık Cantay kan bolso, Tam Cantay han olsa,

1973.	Akılınan tanıptır	Aklını şaşırmış.
1974.	Dedi katın cönödü,	Dedi, kadın gitti,
1975.	Emdigisin Akmöördün,	Sonrasını Akmöör'ün,
1976.	Özünön baştap körölü.	Kendisinden başlayıp görelim.
1977.	Keregiñer emne,	Gereğiniz nedir,
1978.	Kelipsiñer ağalar.	Gelmişsiniz ağalar.
1979.	Attuu baştuu aksakal,	Atlı başlı aksakal,
1980.	Ayıl eesi abalar.	Köyün sahibi amcalar.
1981.	Baştay otur kep bolso,	Başlayıp oturun söz varsa,
1982.	Cumuşu cok kelebi,	İşi olmazsa gelir mi,
1983.	Uşunçalık el tolso.	Bu kadar millet dolsa?
1984.	Aritkıla cüröktön,	Uzak tutun kalplerden,
1985.	İçiñerde kek bolso.	İçinizde kin varsa.
1986.	İşiñerdi bütürüp,	İşinizi bitirip,
1987.	Tarağıla ep bolso.	Dağılın uygunsu.
1988.	Dep, basıldı Möör suluu	Dedi, durdu güzel Möör
1989.	Erkek münöz erke kız,	Erkek huylu nazlı kız,
1990.	Tamaşağa ıskıluu.	Eğlenceye düşkündür.
1991.	Söz baştadı Karatay,	Söze başladı Karatay,
1992.	Kim ekenin bilgizbey,	Kim olduğunu belirtmeden,
1993.	Tıñşap turdu Suranbay.	Dinleyip durdu Suranbay.
1994.	Balam Möör baykağın,	Evladım Möör dikkat et,
1995.	Akılsızğa minday-dep,	Akılsıza böyle diye,
1996.	Kantip akıl aytamın.	Nasıl akıl veririm.
1997.	Sen açılğan cañı gül,	Sen açılmış yeni gül,
1998.	Uşunça eldin kadırın,	Bu kadar halkın hatırını,
1999.	Sındıram deseñ özüñ bil.	Hiçe sayarım dersin kendin bil.
2000.	Öödö, tömön dedirbey	Yukarı, aşağı dedirmeden
2001.	Özüñ cakşı baştadıñ.	Kendin iyi başladın.
2002.	On ceti menen on segiz,	On yedi ile on sekiz,
2003.	Ortosunda caş çağıñ.	Ortasında var yaşın.

2004. Sırtınan işin bilçüübüz, Dışarıdan işin bilirdik,
 2005. Çırağım senden başkanın. Işığım senden başkanın.
 2006. Keñeşke keldik özüñö, Danışmaya geldik sana,
 2007. Kulak sal balam sözümö. Kulak ver evlâdım sözüme.
 2008. Köpçülökkö ık keldi, Çoğunluğa yakın geldi.
 2009. Körgözüp aytam közüñö. Gösterip söyleyeyim gözüne.
 2010. Oroşon oñ, sol Kırgızğa Kalabalık sağ, sol Kırgız'a
 2011. Kuşçu, saruu, munduzğa, Kuşçu, Saruu, Munduz'a,
 2012. Arkı çeti Alaydan, Öteki ucu Alay'dan,
 2013. Adigine, muñkuşka. Adigi'ne, Muñkuş'a.
 2014. Arbağı biyik uğulğan, Ervahi yüksek duyulmuş,
 2015. Kaarlansa er Cantay, Kahırlanırsa er Cantay,
 2016. Kazakka salğan çuulğan. Kazak'a salmış bozgunun.
 2017. Keldibek baatır kup dese, Keldibek batır tamam derse,
 2018. Keñeşimdi salam-dep, Akıl vereceğim diye,
 2019. Kuday nike buyursa Allah nasip ederse
 2020. Akmöördü alam-dep. Akmöör'ü alırım diye.
 2021. Baatır Cantay keldi ele, Batır Cantay geldi idi,
 2022. Cazı sayak keñeşti. Geniş Sayak danıştı.
 2023. Çon atañız Keldibek, Büyük babanız Keldibek,
 2024. Körgözdü bizge elesti. Gösterdi bize işaretini.
 2025. Karatay özüñ baş bolup, Karatay kendin baş olup,
 2026. Beş altı kişi al-dedi. Beş altı kişi al dedi.
 2027. Tolup atat ayt-degen Dolup taşıyor söyle diyen
 2028. Andan başka ar kebi. Ondan başka çok sözü.
 2029. Çanbasın baatır Cantaydı Reddetmesin batır Cantay'ı
 2030. Ardaktuu Möörüm al-dedi Saygıdeğer Möör'üm o dedi.
 2031. Bekerge beret debesin, Bedavaya veriyor demesin,
 2032. Alabız dalay mal-dedi. Alırız epey mal dedi.
 2033. Keldibek menen Cantaydın Keldibek ile Cantay'ın
 2034. Sözün ukkun bizden-dep, Sözünü dinle bizden diye,

2035. Cakşı coop kütöbüz, İyi cevap bekleriz,
 2036. Carkınım Möör sizden-dep, Nur topu Möör sizden diye,
 2037. Karatay sözün büttü ele. Karatay sözünü bitirmişti.
 2038. Coodurağan Möördün, Parlayan Möör'ün,
 2039. Coobuna küttü ele. Cevabını beklemişti.
 2040. Cağooluu kuştay kayran Bağlı kuş gibi zavallı Möör,
 Möör,
 2041. Caldırap başın çaykadı. Yalvarıp başını salladı.
 2042. Añdıp, uğup oturup Sessizce, dinleyip oturup
 2043. Araçını baykadı. Aracıyı fark etti .
 2044. Orundabas iş bolso, Yerine getirilemez iş olsa,
 2045. Zalimder biylep aytabı. Zalimler idare eder söyler mi.
 2046. Dep oylondu Möör baykuş, Diye zavallı Möör düşündü,
 2047. Atkan ok kayra kaytabı. Atılan ok geri döner mi.
 2048. Cürögü oynop bulkuldap, Yüreği yerinden oynayıp,
 2049. Muunu boşop solkuldap. Mafsalı gevşedi hoplayıp.
 2050. Aksakal kutman ağalar, Aksakal kutlu ağalar,
 2051. Andan kiçüü ağalar, Ondan küçük ağalar,
 2052. Men dağı adam balası Ben de insanoğluyumdur
 2053. Ubalıma karañar. Vebalime bakınız.
 2054. Sırı ketken bir çaldan, İçı geçmiş bir ihtiyardan,
 2055. Sızdaarımdı sanañar. Sızlayacağımı hesaba katınız.
 2056. Kantip baram Cantayğa, Nasıl giderim Cantay'a,
 2057. Çoñ atama barabar. Büyük babamla yaşıttır.
 2058. Çalğa berem debeñer, İhtiyara vereceğiz demeyin,
 2059. Bark-baamdı ketirip, Değeri küçültüp,
 2060. Malğa berem debeñer. Mala vereceğiz demeyin.
 2061. Karı Cantay çal menen, İhtiyar Cantay dede ile,
 2062. Kantip ötöt ömrüm. Nasıl geçer ömrüm.
 2063. Kayran gül solup kübülüp, Zavallı gül solup dökülüp,
 2064. Karañğı ötör köñülüm. Karanlık geçer gönlüm.

2065. Cantaydı koyun caşka ber, Cantay'ı bırakın beni gence verin,
 2066. Camanbı söökkö başka ber. Dünüre başkasına verin kötü mü olur?
 2067. Calğız üylüü kalmaktı, Yalnız evli Kalmuk'u,
 2068. Basa kalbay sözgö kel. Baskı yapmadan söyleyin.
 2069. Caş başımdı talıtpa, Genç başımı yormayın,
 2070. Tabılar mağa süygön er. Bulunur beni seven er.
 2071. Tamşanıp çalda cürgüçö, Yutkunup ihtiyarla olmaktansa,
 2072. Tartkanı cakşı kara cer. Götürsün daha iyi yağız yer.
 2073. Dedi ele Möör baarina, Dedi idi Möör herkese,
 2074. Kakşık menen Karatay, Kinayeli konuştu Karatay,
 2075. Aldı Möördü kaarina. Möör'e çok kızdı,hiddetlendi.
 2076. Atasının töründö, Babasının baş köşesinde,
 2077. Er tандаған оñобу. Eri seçen iyi olmaz.
 2078. Elge curtkaa ee berbey, Halka yurda söz vermeden,
 2079. Erke kız sendey bolobu. Nazlı kız senin gibi olur mu?
 2080. Ölgön ölük, bergen kız Ölü gömme, kız verme
 2081. Eldin erki boluçu. Halkın iktidarındır
 2082. Er tandabay kız ketken, Er seçmeden kız giderdi,
 2083. İlgerkinin colu uşu. Eskinin yolu böyledir.
 2084. Çansañ dale berebiz, Reddedersen de veririz,
 2085. Baatır Cantay berenge. Batır Cantay erene.
 2086. Kız keziñde er tandap, Kız iken er seçip,
 2087. Ayçürökkö teñelbe. Ayçürök'e benzeme.
 2088. Er tандаған Möörçö-dep, Er seçen Möör gibi diye,
 2089. Kep bolosuñ köp elge. Söz olursun millete.
 2090. Möördü ber-dep Cantaydın Möör'ü ver diye Cantay'ın
 2091. Kıynağanın bilbeysiñ. Zorladığını bilmezsin.
 2092. Atpay sayak özüñdö, Atmaz Sayak seni,
 2093. Sıylağanın bilbeysiñ. Saydığını bilmezsin.
 2094. Keremettüü Keldibek, Kerametli Keldibek,
 2095. Al senin, atañ debey kim Ona, baban değil de ne dersin.

deysiñ.

2096.	Oşondo Möör baştadı,	O zaman Möör başladı,
2097.	On eki kişi kıstadı.	On iki kişi zorladı.
2098.	Akılınan şaşpadı,	Fikrinden hiç şaşmadı,
2099.	Oyuna albayt kurğan Möör,	Düşünmüyor zavallı Möör,
2100.	Bolotunan başkanı.	Bolot'undan başkasını.
2101.	Ayuday Cantay çalıña,	Ayı gibi Cantay ihtiyara,
2102.	Tiybesem kanday iş kılát?	Varmazsam ne yapar?
2103.	Başayı, makmal, barçasın	Padişahın kadifesini, kumaşını
2104.	Kiybesem kanday iş kılát?	Giymezsem ne yapar?
2105.	Özümdü özüm ölgüçö,	Kendi kendime ölene kadar,
2106.	Biylesem kanday iş kılát?	Evlenmeden yaşarsam ne yapar?
2107.	Tırmağı uu tınayğa,	Tırnağı zehirli Tınay'a,
2108.	Barbasam kanday iş kılát?	Varmazsam ne yapar?
2109.	Bardık sayak sözüñdö,	Bütün Sayak sözünü,
2110.	Albasam kanday iş kılát?	Almazsam ne yapar?
2111.	Ağalar uşu sözüö	Ağalar bu sözüne
2112.	Ölböy kalat kim çıdap.	Ölmeden kim dayanabilir.
2113.	Körgömün köldün boyunda,	Görmüştüm gölün boyunda,
2114.	Calañkıçtay çalıñdı.	Azrail gibi ihtiyarını.
2115.	Caşasın deseñ ağalar,	Yaşayasın dersen ağalar,
2116.	Cakındatpa anıñdı.	Yaklaştırmayın o adamı.
2117.	Cantayğa berem deseñer,	Cantay'a veririz dersiniz,
2118.	Caşımda kıyam canımdı.	Genç yaşta kıyarım canıma.
2119.	Adırdan miltık atılat,	Bozkırdan tüfek atılır,
2120.	Arkarğa tiygen ok bele?	Keçiye isabet eden ok muydu?
2121.	Altı arış sayak elinde,	Altı adım Sayak halkında,
2122.	Alarğa caştan cok bele?	Onlara gençten yok muydu?
2123.	Budurdan miltık atılat,	Tepelerin ardından tüfek atılır,
2124.	Buğuğa tiygen ok bele?	Geyiğe isabet eden ok muydu?
2125.	Burkuratpay muñduuğa	Acı acı ağlatmayıp kederliye

2126. Burular kurbu cok bele? Dönüp bir bakar arkadaş yok muydu?
2127. Karatay ayttı Möörgö, Karatay söyledi Möör'e,
2128. Adamdın cinin keltirbe! İnsanı sinirlendirme?
2129. Aylansa dağı bolboysuñ, Dönse de olmuyorsun,
2130. Alıñdı bilip tetirle! Hâline bakarak terslensene?
2131. Uruluu elge til albay, Soylu halka ikna olmadan,
2132. Uşunça eldin bardıgın, Bu kadar halkın hepsini,
2133. Uçuratpa kesirge! Sürükleme afete?
2134. Özü bilet dep koyso, Kendisi bilir derse,
2135. Öödösünüp esirbe! Fazlasıyla şımarmalı!
2136. Kaalabaska arğañ cok İstememeye çaren yoktur
2137. Kakalanbay tura tur. Başını kaldırmadan bekleyedur.
2138. Kaarlansa Cantaydın, Öfkelenirse Cantay'ın,
2139. Kılaarın aytam uğa tur. Yapacağı dinle işte şudur.
2140. Acı Suban, Borukçu Hacı Suban, Borukçu
2141. Abayılda, Temirden Abayılda, Temir'den
2142. Az ayıl sayak biz turğay, Az köylü Sayak biz ne ki,
2143. Ancıyanğa ceñilgen! Andıcan'a yenilen?
2144. Tuulğandan tukumu Doğanın sülalesi
2145. Kan tögörlör uşu dedirgen! Kan dökerler şu dediren!
2146. Cantaydın söögü tınaydan, Cantay'ın nesli Tınay'dan,
2147. Caaldığı karmasa Kötülüğü tutarsa
2148. Caltanbağan kудaydan! Korkmaz o Allah'tan!
2149. Kaardansa kan içken, Öfkelenirse kan içen,
2150. Korkuş kerek mindaydan! Korkulmalı bunun gibiden!
2151. Kabarın ukkan kan korkkon, Haberini duyan han kormuş,
2152. Kılıcının tabınan Kılıcının tavından
2153. Kıbırağan can korkkon! Kıpırdayan can korkmuş!
2154. Belgisin ukkan bek korkkon, İşaretini duyan bey korkmuş,
2155. Çaaп alat-dep korkkon! İstila eder diye korkmuş!
2156. Cantaydın cakin tuuğanı Cantay'ın yakın akrabası

2157. Törökeldi, Ormon bar. Törökeldi, Ormon var.
2158. Oozun açıp op tartıp, Ağzını açıp hop çekip,
2159. Tögöröktü sorğon bar. Etrafını yutan var.
2160. Kara kurttay kaynağan Kara kurt gibi kaynayan
2161. Kalıñ tınay, sarbağış Kalın Tınay, Sarbagış
2162. Cantaydı kızıñ çandı-dep, Cantay'ı kızın reddetti diye,
2163. Kantip çandıñ kandı-dep, Nasıl da reddettin hanı diye,
2164. Capırt oylor çoñ namıs. Toplumu için bu büyük namus.
2165. Az ayıl sayak törkünüñ Az köylü Sayak akrabanın
2166. Emne bolot arğabız. Ne olur bizim hâlimiz.
2167. Cayıttan alar cılkıñdı, Meradan alır yılkıñı,
2168. Catkırbay alar tıñçıñdı. Yatırmadan kaçırır huzurunu.
2169. Catından alar Sarbağış, Meradan alır Sarbagış,
2170. Tööñ menen uyuñdu Deveyle ineğini
2171. Talap keter sen üçün, Talan eder senin için,
2172. Asıl ookat buyumdu. Asıl geçim kaynağımızı.
2173. Kırğın salıp bir baştan, Kırğın salıp bir baştan,
2174. Kızıl uuk kılar üyüñdü. Kızıl zehir kılar evini.
2175. Koylordu alar koroodon, Koyunları alır ağıldan,
2176. Egindi alar oroodon, Ekini alır ekin çukurundan,
2177. Eçtemeni kaltırbas Hiçbir şeyi bırakmaz
2178. Eki ayıl sayak, çorodon. İki köylü Sayak, Çoro'dan.
2179. Er Cantaydı çanbasañ Er Cantay'ı reddetmezsen,
2180. Erkelik kılıp tanbasañ, Şımarıklık edip kabul etmezlik yapmazsan,
2181. Aynegim sendey kız berip, Senin gibi güzelim kızı verip,
2182. Ağarıp peyli tüz kelip, Ağarıp düşüncesi doğru hareket edip,
2183. Kudalaşıp kubanıp, Dünür olup sevinip,
2184. Köñül ösüp cubanıp, Gönlü ferahlayıp avunup,
2185. Aykalışıp kalabız. Yakın akraba oluruz.
2186. Aytkan sözdü kup deseñ, Anlatılan söze tamam dersin,

2187. Aylanı minday tababız. Çareyi böylece buluruz.
2188. Azırkısın kız berbey, Şimdilik kız vermezlik,
2189. Koyuşka cetpeyt çamabız. Etmeye yetmez gücümüz.
2190. Degende Möör oylonup, Dendiğinde Möör düşündü,
2191. Barmağın tiştep, baş çaykap, Parmağını ısırp, baş salladı,
2192. Közünön akkan kara caş, Gözünden kara yaş aktı,
2193. Eki betin teñ caypap. İki yüzünü de yıkadı.
2194. Barbaymın desem Varmam dersem Cantay'a,
Cantayğa,
2195. Törkündü çapsa men üçün, Törkün'ü kırsa benim için,
2196. Men aralcı boloyun, Ben kurban olayım,
2197. Bir boorum sayak el üçün. Bir bağrım Sayak halkı için.
2198. Karısıñ dep Cantayğa, Yaşlısın diye Cantay'a,
2199. Barbaska ayla tabılbay, Varmamaya çare bulunmadan
2200. Bolottu estep Akmöördün, Bolot'u hatırlayıp Akmööör'ün,
2201. Örttönüp içi calınday. İçi yandı alev gibi.
2202. Adıl menen bir tuuğan, Adıl ile kardeş olan,
2203. Ecesinen tuulğan, Ablasından doğan,
2204. Ceeni Bolot azamat, Yeğeni Bolot delikanlı,
2205. Özü baatır uuldan. Kendisi batırdır oğuldan.
2206. Bolot menen Möördün, Bolot ile Möör,
2207. Ubadası bütüşkön. Birbiriyle sözleşmişlerdi.
2208. Biröö alıp, biröö tiyişke Birisi almaya, diğeri de varmaya
2209. Uşu cıldı kütüşkön. Bu seneyi bekliyorlardı.
2210. Barbayın dese Cantayğa, Varmayım derse Cantay'a,
2211. Bardık eli ziyandayt. Bütün milletini ziyan eder.
2212. Barayın dese Cantayğa, Varayım derse Cantay'a,
2213. Bolottun köönün kıyalbayt. Bolot'un gönlüne kıyamaz.
2214. Aylası ketip Möör suluu, Çaresi tükenip güzel Möör,
2215. Közünün caşın tiya albayt. Gözünün yaşını durduramaz.
2216. Kayrat kılıp oşondo, Gayret edip o zaman,

2217.	Oylondu Möör al cayın.	Düşündü Möör etraflica.
2218.	Bolor iştin bardığı,	Olacak işin tamamını,
2219.	Cürögündö dapdayın.	Kalbinde apaçık
2220.	Bolot bolso bir tuuğan,	Bolot, nasılsa kardeşir.
2221.	Anttı, şertti keçirer.	Andı, şartı affeder
2222.	Anı menen ubada,	Verdiğimiz söz
2223.	Akıldaşıp çeçiler.	Danışarak bir çözüme ulaşabilir.
2224.	Atası başka duşmandar,	Atası başka düşmanlar,
2225.	Eldin tınçın ketirer.	Halkın huzurunu kaçırır.
2226.	Ölö albadım can tattı,	Ölemedim can tatlı,
2227.	Can koyboğon Cantayğa,	Can koymayan Cantay'a,
2228.	Barbaska ayla kim taptı.	Varmamaya çare kim buldu.
2229.	Zar kakşatıp zalimder,	Zar zar inletip zalimler,
2230.	Bilse da kılbayt izattı.	Bilse de göstermez sevgiyi.
2231.	Ayla tappay Akmöör,	Çare bulamadan Akmöör,
2232.	İktiyarın Cantayğa,	Gönüllüyüm Cantay'a,
2233.	Bar deseñer bararmın,	Var derseniz varırım,
2234.	Başım açık kün kayda.	Başım açık gün yoktur.
2235.	Baybiçe közün kararın,	Büyük hanımın gözüne bakarım,
2236.	Azap tartsam künüdön,	Azap çeksem kumadan,
2237.	Arıman ölüp kalarım.	Arımdan ölüp giderim.
2238.	Süyünçölöp barıñar	Müjdeleyip gidiniz
2239.	Kaminsın Cantay çalıñar.	Hazırlansın Cantay ihtiyarınız.
2240.	Arañ turğan araçı,	Zor durumdaki araçılar,
2241.	Akmöördün sözün uğuştu.	Akmöör'den bu sözü işittiler.
2242.	Köñüldörü caylanıp,	Gönülleri rahatladı,
2243.	Oordu oordunan turuştu.	Yerlerinden kalktılar.
2244.	Kol kötörüp kamına,	El kaldırıp, el açıp,
2245.	Bata berdi cabıla.	Hep beraber dua ettiler,
2246.	Aylanayın balam-dep,	Gözünü seveyim evladım diye,
2247.	Akmöörgö calına.	Akmöör'e yalvararak.

2248.	Araçı köönü tınışıp,	Aracıların gönülleri rahatladı,
2249.	Aman bol Möör balam-dep,	Sağ esen ol Möör evladım diye,
2250.	Ayağı menen cılışıp,	Yürüyerek ilerleyip,
2251.	Attarına minişti.	Atlarına bindiler.
2252.	Akırın eşikke çığıştı,	Yavaşça dışarıya çıktılar,
2253.	Cabila barıp Cantaydı	Hep beraber gidip Cantay'a
2254.	Süyünçülöp turuştu.	Müjdelediler.
2255.	Möör ıktıyar boldu-dep,	Möör ikna oldu diye,
2256.	Kulağına uğuzdu.	Kulağına duyurdular.
2257.	Karatay ayttı Cantayğa	Karatay söyledi Cantay'a
2258.	Kalkalap baktıñ Kırğızdı.	Gölgel olup baktın Kırız'a.
2259.	Kasietiñ barınan	Haysiyetin olduğundan,
2260.	Karğanda aldıñ bir kızdı.	Yaşlandığında aldın bir kızı.
2261.	Kalkıñda minday tabılbayt,	Halkında böylesi bulunmaz,
2262.	Kanğa ılayık nur kızdı.	Hana uygun nur kızı.
2263.	Kabarıñ baskan er Cantay	Şöhretin basmış er Cantay
2264.	Kaşkar, Kunduz, Cıldızdı.	Kaşkar, Kunduz, Cıldız'ı.
2265.	Kuttuu bolsun kayınıñ,	Kutlu olsun kayının,
2266.	Emdigisin er Cantay	Şimdikinden er Cantay
2267.	Çıkpasa boldu ayıbıñ.	Açılmasın ancak ayıbın,
2268.	Baatır Cantay berenim,	Batır Cantay erenim,
2269.	Baktıluu bolsun zayıbıñ.	Mutlu olsun zevcen.
2270.	Keldibek, Cantay baatırlar,	Keldibek, Cantay batırlar,
2271.	Arağa cürgün dediñiz.	Oraya yürüyün dediniz.
2272.	Banardan suluu kız candap,	Fenerden güzel kızla dönüp,
2273.	Basıldı baatır demiñiz.	Dindi batır deminiz.
2274.	Süylöşörbüz kalğanın,	Konuşuruz geri kalanını,
2275.	Baatır süyünçümdü beriñiz.	Batır müjdemo veriniz.
2276.	Dep, süylödü Karatay	Diye söyledi Karatay
2277.	Kabağın cayıp karkıldap,	Kaşlarını açıp gark etip,
2278.	Kubaniçta er Cantay,	Mutlulukta er Cantay,

2279. Kubanğandan nımığıp, Sevindiğinden nemlenip,
 2280. Mañdayınan ter çığıp, Alnından ter çıkıp,
 2281. Denin cayıp terdedi. Bedenini yayıp terledi.
 2282. Kubanıçtuu kün boldu, Mutlu bir gün oldu,
 2283. Suranbayım kel-dedi. İstemem gel dedi.
 2284. Karatayğa caydaktap, Karatay'a eyerlerini çıkartıp,
 2285. Ker corğomdu ber-dedi. Kula yorgamı ver dedi.
 2286. Bul corğo kulak süyünçü, Bu yorgadır kulak müjdesi,
 2287. Salık atıñ şaşpay al, Emanet atını acele etmeden al,
 2288. Akmöör üçün ayanbaym, Akmöör için esirgemem,
 2289. Tolup atat mende mal. Dolup taşıyor bende mal.
 2290. Ker corğosun caydaktap, Kula yorgasının eyerlerini çıkartıp,
 2291. Süyünçügö berişti. Müjdesi için verdiler.
 2292. Bata kılıp er Cantay, Dua edip Er Cantay,
 2293. Başka sözgö kelişti. Başka söze geldiler.
 2294. Kadırman Karboz kariñ kel, Saygılı Karboz ihtiyarın gel,
 2295. Coldoştorum barıñ kel, Yoldaşlarım hepiniz gelin,
 2296. Maa koşumça bergenden Bana hediye vermekten
 2297. Cardı bolboyt kalıñ el. Fakir olmaz büyük halk.
 2298. Suranbay, Karboz sen Suranbay, Karboz siz ikiniz,
 eköön,
 2299. Atbaşı menen Nariñğa Atbaşı ile Narın'a
 2300. Aytuum menen barğıla. Emrim ile gidiniz.
 2301. Cantay Möördü alat-dep, Cantay Möör'le evlenecek diye,
 2302. Menden kabar salğıla. Benden haber ediniz.
 2303. Koşumça surap bir baştan, Hediye isteyip bir kenardan,
 2304. Eldin beylin çalğıla. Halkın gönlünü yoklayın.
 2305. Acı menen Suban bar, Acı ile Suban vardır,
 2306. Moñoldor, çerik tuuğan bar. Moñollar, Çerik akrabalarıdır.
 2307. Tınımseyit, alseyit Tınımseyit, Alaseyit
 2308. Bular da bizdin cakındar. Bunlar da bizim yakınlarımızdır.

2309. Köñülümdü çaşartıp, Gönlümü gençleştirip,
 2310. Kız alıp atam karğanda, Kız alıyorum yaşlandığımda,
 2311. Menden salam aytkıla, Benden selâm söyleyin,
 2312. Kocobek menen Kayduuğa. Kocobek ile Kayduu'ya.
 2313. Salam ayt mından barğanda, Selâm söyle buradan gidince,
 2314. Özüñör bilip aytarsıñ, Kendiniz bilip söylersiniz,
 2315. Andan kiçüü baldarğa, Ondan küçük çocuklara,
 2316. Dep, ciberdi eköönü. Diye gönderdi ikisini.
 2317. Başka cakka cibermek, Başka tarafa gönderecekti,
 2318. Andan başka törtöönü. Ondan başka dördünü.
 2319. Köçör menen Kaçkanak Göç eder etmez Kaçkanak
 2320. Senin cönüñ başkarak. Senin yönün daha başkadır.
 2321. Borukçu menen Nadırbek, Borukçu ile Nadırbek,
 2322. Bu tuuğanğa barıp kel, Bu akrabalara gidip gel,
 2323. Buyurğanın alıp kel, Buyurduklarını alıp gel,
 2324. Berbegenin aytip kel, Vermeyenleri söyleyip gel,
 2325. Köp keçikpey kaytip kel. Çok gecikmeden geri gel.
 2326. Kulambay Moldo, Borombay Kulambay Moldo, Borombay
 2327. Temir, Bolot, asık bar Temir, Bolot, açık vardır
 2328. Kilemçe, Bordu, Tölöktün Kilemçe, Bordu, Tölök'ün
 2329. Belderden katar aşıp bar. Geçitlerinden geçip var.
 2330. Abayılda uulunun, Abayılda oğlunun,
 2331. Bardıgınan kabar al. Hepsinden haber ver.
 2332. Namıs üçün tuuğandar, Namus için akrabalar,
 2333. Ayaşpasın eç bir mal. Esirgemesinler hiçbir mal
 2334. Uşu aytkan tuuğandar İşte bu dediğim akrabalar
 2335. Kadırıma cetken el. Kadrimi bilir halk.
 2336. Kulambay moldo, Borombay Kulambay moldo, Borombay
 2337. Sen eköön da ıkçam kel. Siz ikiniz de çabuk gelin.
 2338. Mındağı işin kamında, Buradaki işin hazırlığını,
 2339. Başkañar kalğın canımda, Yanımda kalıp idare edin,

2340. Dep cönöttü er Cantay. Diye, gönderdi er Cantay.
 2341. Cigitinin baarisın, Yiğidinin hepsini,
 2342. Barğan cerler oylondı, Gittikleri yerler düşündü,
 2343. Er Cantaydın namısın. Er Cantay'ın namusunu.
 2344. Koçkor menen Narından Koçkor ile Narın'dan
 2345. Koşumçağa tabılğan, Hediye için bulundu,
 2346. Baatır Cantay er üçün. Batır Cantay er için.
 2347. Bardığı teñ kaminğan, Herkes denk hazırlandı,
 2348. Kadırı bar Cantaydın Kadri olan Cantay'ın
 2349. Kay kaysıl elge taanılğan. Her millete tanınan.
 2350. Koşumçağa bergen mal, Hediye için verilen mal
 2351. Nak koluna kelgen mal, Nakit eline gelen mal,
 2352. Üç cüz cılkı, bir miñ koy Üç yüz yolkı, bin koyun
 2353. Cantaydın barkı uşunday. Cantay'ın değeri bu kadar.
 2354. Bardık kamın bütürüp, Bütün hazırlığını bitirdi,
 2355. Soymok boldı Möörgö toy. Möör'e düğün yapmak kaldı.
 2356. Armanduu Möör çakırıp, Ukdeli Möör çağırıp,
 2357. Ece, siñdi, ceñesin Ablasını, kız kardeşini, yengesini
 2358. Aytıp turat muñayıp, Söyleyip durur kederlenip,
 2359. Cüröktöğü keñeşin. Yüreğindeki düşünceleri.
 2360. Ecekem, ceñem, siñdiler Ablacığım, yengem, kız kardeşlerim
 2361. Sır-sıpatım aytayın, Anlatayım sırlarımı,
 2362. Silerden başka kimim bar. Sizlerden başka kimim var.
 2363. Kalıñ cep malğa kızığıp, Başlık parası yiyip mala aldanıp,
 2364. Çalğa berdi cindiler. İhtiyara verdi akılsızlar.
 2365. Taalayğa cazsa körörmün, Yazılmış talihime bakın,
 2366. Tağdırım cetse ölörmün, Taktirim sona ererse ölürüm,
 2367. Kariğan Cantay çal menen, Yaşlanmış Cantay ihtiyar ile,
 2368. Kantip ötöt cırğal kün. Nasıl geçer mutlu gün.
 2369. Koş at menen Bolotko, Çift atla Bolot'a,
 2370. Çaptırayın ceñeler. Koşturtayım yengeler.

2371. Kayda bolso bugün kün. Nerede olursa bugün gün,
 2372. Taptırayın ceñeler. Buldurayım yengeler.
 2373. Akırı ölgön bir kızımın, Sonunda ölmüş bir kızım,
 2374. Munuñ bolboyt debeñer. Bu isteğın olmaz demeyin.
 2375. Beş kündön beri Bolot çok, Beş günden beri Bolot yoktur,
 2376. Aytışkan antım bar ele, Sözleştiğimiz andımız vardı,
 2377. Ardaktuu Bolot bala ele, Saygılı Bolot çocuktu,
 2378. Kündö körüp turbasam Her gün görüp durmazsam
 2379. Tartkanım kayğı zar ele. Çektiğim kayğı zar idi.
 2380. Keçirgin-dep keñeşip, Affedesin diye anlaşıp,
 2381. Kutulayın antınan. Helâlleşeyim andımdan.
 2382. Aydalğan uuru sıyaktuu, Sürülmüş hırsız gibi,
 2383. Armanda kettim kalkıman. Ukdeyle gidiyorum halkımdan.
 2384. Ölbösö Bolot eske alıp, Ölmezse Bolot hatırlayıp,
 2385. İzdep barar artıman. Arayıp gelir peşimden.
 2386. Albay koer köp bolso, Almayacaktır çoksa,
 2387. Cantaydan kantip tartınam. Cantay'dan nasıl çekinirim.
 2388. Koş at menen Busurman, Çift at ile Busurman,
 2389. Kurtkanı közdöy barıp kel. Kurtka'ya doğru gidip gel.
 2390. Koyundaşım Bolottu, Koyundaşım Bolot'u,
 2391. Tün boyunça alıp kel. Gece içinde alıp gel.
 2392. At öltürö Busurman Atı öldürürcesine Busurman
 2393. Bolcoşup koyğon emedey, Sözleşmiş kimseler gibi,
 2394. Bolottu taap aldı ele, Bolot'u bulup almıştı,
 2395. Eerçitip kayra saldı ele. Peşine onu takmıştı.
 2396. El catarğa cakındap, Yatsı zamanına yaklaşıncı,
 2397. Bolot kelip kaldı ele. Bolot gelip kalmıştı.
 2398. Kün batardın aldında, Güneş batmadan önce,
 2399. Cantay toyun soyuptur. Cantay düğün yapmıştı.
 2400. Kırñşılalıp Akmöördü, Gönderip Akmöör'ü,
 2401. Otoolotup koyuptur. Otağa alıp koymuştu.

2402. Bolot eşikke keldi-dep, Bolot kapıya geldi diye,
 2403. Kelgendigin belgilep, Geldiğini işaret etti.
 2404. Tura kaldı Akmöör, Kalktı Akmöör,
 2405. Uğar zamat delbirep. Duyar duymaz fırlayıp.
 2406. Altı kelin ciberdi, Altı gelin gönderdi,
 2407. Menin cayım süylö-dep. Benim haberimi söyle diye.
 2408. Ortoño alıp Bolottu, Ortanıza alıp Bolot'u,
 2409. Kirgizgile üygö-dep. İçeri alıp geliniz diye.
 2410. Cılıp çıktı top kelin, Sürünüp çıktı birçok gelin,
 2411. Taştabağan başınan Geri çevirmeyen
 2412. Möördün aytkan bir kebin. Möör'ün söylediği her sözü.
 2413. Bozorup turğan Bolottu, Bozarıp duran Bolot'u,
 2414. Ortosuna alıştı. Ortalarına aldılar.
 2415. Bir adamğa bilgizbey, Hiç kimseye çaktırmadan,
 2416. Möörgö alıp kelişti. Möör'e alıp geldiler.
 2417. Tura kalıp Akmöör Kalkıp Akmöör
 2418. Bolottu süyüp kuçaktap, Bolot'u öptü kucaklayıp,
 2419. Közünün çaşı burçaktap, Gözünün yaşını akıttı,
 2420. Booruna basıp bolkuldap, Bağrına bastı titreyip,
 2421. Bozdodu Möör solkuldap. Bozladı Akmöör titredi.
 2422. Közünön akkan kayğı çaş, Gözlerinden akan kederli yaş,
 2423. Könçögünö solkuldap. Kulak memelerinden damladı.
 2424. Erdigin bilse Bolottun, Erliğini bilseydi Bolot'un,
 2425. Bolot menen eken deer. Bolot ileyken derdi.
 2426. Bolottun barkın bilbese, Bolot'un değerini bilmezse,
 2427. Köp bolso Cantay sayaktı, En azından Cantay Sayak'ı,
 2428. Kızıñdı albay ketem deer. Kızını almadan giderim derdi.
 2429. Albasa Cantay albasın,almazsa Cantay almasın,
 2430. Bolottun köönü kalbasın. Bolot'un gönlü kalmasın.
 2431. Anık Cantay er bolso, Gerçekten Cantay er olsa,
 2432. Oylonor özü çal başın. Düşünür kendi yaşlı başını.

2433. Caman aytsa, cakşı aytsa, Kötü ya da iyi anlatsa,
 2434. Cantaydın bilet çanbasın. Cantay'ın bilir vazgeçmemesini.
 2435. Aman bol şorduu Bolot-dep, Esen sağ ol zavallı Bolot diye,
 2436. Baş-ayak kiyim kiygizip, Başından ayağına giysi giydirdi,
 2437. Calınsız içte küygönsüp, Alevsiz içte yanıyor gibi,
 2438. Canaşa alıp oturup, Yanaşıp oturdu,
 2439. Betine betin tiygizip, Yüzünü yüzüne değdirdi,
 2440. Kuçaktaşıp öbüşüp, Kucaklaşıp öpüştü,
 2441. Koštoştı Möör körüşüp. Vedalaştı Möör görüşüp.
 2442. Calğan ömür bergençe, Yalan ömür yaşamaktansa,
 2443. Caratpay koyso kuduret, Yaratmasaydı kudret,
 2444. Cantay çal menen Keldibek Cantay ihtiyar ile Keldibek
 2445. Oy arman, caraşkanın kim Ah ukde, yaraşanını kim bilir.
 bilet.
 2446. Armanduu ömür bergiçe, Ukdeli ömür vermektense,
 2447. Adaştırıp zalimder, Şaşırtıp zalimler,
 2448. Zaarlantarın kim bilet. İnleteceklerini kimler bilmiş.
 2449. Koktudağı çayırdı, Vadideki çayırı,
 2450. Koyçular başın kayırdı. Çobanlar başını kayırdı.
 2451. Koyundaşım Bolotton Koyundaşım Bolot'tan
 2452. Koş kaman meni ayırdı. Çift domuz beni ayırdı.
 2453. Cılğadağı çayırdı. Deredeki çayırı
 2454. Cılkıçı başın kayırdı, Yılkıcı başını kayırdı.
 2455. Cırğalduu Möör kurbuñdan Mesut mutlu Möör denginden
 2456. Koş Boke, cırtkıç çaldar Koş Boke, yırtıcı ihtiyarlar ayırdı.
 ayırdı.
 2457. Koyuñdu caydıñ kolotko, Koyununu yaydın meraya
 2458. Koşpodu kудay arman köp, Birleştirmedi tanrım ukde çoktur,
 2459. Koyundaşım Bolotko. Koyundaşım Bolot'a.
 2460. Cılkıñdı caydıñ kolotko, Yılkını yaydın meraya,
 2461. Cetkirbediñ arman köp, Ulaştırmadığın ukde çoktur,

2462. Cıt alışkan Bolotko. Koklaştığım Bolot'a.
2463. Aştan, aşıktuu cilik et cesem, Aştan, aşıklı kemikli et yersem,
2464. Aşoom kanbas al menen. Tadına varamam onunla.
2465. Armanduu Bolot kurğurum, Ukdeli Bolot zavallım,
2466. Alısta cattıñ mal menen. Uzakta yattın mal ile.
2467. Armanda ketip baratam, Ukdeyle gidiyorum ben,
2468. Aksakal Cantay çal menen. Aksakal Cantay ihtiyar ile.
2469. Koydon, tomuktuu cilik et Koyundan, kemikli et yersem, cesem,
2470. Toyuutum kambas al menen. Doyamam ben onunla.
2471. Tomsorup ketip baratam, Benzim solup gidiyorum ben,
2472. Toksondoğu çal menen. Doksanındaki ihtiyar ile.
2473. Kemindin başı tal menen, Kemin'in başı söğüt ağacıyla,
2474. Kerbender ötöt mal menen, Kervanlar geçer mal ile,
2475. Ketip baram armanda Gidiyorum içimde ukdeyle.
2476. Keliptir Cantay çal menen. Gelmiş olan Cantay ihtiyar ile.
2477. Soñ-Köldün aldı tal menen, Soñ-Köl'ün altı söğüt ağacı ile,
2478. Soodağar ötöt mal menen, Tüccar geçer mal ile,
2479. Solkuldap ıylap baratam Titreyip ağlayıp gidiyorum
2480. Soolğon Cantay çal menen. Solmuş Cantay ihtiyar ile.
2481. Colborsko coluñ çaldırdıñ, Kaplana yolunu çaldırdın,
2482. Coruğu cakşı Möörüñdö İy huylu Möör'ünü
2483. Boke, börödöy çalğa Boke, kurt gibi ihtiyara aldirdın. aldirdıñ.
2484. Aman bol, coğolduñ Bolot Esen kal, yok oldun Bolot ortada kaldın, kañğırdıñ,
2485. Arstanğa iziñ çaldırdıñ, Aslana izini çaldırdın,
2486. Akırettik Möörüñdö Âhiretlik Möör'ünü
2487. Boke, ayuuday çalğa Boke, ayı gibi ihtiyara kaptırdın. aldirdıñ.
2488. Aman bol, armanduu Bolot Esen kal, yok oldun Bolot ortada kaldın,

kañğırdıñ,

2489. Takıyam bermet çoktuğu, Takkemin tepesi incidendir,
 2490. Talaşsız senden ayrılğan, Tartışmasız senden ayrılmış,
 2491. Boke, taalayımdın çoktuğu. Boke, talihimin yokluğu.
 2492. Toğoroktun toz keçüü, Togorok'un toz geçit,
 2493. Toğuz ayırık koş keçüü, Dokuz ayrı koş geçit,
 2494. Top cılkı aydap keçpessıñ, Büyük yılkı sürüp geçmezsin,
 2495. Tobuñdan Möörüñ ketken Sürüsünden Möör'ün gittikten sonra,
 soñ,
 2496. Boke, tolğonup izdep Boke, sancı çekip arayıp ulaşmazsın.
 cetpessıñ.
 2497. Atbaşı suusu altı ayırık Atbaşı nehri altı kollu,
 2498. Boke, arğımak minip Boke, asil ata binip geçmezsin.
 keçpessıñ
 2499. Aylıñdan Möörüñ ketken Köyünden Möör'ün gittikten sonra,
 soñ,
 2500. Boke, artımdan izdep Boke peşimden arayıp ulaşmazsın.
 cetpessıñ.
 2501. Köökörgö kuyğan bal beken, Tuluma koymuş bal mıymış?
 2502. Külüktö cibek cal beken, Koşucu atın ipek yelelisi mıymış?
 2503. Ölböy tirüü ayrılğan, Ölmeden diri ayrılmış,
 2504. Boke, eköübüzdöy bar Boke, ikimiz gibi var mıymış?
 beken.
 2505. Ömürümdü solutar Ömrümü solduracak
 2506. Boke, ölarman Cantay çal Boke, ölecek ihtiyar Cantay mıymış?
 beken.
 2507. Ayakka kuyğan bal beken, Kaseye konulan bal mıymış?
 2508. Arğımak attı cal beken, Asil attı yele mıymış?
 2509. Acalsız tirüü ayrılğan Ecelsiz diri ayrılmış
 2510. Boke, armanduu bizdey bar Boke, ukdeli bizim gibi var mıymış.
 beken.

2511. Açılğan güldü solutar, Açılmış gülü solduracak,
 2512. Boke, ayuuday Cantay çal Boke, ayı gibi ihtiyar Cantay mıymış?
 beken.
 2513. Ak şayıdan köynögüm, Ak ipekten gömleğim,
 2514. Aydalıda boş emi. Omuzda artık boştur.
 2515. Armanda kettim çal menen, Ukde içinde gittim ihtiyar ile,
 2516. Aman Bolt koş emi. Sağ kal Bolot artık.
 2517. Kök şayıdan köynögüm, Boz ipekten gömleğim,
 2518. Köküröktö boş emi. Göğsümde boş artık.
 2519. Köz açık kettim çal menen, Gözü açık gittim ihtiyar ile,
 2520. Körgönçö Bolot koş emi. Görüşene dek esen kal Bolot artık.
 2521. Degende bir er katındar, Dendiğinde bir er kadınlar,
 2522. Uyalsa bolo çunak kız, Utan ya kulaksız kız,
 2523. Uşu kılğan işine. Bu yaptığın işlerinden.
 2524. Uyat bolduk baarımız, Utandık artık hepimiz,
 2525. Uğup körgön kişiğe. Duyan gören herkesten.
 2526. Baarımızda bar bolçu, Hepimizde var idi,
 2527. Bala kezde süyüşkön. Çocukken gönlümüzün seviştiği.
 2528. Erksizden acırap, İsteksizce ayrılıp,
 2529. Ezilip cürök küyüşkön. Ezilip yüreklerin tutuştuğu.
 2530. Eç bir adam cok bolot, Hiçbir insan yoktur ki,
 2531. Eñsegege tiyişken. İstedğine kavuşan.
 2532. Caman emes, cakşı adam, Kötü değildir, iyi adamdır,
 2533. Arbağı elden başka adam. Ervahı milletten başka adamdır.
 2534. Alıp atsa er Cantay Alıp atarsa er Cantay
 2535. Uğulup kalsa kokustan, Duyulursa tesadüfen,
 2536. Kadir köönü kalbaybı, Kadir gönlü kalmaz mı,
 2537. Karanın kanı kan Cantay, Karanın hanı han Cantay,
 2538. Salındı kılıp salbaybı. Salındı yapmaz mı?
 2539. Dep turuştu çuuldap, Diye, durdular bağırıp,
 2540. Caşı ötkön kempirler, Yaşlanmış kocakarılar,

2541. Capırt ıylap öñüldöp. Toptan hüngür hüngür ağladılar
2542. Kempirdin baarı kelpildep, Kocakarıların tamamı titredi,
2543. Ak çaçtarı selkildep, Ak saçları sallandı,
2544. ıylap turğan kezi ele. Ağlayıp durdukları andı.
2545. Kee biröölör köz çaşın, Bazılarının gözyaşını,
2546. Cıynap turğan kezi ele. Toplayıp durduğu andı.
2547. Oşondo Bolot bolkuldap, O zaman Bolot titreyip,
2548. Bolukşuğan Akmöördü, Ağlayan Akmöör'ü,
2549. Booruna basıp solkuldap. Bağrına bastı titreyip.
2550. Bilbedim iştin mındayın, Bilmedim işin böyle olacağını,
2551. Acıradım Möörümdön Ayrıldım Akmöör'ümden
2552. Armanduu candı kıynayın. Ukdeli canı zorlayım.
2553. Akmöörüm, akak tildüü, ay Akmöör'üm, inci dilli, ay yüzlü, cüzdüü,
2554. Aptada körsöm cıldızduu, Haftada görsem yıldızlı,
2555. Ay çırayluu camaldı, Ay yüzlü cemali,
2556. Ayuyday Cantay çal aldı. Ayı gibi Cantay ihtiyar aldı.
2557. Altı arış sayak elimden, Altı adım Sayak halkımdan,
2558. Akmöörüm sendey Akmöör'üm senin gibisini bulur tabambı. muyum?
2559. Azabıñdı men tartıp, Azabını ben çekip,
2560. Mökö, acıraşıp kalambı. Mökö, ayrılıp senden kalacak mıyım?
2561. Kükük tildüü, kün cüzdüü, Guguk dilli, güneş yüzlü,
2562. Kündö körsöm cıldızduu, Her gün görsem yıldızlı,
2563. Kün çırayluu camaldı, Güneş yüzlü cemali,
2564. Küygüzüp Cantay çal aldı. Yandırıp Cantay ihtiyar aldı.
2565. Küldü sayak elimden, İhtişamlı sayak halkımdan,
2566. Mökö, küysöm sendey Mökö, yanarsam senin gibisini bulur tabambı. muyum?
2567. Kümüştöy appak Möörüm Gümüş gibi apak Möör'üm yok, çok,

2568. Armanay, küyütüñ tartıp Ah dünya, azabını çekip kalır mıyım?
kalambı,
2569. Kırğak kulak, kızıl at Sargı kulak, kızıl at
2570. Kıyada karmap minbedim. Patıkada tutup binmedim.
2571. Kıyalı çata Cantaydın, Huyu kötü Cantay'ın,
2572. Kız aların bilbedim. Kız alacağını bilmedim.
2573. Kız alrın men bilsem, Kız alacağını ben bilip,
2574. Kılçayıp çıkpay cürbödüm. Dönüp çıkmadan yürümedim.
2575. Kıyuusu ötkön çal menen, Yaşı geçmiş ihtiyar ile,
2576. Kılçaygıs kettiñ süygönüm. Dönülmez şekilde gittin sevgilim.
2577. Kız Möörüm senden ayrılıp, Kız Möör'üm senden ayrılıp,
2578. Kıynoosun tarttım düynönün. Zorluğunu çektim dünyanın.
2579. Kayçı kulak, karağır Makas kulak, kara kula
2580. Kaduuda karmap minbedim. Dağ yamacında tutup binmedim,
2581. Karığanda Cantaydın, Yaşlandığında Cantay'ın,
2582. Kayğırtarın bilbedim. Kaygılandıracağını bilemedim.
2583. Kayğırtarın bilgende, Kaygılandıracağını bilip,
2584. Kaşıñdan çıkpay cürbödüm. Kaşıñdan çıkmadan gezmedim.
2585. Kakçayğan Cantay çal Kurumuş Cantay ihtiyar ile,
menen,
2586. Kayrılğıs kettiñ süygönüm. Gittin dönmezsin artık sevgilim.
2587. Kadırlaş senden acırap, Kadrimi bilenden ayrılıp,
2588. Kayğısın tarttım düynönün. Kaygısını çektim dünyanın.
2589. Topçu kulak tor corğó, Dügme kulak doru yorga,
2590. Toyğó karmap minbedim. Dügünde tutup binmedim.
2591. Toksondoğu Cantay çal, Doksanındaki ihtiyar Cantay,
2592. Tomsortorun bilbedim. Solduracağını bilemedim.
2593. Tomsortoru bilinse, Solduracağını bilip,
2594. Mökó, tolğonup çıkpay Mökó, sancı çekip çıkmadan
cürbödüm. yürümedim.
2595. Tolmoçum senden ayrılıp, Dolgunum senden ayrılıp,

2596. Tozoğun tarttım düynönün. Cehennemini çektim dünyanın.
2597. Toksondoğu Cantaydın, Doksanındaki Cantay'ın,
2598. Toruna tüştüñ süygönüm. Ağına düştün sevgilim.
2599. Koroo tolğon miñ koydun, Sürü dolu bin koyunun,
2600. Kozusu kaldı kuyruksuz. Kuzusu kaldı kuyruksuz.
2601. Koyundaşım Möörümdü, Koyundaşım Möör'ümü,
2602. Kolumdan aldı buyruksuz. Kolumdan aldı buyruksuz.
2603. Adırda catkan miñ koydon, Bozkırda yatan bin koyunun,
2604. Ak irik kaldı kuyruksuz. Ak koyun kaldı kuyruksuz.
2605. Akırettik Möörümdön, Ahiretlik Möör'ümden,
2606. Ayırdıñ Cantay buyruksuz. Ayırdın Cantay buyruksuz.
2607. Cebelep uçkan ceti kaz, Ok gibi uçan yedi kaz,
2608. Cergenge cete konosuñ. Cergen'e ulaşıp konarsın.
2609. Caş Möörüm menden Genç Möör'üm benden ayrılıp,
acırap,
2610. Cantaydın carı bolosuñ. Cantay'ın yari olursun.
2611. Cañı açılğan caşıl gül, Yeni açılmış yeşil gül,
2612. Cabiğasıñ, soolosuñ. Kapanırsın solarsın.
2613. Abalap uçkan altı kaz, Havaya uçan altı kaz,
2614. Alayğa cete konosuñ. Alay'a yeterek konarsın.
2615. Çalkakka çıkkın kızıl gül, Dağ yamacına çıkan kızıl gül,
2616. Çaldın carı bolosuñ. İhtiyarın yari olursun.
2617. Çıpar cittuu kayran gül, Mis kokulu zavallı gül,
2618. Mökö, cıyırmañda solosuñ. Mökö, yirminde solarsın.
2619. Azooker ayğır salbağan, Azgın aygır koymamış,
2620. Altı baytal aydatıp, Altı kısarak sürdürüp,
2621. Kökülünö anıktap, Kakülünü belirleyip,
2622. Ayaktay kebez baylatıp, Ayak kadar kumaş bağlatıp,
2623. Aktığıma barbağan, Aklığıma bakmayan,
2624. Atama cetsin ubalım. Babama ulaşsın vebalim.
2625. Akırettik Möörümdön, Ahiretlik Möör'ümden,

2626. Acıraşıp turamın. Ayrılıp duruyorum.
2627. Altı aylık bolsom da, Altı aylık olsam da,
2628. Mökö, al-abalım surağın. Mökö, hâl hatırımı sorun.
2629. Aytkan menen al cetpeyt, Söylemekle güç yetmez,
2630. Mökö, ayla çok kaday Mökö, çare yoktur neylerim.
kılamın.
2631. Acal cetip, mürt bolom Ecel yetip, ölürüm
2632. Mökö, albağandan çıdadım. Mökö, almadım ama dayandım.
2633. Torudan aygır salbağan, Dorudan aygır koymayan,
2634. Toğuz baytal aydatıp, Dokuz kısarak sürdürüp,
2635. Topuday kebez baylatıp, Takke gibi kumaş bağlatıp,
2636. Toy cüktötüp barbağan, Düğün yükletip varmayan,
2637. Tuuğanğa cetsin ubalım. Akrobaya ulaşsın vebalım.
2638. Totukuştay Möörümdön, Tuti kuşu gibi Möör'ümden,
2639. Tüñülüşüp turamın. Artık vazgeçiyorum.
2640. Toğuz aylık kalsam da Dokuz aylık kalsam da
2641. Mökö, tolğonup alım surağın. Mökö, sancı çekip hâlimi sorun.
2642. Tobumda tirüü bolsom da, Sürümde diri olsam da
2643. Toğuz cele bee baylap, Dokuz cele kısarak bağlayıp,
2644. Torpuğa çığa konsom da, Torpu'ya çıkarak konsam da,
2645. Mökö, tozoğun tartıp Mökö, cehennemini çektim kurudum.
kuuradım.
2646. Bastırıp ketken iziñdi, Bastırıp gittiğın izine,
2647. Beleske çığa kararın. Oılağa çıkarak bakarım.
2648. Keçigip ketsem Akmöörüm, Gecikirsem Akmöör'üm,
2649. Kelirki cılda bararmın. Demek, seneye belki giderim.
2650. Cantay çal menen canaşa, Cantay ihtiyar ile yanyana,
2651. Mökö, oturğanda tabarmın. Mökö, oturduğın zaman bulurum.
2652. Caalı kelse Cantaydan, Kötülük gelse Cantay'dan,
2653. Mökö, sen üçün ölüp Mökö, senin için ölebilirim.
kalarım.

2654. Cönöp ketken coluñdu, Yönelip gittiğin yoluna,
 2655. Congo çığa kararım. Tepeye çıkar bakarım.
 2656. Köödöndö canım bar bolso, Gövdemde canım var ise,
 2657. Kökkaşka at menen Kökkaşka at ile giderim.
 bararım.
 2658. Korkoo çaldın canında, Çakal ihtiyarın yanında,
 2659. Mökö, oturğanda tabarım. Mökö, otururken bulurum.
 2660. Körö albasa Cantaydan, Göremese Cantay'dan,
 2661. Mökö, sen üçün ölüp Mökö, senin için ölebilirim.
 kalarım.
 2662. Dep, ıylap Bolot basıldı, Diye, ağlayıp Bolot dindi,
 2663. Kız-kelinder, ayaldar Kızlar, gelinler, kadınlar
 2664. Kötörgün deşti başıñdı. Kaldır dediler başını.
 2665. Arıtkın deşti Bolottu, Uzaklaştır dediler Bolot'u
 2666. Közüñdön akkan caşıñdı. Gözüñden akan yaşını.
 2667. Bolot menen Möördü, Bolot ile Möör'ü
 2668. Acıratıp turuştu. Ayırdılar.
 2669. Umaray curtan uyalbay, O kadar halktan utanmadan,
 2670. Uşunuñar duruspu. Yaptığınız dürüst iş mi?
 2671. Bolot menen, Möör menen Bolot ile, Möör ile
 2672. Açuulu katın uruştu. Sinirli kadın kavga etti.
 2673. Oşo kezde Cantaydın O sırada Cantay'ın
 2674. Kişileri keliptir, Adamları geldi,
 2675. Bolot menen Akmöördün Bolot ile Akmöör'ün
 2676. Bozdoşkonun körüptür. Ağlaştığını gördüler.
 2677. Tuşuna kelip turuptur, Karşısına gelip durdular,
 2678. Bardık sözün uğuptur. Bütün sözlerini duydular.
 2679. Açuulanıp baarısı, Sinirlenip hepsi de,
 2680. Caşı menen karısı, Yaşlısı da genci de,
 2681. Uluğan itti alam-dep, Uluyan iti alırım diye,
 2682. Cantaydın cokko namısı, Cantay'ın yok galiba namusu,

2683. Degen boydon barıştı. Dedikleri gibi gittiler.
2684. Er Cantaydın üstünö, Er Cantay'ın huzuruna,
2685. Eerçişe kire kalıştı. Hep birlikte girdiler.
2686. Tebeteyin, topusun, Şapkasını, takkesini,
2687. Tegiz basa kiyişip, Aynı şekilde bastırıp giyip,
2688. Kapalanıp oturdu. Üzgün üzgün oturdular.
2689. Kabaktarın tüyüşüp, Kaşlarını çatarak.
2690. Baatır Cantay baykadı. Batır Cantay hissetti.
2691. Baarisına süylönüp, Her şeyine mırıldanıp,
2692. Başın bir az çaykadı. Başını biraz salladı.
2693. Barpalañdap artında, İyi niyetle sonunda,
2694. Baarının köönün caykadı. Herkesin gönlünü okşadı.
2695. E, botom, karı, çaşıñar Ya, gözlerinizi seveyim, yaşlınız ve genciniz
2696. Kapalanıp keldiñer, Üzülererek geldiniz,
2697. Muñayasıñ üñküyüp, Kederleniyorsunuz yere bakarak,
2698. Bu emne belgiñer. Bu neyin işaretidir?
2699. Kapalık cönün aytkıla, Üzüntünüz sebebini söyleyin,
2700. Üy sağıñgan bolsoñor, Evi özlemiş olsanız,
2701. Üldüröböy kaytkıla. Hemen şimdi dönünüz.
2702. Degende ayttı turalbay, Derken söyledi dayanamadan,
2703. Degdar öskön Suranbay. Degdar büyüyen Suranbay.
2704. Baatır senin barıñda Batır senin varında
2705. Kazak menen Kırğızdı Kazak ile Kırğız'ı
2706. Katar bilgen çağıñda. Birlikte bildiğin çağında.
2707. Birööbüz miñdi biylegen, Birimiz bini yönetti,
2708. Biz cüröbüz canıñda. Biz geziyoruz yanında.
2709. Kim aytat bizge caman kep, Kim söyler bize kötü söz,
2710. Bayğambar sıpat karısıñ, Peygamber sıfatlı yaşlanmışsın,
2711. Baldarıñdın baarı bek. Çocuklarının hepsi bey.
2712. Kapa bolğon cönübüz, Üzüntümüzün sebebi,

2713. Caşırıp cappay aytayın, Gizlemeden söyleyeyim,
 2714. Kalbasın sizdin köönüñüz. Kalmasın sizin gönlünüz.
 2715. Bir sokurdu kuçaktap, Bir âmâyı kucaklayıp,
 2716. Iylap atat Möörüñüz. Ağlıyordu Möör'ünüz.
 2717. Bizdi calğan deseñiz, Bize yalan söylüyor dersiniz,
 2718. Özünüñüz barıp körüñüz. Kendiniz gidip görünüz.
 2719. Aylanayın Bolot-dep, Gözünü seveyim Bolot diye,
 2720. Alcığan Cantay çal menen, Aklını şaşırılmış Cantay ihtiyar ile,
 2721. Kantip köönüm tolot-dep, Nasıl gönlüm dolacak diye,
 2722. Suluunu tandap alam-dep, Güzeli seçip alayım derken,
 2723. Suuk tumşuktı alıpsıñ. Soğuk gagalı almışsın.
 2724. Aramdıktan ayrılбай, Haramlıdan ayrılmadan,
 2725. Bir balaağa kalıpsıñ. Bir belaya kalmışsın.
 2726. Oşoğı kapa bolduk biz, Bunun için biz üzüldük,
 2727. Oylonup kör baatır siz. Düşünüp görün batır siz.
 2728. Ooluğup Cantay süylödü, Cantay inadına konuştu,
 2729. Oroy aytıp keldiñer, Kaba konuşup geldiniz,
 2730. Oy, bikirin süygöndü. Düşünce, fikrini seveni.
 2731. Oşo cakşı Möör üçün, O iyi Möör için,
 2732. Otko salam düynömdü. Ateşe atarım dünyamı.
 2733. Öz canınday körgöndür, Kendi canı kadar görmüştür,
 2734. Sımbattuu suluu Möör bolso, Endamlı güzel Möör olsa,
 2735. Oşonun bilse kadrin. Onun bilse kadrini.
 2736. Oloñdoğon kör bolso, Yan gözle bakan kör olsa,
 2737. Sokurğa soodoy ıylasa, Âmâya sağ kadar ağlarsa,
 2738. Solkuldap caşın tıybasa, Sarsılıp yaşını durdurmasa,
 2739. Kayır koş-dep körüşüp, Hoşça kal diye görüşüp,
 2740. Kadir köönün sıylasa, Kadir gönlüne saygı gösterse,
 2741. Akılmandın belgisi. Bilgeliğin işareti.
 2742. Urğaçının cakşısın, Kadın milletinin iyisini,
 2743. Unutabı er kişi. Unutur mu er kişi.

2744. Bolottu kadir kılğan Möör, Bolot'u sayan Möör,
 2745. Meni kadir kılbaybı. Beni de saymaz mı.
 2746. El taanır kezi bolo elek, Halkı tanıyacak zamanı olmadı,
 2747. Erke kızdı ılğaybı. Nazlı kızı seçer mi?
 2748. Cetkire koyso bir adam, Yitirirse bir adam,
 2749. Ceñeñdin köönü sınbaybı. Yengenin gönlü kırılmaz mı?
 2750. Meyli Möörüm toktolor, Olsun Möör'üm olgunlaşır,
 2751. Balalığı çok bolor. Çocukluğu yok olur.
 2752. Akmöör bolso meniki, Akmöör olsa benimki,
 2753. Az kündük uşak seniki. Az günlük uşak seninki.
 2754. Meyli Möörüm bir emes, Olsun Möör'üm bir değil,
 2755. On sokur menen oynosun, On âmâ ile oynasın,
 2756. Oşondo kantip koybosun. O zaman nasıl koymasın.
 2757. Degen sözgö taarınıp, Denilen söze darılıp,
 2758. Eşikke çıktı cabılıp, Dışarı çıktı hep birlikte,
 2759. Açuulandı er Cantay, Sinirlendi er Cantay,
 2760. Acıdaarça çamınıp. Ejderha gibi saldırdı.
 2761. Añçığa kızğa katındar, O zamana kadar kadınlar
 2762. Körüşmök boldu kamınıp. Selâmlaşmaya hazırlandılar.
 2763. Elden murda körüştü, Halktan önce selamlaştı,
 2764. Erke Möördün enesi. Nazlı Möör'ün anası.
 2765. Erkek bolso Akmöör, Erkek olsa Akmöör,
 2766. Elinin bolmok çegesı. Halkının olurdu çivisi.
 2767. Aylanayın, calğızım, Gözünü sevdiğim, biriciğim,
 2768. Oy, menin, calğız tuulğan bir Hey, benim, biricik doğmuş tek kızım.
 kızım.
 2769. Alıska uçup barasıñ, Uzağa uçup gideceksin,
 2770. Amalsız çoldon cıldızım. Çaresiz çoban yıldızım.
 2771. Calğız kızın ene-atam, Yalnız, ana babam kızını,
 2772. Malğa berdi debegin. Mal için verdi demeyesiniz.
 2773. Öz tentuşum turğanda, Kendi yaşıtı dururken,

2774. Çalğa berdi debegin. İhtiyara verdi demeyesin.
2775. Tutanğan örtkö ayla çok, Yanan ateşe çare yoktur,
2776. Calğızım, turmuşuñdun Bir tanem, hayatının zorbası.
kıskanı.
2777. Tuura baylap bağıñdı, Doğru bağlayıp talihini,
2778. Calğızım, tuuğaniñdın Bir tanem, akrabanın düşmanı.
düşmanı.
2779. Caştık kılsañcaltanıp, Gençliğe aldanırsan yeltenip,
2780. Calğızım, kim üyrötöt Bir tanem, kim öğretecektir aslını.
nuskanı.
2781. Karı da bolso Cantaydın, Yaşlı da olsa Cantay'ın,
2782. Kadrin bilip sıylağın. Kadrini bilip saygı gösteresin.
2783. Caştık kılıp çolponum, Tecrübesizlik ederek çoban yıldızım,
2784. Camandikka kıybağın. Kötülüğe kıymayasın.
2785. Cantay barkıñ bilbese, Cantay kadrini bilmezse,
2786. Candarım, caratkañğa Güzelim, yaradana ağlayasın.
ıyłağın.
2787. Dep, enesin toktodu. Deyip annesi sustu.
2788. Canı birge ceñesi Birlikte olan yengesi
2789. Cañı kelgen okşodu. Yeni gelmiş gibi davrandı.
2790. Cağalmay degen capan kuş, Cağalmay denilen doğan kuşu,
2791. Canılbaay uçat cem üçün. Yanılmadan uçar yemi için.
2792. Caşında malğa satılıp, Gencecikken mala satılıp,
2793. Kız baykuş caralbaptır el Zavallı kız yaratılmamıştır halk için.
üçün.
2794. Turumtay degen kiraan kuş, Turumtay denilen kıran kuş.
2795. Turbay uçat cem üçün. Durmadan uçar yemi için.
2796. Tukumu bölök kız baykuş, Nesli başka zavallı kız.
2797. Tuulbaptır el üçün. Doğmamıştır halk için.
2798. A şayı kiye caraşat, Ak ipekli kumaş giyerse yakışır,
2799. Armanı küçtüü kız baykuş, Arzusu güçlü zavallı kız,

2800. Armanay, ata-eneden Ne yazık, ana babadan ayrılır.
adaşat.
2801. Dukaba kiyse caraşat, İpekli elbise giyerse yakışır,
2802. Tuulbay kalsın kız baykuş, Doğmayaydın keşke zavallı kız,
2803. Armanay, tuuğanınan Ne yazık, akrabadan ayrılır.
adaşat.
2804. Caratkan Kудay buyurup, Yaradan tanrı buyurdu,
2805. Car bolduñ Cantay karığa. Yâr oldun ihtiyar Cantay'a.
2806. Oydo cok minday bolot-dep, Düşünmüyorduk böyle olur diye,
2807. O kız, oturarsıñ canına, Ey kız oturuyorsun, yanına,
2808. Kubançınan ayrılıp, Mutluluğundan ayrılıp
2809. O kız, kurdaşıñ ötür sağına. Ey kız, yaşıtın geçer özlemle.
2810. Añdışar cooñ aldıñar, Anlaşacak düşmanını aldınız,
2811. Abısın menen kündöşün, Eltiyle kumaların,
2812. Alğanıñ közün salbasa, Aldığın gözünü koymazsa,
2813. O kız, armanı küçtüü kün Ey kız, bedeli ağır gündesin.
dösün.
2814. Küyöoñ közün salbasa, Kocan gözünü koymazsa,
2815. O kız, köz körgüz karan Hey kız, göz görmez karanlık
tündösün, gecedesin,
2816. Cakşı cürsöñ kubanar, İyi yaşarsan sevinir,
2817. Ata-eneñ tuuğanıñ. Ana baban, akrabın.
2818. Caman cürsöñ mındağı, Kötü yaşarsan buradaki,
2819. O kız, kalğanğacetsin ubalıñ. Hey kız, kalanlara ulaşsın vebalin.
2820. Koşokçunu toktotup, Koşokçu'yu durdurup,
2821. Kız oyundu baştadı. Kız oyuna başladı.
2822. Kırğızdan tandap kız alğan, Kırğızdan seçip kız alan,
2823. Kiraan Cantay şaşpadı. Kıran Cantay acele etmedi.
2824. Kıynoo tartkan Akmöördün, Zorluk çeken Akmöör'ün,
2825. Kıyalı cok baştağı. Önceki Düşüncesi yok.
2826. Caydın künü ay carık, Yazı günü ay parlak,

2827. Kelin, kızdar kamdandı. Gelin, kızlar hazırlandı.
2828. Kız oyunğa sırdaşka Kız oyuna sırlaşmaya.
2829. Boz ulandar tandalıp, Boz oğlanlar seçilip,
2830. Alıs çıktı ayıldan. Uzaklaştılar köyden.
2831. Caştardın körkü şańdanıp, Gençlerin güzelliği ihtişamla,
2832. Başayı şayı kiyişip, İpekli kumaşlar giyindiler,
2833. Kız-kelin katar oturdu. Kız, gelinler sıra sıra oturdu.
2834. Baştağın-dedi oyundu, Başlayın dedi oyunu,
2835. Baykuş Bolot sokurdu. Zavallı Bolot âmâyı.
2836. Oşondo Bolot oştonup, O zaman Bolot kırıtip,
2837. Koluna tokmok aldı ele, Eline tokmağı aldı.
2838. Közünön kara caş tögüp, Gözünden kara yaş döküp,
2839. Muńkanıp obon saldı ele. Kederli türkü söyledi.
2840. Kelin-kızdan, ulandan, Gelin kızdan, oğlandan,
2841. Kim ıylabay kaldı ele. Kimse ağlamadan duramadı.
2842. Bolot, Möör baş koşup, Bolot, Möör birlikte,
2843. Alım sabak ün salıp, Beraber seslenip,
2844. Eldin baarın caşıtip, Halkın hepsini göz yaşına boğdu
2845. Ezilişti muńkanıp. Dertleştiler kederlenip.
2846. Boke, belesten cıldız Boke, sırttan yıldız sayarım,
sanarım,
2847. Men munduu, belsenip Ben kederli, gayretle saçımı tararım,
çaçım tararım,
2848. Koynalışkan Bokem cok, Sarılıp seviştiğim Bokem yok,
2849. Armanay, kozğolsom beri Ah, dönerek beri bakarım.
karamın.
2850. Möküm, men armandın otun Möküm, ben hasret ateşi yakarım
çağarım,
2851. Attansam, altaaydan kiyin Atlanırsam, altı aydan sonra varırım,
bararım,
2852. Azırkısın al cetpey , Şimdilik ise gücüm yetmez,

2853. Mökö, akırı izdep tabarmin. Mökö, sonunda arayıp bulurum.
2854. Boke, küügümdön cıldız Böke, akşamdan yıldız sayarım,
sanarmin,
2855. Men munduu, köküldü Ben kederli, kaküllü saçımı tararım.
çaçım tararmin.
2856. Köñülüm açar özüñ cok, Gönlümü açacak sen yoksun,
2857. Boke, küñüge beri kararmin. Boke, her gün beriye bakarım.
2858. Moke, men küyüttün otun Moke, ben hasret ateşini yakarım,
cağarmın,
2859. Kökkaşka at minip bararmin. Boz akıtmalı ata binip varırım.
2860. Küygön menen küç cetpeyt, Yanmakla güç yetmez,
2861. Mökö, men Kök-Oyrokton Mökö, ben Kök-Oyrok'tan bulurum.
tabarmin.
2862. Boke, men körbööm kantip Boke, ben görmezsem nasıl gezerim,
cürörmün,
2863. Armanay, küyüttüünüp Ah, yananlardan birisiyim.
biröömün.
2864. Külümdü cañı açkanda, Çiçeğimi yeni açtığımda,
2865. Men munduu, küyütkö kündü Kederliyim, hasretle yandı yüreğim.
cürögüm.
2866. Moke, men sağınbay kantip Moke, ben özlemeden nasıl gezerim,
cürömün,
2867. Men şorduu, sanaaluunun Ben zavallı, kederlinin birisiyim.
biröömün.
2868. Sağınç kusa çer kaptap, Özlem, tasa keder kaplayıp,
2869. Möküş, sarı ooru bolor Möküş, sarılık olur yüregim.
cürögüm.
2870. Aysabubu ooluğun, Aysabübü direnıp,
2871. Ordunan tura kaldı ele, Yerinden kalktı,
2872. lylap catkan Möördü, Ağlayıp duran Möör'ü,
2873. Kolunan tartıpalı ele. Elinden çekip aldı idi.

2874.	Kız-keling, boz uulğa,	Kız geline boz oğlana,
2875.	Kozğoloñdu saldı ele.	Kavga niza saldı idi.
2876.	Kız oyunun uşubu,	Kız oyunun bu mu?
2877.	Caşıttı dalay kişini.	Ağlattı epey kişiyi.
2878.	Iylap atıp erteden,	Ağlayıp sabahtan akşama kadar,
2879.	Közdün baarı şişidi.	Gözlerinin hepsi şişti.
2880.	Dep, oyundu tarattı,	Diye, oyunu dağıttı,
2881.	Oşo tünü uykusuz,	O gece uykusuz,
2882.	Ubayım menen tañ attı.	Endişeyle şafak söktü
2883.	Akmöördün muñduusun,	Akmöör'ün kederini,
2884.	Aralaşkan el kördü.	Oraya gelen el gördü.
2885.	Armanduu Bolot oylonot,	Hasretli Bolot düşünür
2886.	Tirüüdön körö ölgöndü.	Yaşamaktansa ölmeyi.
2887.	Otoolotkon Möörgö,	Düğün çadırına alınan Möör'e,
2888.	Şökülösün kiygizdi,	Şökülösünü giydirdi,
2889.	Cönötöm dep Keldibek,	Göndereceğim diye Keldibek,
2890.	Bolottun için küygüzdü.	Bolot'un içini yaktı.
2891.	Şurudan kırğak tarttırıp,	İnciden bağını bağlatıp,
2892.	Ak eleçek orodu,	Ak baş giysisini sardı,
2893.	Atkarıp çıgıp er Cantay,	Ata bindirip er Cantay,
2894.	Alganım-dep corodu.	Aldığım, diye söyledi.
2895.	Cetimiş bir caşında	Yetmiş bir yaşında
2896.	Cigittigi karmadı,	Yiğitliği tuttu,
2897.	Kız çolponu Akmöördü	Kız gözdesi Akmöör'e
2898.	Kalcayğan bir çal candadı.	Hantalca bir ihtiyar yanaştı.
2899.	Ara colgo üç konup,	Ara yola üç konup,
2900.	Bardı Cantay Keminde.	Vardı Cantay Kemin'e.
2901.	Bardık eli kelişti,	Bütün halkı geldi,
2902.	Cañı kelgen keling.	Yeni gelmiş geline.
2903.	Salam ayıp Cantayğa,	Selâm söyleyip Cantay'a,
2904.	Kol berişip körüştü.	El verip gördüler.

2905. Koluktuuñ kuttuu bolsun- Yarin kutlu olsun, diye,
dep,
2906. Koşamatka kelişti. Yaranmaya geldiler.
2907. Kuşbooñuz bek bolsun! Kuş bağınız pek olsun!
2908. Erkek töröp Möörünüz, Erkek doğurup Möör'ünüz,
2909. Özüñüz döy lök bolsun! Kendiniz kadar ldeve olsun!
2910. Akmöör üçün attanıp, Akmöör için atlanıp,
2911. Alıska sapar bardıñız. Uzağa sefere gittiniz.
2912. Ak tilekke cetsem-dep, Ak dileğe ulaşsam diye,
2913. Araçı, cuuçı saldıñız. Aracı, kız isteyici gönderdiniz.
2914. Alğanıñ suluu kız bolup, Aldığın güzel kız olup,
2915. Baatır, bir caşarıp kaldıñız. Batır, bir gençleştiniz.
2916. Kazak, Kırğız el bilip, Kazak, Kırğız halkı tanıyıp,
2917. Kan atañdı şabdanıñ. Han babanı Şabdan'ın.
2918. Akim boldu cetilip, Hâkim oldu yetişip,
2919. Andan başka baldarıñ. Ondan başka çocukların.
2920. Aynektey suluu Möör boldu, Ayna kadar güzel Möör oldu,
2921. Azırkı süyüp alğanıñ. Şimdiki sevip aldığın.
2922. Alla taala kудayğa, Allah-ü Tealâ, Hüdâ'ya,
2923. Asti çok baatır armanıñ. Asla kalmadı batır arzun.
2924. Oşondo Cantay ooluğup, O zaman Cantay direnerek,
2925. Kabağı karış cazıldı. Karış gibi kaşlarını çattı.
2926. Alıskı sayak tuuğandan, Uzaktaki Sayak akrabadan,
2927. Alayın dedim asıldı. Alayım diye asıldı.
2928. Süygüm keldi bir suluu, Sevesim geldi bir güzel,
2929. Cetimişke kelgende. Yaş yetmişe geldiğinde.
2930. Ölörümö az kaldı, Öleceğime az kaldı.
2931. Ömür bersin baldarğa. Ömür versin evlatlara.
2932. Akıldaşsam silerge, Danışayım sizlere,
2933. Alsañ alğın dediñer. Alırsanız alın dediniz.
2934. Orundadı barıñdın, Yerine getirildi hepinizin,

2935. Oşondoğu kebiñer. O zamandaki istekleriniz.
2936. Arışımdı keñitken, Adımımı genişleten,
2937. Ağa-ini senin demiñer. Büyük küçük sizin deminiz.
2938. Şabdan baştap baarıñız, Şabdan başta hepiniz,
2939. Cırğalıña batayın, Mutluluğunuza dalayım,
2940. Cıpar cıttuu Möörümdü, Mis kokulu Möör'ümü,
2941. Cıttayın da, catayın. Koklayıp da, yatayım.
2942. Degende capırt külüştü, Denince hep birlikte güldüler,
2943. Akmööründün alkımı, Akmöör'ün damağı,
2944. Altınbı, cambı kümüşpü. Altın mı, külçe gümüş mü.
2945. Caş kıyalın karmatıp, Gençlik ihtirasına tutturup,
2946. Cakşı kıldıñ bul işti, İyi yaptın bu işi,
2947. Deşti da köp taraştı. Dediler ve millet dağıldı.
2948. Emdigi sözdörbaştılsın, Sıradaki söz başlasın,
2949. Armanı köp Bolotton, Acısı çok Bolot'tan,
2950. Aynegim Möör-dep cürüp, Aynam Möör diye yaşarken,
2951. Akıl-esin çoğotkon. Aklını kendini kaybeden.
2952. Eç adam cok Bolottu, Hiçbir insan yoktur, Bolot'u,
2953. Erkeletip soorotkon. Derdini dinleyip avutan.
2954. Calğız ayak Bolotko Yalnız kalan Bolot'u
2955. Cakşı söz aytıp kim sıylayt. İyi söz söyleyip kim sayar.
2956. Külküsünön acırap, Gülmesinden ayrılıp,
2957. Küyüttü Bolot kündö ıylayt. Yanıklı Bolot her gün ağlar.
2958. Caşığan söögü kalayday, Gevşemiş kemikleri bakır gibi,
2959. Catıp alıp tündö ıylayt. Yatar ve geceleyin ağlar.
2960. Ölöyün-dep köp oylop, Öleyim diye çok düşünüp,
2961. Ölümgö Bolot can kıybayt. Ölüme Bolot canına kıymaz.
2962. Kabağın cayıp eç külböyt, Kaşlarını çatıp hiç gülmez,
2963. Kuruğan Bolot sarğayıp, Kurumuş Bolot sararıp,
2964. Kusadar boldu el bilbeyt. Tasalı oldu el bilmez.
2965. Kız körgözöt atası, Kız gösterir babası,

2966. Kızığaar bekem balam-dep, İlğilenir belki oğlum diye,
 2967. Cürögü calın calğızım, Kalbi yanan bir tanem,
 2968. Cürör beken aman-dep. Yaşıyor mu sağ diye.
 2969. Möörün alıp berişke, Möör'ünü alıp vermeye,
 2970. Cetpedi menin çamam-dep. Yetmedi benim gücüm diye.
 2971. Möör sıyaktuu bir kızdı, Möör gibi bir kızı,
 2972. Bolotko kaydan tabam-dep. Bolot'a nerden bulurum diye.
 2973. Murunku cılı cayında, Önceki yılı yazın,
 2974. Mundaş Möör ayılda, Hemdert olan Möör köyde,
 2975. Kerilgen talaa Soñ-Köldö, Yassı ova Soñ-Köl'de,
 2976. Meltiregen Çoñ-Köldö, Parlayan Çoñ-Köl'de,
 2977. Cazı sayak konğondo, Bütün Sayak konduğunda,
 2978. Şaakenin aşı bolğondo, Şaake'nin aşı olduğunda,
 2979. Ar dubandı çakırıp, Her bölgeyi çağırıp,
 2980. Ancıyan-Arka tolğondo. Andıcan, arka dolduğunda.
 2981. Atakeldi, Şayılda Atakeldi, Şayılda
 2982. Baatır Bayzak kamınıp, Batır Bayzak hazırlanıp,
 2983. Oşol Şaake aşına O Şaake'nin aşına
 2984. Oroşon oñ-sol cabılıp, Baştan başa sağ sol akın edip,
 2985. Aşka kelgen kezinde, Aşa geldikleri anında,
 2986. Sayışka tüştü baatırlar, Cirit oyununa çıktı batırlar,
 2987. Başka kelgen kezinde. Başa geldiği zaman.
 2988. Oñ menen soldun kaşında, Sağ ile sol'un huzurunda,
 2989. Oşondo Bolot calğızım, O zaman Bolot bir tanem,
 2990. Tak on segiz caşında. Tam on sekiz yaşındaydı.
 2991. Buğudan Bukar baatırdı, Buğudan Bukar batırı,
 2992. At üstünön uçurup, At üstünden uçurup,
 2993. Betteşkende çıktı ele. Karşılaştığında yıktı idi.
 2994. Calğız üylüü bolbosom, Yalnız evli olmazsam,
 2995. Cantay menen Keldibek, Cantay ile Keldibek,
 2996. Caldıraşı ık bele. Yalvartmak uygun muydu.

2997. Armanımdı bilgidey, Acımı bilecek gibi,
 2998. Namızım ketet degidey, Namusum gider denilecek gibi,
 2999. Atalaş tuuğan el bele. Atalaş kardeş halk mıydı.
 3000. Calğız üylüü bolbosom, Tek eşli olmazsam,
 3001. Söögünön söögüm kem Kemiğinden kemiğim eksik miydi.
 bele.
 3002. Özgöndö karabağıştan, Özgön'de Karabagış'tan,
 3003. Örttügünö çıdabay, Atılğanlığına dayanamadan,
 3004. Öz atam Çomoy keldi ele. Öz atam Çomoy gelmişti.
 3005. Uruğum Karabağıştan, Uruğum Karabagış'tan,
 3006. Er öltürüp, el buzup, Er öldürüp, el bozup,
 3007. Erdigine çıdabay, Erliğine dayanamadan,
 3008. Atam kelgen alıstan. Babam gelmiş uzaktan.
 3009. Ayla tappay men dağı, Çare bulamadan ben dahi,
 3010. Ölgüm kelet namıstan. Ölesim geliyor namustan.
 3011. Aldırat belem Akmöördü, Aldırır mıydım Akmöör'ü,
 3012. Öz elim bolup çabışsam. Kendi halkımla birlikte çarpışsam.
 3013. Dep oşondoy armanda, Diye öyle ukde içinde,
 3014. Bolottun Bökön atası. Bolot'un Bökön babası.
 3015. Alı cetpey, til ötpöy, Gücü yetmeden, dili geçmeden.
 3016. İçinde kaldı kapası. İçinde kaldı ukdesi.
 3017. Adıl menen bir tuuğan Adıl ile kardeştir
 3018. Ak Cambübü apası. Ak Cambübü annesi.
 3019. Üçöö birdey üşkürüp, Üçü birden iç çekip,
 3020. İçinde kaldı kapası. İçinde kaldı ukdesi.
 3021. Törkününö taarınıp, Dünürüne darılıp,
 3022. Töşöktön turbayt enesi. Döşekten kalkmaz annesi.
 3023. Aylasızdan aldırğan, Çaresizden aldırın,
 3024. Akmöördü ecesi. Akmöör'ü ablası.
 3025. Kayrat berdi enesi, Moral verdi annesi,
 3026. Ezelki tuuğan eliñ cok, Eski soydaş halkın yok,

3027. Erikseñ şumkar salarğa, Üşensen doğanla ava çıkmaya,
 3028. Özündün öskön ceriñ cok. Kendi büyüdüğün yerin yok.
 3029. Koluñdan kelbeyt calğızım, Elinden gelmez yalnızım,
 3030. Konuşuñ taap konorğo. Konuşun bulup konmaya.
 3031. Boorloşuñ cok bul el, Soydaşın olmayan bu halkta,
 3032. Buzulsa işiñ oñoorğo. Bozulursa işini onarmaya.
 3033. Atañ menen eneñe, Baban ile annene,
 3034. Bir ooz aytkan kepten cok. Bir ağız söylediğın sözden yoktur.
 3035. Keldibek, Cantay zalimge, Keldibek, Cantay zalime,
 3036. Adıldın alı cetken cok. Adıl'ın gücü yetmedi.
 3037. f Bolotum, Üzölmeyesin Bolot'um,
 3038. Kadırıñ biler kişi cok. Kadrini bilir kişi yok.
 3039. Kayra kapa bolosuñ, Tekrar üzöleceksin,
 3040. Kökkaşka atırñ minip al, Boz akıtmalı atına binip al,
 3041. Kümüş cabdık salınıp, Gümüş techizat yüklenip,
 3042. Akmööründöy kız izde. Akmöör'ün gibi kız ara.
 3043. Köpçölökkö taanılıp, Topluma da tanınıp,
 3044. Kadırıñ ötpöyt calğızım. Kadrin geçmez bir tanem.
 3045. Keldibekke taarınıp, Keldibek'e darılıp
 3046. Küç keltirbe canıña, Güç getirme canına,
 3047. Küyüt menen kamiğıp. Yanma ile sıkılıp.
 3048. Kusa bolup Bolottun, Özlem duyup Bolot'un,
 3049. Söögü kaldı şaldırap. Kemikleri boşaldı.
 3050. Aşıktın ottoy küyütü, Aşkın alevli ateşi,
 3051. Akılı ketti dabdırap. Aklını başından aldı.
 3052. Akmöördü Cantayğa, Akmöör'ü Cantay'a,
 3053. Bergen malı bolğondo, Verdiği sıralarda,
 3054. Oyunda cürgön barsam-dep, Düşünüyordu gitmeyi.
 3055. On eki ayğa tolğondo. On iki ayı doldurunca.
 3056. Oşo cılı Soñ-Kölgö, O yılı Son-Köl'e,
 3057. El cabıla konğondo, Halk kalabalık bir şekilde konunca,

3058. Ğül caynağan caşıl tör, Çiçeklerin yayıldığı yeşil mera,
 3059. Kak cayloo maalı bolğondo. Yaylanın tam zamanı olunca.
 3060. Kökkaşkasın tokunup, Boz akıtmalısını eyerleyip,
 3061. Cönödü Bolot Möörünö. Yöneldi Bolot Möör'üne.
 3062. Kusa bolup sağıngan, Tasalanıp özlemiş,
 3063. Belgilüü eldin köbünö, Bellidir halkın çoğunu,
 3064. Alıp uçup cürögü Alıp uçuyor kalbi
 3065. Baratat Bolot köl boylop. Gidiyor Bolot göl kıyısınca.
 3066. Astı esinen çığarbay, Asla aklından çıkarmadan,
 3067. Ardaktuu Möördü köp oylop. Asil Möör'ü hep düşünerek.
 3068. Bügündön kalbay ceteyin, Bugünü geçirmeden ulaşayım,
 3069. Kay cerde boldu Kök-Oyrok, Nerededir acaba Kök-Oyrok,
 3070. Kuurağan köñül çaşarsa, Kurumuş gönül yeşerse,
 3071. Kurdaşım menen bir oynop. Yârim ile birlikte oynayıp.
 3072. Degen tilek Bolotto, Diye, bir umut vardır Bolot'ta,
 3073. Kökkaşkası corğolop, Boz akıtmalısının rahvan yürüyüşüyle,
 3074. Tüz-aşuu, Tölök, Kilemçe, Tüz-aşuuu, Tölök, Kilemçe,
 3075. Aşıp öttü er Bolot. Aşıp geçti er Bolot.
 3076. Kadırlaş Möördön ayırıp, Saygıdaş Möör'den ayrılıp,
 3077. Kayğığa saldıñ kedayım, Kaygıya kodun Allâh'ım,
 3078. Kabarın bilbey Möörümdün, Haberini bilmeden Möör'ümün,
 3079. Karıp baş tarttı ubayım. Garip baş çekti çileyi.
 3080. Kayda boldu Möörüm-dep, Nerede olabilir Möör'üm diye,
 3081. Kabarın kimden surayın, Haberini kimden sorayım,
 3082. Dayının aytar el bolso, Haberini söyler halk olsa,
 3083. Möküşün aylın surasam, Möküş'ün köyünü öğrensem,
 3084. Cantay çal üydö cok bolup, Cantay ihtiyar evde olmayıp,
 3085. Mañdayınan sılasam. Alnını bir okşasam.
 3086. Camandık kılıp Cantay çal, Kötülük edip ihtiyar Cantay,
 3087. Calınga salsa çıdasam. Aleve sokarsa dayansam.
 3088. Körgözör kişi tabılsa, Gösterecek kişi bulunsa,

3089. Kök-Oyrok colun surasam. Kök-Oyrok yolunu sorsam.
3090. Körkoo Cantay çok bolup, Çakal Cantay olmayıp,
3091. Kümüştön appak Möörüm- Gümüştön beyaz Möör'ümün,
dün,
3092. Kökülünön sılasam. Kakülünden sıvazlasam.
3093. Körüp kalıp Cantay çal, Görüp yakalayıp ihtiyar Cantay,
3094. Körgö salsa çıdasam. Söverse dayansam.
3095. Koroz moyun, koen con, Horoz boyunlu, tavşan sırtlı,
3096. Atı külük kökkaşka, Atı çok koşan boz akıtmalı,
3097. Son-Köldön çıgıp bir kondu. Soñ-Köl'den çıkıp bir kondu.
3098. Kızartta kırk kız Sıñ-Taşka, Kızart'ta kırk kız Sın-Taş'a,
3099. Carım tulpar Kökkaşka, Yarım tulpar boz akıtmalı,
3100. Tanooloru bırıldap, Burun delikleri fokurdayıp,
3101. Akmöörgö cetip kalğansıp, Akmöör'e sanki ulaşmışçasına,
3102. Arman munduu ır ırdap. Ukdeli, kederli türkü söyleyip.
3103. Süyünüşü Möör menen, Sevinmesi Möör ile,
3104. Süylöşkөndөy şıbırdap, Konuşuyormuş gibi fısıldayıp,
3105. Koçkordon ötüp aralap, Koçkor'dan geçip aralayıp,
3106. Çañ ızgıtıp talaalap. Toz toprak göğe kaldırıp.
3107. Orto-Tokoy Kötmaldı, Orto-Tokoy Kötmaldı,
3108. Oşondon ötüp sabalap. Oradan geçip koşturup.
3109. Canıbarım Kökkaşka, Canavarım Kökkaşka,
3110. Külüktüğün bir başka. Koşman senin bambaşka.
3111. Tulparlığın belgilüü, Tulparlığın bellidir,
3112. Tuyağın urbay bir taşka, Toynağını çarpmadan bir taşka,
3113. Bugün kanat bolup ber, Bugün bana kanat oluver,
3114. Muñ kaptağan men caşka. Üzüntüyle kaplı gence, bana.
3115. Özgөndün maydan sazınan, Özgön'ün işlenmiş bataklığından,
3116. Özönü cayık cazıdan, Merası yassı obadan,
3117. Akmöördü sağınıp, Akmöör'ü özleyip,
3118. Uç kök at-dep kamınıp. Uç kök at diye hazırlanıp.

3119. Eki közü toltura, İki gözü dolu olan,
 3120. Eki kurcun salınıp. İki heybe takınıp.
 3121. Üygö bugün cetkir-dep, Eve bugün götür diye,
 3122. Üstündö cürüp calınıp. Üstünde yürüyüp yalvarıp.
 3123. Cazının belin aşkanda, Ovanın belini aştığında,
 3124. Çañ sozulup asmanğa, Toz toprak kalkıp göğe,
 3125. Bugün Möörgö cetsem-dep, Bugün Möör'e ulaşırsam diye,
 3126. Katuu cürüp şaşkanda. Aceleyle yürürken.
 3127. Toktoboy Toğuz-Toroğö, Durmadan Toguz-Toro'ya,
 3128. Kayrılbay kaba, çoroğö, Dönmeden Kaba, Çoro'ya,
 3129. Cetkirdiñ ele çak tüştö, Ulaştırmıştın tam öğle vaktinde,
 3130. Mina keldi Makmalğa. İşte geldi Makmal'a.
 3131. Ağını katuu suusu bar, Akıntısı güçlü nehri var,
 3132. Askaluu carlar kaptalğan, Kayalı uçurumlar kaplanan,
 3133. Alıp uçup ötkördüñ, Alıp uçup geçirdin,
 3134. Arada katar çaptardan. Arada sıralı kenarlardan.
 3135. Anık tulpar sen eleñ, Tam küheylan sen idin,
 3136. Azırkı külük attardan. Şimdiki külük atlardan.
 3137. Tüş ooğondo cetkirdiñ, Öğleden sonra ulaştırdın,
 3138. Dörbölcün menen Terekke. Dörbölcün ile Terek'e.
 3139. Irsıma caralğan, Rızkıma yaratılmış,
 3140. Sen eleñ mağa bereke. Sen idin bana bereket.
 3141. Kıstalıştı Kökkaşka, Zor durumda Kökkaşka,
 3142. Caraçuu eleñ kerekke. Yarar idin gereğe.
 3143. Cetkirdiñ ele Möörümö, Ulaştırmış idin Möör'üme,
 3144. Oşo küñü keçinde. O günün akşamında.
 3145. Canğa ölçölü calğız at, Cana ölçülü biricik at,
 3146. Oşonun baarı esimde. Onun hepsi aklımda.
 3147. Bugün da cetkir tilekke, Bugün de ulaştır dileğe,
 3148. Kurdaşım Möördü sağıñıp, Yaşıttım Möör'ü özleyip,
 3149. Kusa bolğon kezimde. Tasalandığım anda.

3150. Dep teminip koyğondo, Diye tepinip koyunca,
 3151. Ala kaçıp arıştap, Ala kaçıp adımlayıp,
 3152. Tuuşuna karasa, Gayretine baksa,
 3153. Tulpar menen carışmak. Küheylan ile yarışacak.
 3154. Emele karmap mingendey, Hemen yakalayıp binmiş gibi,
 3155. Tizgin koldo karışmak. Dizgin elde kasınmak
 3156. Çiydin başı kılt etpey, Çiğın başı kıpırdamadan,
 3157. Kamıştın başı bık etpey, Kamışın başı sallanmadan,
 3158. Añdıp turup atsa da, Gizlenip durup atsa da,
 3159. Kala turğan ok cetpey. Kalacak ok ulaşmadan (hedefe),
 3160. Keçki salkın beşimde, Akşam serin ikindide,
 3161. Torayğırdı aşkanda. Toraygır'ı geçince.
 3162. Toonun baarın kar alıp, Dağın tamamını kar alıp,
 3163. Aralaşıp caş karğa. Karışıp yaş kara.
 3164. Kök-Oyrokko bardı ele, Kök-Oyrok'a gitti,
 3165. Közünün kırım saldı ele. Göz ucuyla baktı.
 3166. Kökkaşkası күнү-tүн, Kökkaşka'sı gece gündüz,
 3167. Taliğip koer mal bele. Yorulmak bilmez hayvan mıydı?
 3168. Bir koyçudan suradı, Bir çobana sordu,
 3169. Er Cantaydın ayılın. Er Cantay'ın köyünü.
 3170. Uğup köönü tınçıdı, Duyup gönlü dindi,
 3171. Akmöörünün dayının. Akmöör'ün haberini.
 3172. Ce bildi beken-dep oyloyt, Ya da bildi mi diye düşünür,
 3173. Murunku uşak ayıñın. Önceki dedikodularını.
 3174. Ce tike barıp üyünö, Ya doğruca varıp evine,
 3175. Attan tüşö kalsambı. Attan iniversem mi.
 3176. Katar turğan maamığa, Sıra sıra duran kazığa,
 3177. Attı baylay salsambı. Atı bağlayıversem mi.
 3178. Salam aytıp Cantaydın, Selâm söyleyip Cantay'ın,
 3179. Ce, üstünö kirip barsambı. Ya, üzerine girip varsam mı.
 3180. Ce, küügümdötüp bilinbey, Ya, akşam alaca karanlığında

3181. Möördön kabar alsambı. bilinmeden,
 3182. Dep, turğanda Bolottun, Möör'den haber alsam mı.
 3183. Canınan öttü eki adam. Diye, dururken Bolot'un,
 3184. Alıs emes ortosu, Yanından geçti iki adam.
 3185. Iraak bolso on kadam. Uzak değildir arası,
 3186. Biröö bilet Cantaydın, En fazla on adım.
 3187. Almatığa ketkenin. Biri bilir Cantay'ın,
 3188. Biröö bilbeyt Akmöörgö, Almatı'ya gittiğini.
 3189. Erkelep üydö catkanın. Biri bilmez Akmööör'ün,
 3190. Bilgeni ayttı dayının, Yanaşıp evde yattığını.
 3191. Almatıda top bolup, Bileni söyledi haberini,
 3192. Anda Cantay çok bolup, Almatı'da toplantı olduğunu,
 3193. Baatır Cantay çoğunun, O zaman Cantay yok olup,
 3194. Top kalıptır toktolup, Batır Cantay'ın yokluğundan,
 3195. Kübürnadır andıktan, Toplanmıştı durup.
 3196. Çakırtıp ketken boluçu, Vali bunun için,
 3197. Uluktun kücü oşondoy, Çağırtıp gitmiş idi,
 3198. Möördü taştap er Cantay, Büyüğün gücü öyledir,
 3199. Tışka kaçan konuçu. Möör'ü bırakıp Er Cantay,
 3200. Ketkenine köp boldu, Dışarı ne zaman konardı.
 3201. Kelerine az kaldı. Gideli çok oldu,
 3202. Degendi Bolot ukkan soñ, Geleceğine az kaldı.
 3203. Emneden cazğandı. Denileni Bolot duyduktan sonra,
 3204. Bastırıp bardı er Bolot, Nedendir sakındı.
 3205. Cürögü tolkup kubanıp. Bastırıp vardı er Bolot,
 3206. Turğan eken Akmööörü, Yüreği çarpıp sevinip.
 3207. Eşikke çığıp buralıp. Bekliyorken Akmööör'ü,
 3208. Anık Möördü körgöndö, Dışarı çıkıp salınıp.
 3209. Attan tüştü kulanıp. Tam Möör'ü gördüğünde,
 3210. Amandaşıp turdu ele, Attan indi devrilip.
 Selâmlaşıp durdu idi,

3211. Kol berişıp körüşüp. El sıkışıp görüşüp.
3212. Cüröktörü ezildi, Yürekleri ezildi,
3213. Korğuşunday erişip. Kurşun gibi eriyip.
3214. Cakındığın bilgizbey, Yakınlığını belli etmeden,
3215. Törkünümdön keldi-dep, Dünürümden geldi diye,
3216. Törödöy koldop Akmöör, Bey gibi kollayıp Akmöör,
3217. Kütüp aldı delbirep. Karşıladi heyecanla salınıp.
3218. Aylında Bolot bolboso, Köyünde Bolot olmazsa,
3219. Anığın kaydan el bilet. Doğrusunu nerden el bilir.
3220. Bolot ayttı oşondo, Bolot söyledi o zaman,
3221. Çıdağan korkpoyt ölümdön, Dayanan korkmaz ölümden,
3222. Çığardıñ beken köñüldön, Çıkardıyken gönülden,
3223. Çın ele kuday ayırdı, Gerçekten Hüdâ ayırdı,
3224. Çıraftan carık Möördön. Fenerden parlak Möör'den.
3225. Oyumdan bir күн чыгарбай, Aklımdan bir gün bile çıkarmadan,
3226. Mökö, ot calınsız küygön Mökö, ateşte dumansız yanan ben.
men.
3227. Karığan Cantay çal menen, İhtiyar Cantay'a,
3228. Kantip çıdap cürdüñ sen. Nasıl da dayanabildin sen.
3229. Kapalık kalbas köñüldö, Üzüntü kalmaz gönülde,
3230. Mökö, sen sağınganda Mökö, sen özlediğimde görünsen.
körünsöñ.
3231. Oşondo Möör köp toktop, O zaman Möör uzun süre susup,
3232. Muñkanıp caşı monçoktop, Üzüntüden gözünün yaşı aktı boncuk
boncuk,
3233. Buula түшүп козгоду, Boğuldu biraz ve açtı,
3234. Murunku күндү көп çoktop. Önceki günü çok yokladı.
3235. Adırdın көркү турбайы, Bozkırın güzelliği imiş meğer;
3236. Aktuu, bozduu mal bolso. Aklı, bozlu hayvan olsa.
3237. Ak tuyğun ergip konboybu, Ak atmaca coşup konmaz mı,
3238. Arası бүрдүү tal bolso. Arası tomurcuklu söğüt ağaç ise?

3239. Asıl caş kariyt turbaybı, Asil gençlik yaşlanırmış ya,
 3240. Alğan eri çal bolso. Vardığı kocası ihtiyar olsa.
 3241. Küñgöydün körkü turbaybı, Güney yamacın güzelliğı imiş meğer,
 3242. Kölbögön kalıñ mal bolso. Deprenen, başlık parası olsa.
 3243. Kök tuyğun konot turbaybı, Boş atmaca konacakmış meğer,
 3244. Köktömdö kırçın tal bolso. Baharda söğüt ağacı olsa.
 3245. Külğün caş kariyt turbaybı, Şenli gençlik ihtiyarlanırmış meğer,
 3246. Armanay, küyöösü kartañ çal Ne yazık, damadı yaşlı ihtiyar olsa.
 bolso.
 3247. Bökö, camalı menen kuru- Bökö, cemali ile kurusun,
 sun,
 3248. Caştı caşka koşposo. Genci gence ulaştırmazsa.
 3249. Zalimder bilbeyt turbaybı, Zalimler bilmezmiş meğer,
 3250. Caş çirkin zarlap bozdoso. Zavallı genç inleyip ağılarsa.
 3251. Calını cakşı tozoktun, Alevi âlâ cehennemın,
 3252. Çoñ atamday karı çal, Dedem gibi yaşlı ihtiyar,
 3253. Armanay, çolpondoy caştı Ne yazık, çolpan gibi genci
 koştoso. birleştirmese.
 3254. Sanaamdan ketpeysiñ, Aklımdan gitmezsin,
 3255. Sağımbay kantip koemun, Özlemenden nasıl dururum,
 3256. Köküröktö kayğının, Göğüsteki kayğının,
 3257. Boke, küyütün kantip coe- Boke, hasretimi nasıl gideririm.
 mun.
 3258. Tolukşup öskön kayran baş, Tam gücünde büyüyen zavallı baş,
 3259. Tetiksiz temir tordomun. Aygıtsız demir parmaklıklardayım.
 3260. Atamdan karı çal menen, Babamdan yaşlı ihtiyar ile.
 3261. Arılğıs kayğı şordomun. Arılmaz kayğı şordayım.
 3262. Kuu sakal karı Cantaydan, Kuru sakal ihtiyar Cantay'dan,
 3263. Kutula albaym oylonsom. Kurtulamam düşünsem.
 3264. Kol kuuşurup kup demey, Ellerini kavuşturun pek demeden,
 3265. Boke, kудay buyrup koyğon, Boke, Hüda buyurmuş,

3266. Baatır Cantay coğunda, Batır Cantay yok iken,
 3267. Baykuş Bolot üç kondu. Zavallı Bolot üç gün geceledi.
 3268. Sağınışkan eki caş, Birbirini özlemiş iki genç,
 3269. Samağanday iş boldu. İstenilmiş gibi iş oldu.
 3270. Cönötmök boldu Bolottu, Yolcu edecek oldu Bolot'u,
 3271. Baş ayak kiyim kiygizip. Başını, ayağını giydirip.
 3272. Baştağıdan Bolottun, Öncekiden Bolot'un,
 3273. Cürök boorun küygüzüp. Yüreğini bağrını yakıp.
 3274. Sen tuulğan biröönün, Sen doğmuş birisinin,
 3275. Karmanğan calğız mederi. Tutunduğu biricik mesneti.
 3276. Cakin kaldı baatırdın Yakın kaldı batırın
 3277. Top tarasa keleri. Toplantı dağılsa geleceği.
 3278. Men koluñda bolbosom, Ben elinde olmazsam,
 3279. Catıştın çok keregi. Yatmanın yoktur gereği.
 3280. Bul el kankor el eken, Bu el hunhar el imiş,
 3281. Ne degen sözü em eken. Ne derse de doğru imiş.
 3282. Kaarlansa biröögö, Kahırlanırsa birisine,
 3283. Öltürüp koy deer beken, Öldürüver der mi acaba,
 3284. Mından kişin kelbegin, Bundan sonra gelmeyesin.
 3285. Men uşunday kankor Ben böyle hunhar eldeyim,
 eldemin,
 3286. Kelseñ da meni körböğün. Gelirsen de beni görmeyesin.
 3287. Bilgizip koysoñ kokustan, Bildirip koyarsan farkında olmadan,
 3288. Men dağı koşo ölgönüm. Beni de senle birlikte öldü bil.
 3289. Dep Bolottu Akmöör, Diye Bolot'u Akmöör,
 3290. Oşo күнү cönötkön. O gün göndermiş.
 3291. Ubara tartıp Bolotko, Oyalanıp Bolot'a,
 3292. Uykunun dartı köp ötkön. Uykunun derdini çok geçmiş.
 3293. Kök-Oyroktun uyuna, Kök Oyrok'un ovasına,
 3294. Tunuktuğu sımaptay, Şeffaflığı civa gibi,
 3295. Uluu suunun oyuna. Ulu nehrin yatağına.

3296. Kökkaşka atın caydaktap, Kökkaşka atının eğerini çıkardı.,
 3297. Çider salıp maymaktap, Köstekleyip kayışla bağlayıp,
 3298. Otko koe berdi ele. Çimene bırakıverdi idi.
 3299. Oşondo Bolot ölümdön, O zaman Bolot ölümden,
 3300. Korko turğan er bele. Korkacak bir er miydi.
 3301. Kañıltak eer kak tokum, Sert teyeltisiz kuru eyer,
 3302. Kak cambaşka saldı ele. Tam havsalasına attı idi.
 3303. Çepkendi çümköy camınıp, Kaftanla üzerini örtüp,
 3304. Bolot uktap kaldı ele. Bolot uyuyakaldı idi.
 3305. Canğa ölçölüü calğız at, Cana ölçülü biricik at,
 3306. Canınan ketçü mal bele. Yanından gidecek mal mı idi.
 3307. Arkandağan sıyaktuu, Urganla bağlanmış gibi,
 3308. Tegerenip ottodu. Daire çizip dolanıp otladı.
 3309. Kayta kelip Bolottun Geri gelip Bolot'un
 3310. Kak canına toktodu. Tam yanında durdu.
 3311. Dabişına uykudan Hışirtısına uykudan
 3312. Oyğonup ketken okşodu. Her hâlde uyanmış oldu.
 3313. Kün batışka cakındap, Güneşin batışına yaklaşıp,
 3314. Arkan boyu kaldı ele, Urgan boyu kaldı idi.
 3315. At tokunup er Bolot, Atını eyerleyip er Bolot,
 3316. Tayarlanıp aldı ele. Hazırlanıp aldı idi.
 3317. Ketsembi-dep oylonup, Gitsem mi diye düşünüp,
 3318. Ce kayta barıp Möörümö, Ya da geri gidip Möör'üme,
 3319. Konsombu-dep coylonup. Gecelesem mi diye koşarak.
 3320. Eki oy menen turğanda, İki düşünce ile dururken,
 3321. Atı caroo bir adam Atı sağlam bir adam
 3322. Kele catat ıraaktan. Geliyordu ıraaktan.
 3323. Sırın aytar beken-dep, Sırını söyleyecek mi diye,
 3324. Tokto, beri kel-dedi, Dur, beri gel, dedi.
 3325. Kaydan keldiñ sen-dedi. Nerden geldin sen dedi.
 3326. Sır sıpatıñ aytpasañ, Sırını sıfatını söylemezsen,

3327. Karaktaymın men-dedi. Soyarım ben dedi.
3328. Karap turup türünön, Bakıp durup türünden
3329. Kaarlanğan sürünön, Kahırlanan heybetinden,
3330. Karaktap ketem seni-dep, Soyup gideceğim seni diye,
3331. Katuulanğan ününön, Hiddetlenen sesinden,
3332. Kaltırap turup berdi ele. Titreyip durup verdi idi.
3333. Kaçsa Bolot uşunu, Kaçsa Bolot bunu,
3334. Tirüü koer er bele. Sağ bırakacak er miydi?
3335. Kurcunuñ bar salınğan, Heyben vardır yüklenmiş,
3336. Uşunun baarı tabılğañ, Hepsi bunun hediyen,
3337. Kaydan kele catasıñ? Nerden geliyorsun?
3338. Kabağıñ Bürköö körünöt, Kaşların çatık görünüyor,
3339. Emnege kapasıñ? Neden sen üzgünsün?
3340. Dep, suradı er Bolot. Diye, sordu er Bolot.
3341. Suradıñ sıırım aytayın, Sordun sırrımı söyleyeyim,
3342. Sır çıkarıp kaytayın, Sır çıkarıp döneyim,
3343. Kabağıñ biyik, eñçer bel, Kaşın çatık, kambur bel,
3344. Kayrattuu cigit ekensiñ, Gayretli yiğit imişsin,
3345. Çın söz menen caykayın. Doğru sözle anlatayım.
3346. Cazi çüydü surağan, Engin Çüy'e hükmeden ,
3347. Üzülgöndü ulağan, Kopanı birleştiren,
3348. Oolukması karmasa, İnatçılığı tutarsa,
3349. Oozunan tütün burağan, Ağzından duman çıkaran,
3350. Baatır Cantay töröbüz, Batır Cantay efendimiz,
3351. Törödön artık köröbüz. Efendiden artık görürüz.
3352. Kalıñ tınay sarbağış, Kalın Tınay, Sarbagış,
3353. Tayanarğa dodobuz. Dayanılmak için kalabalığız.
3354. Almatığa top bolğon, Almatı'da toplantı olmuş,
3355. Kırğız, Kazak el tolup, Kırğız, Kazak halkından toplanmış,
3356. Cañı keldi er Cantay, Yeni geldi er Cantay,
3357. Oşo topko on konup. O toplantıda on gün kalıp.

3358. Akmöörün sağınıp, Akmöörü'nü özleyip,
 3359. Arañ keldi er Cantay, Zor geldi er Cantay,
 3360. On eki kündö üyünö, On iki günde evine,
 3361. Aman keldi er Cantay. Sağ geldi er Cantay.
 3362. Mında catıp al-dedi, Burada yatıp al dedi,
 3363. Attanıp çıktım til albay, Atlanıp çıktım dinlemeyip,
 3364. Men turamın özüñdön, Ben duruyorum kendinin,
 3365. Kim ekeniñ bile albay. Kim olduğunu bilemeden.
 3366. Mende bolso cumuşuñ, Bende olsa işin,
 3367. Meni menen cürüñüz, Benimle yürüyünüz,
 3368. Bizdin elden emessiñ, Bizim halktan değilsiniz,
 3369. Başka keldi türüñüz. Başka geldi soyunuz,
 3370. Basa kalıp baş alçu, Bastırıp baş alacak,
 3371. Baatırlarday sürüñüz. Batırlar gibidir heybetiniz.
 3372. Iraazı bolsoñ keteyin, Memnun olsan gideyim,
 3373. Kök-Oyrok suusu şar ağat, Kök-Oyrok nehri şarıl şarıl akar,
 3374. Küügümgö kalbay keçeyin. Akşama kalmadan geçeyim.
 3375. Sağındım katın balanı, Özledim kadın çocuğu,
 3376. Sapardan üygö ceteyin. Yolculuktan eve ulaşayım.
 3377. Coop berdi er Bolot, Cevap verdi er Bolot,
 3378. Erte bar katın, balaña. Erken git, kadınına, oğluna.
 3379. Türümdü körüp tüñülüp, Soyumu görüp şüphelenip,
 3380. Tonoybu-dep sanaba. Soyar mı diye sanma.
 3381. Men dağı kalıp cürböyün, Ben de kalmayayım,
 3382. Konok tappay talaaga. Konuk bulamadan tarlada.
 3383. Bolot da kayra bastırdı, Bolot da tekrar bastırdı,
 3384. Köñülün Möörgö azdırdı. Gönلünü Möör'e azdırdı.
 3385. Kamçılanıp teminip, Kamçılanıp tepinip,
 3386. Astında atın şaştırıp, Altında atını acele ettirip,
 3387. Cantaydan kabar alayın, Cantay'dan haber alayım,
 3388. Acal çirkin aydasa, Ecel çok kötü sürüklese,

3389. Möör üçün ölüp kalayın. Möör için ölüp kalayım.
 3390. Bastırıp barıp Cantaydın, Bastırıp gidip Cantay'ın,
 3391. Üyünö tüştü er Bolot. Evine indi er Bolot.
 3392. Acaldı salıp koynuna, Eceli koyup koynuna,
 3393. Öltürbösö urar-dep, Öldürmezse döver diye,
 3394. Azaptı alıp moynuna. Azabı alıp koynuna.
 3395. Katar turğan maamığa, Sıralı duran kazığa,
 3396. Kañtarıp atın bayladı. Asarak atını bağladı.
 3397. Kadırlaşı Möör üçün, Saydığı sevdiği Möör için,
 3398. Ölümdön Bolot taybadı. Ölümünden Bolot çekinmedi.
3399. Salam aytıp Cantayğa, Selâm söyleyip Cantay'a,
 3400. Kirip bardı er Bolot. Girip vardı er Bolot.
 3401. Col taanığan colborstor, Yol tanıyan kaplanlar,
 3402. Emneden kor bolot. Neden hor olacak.
 3403. Alik alıp er Cantay, Selamına karşılık verip er Cantay,
 3404. Atı cönüñ kim-dedi. Adın ne, uruğun ne dedi.
 3405. Andan murda körböğön, Daha önce görmeyen,
 3406. Acıratıp bilbedi. Ayıramadı.
3407. Keç küügümdö kelipsiñ, Akşam karanlığında gelmişsin,
 3408. Cönüñdü aytkın el bilsin. Yönünü söyle el bilsin.
 3409. Bizdin elden emessiñ, Bizim ilden değilsin,
 3410. Bildirgin bala sen kimsiñ? Bildir oğlan sen kimsin?
 3411. Degende Bolot şakıldap, Denilince Bolot şakıyıp,
 3412. Aldı keçüü dayraday, Altı ırmak geçidi gibi,
 3413. Arstan, cezde, amandı, Aslan, enişte, sağ mısın,
 3414. Kuda, söök bolbosok, Dünür, hısım olmazsak,
 3415. Arstanım seni tabambı. Aslanım seni bulur muydum.
 3416. Kaarıña alsañ, kan cezde, Kahrına alırsan, han enişte,
 3417. Bilemin ölör çamamdı. Biliyorum öleceğim durumu.
 3418. Kelbersigen Möördü alğan, Kibirli olan Möör'ü alan,
 3419. Keldibektin aylınan. Keldibek'in yüzünden.

3420. Ömür boyu ayrılığıs, Ömür boyu ayrılmaz,
 3421. Özünüñdün söök kaynıñan. Kendinin hısım kaynından.
 3422. Öz cönümdü aytardan, Öz kimliğımi söylemeden,
 3423. Özünüñdün sayak kaniñan. Kendinin sayak kanından.
 3424. Öz cönümdü aytardan, Öz kimliğımi söylemeden,
 3425. Öltüröt-dep aybığam. Öldürür diye korkarım.
 3426. Uçuraşam-dep keldim, Görüşeyim diye geldim,
 3427. Uuzdan appak Möörümö Ağızdan apak Möör'üme
 3428. Uluktuk kılsañ, er Cantay, Büyüklük edersen, er Cantay,
 3429. Kir albassiñ köönüñö. Kir almazsın gönlüne.
 3430. Kire elekmin er Cantay, Girmedim daha er Cantay,
 3431. Eşiğıñ menen törüñö. Eşiğın ile evine,
 3432. Atı cönüm surasañ, Adımı sanımı sorarsan,
 3433. Akmöördün ceeni Bolotmun. Akmöör'ün yeğeni Bolot'um.
 3434. Kalistik kılsañ, er Cantay, Halislik edersen, er Cantay,
 3435. Az kündük sizge konokmun. Az günlük size konuğum.
 3436. Açuuñ kelip öltürsöñ, Sinirlenip de öldürürsen,
 3437. Aytila cürör comokmun. Anlatılmaya başlayacak destanım.
 3438. Atırılıp süylöysüñ, Atılıp konuşuyorsun,
 3439. Baatır men emneñdi korot- Batır ben neyini harcadım.
 tum.
 3440. Oşondo Cantay kılçayıp, O zaman Cantay dönerek,
 3441. Kılıçın karay kaldı ele. Kılıcına bakakaldı.
 3442. Olutunan kozğolup, Yerinden kalkıp,
 3443. Obdulup tura kaldı ele. Atılıp kalktı.
 3444. Möördön ayla bolboso, Möör'den çare olmazsa,
 3445. Ölbös ayla bar bele. Ölmemeye çare var mıydı?
 3446. Oşondo Möör küldü ele, O zaman Möör güldü idi,
 3447. Oodarılma baatırdın, Devrilme batırın,
 3448. Oñoloor cayın bildi ele. Düzeleceğı hususunu bildi idi.
 3449. Oñ kıyalı coğunda, Olumlu huyu yok iken,

3450. Oodarılma cindi ele. Devamlı değişen şahıstı.
3451. Oşondo Möör kep ayttı, O zaman Möör söz söyledi,
3452. Oy baatır, tokto-dep, ayttı. Hey batır, dur diye, söyledi.
3453. Kıtaydın kolu kalgensin, Çin'in ordusu gelmiş gibi,
3454. Kılıcıñdı karaysın. Kılıcına bakıyorsun.
3455. Kıtaydan kırk miñ kol kelse, Çin'den kırk bin asker gelse,
3456. Kiraanım calğız talaysıñ. Kıranın tek başına talan edersin.
3457. Al kırğızdın uulu turbaybı, O Kırğızın oğluymuş ya,
3458. Kılıcsız bir ooz kep menen, Kılıcsız bir ağız söz ile,
3459. Kıyratışka caraysıñ. Harab etmeye yararsın.
3460. Kalmaktın kolu kalgensip, Kalmak'ın ordusu gelmiş gibi,
3461. Kancarıñdı karaysıñ. Hançerine bakarsın.
3462. Kalmaktan kalıñ kol kelse, Kalmak'tan kalabalık ordu gelse,
3463. Kaçırsañ calğız talaysıñ. Saldırır, tek başına talan edersin.
3464. Al kaynıñdan kelgen bir bala, O kaynından gelen bir çocuk,
3465. Baatır, kaday kılsañ caray- Batır, ne edersen yararsın.
sıñ.
3466. Sen adam, Bolot çekirtke, Sen adam, Bolot çekirge,
3467. Baatır, çertip koysoñ ölböy- Batır, tıkladırsan ölmez mi
bü.
3468. Cürögüñdü elirtpe, Yüreğini delirtme,
3469. Törösünö törkünün, Kocasına dünürünü,
3470. Öltürtüp koydu dedirtpe. Öldürttü dedirtme.
3471. Abısın, acın duşman köp, Elti, düşman çok,
3472. Baatır, alardın köönün se- Batır, onların gönlünü semirtme.
mirtpe.
3473. Men törkündün kolunda, Ben hısım akrabanın elinde,
3474. Anda baatır coğuñda. O zaman batır yokluğunda.
3475. Oşondoğu cumuşka, O zamandaki işe,
3476. Emi baatır oolukpa. Şimdi batır direnme.
3477. Oşondo Cantay kapasız, O zaman Cantay kaygısız,

3478. Kabağın cayıp küldü ele. Kaşını çatıp güldü idi.
3479. Kadırı kalsa Akmöördün, Saygıyı yitirirse Akmöör'ün,
3480. Kayrılbasın bildi ele. Başvurmayacağını bildi idi.
3481. Kabarın bilet Bolottun, Haberini biliyor Bolot'un,
3482. Ayrılbasın bildi ele. Ayrılmayacağını bildi idi.
3483. Köp oylonup er Cantay, Çok düşünüp er Cantay,
3484. Bolotum beri kel-dedi. Bolot'um beri gel dedi.
3485. Aralap senin kelgeniñ, Aralayıp senin geldiğin,
3486. Atake, tınay el-dedi. Babacık, Tınay boyu dedi.
3487. Akmöördü koştı-dep, Akmöör'ü ekledi diye,
3488. Uktum ele Soñ-Köldö, Duydum idi Soñ-Köl'de,
3489. Oşonu ırdap ber-dedi. Onu söyleyiver dedi.
3490. Oşondo Bolot muñkanıp, O zaman Bolot kederlenip,
3491. Oylonboy muñduu ün salıp, Düşünmeden kederli seslenip,
3492. Cay alıp Bolot oturdu, Yer alıp Bolot oturdu,
3493. Cantayğa cakın tınç alıp. Cantay'a yakın sakin olup.
3494. Caltanbay tik Akmöördü, Yeltenmeden direk Akmöör'ü,
3495. Cantaydı karay ciberdi. Cantay'a bakıverdi.
3496. Er Cantay, kandık kılsañ ke- Er Cantay, hanlık edersen affedersin.
çersin,
3497. Er Cantay, kaarlansañ be- Er Cantay, kahrılanırsan boşunasın.
kersin.
3498. Kandık cayıñ bolboso, Hanlık yerin olmazsa,
3499. Kanteyin kara başım ke- Neyleyim kara başımı kesersin,
sersin,
3500. Er Cantay, badişa bolsoñ Er Cantay, padişah olursan afv edersin,
keçersin,
3501. Badişalık kılbasañ, Padişahlık edemezsen,
3502. Başımdı Cantay, kesersin. Başımı Cantay, kesersin.
3503. Er Cantay, kıtaydı çaptıñ, el Er Cantay, Çin'i vurdun, el aldın,
aldıñ,

3504. Kırkışkan coodon kek aldıñ. İnât eden düşmandan kinini aldın.
3505. Kız ekende Akmöördün, Kız iken Akmöör'ün,
3506. Kızığın oynop men aldım. Zevkini ben aldım.
3507. Kılçayışar kezimde, Çevirip başımı arkaya döndüğümde,
3508. Kıraandık kılıp sen aldıñ. Kıranlık ederek sen aldın.
3509. Kız Möörümdön acırap, Kız Möör'ümden ayrılıp,
3510. Er Cantay, kıynoosunda men Er Cantay, işkencesinde ben kaldım.
kaldım.
3511. Kalmaktı çaptıñ, el aldıñ, Kalmak'ı istila ettin, el aldın,
3512. Kastaşkan coodon kek aldıñ. Karşılaştığın düşmandan kin aldın.
3513. Kalkımda birge cürgöndö, Halkımda birlikte yürürken,
3514. Kadırlaş Möördü men aldım. Sevdığım Möör'ü ben aldım.
3515. Kanteyin Möördön ayrılıp, Neyleyim Möör'den ayrılıp,
3516. Er Cantay, kayğısın tartıp Er Cantay, hasretini çekip ben kaldım.
men kaldım.
3517. Er Cantay, cerkendi çaptıñ, Er Cantay, Yarkent'i istila ettin, el aldın,
el aldıñ,
3518. Celpingen coodon kek aldıñ. Çırpınan düşmandan kinini aldın.
3519. Cerimde birge cürgöndö, Memleketimde birlikte yürürken,
3520. Cetişip Möördü men aldım. Yetişip Möör'ü ben aldım.
3521. Cettim beken dep cürsöm, Yettim mi acaba diye yürürken,
3522. Cetiktik kılıp sen aldıñ. Yetiklik kılıp sen aldın.
3523. Cetkende Möördön ayrılıp, Yetiştigimde Möör'den ayrılıp,
3524. Er Cantay, cer kuçaktap men Er Cantay, yeri kucaklayıp ben kaldım.
kaldım.
3525. Aytayın bilseñ cönümdü, Söyleyim bilsen adımlı,
3526. Ataşkan Möörüm ketkeni, Sözlüm Möör'üm gideli,
3527. Açalbadım köönümdü. Açamadım gönlümü.
3528. Emi kördüm er Cantay, Şimdi gördüm er Cantay,
3529. Eşiğın menen törüñdü. Eşiğın ile evini.
3530. Naamart bolsoñ er Cantay, Namert olsan er Cantay,

3531. Moynuma aldım ölümdü. Boynuma aldım ölümü.
3532. Martlık kılsañ emi ber, Mertlik edersen şimdi ver,
3533. Er Cantay, eerçitip ketem Er Cantay, yanıma alıp gideyim
Möörümdü. Möör'ümü.
3534. Aralaş östüñ bir kezde, Birlikte büyüdün bir zamanlar,
3535. Ak şayı kiyip belsenip, Ak ipek giyip gayret edip,
3536. Ak şayının körkünö, Ak ipeğin güzelliğine,
3537. Ak dukaba teñselip. Ak kadife sallanıp.
3538. Aralap sayak elinen, Aralayıp sayak halkından,
3539. Mökö, asti ele tappaym sen- Mökö, hiç de bulamıyorum senin
çelik. gibisini.
3540. Ataşkan cardan ayrılğan, Sözleşmiş yardan ayrılmış,
3541. Armanduu barbı mençelik. Ukdeli var mıdır benim gibisi.
3542. Kök şayı kiyip teñselip, Mavi ipekli kumaş giyip salınıp,
3543. Kök şayının körkünö, Mavi ipeğin güzelliğine,
3544. Kök dukaba belsenip. Mavi kadife kuşanıp.
3545. Kümüştöy Möörüm ketkeni, Gümüş gibi Möör'üm gideli,
3546. Körö albadım sençelik. Göremedim senin gibisini.
3547. Ğul carınan ayrılğan, Gül yarinden ayrılmış,
3548. Mökö, küyüttüü barbı men- Mökö, yanıklı var mı benim gibi.
çelik.
3549. Adırı ğüldüü Soñ-Köldö, Bozkırı çiçekli Soñ-Köl'de,
3550. Akmöörüm östüñ kılaktap. Ak-Möör'üm büyüdün nazlanıp.
3551. Aksakal Cantay çal menen, Aksakal Cantay ihtiyar ile,
3552. Alıska kettiñ bulaktap. Uzağa gittin salınıp.
3553. Akıratte teñ bolsom, Ahirette denk olsam,
3554. Minermin Cantay kulaktap. Binerim Cantay kulağına yapışıp.
3555. Kök ala maydan Soñ-Köldö, Gök ela meydan Soñ-Köl'de,
3556. Koşulup östük bulaktap. Birlikte büyüdük salınıp.
3557. Köldöğü akkuu sıyaktuu, Göldeki kuğu gibi,
3558. Körünöt eleñ kılaktap. Görünürdün salınıp.

3559. Körkoo Cantay çal menen, Çakal Cantay ihtiyar ile,
 3560. Köz körgüz cerge kettiñ kı- Göz görmez yere gittin salınıp,
 laktap,
 3561. Körünsöñ miner bir caylar. Görünsen biner bir şey yapar.
 3562. Er Cantay, kök eşektey ku- Er Cantay, boz eşek gibi kulağa
 laktap. yapışıp.
 3563. Arğımak çaptıñ koştottuñ, Asil at koşturdun veda ettirdin,
 3564. Alasan colun boştottuñ Alasan yolunu boşalttın,
 3565. Asılkeç Möördön ayrılıp, Asilim Möör'den ayrılıp,
 3566. Atanı, ant urğan Cantay, Ah, kahrolası Cantay, bozlattın.
 bozdottuñ.
 3567. Toburçak çaptıñ koştottuñ, Tomurcuk kaptın veda ettirdin,
 3568. Tor corgo colun boştottuñ, Doru yorga yolunu boşalttın,
 3569. Tolmoçum Möördön ayrılıp, Dolu dolu Möör'den ayrılıp,
 3570. Atanı, tozoku Cantay, boz- Ah, cehenemlik Cantay, bozlattın.
 dottuñ.
 3571. Ak kuuğa kuşuñ saldırdıñ, Ak kuğuya kuşunu saldırttın,
 3572. Altıñga okşoş Möörümö, Altına benzer Möör'üme,
 3573. Ak cibek boosun çaldırdıñ. Ak ipek bağını bağlattın.
 3574. Akırettik Möörümdü, Ahiretli Möör'ümü,
 3575. Amalsız sağa aldırdım. Çaresiz sana aldırdım.
 3576. Akmöörüm minda, men Akmöör'üm burada, ben orada,
 anda,
 3577. Er Cantay, kak talaada Er Cantay, kuru tarlada başı boş
 kañğırdım. kaldım.
 3578. Kökkuuğa kuşuñ saldırdıñ, Boz kuğuya kuşunu saldırttın
 3579. Kümüştön appak Möörümö Gümüştön beyaz Möör'üme
 3580. Kök cibek boosun çaldırdıñ. Mavi ipek bağını bağlattın.
 3581. Külküsü cakşı Möörümdü Gülmesi güzel Möör'ü
 3582. Küyüttüü çalğa aldırdım. Acıklı ihtiyar adama aldırdım.
 3583. Köñüldöş minda, men anda, Gönüldaş burada, ben orada,

3584. Er Cantay, kündö üşürüp Er Cantay, her gün içime çekip başı
kañğırdım. boş kaldım.
3585. Kabar al Cantay kapamdan, Haberin olsun Cantay üzüntümünden,
3586. Kan eleñ baatır atanğan. Han idin batır adını alan.
3587. Bar küñöñdön kutulup, Bütün günahından kurtulup,
3588. Kadam bassañ beyişke. Adımını atarsan cennete.
3589. Karmarın baatır cakañdan, Yapışırım batır yakana,
3590. Coluñdan tosup turarmın. Yolundan karşılayıp duracağım,
3591. Cooptu senden surarmın, Cevabı senden sorarım,
3592. Berbeseñ da bir catkır. Vermezsen de bir yatır.
3593. Beri kızınday Möörümö, Peri kızı gibi Möör'üme,
3594. Er Cantay, bir catışka ku- Er Cantay, bir yatmaya hasretim.
marın.
3595. Bolottu Cantay caktırıp, Bolot'u Cantay beğenip,
3596. Külküsu çığıp katkırıp. Neşelenip kahkaha atıp.
3597. Bolcolu cok er eken, Tahmin edilemez er imiş,
3598. Cürögü colbors şer eken. Yüreği kaplan şer imiş.
3599. Uşunday erdi kemitip, Bunun gibi eri eksiltip,
3600. Kanday it caman deer eken. Nasıl it kötü diyecekmiş.
3601. Sarbağış, solto, tıneydın, Sarbağış, Solto, Tıney'in,
3602. Cakşısı menden caltanat. Seçkinleri benden çekinir.
3603. Cüündöşüp dalayı Titreşerek epeyi
3604. Cüröktörü kaltarat. Kalpleri titriyor.
3605. Çoñdoru menden çoçunat, Büyükleri benden korkar,
3606. Cürögü calın er eken, Yüreği alev er imiş,
3607. Közüñçö tildep oturat. Göz göre göre kızıyor.
3608. Akılman Möörüm çaşınan, Akıllı Möör'üm gençliğinden,
3609. Ak Bolottu taanıptır, Ak Bolot'u tanımış,
3610. Al cerde mağa bilinbey, Orada bana bilinmeden,
3611. Armanda Bolot kalıptır. Hasrette Bolot kalmış.
3612. Kümüştöy Möör çaşınan, Gümüş gibi Möör gençliğinden,

3613. Kök Bolottu taanıptır. Kök Bolot'u tanımış.
 3614. Küyüttü Bolot kanetsin, Acıklı Bolot neylersin,
 3615. Küçü cetpey kalıptır. Gücü yetmeden kalmış.
 3616. Ar kim buzup aytıptır, Herkes bozmuş söylemiş,
 3617. Anık Bolot turbaybı. Tam Bolot imiş meğer.
 3618. Cürögü taykı can bolso, Yüreği yufka can olsa,
 3619. Aldımda sezbeı ırdıyabı. Önümde aldırmadan konuşur mu.
 3620. At calın tartıp mingeni, At yelesini çekerek bindiği,
 3621. Körgönüm cok mındaydı. Gördüğüm yok bunun gibisini.
 3622. Alıp kel cannat içikti, Alıp gel cannat kürkü,
 3623. Kiygizemin Bolotko. Giydireceğim Bolot'a.
 3624. Mördöy bir kız tandap al, Möör gibi bir kız seçip al,
 3625. Camanğa ömür korotpo. Kötüye ömrünü harcama.
 3626. Bardığın keçip er Cantay, Hepsinden vaz geçip er Cantay,
 3627. Baştağı Möördün işinin, Önceki Möör'ün işinin,
 3628. Cakası kunduz cannattan, Yakası kunduz cannattan,
 3629. Bolotko captı içigin. Bolot'a giydirdi kürkünü.
 3630. Cabuulap cakşı at mingizdi, Giydirip seçkin ata bindirdi,
 3631. Cannattan içik kiygizip, Cannattan kürk giydirip,
 3632. Candan korkpos Bolotko, Candan korkmaz Bolot'a,
 3633. Möör paydasın tiygizip. Möör faydasını dokundurup.
 3634. Bolottu Cantay cönöttü, Bolot'u Cantay gönderdi,
 3635. Oşo kündö Cantaydın O günü Cantay'ın
 3636. Cetimiş eki caşında. Yetmiş iki yaşında.
 3637. Ceti suu elin başkarıp, Ceti Su ilini yönetip.
 3638. Cer taanığan başında. Yer tanıyan başında.
 3639. Cıyırma beşke çıkkanda, Yirmi beşe çıktığında,
 3640. Celpinet Möördün kaşında. Salınır Möör'ün kaşında.
 3641. Akmöördün kubatı, Akmöör'ün kuvveti,
 3642. Kariğan Cantay caşardı. Yaşlı Cantayı gençleştirdi.
 3643. Ömür çirkin oşondoy, Kör talih işte böyledir,

3644. Ötkörgön kızık bazardı. Geçirmiş eğlenceli pazarı.
3645. Tarçılıkka coluğup, Dara düşüp sıkışıp,
3646. Tartkan emes azardı. Çekmiş değildir azarı.
3647. Akmöör Cantay baş koşup, Akmöör Cantay'la evlenip,
3648. Azırkı ömür caş koşup, Şimdiki ömrüne yaş ekleyip,
3649. Aradan toğuz cıl öttü. Aradan dokuz yıl geçti.
3650. Cakadan alıp Cantaydı, Yakadan aldı Cantay'ı,
3651. Seksen bir caş cüdöttü. Seksen bir yaşına vardı.
3652. Beldi eñkeytip, tişti alıp, Beli eğilip, dişini düşürdü,
3653. Muun boşotup küçtü alıp. Mafsalı boşalıp gücü azaldı.
3654. Karşı keldi Cantayğa, Karşı geldi Cantay'a,
3655. Karañğı tündöy karılık. Karanlık gece gibi yaşlılık.
3656. Kayrattansa turalbay, Gayret ederse kalkamadan,
3657. Catıp kaldı zariğip. Yatağa düştü mecbur olup.
3658. Bir aytkan sözün eki aytıp, Bir dediği sözünü iki deyip,
3659. Mudurulup cañılıp. Sürçüp yanılıp.
3660. Kantkeni menen baatırdın, Ne ederse de batırın,
3661. Karılığı taanılıp. Yaşlılığı tanınıp.
3662. Ubara kılát Möördü, Zahmete sokar Möör'ü.
3663. Caş baladay taarınıp. Çocukçasına darılıp.
3664. Kayratınan boşotup, Güçten düşüp,
3665. Karılık çirkin toorudu. Yaşlılık fena bastırdı.
3666. Kak cüröktü dart çalıp, Yaşlı yüreği dertlenip,
3667. Kayran Cantay oorudu. Zavallı Cantay hastalandı.
3668. Ayığat dese alsırap, İyileşir derse güçsüzleşip,
3669. Ansayın soludu. Gittikçe soldu.
3670. Başkağa bir ooz söz aytpay, Başkasına bir ağız söz söylemeden,
3671. Alğanım suluu Möörüm-dep, Aldığım güzel Möör'üm diye,
3672. Bolbodu menin cönüm-dep, Olmadı benim durumum diye,
3673. Karşı kelip karmadı, Karşı gelip tuttu,
3674. Karılık menen ölüm-dep. Yaşlılık ile ölüm diye.

3675. Kolun karmap Möördün, Elini tutup Möör'ün,
 3676. Koş aman bol carım-dep. Hoş ve selamette kal yarım diye.
 3677. Kereezin ayta baştadı, Vasiyetini söylemeye başladı,
 3678. Ketip barat alım-dep. Gücüm devamlı azalıyor diye.
 3679. Kara közü koyulup, Kara gözü koyulup,
 3680. İrmey albay caldırıp. Göz kırpamadan yalvarıp.
 3681. Kömököy tozup kırıldap, Gırtlığı hırıldayıp,
 3682. Sözgö kelbey baldırıp. Anlaşılmaz sözler mırıldandı
 3683. Baatır Şabdan başında, Batır Şabdan başında,
 3684. Maamıt, Tölö çaşında. Maamıt, Tölö yaşında.
 3685. Eki cakka burulbay, İki tarafa dönmeden,
 3686. Manappay turdu kaşında. Manappay durdu kaşında.
 3687. Kayğıлуу Möördün tilegi, Kaygılı Möör'ün dileği,
 3688. Uşu çal ölüp ketse-dep, İşte bu ihtiyar ölüp gitse diye,
 3689. Ubayımduu bir baykuş, Merhametli bir zavallı,
 3690. Uçurunda cetse-dep. Zamanında yetişse diye.
 3691. Sooluğan gülüm tolso-dep, Solmuş gülüm dolsa diye,
 3692. Oydoğuday bolso-dep. Düşüncedeki gibi olsa diye.
 3693. Kabarsız kalğan bir şumkar, Habersiz kalmış bir şungur,
 3694. Kapşıtıma konso-dep. Çadırı örten keçelere konsa diye.
 3695. Oturarmin köp bolso, Otururum çok olsa,
 3696. Dağı bir cıl tul saktap. Yine bir sene dul bekleyip.
 3697. Dep oylonup Akmöör, Diye düşünüp Akmöör,
 3698. Ar kimdi karap kılçaktap, Herkese bakıp dönüp dönüp,
 3699. Ak seldesin çalınıp, Ak sarıklarını sararak,
 3700. Moldolor ıyman okudu. Mollalar iman okudu.
 3701. Baatır şabdan aldırğan, Batır Şabdan aldırmaş,
 3702. Dalay koco, sopunu. Epey hoca, sofuyu.
 3703. Ölüktün cüzün körböğön, Ölünün yüzünü görmeyen,
 3704. Akmöör caman çoçudu. Akmöör fena korktu.
 3705. Ölümgö cüzü kubulup, Ölüme yüzü dönüşüp,

3706. Oozun açıp er Cantay, Ağzını açıp er Cantay,
 3707. Sapağa ketti burulup. Sefere gitti dönüp.
 3708. Betin basıp Akmöör, Yüzünü basıp Akmöör,
 3709. İylamış boldu culunup. Ağlamış oldu yolunup.
 3710. Eki betiñ alğın-dep, İki yüzünü alasın diye,
 3711. Beş tırmaktı salğın-dep, Beş tırnağı salasın diye,
 3712. Beş, altı katın Akmöördü Beş, altı kadın Akmööör'ü
 3713. Karmap turat şaştırıp. Tutup duruyor acele ettirip.
 3714. Ayılının baarı çuuldap, Bütün köylüler bağırıp,
 3715. Ökürükkö bastırıp. Haykırdı
 3716. Manappay, Şabdan baş Manappay, Şabdan baş olup,
 bolup,
 3717. Atakem dep ökürdü. Babacığım diye ağladı.
 3718. Cazi tınay, sarbağış Bütün Tınay, Sarbagış
 3719. Bardığı kıyrıp ökündü. Hepsi harap olup üzüldü.
 3720. Kanattaş öskön elsiñ-dep, Yakın yaşayan elsin diye,
 3721. Cantay öttü düynödön Cantay geçti dünyadan
 3722. Canazağa kelsin-dep, Cenaze kalkmadan gelin diye,
 3723. Kazaktın elin çakırdı. Kazak'ın halkını çağırdı.
 3724. Atbaşı, Narın, Isık-Köl Atbaşı, Narın, Isık-Köl
 3725. Andağı kalıñ Kırğız el Ondaki kalın Kırğız halkı
 3726. Cantay öttü düynödön, Cantay geçti dünyadan,
 3727. Canazadan kalbay kel. Cenazeden kalmadan gel.
 3728. Koçkor menen Cumğal bar, Koçkor ile Cumgal var,
 3729. Sarbağış, sayak tuuğandan, Sarbagış, Sayak kardeşten,
 3730. Kanı-canı koşulup, Kanı-canı eklenip,
 3731. Kanattaş cerde turğandar. Yakın yerde duranlar.
 3732. Kariya öttü düynödön, İhtiyar geçti dünyadan,
 3733. Kadırlaş öskön kurbaldar, Sevimli geçen yaşlılar,
 3734. Cuma künü koyulat, Cuma günü defnedilir,
 3735. Canazağa kelsin-dep, Cenazeye gelsin diye,

3736. Canı bölök bolso da, Canı başka olsa da,
 3737. Cakşılaşkan elsiñ-dep. İyi geçinen halksın diye,
 3738. Atalaş tuuğan soltodon, Babadaş akraba Solto'don,
 3739. Canğaraç, Çingiş, er Korçu, Cangaraç, Çingiş, er Korçu,
 3740. Catındaş tuuğan el bolçu, Aynı soydan akraba, halk olurdu,
 3741. Ölük menen tirikke, Ölü ile diriye,
 3742. Özögün üzüp teñ konçu. Özeğini koparıp denk konardı.
 3743. Kurama, Cayıl, Ürüstöm, Kurama, Cayıl, Ürüstöm,
 3744. Kubat kılıp cürüşkön. Gayret edip yürüyen.
 3745. Kenensarı, Tınaalı. Kenensarı, Tınaalı
 3746. Soltonun siler tınarı. Siz Solto'nun dayanaklarısınız
 3747. Tağdırdın işi arğa çok, Kaderin işine çare yoktur,
 3748. Tınaydın sındı çınarı. Tınay'ın kırıldı çınarı.
 3749. Attandı Cantay düynödön, Atlandı Cantay dünyadan,
 3750. Aylanı kanday kılalı. Ne çare bulalım?
 3751. Canaza okup köpçülük, Cenazeye gelip çoğunluk,
 3752. Baatırğa turpak salsın-dep, Batıra toprak atsın diye,
 3753. Cantayday kimdi koydu-dep, Cantay gibi kimi koydu diye,
 3754. Ar kim ayta bersin-dep. Herkes söylemeye devam etsin diye,
 3755. Cumadan cuma ketebiz, Haftadan haftaya gideriz,
 3756. Cantay üçün ayanbay, Cantay için üşenmeden,
 3757. Cazı tınay tütöbüz. Cazı Tınay yetişiriz.
 3758. Dayarlandı sizderge, Hazırlandı sizlere,
 3759. Bere turğan müçöbüz. Verecek olan uzvumuz.
 3760. Abakem dep ökürüp, Amcacığım diye haykırıp,
 3761. Kelip atat tuş-tuştan. Geliyorlar her yandan.
 3762. Kalbay keldi Cantayğa, Kalmadan geldi Cantay'a,
 3763. Kabarın ukkan Kırğızdan. Haberini duymuş Kırız'dan.
 3764. Tuşuna celek saydırıp, Karşısına bayrak diktirip,
 3765. Tuuğanı ıylap kayğırıp, Kardeşi ağlayıp üzölüp,
 3766. Irçılar koşup ır ırdap. Irçılar ağıtla türkü söyleyip.

3767. Kız-kelini çuuldap, Kızlar gelinler uğuldayıp,
 3768. Kızmattaş öskön çaldarı, Hem hizmet eden ihtiyarları,
 3769. Kiraanım dep üñüldöp. Kıranım diye hüzüne boğulup.
 3770. Kempirler ıylap kemşiñdep, Yaşlı kadınlar ağlayıp çeneleri titreyip,
 3771. Eekalğıçı telpildep. Çene bağı sallanıp.
 3772. Kıynap atat Akmöördü, Zorluyorlar Akmöör'ü,
 3773. Koşo turğan sensiñ-dep. Ağıtlayacak sensin diye.
 3774. Kara saçın cayğanda, Kara saçını yaydığında,
 3775. Tal cibektey selkildep. Tal ipek gibi uçuşup.
 3776. Koynuñdan ketken Cantaydı, Koynundan giden Cantay'ı,
 3777. Koşsoñ Möör ersiñ dep. Ağıt söylersen Möör ersin diye.
 3778. Ubadasın sozboğon, Sözünü uzatmayan,
 3779. Aldınan duşman tospoğon. Önünden düşman kesmeyen.
 3780. Alıska dañkı uğulğan, Uzağa şöhreتي duyulan,
 3781. Arstandan arstan tuulğan, Aslandan aslan doğan,
 3782. Arbağınan koşkun-dep. Ruhundan ağıtla diye.
 3783. Akim bolup el bilgen, Hakim olup il bilen,
 3784. Baldarınan koşkun-dep. Çocuklarından ağıtla diye.
 3785. Erke katın Akmöör-dep, Şımarık kadın Akmöör diye,
 3786. Elge uğulğan atağırñ. Halka duyulan haberin.
 3787. Eriñ ölsö tırmanbay, Kocan ölürse tırmanmadan,
 3788. Bul emne çatağırñ. Bu nasıl isyanın.
 3789. Dep oşondo katındar, Diye o zaman kadınlar,
 3790. Namızdanıp alıştı. Arlanıp namuslandılar.
 3791. Badişañ öldü, beybak-dep, Padişahın öldü, bedbaht diye,
 3792. Başına kara salıştı. Başına kara örttüler.
 3793. Kaniñ öldü, tırman-dep, Padişahın öldü, tırmalan diye,
 3794. Karaçabay cabıştı. Karaçabay örttüler.
 3795. Kantip koşpoy koet-dep, Nasıl ağıt söylemez diye,
 3796. Tegerektep alıştı. Etrafını kuşattılar.
 3797. Koşpoymun dese Akmöör, Ağıt söylemem derse Akmöör,

3798. Azaptuu korduk körgüdöy. Azaplı horluk görecek gibi.
3799. Uğulup Şabdan kaarlansa, Duyulup Şabdan kahırlanırsa,
3800. Koy orduna ölgüdöy. Koyun yerine ölecek gibi.
3801. Altı atañdın baarı kan, Altı atanın hepsi han,
3802. Abaltan kızıp daarığan. Evvelden hızır ilişmiş.
3803. Acalıñ cetip ölgönçö, Ecelin gelip ölünce,
3804. Badişam, ayrılıbadiñ bağıñ- Padişahım, ayrılmadın bağından.
dan.
3805. Kıtaydın kolun talağan, Çin'in ordusunu talan eden,
3806. Kılıçtın mizin calağan. Kılıcın ucunu yalayan.
3807. Kiraandığın körgöndö, Kıranlığını görünce,
3808. Badişam, Kırğızdın eli ka- Padişahım, Kırgız halkı teslim olan.
rağan.
3809. Kalmaktın kolun talağan, Kalmak'ın ordusunu talan eden,
3810. Kancardın mizin calağan. Hançerin ucunu yalayan.
3811. Kaarına çıdabay, Kahrına dayanamadan,
3812. Badişama, Kazaktın eli ka- Padişahıma, Kazak'ın ili tâbi olunan.
rağan.
3813. Ak cal at minip, coo kuuğan Ak yele at binip, düşman kovan
3814. Ak cooluk menen baş buu- Ak örtü ile başını bağlayan.
ğan.
3815. Arstanım senden ayrılğan, Aslanım senden ayrılan,
3816. Badişam, ağa iniñ muñ- Padişahım, ağabey kardeşin keder-
duudan. liden.
3817. Kök cal at minip, coo kuu- Boz yeleli ata binip, düşman kovan,
ğan,
3818. Kök cooluk menen baş Boz baş örtüsüyle baş bağlayan.
buuğan.
3819. Kökcalım senden ayrılıp, Bozkurdum senden ayrılıp,
3820. Badişam, küyüttüü biz bir Padişahım, acıklı biz bir kederliden.
muñduudan.

3821. Ak cambı alğan Kaşkardan, Ak cambı almış Kaşkar'dan,
 3822. Alaydın elin başkarğan. Alay'ın halkını yöneten.
 3823. Arstanım seni ötkörüp, Aslanım seni geçirip,
 3824. Badişam, alğanıñ beybak Padişahım, aldıñın bedbaht genç kalan.
 caş kalğan.
 3825. Kılçayıp barıp Kaşkardan, Dönüp varıp Kaşkar'dan,
 3826. Kıtaydın elin başkarğan. Çin halkını yöneten.
 3827. Kıyamət sapar ketti ele, Kıyamet sefer gitmişti ,
 3828. Badişam, kızdarıñ ıylap Padişahım, kızların ağlayıp sızlayan,
 kakşağan.
 3829. Abayılda uulunun Abayılda oğlunun
 3830. Artığı Törökeldi ele. Ayrıcalı olanı Törökeldi idi.
 3831. Ata saltın salıssa Ata töresini tutsalar
 3832. Badişam, ana oşol senden Padişahım, işte o senden er miydi?
 er bele.
 3833. Orto-Tokoy, Kötmaldı Orto-Tokoy, Kötmaldı
 3834. Ormonğo tabın cer bele. Ormon'o tâbi yer miydi?
 3835. Oroşon oñ, sol içinde Oroşon sağ, sol içinde
 3836. Badişam, oşo da senden er Padişahım, o da senden er miydi?
 bele.
 3837. Buğudan baatır Balbayı, Bugu'dan batır Balbay'ı,
 3838. Borombay menen Sarıbay, Borombay ile Sarıbay,
 3839. Bularğa küçüñ par bele. Bunlara gücün yeter miydi.
 3840. Badişam, araptan balban Padişahım, Arap pehlivanı Ali gibi,
 Aalıday,
 3841. Seksen bir caşka barğanda, Seksen bir yaşına basınca,
 3842. Cer tayanıp karğanda, Yere dayanıp kalınca,
 3843. Oodarıldıñ düynödön. Devrildin göçtün dünyadan.
 3844. Badişam, orduñdu taştap Padişahım, yerini bırakıp çocuklarına,
 baldarğa,
 3845. Kırğız, Kazak düñgüröp, Kırğız, Kazak uğuldayıp,

3846. Canazañdı okudu. Cenazeni okudu.
3847. Akıret cayda burak-dep, Ahıret yerde burak diye,
3848. Badişam, cakşı atıñdı to- Padişahım, iyi atını eyerledi.
kudu.
3849. Mekeden kelgen ıstampul, Mekke'den gelen kumaş,
3850. Kepiniñe casıldı. Kefenine yazıldı.
3851. Keyigen menen tappaybız, Kederlenmekle bulamayız,
3852. Badişam, ketirdik sendey Padişahım, gönderdi senin gibi asili.
asıldı.
3853. Baatırdı koşpoy koyçu-dep, Batırı ağıt söyleme bırak diye,
3854. Katındar kıynap kurçasa, Kadınlar zorlayıp kuşatsa,
3855. Koşposko Möördün erkibi. Ağıt yakmama Möör'ün iradesiyle mi?
3856. Kalıñ Kırğız tıñşasa, Kalın Kırğız dinlese,
3857. Kara çaçın caydırıp, Kara saçını yaydırıp,
3858. Kara cooluk başında, Kara başörtüsü başında,
3859. Cesir kalğan Möör suluu, Dul kalmış güzel Möör,
3860. Cıyırma altı caşında. Yirmi altı yaşında.
3861. Dooronuna Cantaydın, Şanı için Cantay'ın,
3862. Toğuz töö, tokson at koyup. Dokuz deve, doksan at koyup.
3863. Ceti kün konok kondurdu, Yedi gün konuk kondurdu,
3864. Cer caynağan mal coyup. Yere yayılmış malı kesip.
3865. Kemegeden may aktı. Ocaktan yağ aktı.
3866. Cetim-cesir el toyup, Yetim dul millet doyup,
3867. Çakırğan elge mildettüü, Çağırılan halka borçlu,
3868. Müçö bere baştı. Sadaka vermeye başladı.
3869. Ceti suunu çakırğan, Ceti Su'yu çağırın,
3870. Cergelüü üçün şaşpadı. Cerge'li için acele etmedi.
3871. Ar boluşka bereri Her derebeyine vereceği
3872. Toğuz cılkı, toğuz uy. Dokuz yılki, dokuz inek.
3873. Toğuz kunduz, toğuz koy, Dokuz kunduz, dokuz koyun,
3874. Karı ölsö keyiş cok, Yaşlı ölse üzölmek yok,

3875. Aldı külkü, artı toy. Önü eğlence, gerisi düğün.
3876. Kolunda bar adamğa, Elinde olan insana,
3877. Andağı zaman oşondoy. O zamanki durum öyledir.
3878. Ar boluşka tört toğuz, Her derebeyine dört dokuz,
3879. Müçö berip tarattı. Sadaka verip dağıttı.
3880. Cazı tınay Cantayğa, Cazı Tınay Cantay'a,
3881. Cakşı kıldı sanattı. İyi kıldı sanatı.
3882. Canazasın okuttu, Cenazesini okuttu,
3883. Mekeden kelgen moldoço. Mekke'den gelen mollaya.
3884. Kazak menen Kırğızdan Kazak ile Kırğız'dan
3885. Barğandar battı olcoço. Gidenler battı ganimete.
3886. Kara kiyip çümkönüp, Kara giyip örtünüp,
3887. Caşında cesir Möör kaldı. Genç iken dul Möör kaldı.
3888. Kanteer ayla tabalbay, Yapacak çare bulamadan,
3889. Cıl on eki sandaldı. On iki yıl boş gezdi.
3890. Baykooçu koyup çaldırat, Gözetleyici koyup izletir,
3891. Manappay menen Şabdanı. Manappay ile Şabdan'ı.
3892. Cıldın maalı bolğondo, Yılın zamanı olduğunda,
3893. Mal semirip tolğondo, Mal semirip şişmanladığında,
3894. Cazı tınay, sarbağış Cazı Tınay, Sarbagış
3895. Cakanı boylop konğondo. Caka'nın boyunca konduğunda.
3896. Keñeşin saldı er Şabdan, Danıştı er Şabdan,
3897. Törökeldi, Ormonço. Törökeldi, Ormon'a.
3898. Aş berem-dep kaminip, Aş vereceğim diye hazırlanıp,
3899. Ak üydün baarı tigilip, Ak evin hepsi dikilip,
3900. Aldı aldınan bülünüp. Önü önünden bölünüp.
3901. Semiz tay, semiz beelerden, Semiz tay, semiz kısıraklardan,
3902. Mal eeleri tünülüp. Mal sahipleri vazgeçip.
3903. Manappay, Şabdan, Bayake, Manappay, Şabdan, Bayake,
3904. Eldi oozuna karattı, Halkı ağzına baktırdı,
3905. Cantayğa aş berem-dep, Cantay'a aş vereceğim diye,

3906. Caydı köpkö kanattı. Yazı çok zamana kanattı.
3907. Dubandin baarın çakırıp, Bölgenin hepsini çağırıp,
3908. Köpçülüktü cadattı. Çoğunluğu bıktırdı.
3909. Üy köçürüp barğandar, Ev taşıyıp gidenler,
3910. Aşka konok alğandar, Aşa konuk alanlar,
3911. Cantayğa ayttı naalattı. Cantay'a okudu lâneti.
3912. Aşka kelgen köp eldi, Aşa gelen çok milleti,
3913. Atın çaap tarattı. Atını koşturup dağıttı.
3914. Aşka tikken celekti, Aşa dikilen sancağı,
3915. Ökürük menen sindirdi. Haykırarak kırdı.
3916. Öröpkügön dalaydın, Öfkelenen kalabalığın,
3917. Oşentip köönün tındırdı. Öylece gönlünü sakinleştirdi.
3918. Ayıptadı Manappay, Ayıpladı Manappay,
3919. Aş üstündö Kılcırdı. Aş üstünde Kılcı'ı.
3920. Anık Kırğız kalkınan, Sadece Kırğız halkından,
3921. Eski adet narkınan, Eski adet değerinden
3922. Bilgen, körgön kempirler, Bilen, gören yaşlı kadınlar,
3923. Möörgö cakin barıştı. Möör'e yaklaştılar.
3924. Başındağı karasın Başındaki siyah baş örtüsünü
3925. Iımdap culup alıştı. Talih getirsin diye koparıp aldılar.
3926. Ak calğasın, balam-dep, Tanrı korusun, yavrum diye,
3927. Ak cooluktan salıştı. Ak başörtü taktılar.
3928. Başınan alğan karanı, Başından alınmış karayı,
3929. Maylatıp otko çağıştı. Yağlatarak ateşe yaktılar.
3930. Cıl on eki ay karaluu, Yıl on iki ay karalı,
3931. Adamdın cüzün körbögön. İnsanın yüzünü görmeyen.
3932. Camalı ketip Akmöördün Cemali gidip Akmööör'ün
3933. Canı ele kalğan ölbögön. Canı ancak kaldı ölmeyen.
3934. Kempirler körüp Akmööördü, Yaşlı kadınlar görüp Akmööör'ü,
3935. Carğanattay caş baykuş, Yarasa gibi genç zavallı,
3936. Cakşı ele küygön eken-dep, İyice yanmışmış diye,

3937. Aldı aldınan süylöşüp, Altan alttan konuşup,
 3938. Ar kimisi kekeñdep. Her birisi inat edip.
 3939. Kara çapandı alışıp, Kara kaftanı alarak.
 3940. Altın kımkap cabışıp. Altın kemha örtüp.
 3941. Altı künü çıdabay, Altı gün dayanamadan,
 3942. Araçı saldı Bayake. Aracı gönderdi Bayake.
 3943. Akmöördü alam-dep, Akmöör'ü alacağım diye,
 3944. Cantay karı çal ele, Cantay yaşlı ihtiyar idi,
 3945. Andan artık bağam-dep. Ondan daha iyi bakarım diye.
 3946. Altı atabız bir tuuğan, Altı atamız kardeşir,
 3947. Arstan Cantay ağam-dep, Aslan Cantay ağam diye,
 3948. Altın, kümüş kiygizsem, Altın, gümüş giydirmem,
 3949. Ağa da kelet çamam-dep. Ona da yeter gücüm diye.
 3950. Cañıdan gülün açkandan, Yeniden çiçek açtığı andan,
 3951. Cantayda köp cıl cürdü-dep. Cantay da çok yıl yaşadı, diye.
 3952. Caştık kılıp cüdöböy, Gençlik edip yorulmadan,
 3953. Cakşılöp küttü üydü-dep. İyice baktı eve, diye.
 3954. Baatırdın aşın bergiçe, Batırın aşını verinceye kadar,
 3955. Balapan başı küydü-dep. Yavrucak başı yandı, diye.
 3956. Allanın salğan işine Alla'nın açtığı işine
 3957. Amal barbı könüüçü. Çare var mı, ikna olurdu.
 3958. Acıraşpas erki çok, Ayrılmaz, özgür değil,
 3959. Acalı cetken ölüüçü. Eceli gelen ölüdü.
 3960. Ölgöndön muras kaluuçu, Ölenden miras kalırdı.
 3961. Kalğanı barıp aluuçu. Kalanı bakıp alırdı.
 3962. Tirüünün kimder ekenin, Dirinin kimler olduğunu,
 3963. Akılman ayal taanuuçu. Bilge kadın tanırdı.
 3964. Caman kiyim kiygizbeym, Kötü giysi giydirmem.
 3965. Caman üygö kirgizbeym. Kötü eve girdirmem.
 3966. Miñ camandık kılssa da, Bin kötülük etse de,
 3967. Cazıp tilim tiygizbeym. Yanılıp dilim deydirmem.

3999. Akmöörgö Karboz kep saldı. Akmöör'e Karboz konuştu.
4000. Aytayın-dep, kamdandı. Anlatayım diye, hazırlandı.
4001. Amanbı Möör ceñebiz, Selametteler mi Möör yengemiz,
4002. Baatırday körüp özüñdö, Batır gibi görüp kendinizi,
4003. Aldıñızğa kelebiz. Huzurunuzda geliyoruz.
4004. Kimder ölüp, kim kalbayt, Kimler ölüp, kimler kalmaz,
4005. Emne keldi debeñiz. Neden geldi demeyin.
4006. Balasınday erke öskön, Oğlu gibi birlikte büyüyen,
4007. Baatırdan kalğan beleksiñ. Batırdan kalan hediyesin.
4008. Biz bir söz sizge aytpasak, Biz bir söz size söylemezsek,
4009. Emne keldiñ demeksiñ? Neden geldin diyecektin?
4010. Uluudan kalğan sen asıl, Uludan kalan sen asil,
4011. Uşul elge kereksiñ. Bu millete gereksin.
4012. Baatır menen birge öttü Batır ile birlikte geçti
4013. Beş, on cıldık ömürüñ. Beş, on yıllık ömürün.
4014. Manappay, Şabdan baarı Manappay, Şabdan hepsi söyledi, ayttı
4015. Tilin alğın köbünün, Dinle çoğunluğun dediğini,
4016. Cayın ayt ceñe uyalbay, Durumu anlat yenge utanmadan,
4017. Kan Karabek uulunun Han Karabek oğlunun
4018. Kimisinde köñülün? Hangisindedir gönlün?
4019. Acal cetse ölüüçü, Ecel gelirse öldü,
4020. Artında cesir kaluuçu, Ardında dul kalırdı.
4021. Ak nikesi buyursa, Ak nikahı buyursa,
4022. Ağa-inisi aluuçu. Ağabeyi ya kardeşi alırdı.
4023. Manappay, Şabdan, Bayake Manappay, Şabdan, Bayake
4024. Baatırdın baarı bet bolup, Batırdın hepsi taraf olup,
4025. Barğın-dep, bizdi ciberdi. Gidin, diye bizi gönderdi.
4026. Bardık elge ep bolup. Bütün millete uygun olup.
4027. Urmat kılıp özüñdö, Hürmet edip kendini,
4028. Ulamaluu kep bolup. Rivayetli söz olup.

4029. Bayakege ıyğarıp, Bayake'ye gösterip,
 4030. Bardığı bizdi bar-dedi, Hepsi bize git dedi,
 4031. Möörgö keñeş sal-dedi. Möör'e bir danış dedi.
 4032. Ağamdan kalğan asıl-dep, Ağamdan kalan asil diye,
 4033. Bayake baatır alam-deyt. Bayake batır alırım diyor.
 4034. Camalı carık Möördü, Cemali parlak Möör'ü,
 4035. Canımday körüp bağam- Canım gibi görüp bakarım diyor.
 deyt.
 4036. Möördü albay basılбайт, Möör'ü almadan dinmez,
 4037. Tirüü bolsom sanaam-deyt. Dirî olsam kederim diyor.
 4038. Esiñ bar, Möör, oylonğun, Aklın var, Möör, düşün.
 4039. Köptün baarı bet kelet. Çoğunluk hepsi karşı gelir.
 4040. Örnögün kördüñ baatırdın, Örneğin gördün batırın,
 4041. Özüñö tiyer kep kelet. Kendine degecek söz gelir.
 4042. Bizdin tildi albasañ, Bizim dediğimizi dinlemezsen,
 4043. Da biröo tiygin-dep kelet. Yine biri evlen benimle diye gelir.
 4044. Cesirin almak tirüüsü, Dulunu almak dirisi,
 4045. İlgerkiden kalıptır. Eskiden kalmıştır.
 4046. Bayı ölgön cesirdi Bayı ölen dula
 4047. Bayğambarlar alıptır. Peygamberler almışmış.
 4048. Köptün tilin alğandın Çoğun dediğine uyanın
 4049. Akıreti carıktır. Ahireti parlaktır.
 4050. Muştayıktın sözü bar, Meşayihin sözü vardır,
 4051. Köp birikse mazar-dep, Çok birleşirse kutsallık diye,
 4052. Köptön çıkkın azar-dep. Çoğa uymamak azar diye.
 4053. Akılıñ bar, esiñ bar, Aklın, mantığın vardır,
 4054. Aytkandı bilir keziñ bar. Anlatanın farkına varır durumdasın.
 4055. Ayalda bolsoñ Akmöör, Kanında olsan Akmöör,
 4056. Anığı sende sezim bar. Aslında sende his vardır.
 4057. Dedi, Karboz basıldı. Dedi, Karboz sustu.
 4058. Emdigi söz sizden-dep, Şimdiki söz sizden diye,

4059. Kayra Möörgö asıldı. Tekrar Möör'e asıldı.
4060. Oşondo Möör şoloktop, O zaman Möör ağlayıp,
4061. Közünön çaşı çaçıldı. Gözünden yaşı dağıldı.
4062. Bul emne korduk-dep, Bu ne horluk diye,
4063. Beş çıñırıp basıldı. Beş haykırıp dindi.
4064. Erge tiem dedimbi, Kocaya varam dedim mi,
4065. Aldar kösöö aldamçı, Aldar Kösöö yalancı,
4066. Aldap-soolap cııldap, Kandırıp alttan alarak,
4067. Aytkan sözün karaçı. Dediği sözüne baksana.
4068. Cañıdan tüştü başımdan, Yeniden düştü başımdan,
4069. Cayılğan çaçtın karası. Yazılmış saçın karası.
4070. Ölömün, erge tiybeymin, Ölüüm, kocaya varmam (evlenmem),
4071. Er üçün başım iybeymin. Koca için başımı eğmem.
4072. Er kurusun kor bolup, Koca kurusun hor olup,
4073. Emgegin tartıp küyböymün. Zahmetini çekip yanmam.
4074. Tiygin erge deseñer, Evlen eğer dersenz,
4075. Tike muunup ölömün. Hemen kendimi asarak ölürüm.
4076. Tirүүлüğü kurusun, Diriliği kurusun,
4077. Talaada kalğan men beybak, Tarlada kalan ben bedbaht,
4078. Tağdırdın cazuun körömün. Talihin yazısını görürüm.
4079. Dep, oylonup Möör suluu, Diye, düşünüp güzel Möör,
4080. Eç kimisin tootpoy, Hiç birisini sevmeden,
4081. Caş ömürdü korotpoy, Genç ömrünü harcamadan,
4082. Tabıttay katın kütöyün, Tabut gibi saklayayım,
4083. Bolottu bolcop küyöyün, Bolot'u düşünüp yanayım,
4084. Buyursa түbü tieyin. Buyursa sonu evleneyim.
4085. Dep, oylonup zırkırıp, Diye, düşünüp inleyip,
4086. Közünün çaşı dırkırıp, Gözünün yaşı dökülüp,
4087. Kayğıлуу Möör ıylasa, Kaygılı Möör ağlarsa,
4088. Kayrat kılrat kim çıdap. Kim dayanıp gayret eder.
4089. Araçı kayta barıñız, Aracı geri gidiniz,

4090. Uğular beken zarıbiz. Duyulacak mı bizim zarımız.
4091. Bayakege tiybeymin, Bayake'yle evlenmem,
4092. Tört katının üstündö, Dört kadının üstünde,
4093. Töbölöşüp cürböymün. Tepeleşip yaşayamam.
4094. Tört katinga küñ bolup, Dört kadına kuma olup,
4095. Çığarğanım kül bolup, Çıkardığım kül olup,
4096. Közümdü açıp karasam, Gözümü açıp bakarsam,
4097. Kündüzüm kara tün bolup. Gündüzüm kara gece olup.
4098. Küñdükkö başım baylanıp, Kumaya başım bağlanıp,
4099. Küyüt tartıp çaynalıp, Yakınıp zahmet çekip çiğnenip,
4100. Korduk zorduk kılsañar, Horluk zorluk etmezseniz,
4101. İktıyarmın ölmökkö. Hazırım ölmeye.
4102. Ösömün degen oydo cok, Büyürüm düşüncesi yok gönülde.
4103. Ölüm turat köñüldö. Ölüm duruyor hep gönülde.
4104. Men bir calğız katınmın, Ben bir yalnız kadınım,
4105. Azır tirüü toruñda. Şimdi diri ağında.
4106. Degende Karboz dağı ayttı, Dediğinde Karboz yine söyledi,
4107. Erte keldik küñ battı, Erken geldik güneş battı,
4108. Cıldız tolup tün kirip, Yıldız dolup gece kaplayıp,
4109. Eldin aldı cup cattı. Milletin önü çift yattı.
4110. Cakşılıkça til alğın, İyilikle dinleyesin,
4111. Caman sözgö baspağın. Kötü söze gitmeyesin.
4112. Cağoo takkan kırğıyday, Boyun kuru takan doğan gibi,
4113. Caltıldağan caş çağırñ, Parlayan genç zamanın,
4114. Caaldıktı keltirbey, Cahilliği yapmadan,
4115. Cakşıdan kalğan can eleñ, İyiden kalmış can idin,
4116. Caman sözdü taştığın. Kötü sözü bırakasın.
4117. Cesirlik kılıp oolukpa, Dulluk edip böbürlenme,
4118. Cetişet senin baştağırñ. Yeter artık senin başta bulunman.
4119. Ölörüñö körünüp, Ölörüne görünüp,
4120. Öödö ökçösö bilbeysiñ, İşaret ederse anlamazsın,

4121. Öz boyuñdu kötörüp, Nazlanıp, böbürlenerek,
 4122. Öküröñdöp tildeysiñ. Sert bir dille kızarsın.
 4123. Acıdaarday Bayake, Ejderha gibi Bayake,
 4124. Al sen üçün Akmöör, O senin için Akmöör,
 4125. Acal emey, kim deysiñ. Ecel değil, kim dersin.
 4126. Caman aytsa cakşı aytsa, Kötü söylerse iyi söylerse,
 4127. Calañdaysiñ bolboysuñ. Oynak oynak davranıyor olmuyorsun.
 4128. Cakındatpay sözüñdö, Yaklaştırmadan sözünü,
 4129. Bolboy moynuñ tolgoysuñ. Olmadan boynunu geri çeviriyorsun.
 4130. Tukumu kankor bulardan, Nesli hunhar bunlardan,
 4131. Tübündö Möör oñboysuñ. Sonunda Möör sağ kalmazsın.
 4132. Kılğısı kelse bulardın, Yapmak isterse bunların,
 4133. Kılıçınan kan tamat. Kılıcından kan damlar.
 4134. Kırğız turğay alıskı, Kırğız şöyle dursun uzaktaki,
 4135. Kıtaydın eli caltanat. Çin milleti de korkar.
 4136. Araçı salıp turğanı, Aracı tutması da,
 4137. Al sen üçün Möör saltanat. O senin için Möör saltanat.
 4138. El degen eldi bilbeysiñ, Millet denilen milleti bilmezsin,
 4139. Epke takır kirbeysiñ. Hiç denilene uymuyorsun.
 4140. Estüü sendey bolobu, Akıllı senin gibi olur mu,
 4141. Eregişip cindeysiñ. İnat ederek delileniyorsun.
 4142. Oşondo Möör surdanıp, O zaman Möör hiddetlenip,
 4143. Obon saldı muñkanıp, Seslendi kederlenip,
 4144. Ün çığarbay uñuldap, Ses çıkarmadan inleyip,
 4145. Üşkürüğü baş carıp. İç çekişi baş yarıp.
 4146. Talaşka tüşüp kor bolğon, Tartışmaya düşüp hor olmuş,
 4147. Taalaysız başım şorduu Talihsiz başım bedbahtmış.
 eken.
 4148. Bozdosom ünüm uğulbayt, Ağlarsam sesim duyulmaz,
 4149. Armanay, Bolotum kayda Ah, Bolot'um nerede imiş.
 boldu eken.

4150. Caşınan başı kor bolğon, Gençliğinden başı hor olmuş,
 4151. Caratkan cazğan şor beken. Yaradan yazmış zavallı mıymış.
 4152. Caman kün tüştü başıma, Kötü gün düştü başıma,
 4153. Armanay, can kurbum kayda Ah, can arkadaşım acaba neredeymiş.
 boldu eken.
 4154. Alısta kaldı bilinbey, Uzakta kaldı bilinmeden,
 4155. Ata-enem kabarsız. Ana babam kaldı habersiz.
 4156. Acıdaarğa çaynatıp, Ejderhaya çiğnetip,
 4157. Armanay, ölümümbü amal- Ah, ölecek miyim çaresiz,
 sız,
 4158. Ara coldo turğanda Ara yolda durduğumda
 4159. Aşığım Bolot kelseçi. Aşığım Bolot gelse keşke.
 4160. Alıp uçup eeligip, Alıp uçup yaylanıp,
 4161. Armanay, alaptap cürök eñ- Ah, oynayıp yürek istedi.
 sedi.
 4162. Kak cüröktü dart çalıp, Tam yüreği dert çalıp,
 4163. Kamıkkırım körsöçü. Sıkıldığımı görse keşke.
 4164. Kan cötkürüp catkanda, Kan öksürüyorken,
 4165. Armanay, kayğıлуу Bolot Ah, kaygılı Bolot gömse keşke.
 kömsöçü.
 4166. Ölümün tirüü kalbaymın, Ölürüm diri kalmam,
 4167. Ölümgö candı arnaymın. Ölümüne canı armağan ederim.
 4168. Çındasañ Karboz emi öltür, Ciddi isen Karboz şimdi öldür,
 4169. Bayakeñe barbaymın. Bayake'ne varmam.
 4170. Barar elem Cantaydın, Varırdım Cantay'ın,
 4171. Cakınının uuluna. Yakınından oğluna.
 4172. Tirüü turmak Karboz bay, Hayatta olur Karboz bay,
 4173. Ölsöm ölügüm barbayt Ölürsem cesedim gitmez kederine.
 munuña.
 4174. Bolçoşup alğan emedey, Sözleşip almış kimse gibi,
 4175. Bolottun barğan ubağı. Bolot'un gittiği zamanı.

4176. Bozdoğan ünün Möördün, Ağlayan sesini Möör'ün,
 4177. Bolottun uktu kulağı. Bolot'un duydu kulağı.
 4178. Tuurduğun türüp tuşunda, Çadır keçesini dürüp karşısında,
 4179. Közünün kurçun cumşadı. Gözlerine çok hoş geldi.
 4180. Kulağın salıp Akmöördün, Kulağını salıp Möör'ün,
 4181. Armanduu sözün tıñşadı. Ukdeli sözünü dinledi.
 4182. Kirip bardı beş kişi, Girip vardı beş kişi,
 4183. Beşöönün biri Bayake. Beşinin biri Bayake.
 4184. Tiliñdi tartkın dolum-dep, Sözüne dikkat et inatçım diye,
 4185. Karmağın eki kolun-dep, Tutasın iki elini diye,
 4186. Tirüü koyboy men seni, Dirı komadan ben seni,
 4187. Öltürgönüm sonun-dep. Öldürdüğüm yeğdir diye.
 4188. Eki kolun kerdip, İki elini gerdirip,
 4189. Tört kişiğe karmatıp, Dört kişiye tutturup,
 4190. Eç künösüz Akmöördü, Hiç günahsız Akmöör'ü,
 4191. Öltürmek boldu zarlatıp. Öldürmek istedi inletip.
 4192. Kıynabay öltür zulum-dep, Zorlamadan öldür zalim diye,
 4193. Tilin tartpay kayran Möör. Sözünü esiegemeden zavallı Möör.
 4194. Ölsöm da öödö kunum-dep, Ölürsem de üstün diyetim yok diye,
 4195. Kayran ömür kalçıldap, Zavallı ömür titreyip,
 4196. Kayrattanıp turdu ele. Gayretlenip durdu idi.
 4197. Kancarın kayrap Bayake, Hançerini bileyip Bayake,
 4198. Kak cürökkö urdu ele. Tam kalbine vurdu idi.
 4199. Şalk etip Möör cıgıldı, Pat diye Möör yıkıldı,
 4200. Kancarın burap suurdu ele. Hançerini döndürüp geri çekti idi.
 4201. Erke Möör oylonğon, Nazlı Möör düşünmüştü,
 4202. Eldin tilin albaska. Milletin dediğine uymamaya.
 4203. Bolotton başka adamğa, Bolot'tan başka adama,
 4204. Calınsa da barbaska. Yalvarsa da varmamaya.
 4205. Çaması kelbey kalıştı, Yetişemediler o anda,
 4206. Bayakenin kancarın, Bayake'nin hançerini,

4207. Koy baatır-dep karmaşka. Bırak batır diye durdurmaya.
 4208. Oşol zaman bir türlü, O zaman bir türüdür,
 4209. Ar kimdin oyu ar başka. Herkesin düşüncesi başka başka.
 4210. Cürökkö sayıp Bayake, Yüreğine saplayıp Bayake,
 4211. Cürgülö-dep cönödü. Yürüyün diye yöneldi.
 4212. Cügürüp kirip Möördü, Koşturup gelip Möör'ü,
 4213. Bolot başın cölödü. Bolot başını tuttu.
 4214. Bolotsuñbu-dep alıp, Bolot musun dedikten sonra,
 4215. İyni menen dem alıp, Omuzlarıyla nefes alıp,
 4216. Sözgö tili kele albay, Konuşmaya dili varmadan,
 4217. Koş Bolotum dey albay. Hoşçakal Bolotum diyemeden.
 4218. Eki közü tunarıp, İki gözü bulanıp,
 4219. Kan ketip beti kubarıp, Kan gidip yüzü solup,
 4220. Közü çirkin koyulup, Gözü zavallının koyulup,
 4221. Kümüştöy Möör cönödü. Gümüş gibi Möör yöneldi.
 4222. Butu, kolu çoyulup, Ayağı, kolu çözülüp,
 4223. Möördün başın kuçaktap, Möör'ün başını kucaklayıp,
 4224. Közünün caşı burçaktap, Gözünün yaşı boncuk boncuk akıp,
 4225. Bolot baykuş bolkuldap, Zavallı Bolot inleyip,
 4226. Mañdayınan sıladı. Alnından okşadı.
 4227. Oşol öñdüü mezgilde, Onun gibi zamanda,
 4228. Öttü Möör ınağı. Geçti Möör sevdiği.
 4229. Acal menen armanğa, Ecel ile ukdeye,
 4230. Azaptuu Bolot çıdadı. Azaplı Bolot dayandı.
 4231. Sapar tarttı kayran Möör, Dönülmez yolculuğa çıktı zavallı Möör,
 4232. Caralğan caştın çırağı. Yaratılan gencin parıltısı.

BÖLÜM 3

a o

a. +n 801

a. + na 3832

a. +nça 194

a. +ñçiga 2761

a. +ndağı 1121, 3725, 3877

a. +ndan 925, 1140, 1201,
1358, 1602, 2028, 2051, 2315,
2318, 2919, 3405, 3945

a. +day 267

a. +ndıktan 3195

a. +nı 2222

a. +nın 481

a. +nındı 2116

Aalı destanda şahıs adı

a. 278

a. +day 3840

aba amca

a +lar 1980

abal evvel

a. +tan 3802

abala havalanmak

a. -p 2613

abalı evvelâ, öncelikle

a. 880

Abayılda destanda şahıs adı

a. 2141, 2330, 3829

abıdan iyice, tamamen

a. 324

abıla halk adı

a. 752, 921

abısın elti

a. 605, 630, 2811, 3471

abiyir hayâ, vicdan

a. +ibiz 1500

acal ecel

a. 2631, 3388, 4019, 4125,
4229

a. +ı 3959

a. +ñ 3803

acalsız ecelsiz

a. 2509

Acı destanda şahıs adı

a. 916, 2140, 2305

acıdaar ejderha

a. +ça 2760

a. +day 899, 4123

a. +ğa 4156

acın elti

a. 3471

a.+dın 605

acıra- ayrılmak

a. -dım 2551

a. -p 1844, 2528, 2587, 2609,
2956, 3509

acıraş- ayrılmak

a. -ıp 2560, 2626

a. -pas 3986

acırat- ayırmak

a. -ıp 257, 321, 2668, 3406

aç- açmak

a. -ar 2856

a. -ıp 2158, 3706, 4096

a. -kan 1116

a. -kanda 2864
a. -kandan 3950
açal- açabilmek
a. -badım 3527
açık açık
a. 1650, 1751, 2234, 2519
açıl- açılmak
a.-dı 1500
a.-ğan 1997, 2511, 2611
a.-uu 1354
açır- açtırmak
a. -bay 36, 1051
açuu acı, sinir, hiddet
a.+ñ 3436
a.+su 1340
a.+sunan 174
açuulu sinirli
a. 1058, 2672
adam adam, insan
a. 135, 226, 280, 1022, 1082, 1142, 1202, 1205, 1238, 1308, 2052, 2530, 2532, 2533, 2748, 2952, 3183, 3321, 3466
a. +dan 831, 1394, 1406
a. +dar 376
a. +dı 167, 1027, 1545
a.+dın 1017, 1212, 1228, 1288, 1539, 2128, 3931
a. +ğa 434, 2415, 3876, 4203
adamzat adam, insan
a. + tın 1628
adaş- ayrılmak

a. -at 2800, 2803
a. -kan 1041
adaştır- şaşırtmak
a. -ıp 2447
adep edep, terbiye
a. 1244
adet âdet
a. 3921
Adıl destanda şahıs adı
A. 1590, 1601, 2202, 3017
A. +dan 1586
A. +dın 1603, 1832, 1841, 1853, 3036
Adılbay destanda şahıs adı
A. 1584
adır bozkır
a. +da 2603
a. +dan 2119
a. +dın 3235
a. +ı 1183
Adigine destanda halk adı
A. 2013
ağ- akmak
a. -at 3373
ağa ağa, büyük erkek kardeş
a. 510, 2937, 3816, 3945, 4022
a. +lar 1435, 1491, 1507, 1978, 2050, 2051, 2111, 2215
a. +m 3947
a. +mdan 4032
a. +ña 1723
a. +nın 788, 1472

ağar- parlamak

a. -ıp 1410, 1397, 2182

ağart- parlatmak

a. -ıp 1381

ağayın ağa, büyük erkek kardeş

a. + dar 204

ağım akım, cereyan

a. +ı 1822

ağın akım, cereyan

a. +ı 903, 3131

ağız- akıtmak

a. -dı 255

ak beyaz, ak

a. 73, 76, 518, 1279, 1530, 1640, 1644, 234, 629, 728, 1024, 1350, 1594, 1676, 1916, 2513, 2543, 2604, 2892, 2912, 3018, 3237, 3535, 3536, 3537, 3571, 3573, 3609, 3699, 3813, 3814, 3821, 3899, 3926, 3927, 4021.

ak- akmak

a. -kan 2192, 2422, 2666

a. -tı 3865

akak ak

a. 2553

ake ağa, ağabey

a. +ler 1457

a. +ñ 822

akı ücret

a. 79

akıl akıl

a. 1457, 1849, 1996, 2951

a. +daş 986

a. +ğa 867

a. +ı 830, 1023, 1675, 3051

a. +ıñ 4053

a. +ın 1874

a. +ınan 1973, 2098

akılsız akılsız

a. +ğa 1995

akılman akıllı

a. 1579, 1672, 3608, 3963

a. +dın 2741

akıldaş danışmak

a. 1726

a. -alı 928

a. -ıp 1722, 2223

a. -kın 1882

a. -sam 2932

akın akın, ozan

a. 142, 529

a. +dar 580

a. +darı 546

akıret ahiret

a. 3847

a. +i 4049

a. +te 3553

akırettik ahiretlik

a. 2486, 2605, 2625, 3574

akır sonra, sonraki

a. +ı 2373, 2853

a. +kı 707

akırın yavaşça, yavaş

a. 2252

akim hâkim

a. 1026, 2918, 3783

akkula ak kula, Manas'ın
atının adı

a. -ğa 360

akkuu ak kuğu

a. 3557

Akmöör destanda şahıs adı

A. 810, 947, 1335, 1655, 1658,
1662, 1691, 1781, 1852, 1933,
2231, 2288, 2404, 2417, 2752,
2765, 2910, 3216, 3289, 3647,
3697, 3704, 3708, 3785, 3797,
3995, 4055, 4124

A. +dü 835, 856, 866, 1009,
1796, 1825, 1827, 2020, 2400,
2548, 2897, 3011, 3024, 3052,
3117, 3487, 3494, 3712, 3772,
3934, 3974, 4190

A. +dün 806, 1914, 1975,
2200, 2241, 2675, 2824, 2883,
3433, 3479, 3505, 3641, 3932,
3982, 4180

A. +ü 1672, 3206

A. +üñdöy 3042

A. +üñdün 2943

A. +üñün 3171

aksakal yaşlı, bilgili kişi

a. 1568, 2050, 2468, 3551

a. +dar 1492, 1501

a. +dı 1444

Ak-Talaa destanda yer adı

A. 813, 1592

aktık akılık

a. +ı 1392

a. +ıma 2623

aktuu akli, beyazlı

a. 3236

al o

a. 35, 293, 438, 498, 755, 867,
1201, 1313, 2095, 2217, 2464,
2470, 3457, 3464, 3610, 4124,
4137

a. +a 3151

al güç, kudret

a. 2629, 2852

a. +ı 69, 1161, 1409, 3015,
3036

a. +ım 2641

a. +ıñdı 2130

al- almak

a. 873, 1808, 1880, 2026,
2030, 2287, 3040, 3362, 3624

a. -abı 609, 622, 782

a. -abız 2032

a. -am 413, 866, 1804, 1966,
2020, 2681, 2722, 3943, 4033

a. -amın 808, 1791

a. -ar 138

a. -armanday 1227

a. -asañ 1450, 3564

a. -asañar 1451

a. -at 1838, 2155, 2301

- a. -ayın** 3387
a. -badı 1655
a. -badım 1785, 2226
a. -bağandan 2632
a. -bas 812
a. -basam 856, 1673, 2110, 3974
a. -basın 2429
a. -baska 4202
a. -bassın 3429
a. -bay 395, 1808, 2131, 2215, 3365, 3680
a. -bayt 2099
a. -baym 3263
a. -çu 3370
a. -çuu 82
a. -dı 191, 203, 398, 867, 1737, 2394, 2556, 2564, 2602, 2837, 3316
a. -dım 3506, 3514, 3520, 3531
a. -dın 2260, 3503, 3504, 3508, 3511, 3512, 3517, 3518, 3522
a. -dınar 2810
a. -ğan 603, 2822, 3240, 3418, 3821, 3928, 4174
a. -ğandan 797
a. -ğandar 576, 3910
a. -ğanday 1162
a. -ğandı 205
a. -ğandın 4048
a. -ğanı 588
a. -ğanım 2894, 3671
a. -ğanın 2812, 2914, 2921, 3824
a. -ğıla 1450
a. -ğın 1266, 2933, 3710, 4015, 4110
a. -ım 3678
a. -iñiz 937, 3985
a. -ıp 57, 59, 61, 63, 326, 453, 464, 479, 735, 817, 960, 961, 962, 997, 1107, 1245, 1278, 1685, 1766, 1768, 1770, 1847, 2208, 2310, 2384, 2391, 2408, 2416, 2438, 2534, 2959, 2969, 3064, 3133, 3162, 3403, 3492, 3493, 3622, 3650, 3652, 3653, 3678, 3997, 4160, 4214, 4215
a. -ipsin 2723
a. -ipsiz 949
a. -iptir 345, 1328, 4047
a. -iş 241
a. -ışa 332
a. -ışıp 3939
a. -ışkan 2462
a. -ıştı 257, 2414, 3790, 3796, 3925
a. -mak 4044
a. -arın 2573
a. -sa 1867
a. -sam 432
a. -sambı 3181
a. -sañ 2933, 3416
a. -uuçu 3961, 4022

ala elâ

a. 3555

al-abal hâl hatır

a. +ım 2628

ald ön

a. +ı 1276, 2477, 3412, 3875,

3900, 3937, 4109

a. +ımdan 1266

a. +ına 1105, 3996

a. +ınan 1239, 3779, 3900,
3937

a. +ında 56, 151, 1321, 1765,
1918, 2398

a. +ıñdan 1612

a. +ını 1461

a. +ıñızğa 4003

a. +ınkı 1208

alda- aldatmak, dolandırmak

a. -p 4066

aldamçı aldatıcı, yalancı

a. 4065

aldır- çaldırmak, kaptırmak

a. -am 426

a. -at 3011

a. -bay 30

a. -baymın 631

a. -dım 3575, 3582

a. -dın 2483, 2487

a. -ğan 3023, 3701

a. -ıp 509

aldırt- sevindirmek

a. -an 1383

aldoo aldatma

a. 1727

alıs uzak

a. 1645, 2830, 3184

a. +ka 2769, 2911, 3552, 3780

a. +ta 2466, 4154

a. +tan 1200, 1664, 3008

alısıraak uzaklara

a. 1452

alik al- selâma karşılık vermek

a. -ıp 3403

alkım boğaz

a. +ı 362, 815, 2943

Alla Allah

A. 2922

A. +nın 3956

Almatı destanda yer adı

A. +da 3191

A. +ğa 3187, 3354

Alöpkö

A. 607

alp alp, kahraman, cesur

a. 332, 1017

Alseyit halk adı

A. 2307

alsıra- çaresiz kalmak

a. -p 1843, 3668

altaay altı ay

a. +dan 2851

altı altı

a. 89, 722, 1279, 1282, 1711,
1856, 1876, 2026, 2121, 2406,

2497, 2557, 2613, 2620, 2627,
3712, 3801, 3860, 3941, 3946

a.+dan 434, 439, 1168

a. +oo 1912

altımış altmış

a. +tay 1324

altın altın

a. 878, 1666, 3940, 3948

a. +bı 2944

a. +ğa 3572

amal çare

a. 3957

amalsız çaresiz

a. 2770, 3575, 4157

aman esen, sağ

a. 879, 2249, 2435, 2484,
2488, 2516, 2968, 3361, 3676

a. +bı 4001

amandaş- selâmlaşmak

a. -ip 163, 3210

andıp sessizce

a. 2042, 3158

añdış- anlaşımak

a. -ar 2810

añgi azgın

a. 681

anık şüphesiz, aşikâr, asıl

a. 736, 737, 1018, 1972, 2431,
3135, 3208, 3617, 3920

a. +ı 4056

a. +ın 530, 3219

anıkta- noktası noktasına tespit etmek

a. -p 1569, 2621

anısına caraşa üstelik

a. 1393

añsa- susamak, şiddetle arzu etmek

a. -yın 3669

ant ant, yemin

a. 3566

a. +ım 2376

a. +ınan 2381

a. +tı 2221

antarıl- devrilmek

a. -sın 3975

apa anne

a. +sı 3018

appak hakikî

a. 6, 2567, 3091, 3427, 3579

apta hafta

a. +da 2554

ar ar

a. 53, 110, 129, 248, 521, 915,
992, 993, 1167, 1182, 1323, 2028,
2979, 3616, 3698, 3754, 3871,
3878, 3938, 4209

a. +ıman 2237

ara ara, iki nokta arasındaki mesafe

a. 4158

a. +da 1046, 3134

a. +dan 322, 3649

- a. +ğa** 2271
a. +sı 1950, 3238
a. +sın 407, 1033
a. +sında 328
- araçı** aracı
a. 1630, 1954, 2240, 2248, 2913, 3942, 3980, 4089, 4136
a. +nı 2043
- arak** rakı
a. 116
- arala-** karışmak
a. -p 144, 1268, 3105, 3485
- aralaş-** karışmak
a. 3534
a. -ip 3163
a. -kan 2884
a. -tı 1120
- aralıcı bol-** kurban olmak
a. -oyun 2196
- aramdık** haramlık
a. +tan 2724
- arañ** ancak, zor bir şekilde
a. 47, 2240, 3559
- arap** Arap
a. +tan 3840
- arbak** ervah
a. +ı 96, 2014, 2533
a. +ınan 3782
- arcak** öte
a. +ı 1119
- ardaktuu** saygıdeğer
a. 2030, 2377, 3067
- ardaktaş-** hürmet etmek
a. -ip 1104
- ardan-** utanmak
a. -ip 172
- arga** çare
a. 3747
a. +bız 2166
a. +ñ 2136
- arğasız** çaresiz
a. 55
a. +dan 68
- arğamcı** yünden yapılmış ip, urgan
a. + nı 211
- arğımak** asil at
a. 2498, 2508, 3568
- arıl-** arınmaz
a. -ğıs 3261
- arış** adım
a. 2121, 2557
a. +ımdı 2936
- arıšta-** adımlamak
a. -p 3151
- arıt-** uzak tutmak
a. -kıla 1984
a. -kın 2665
- arka** arka
a. +sınan 236
- arkan** kıldan yapılmış ip, urgan
a. 206, 402, 3314
- arkanda-** urganla bağlamak
a. -ğan 3307

arka yardım, fayda

a. +ñ 886

arkar dağ keçisinin dişisi

a. +ğa 2120

arkı sonraki

a. 1358, 2012

arkıra- gürlemek

a. -ğan 902

arman ukde, güman

a. 746, 1779, 2445, 2458, 2461, 3102

a. +da 266, 23583, 2467, 2475, 2515, 3013, 3611

a. +dın 2850

a. +ğa 4229

a. +ı 2799, 2813, 2949

a. +ım 776

a. +ımdı 2997

a. +ıñ 2923

armanay ah dünya, ne yazık

a. 2568, 2800, 2803, 2849, 2863, 3246, 3253, 4149, 4153, 4157, 4161, 4165

armanduu ukdeli

a. 1843, 2356, 2446, 2465, 2488, 2510, 2552, 2885, 3541, 4181

arna- armağan etmek

a. -ymin 4167

arnaş- ayırmak

a. -ıp 414

Arpa destanda yer adı

a. +nın 802

arstan arslan

a. 897, 898, 1609, 3413, 3781, 3947

a. +dan 3781

a. +ğa 2485

a. +ı 1609

a. +ım 3415, 3815, 3823

art arka

a. 218, 323, 481

a. +ı 258, 3875

a. +ıman 2385

a. +mdan 2500

a. +n 1958

a. +nda 4020

art- artmak, yüklemek, atmak

a. -ıp 1162

a. -kanda 114

artık yetkin

a. 830, 1394, 3351, 3945

a. +ı 3830

arttır- arttırmak

a. -ıp 225

as- asmak, sallandırmak

a. -ıp 82, 83, 1627

asık açık

a. 1122, 2327

asıl asıl

a. 614, 2172, 3239, 4010, 4032

asıl- asılmak

a. -dı 1463, 2927, 3852, 4059

asılkeç şen

a. 3565
asıra- korumak
a. 1618
askaluu kayalı, kayalık
a. 3132
asman gökyüzü
a. 1949
a. +ğa 3124
asmanda - semaya yükselmek
a. -p 696
ast alt
a. +ında 3386
astı asla
a. 3066
asti hiç
a. 2923, 3539
aş aş, yemek
a. 3898, 3905, 3919
a. +ı 2978
a. +ın 3954
a. +ına 2983
a. +ka 2985, 3910, 3912, 3914
a. +tan 2463
aş- aşmak
a. -ip 1185, 2329, 3075
a. -ıştı 1140
a. -kanda 3123, 3161
a. -tı 118
aşık aşk
a. +ım 4159
a. +tın 3050
aşıktuu aşıklı

a. 2463
aşoom tat
a. 2464
at binek hayvanı
a. 219, 228, 247, 325, 331, 359, 411, 480, 520, 560, 576, 670, 724, 931, 992, 993, 1000, 1099, 1103, 1191, 1282, 1299, 1357, 1694, 1774, 2369, 2392, 2657, 2859, 2992, 3315, 3620, 3630, 3813, 3817, 3862
a. +a 3831
a. +çan 279
a. +ı 3096, 3321
a. +ın 467, 717, 723, 973, 2287, 3296, 3386, 3396, 3913
a. +ıñ 2287, 3040
a. +ına 1162
at isim, ad
a. +ı 1552, 1601, 1781, 3404, 3432
a. +ım 1590, 1608
a. +ın 628, 1610, 1814
a. +ıñ 1547
at- atmak yardımcı
a. -at 229, 1097, 2027, 2289, 2716, 2878, 3761, 3772
a. -ip 2878
a. -kan 1065, 1368, 1370, 1682, 1684, 2047
a. -kanda 118
a. -kandan 692

- a. -pay** 2092
a. -sa 2534, 3158
a. -tı 2882
at binek hayvanı
a. 131, 242
a. +ıñdı 3848
a. +ının 349
a. +nın 349, 387
a. +ka 1056, 1229, 1263, 1872
a. +ta 2508
a. +tan 509, 525, 527, 712,
 3175, 3209, 3994
a. +tardan 3136
a. +tardı 1083
a. +tarı 1091
a. +tarın 1696
a. +tarına 2251
a. +tı 421, 430, 431, 532, 2882,
 3177
ata baba
a. 1567, 2800, 2817, 4155
a. +bız 1577, 1582, 1590,
 1611, 3946
a. +dan 704, 897
a. +m 1584, 2310, 2771, 3004,
 3008
a. +ma 2057, 2624
a. +mdan 3260
a. +mday 3252
a. +mdı 1601
a. +ñ 559, 609, 1285, 1547,
 2095, 3033
a. +ñdı 709, 2917
a. +ñdın 3801
a. +ñı 3566, 3570
a. +nın 1538
a. +ñız 2023
a. +sı 2224, 2965, 3014
a. +sın 17, 1314
a. +sınan 1025
a. +sınday 34
a. +sının 2076
atak nam, şöhret, haber
a. +ı 1854
a. +ıñ 896, 1506, 3786
Atake destanda şahıs adı
A. 18, 3486
atake babacık
a. +m 3717
a. +nen 32
Atakeldi destanda şahıs adı
A. 2981
ataktuu adlı sanlı, mümtaz
a. 591, 1591
atala bir nevi tirit
a. 155
a. +ğa 136, 155
a. +nın 179
Atala Baş bir oyun adı
A. 161
A. +ın 139
atalaş babası bir olan
a. 2999, 3738
atan— ad almak

a.-ğan 3586
Atantay destanda şahıs adı
A. 1587
ataş- sözlü olamak, söz vermek
a.-kan 1844, 3526, 3540
Atbaşı destanda yer adı
A. 2299, 2497, 3724
atıl- atılmak
a. -at 2119, 2123
atırıl- atılmak
a. -ıp 3438
atırıl- atılmak
a. -ıp 1117
atış- atışmak
a. -kan 1946
atkar- başarmak, yerine getirmek
a. -ğan 1053
a. -ıp 2893
attan- atlanmak, ata binmek
a. -am 1019
a. -dı 1084, 3749
a. -ğan 1051
a. -ıp 1807, 1904, 2910, 3363, 3991
a. -sam 2381
attuu isimli, adlı
a. 627, 1005, 1979
attuu atlı
a. 926
ay ay
a. 2553, 2555, 2826, 3930
a. +ğa 3055

ay dolayı
a. +ınan 181
aya- acımak
a. -bayt 49, 185
ayak vücudun bir parçası
a. 923, 1919, 1921, 2436, 2954, 3271
a. +ı 2250
a. +tay 2622
ayak kase, kap
a. +ka 2507
ayal kadın
a. 3963
a. +da 4055
a. +dan 564
a. +dar 2663
a. +dardin 632
a. +dın 629
ayan- elinden geleni yapmak
a. -bay 3756
a. -baym 2288
ayanış- acımak
a. -pay 239
ayarlan- dikkat etmek, itina göstermek
a. -ıp 3992
ayaş- acımak
a. -pasın 2333
ayban hayvan
a. +dan 1445
aybat heybet
a. +ının 277

aybık- sıkılmak, utanmak

a. -am 3425

a. -ar 195, 1341

a. -pay 1543

Ayçürök destanda şahıs adı

A. +kö 1816, 2087

A. +tön 591

A. +töy 1677, 1855

ayda- sürmek

a. -ğan 1135, 1599

a. -p 2494

a. -sa 3388

aydal- sürülmek

a. -ğan 2382

ay dalı omuz

a. +da 2514

aydat- sürdürmek

a. -ıp 717, 723, 2620, 2634

aydın ay ışığı, azamet

a. +ı 821

ayğır aygır, erkek at

a. 543, 680, 687, 2619, 2633

a. +ın 611, 624

ayık- iyileşmek

a. -at 3668

ayıl obalar yığınağı, avul

a. 901, 911, 1640, 1726, 1873,
1980, 2142, 2165, 2178

a. +da 2974

a. +dan 1323, 1645, 1687,
2380

a. +dın 1167, 1195, 1197, 1276

a. +ğa 1929

a. +ı 1641

a. +ıma 753

a. +ın 1289, 1336, 3083, 3169

a. +ıñ 1506

a. +ınan 3419

a. +ında 3218

a. +ıñdan 2499

a. +ının 3714

ayıl-apa köylü, ahali

a. 1915

ayıp namus

a. +ın 1740

a. +ıñ 2267

ayıpta- ayıplamak

a. -dı 3918

ayır- ayırmak

a. -abı 1384

a. -dı 2452, 2456, 3223

a. -dıñ 2606

a. -ıp 3076

ayırma fark

a. +sı 521

aykalış- sarılma, birleşme

a. -ıp 927, 2185

ayla çare

a. 905, 1556, 2199, 2228,
2231, 2630, 2775, 3009, 3444,
3445, 3888

a. +bıñdı 3981

a. +nı 2187, 3750

a. +sı 2214

aylan- kurban olmak (sevgili için)

a. -ayın 1941, 1957, 2246, 2719, 2767

a. -sa 2129

aylasız çevik olmayan

a. +dan 1840, 3023

aylık aylık, ay süresince

a. 2627, 2640

aymak yöre, memleket

a. +ı 1698

aymınış- korkmak

a. -ar 455

aynek ayna

a. +im 2181, 2950

a. +tey 2920

ayrık ayrı, yarık

a. 2493

ayrıl- ayrılmak, bölünmek

a. -badıñ 3804

a. -basın 3482

a. -bay 2724

a. -ğan 2490, 2503, 2509, 3540, 3547, 3815

a. -ğıs 3420

a. -ıp 2577, 2595, 2808, 3515, 3523, 3565, 3569, 3819

a. -sañ 1964

ayrım ayrı

a. 339

Ayşabubu destanda şahıs adı

A. 2870

ayt- söylemek

a. 2027, 4016

a. -a 628, 3677, 3754

a. -aar 1728

a. -abı 2045

a. -am 1805, 1809, 2009, 2139

a. -amın 1996

a. -ar 1723, 1725, 3082, 3323

a. -ardan 3422, 3424

a. -arsıñ 2314

a. -at 5, 548, 1531, 1533, 1825, 1827, 2709

a. -ayın 738, 1567, 1732, 2361, 2713, 3341, 3525, 4000

a. -çı 1507, 1512

a. -çu 1075

a. -ıp 938, 939, 1105, 1337, 1448, 1449, 1527, 1551, 1759, 1883, 1885, 2324, 2729, 2955, 3658

a. -ıp tur-at 2358

a. -ıp berişke 1337

a. -ıptır 3616

a. -kan 912, 1062, 1070, 1476, 1874, 2186, 2334, 2412, 2629, 3034, 3658, 4067

a. -kandı 4054

a. -kanı 1070

a. -kanına 1956

a. -kanınday 563

a. -kıla 2311, 2699

a. -kın 1751, 1752, 3408

a. -pasa 1238

- a. -pasak** 4008
- a. -pasañ** 3326
- a. -pay** 938, 1240, 1448, 3670
- a. -sa** 2433, 2433, 4126, 4126
- a. -tı** 869, 871, 873, 988, 989, 991, 1237, 1361, 1416, 1417, 1419, 1466, 1467, 1490, 1536, 1669, 1671, 1673, 1760, 1762, 1831, 2127, 2257, 2702, 3190, 3220, 3451, 3452, 3911, 4014, 4106
- Aytamğa** halk adı
- a. 754**
- aytıl-** söylenmek
- a. -a** 3437
- aytış** söyleyiş
- a. +ı** 1072
- aytış-** dayatışmak, çekişmek
- a. -kan** 2376
- Aylike** destanda şahıs adı
- A. 142, 529, 722**
- aytuu** söyleme, anlatma
- a. +m** 2300
- ayuu** ayı
- a. +dan** 1291
- a. +day** 2101, 2487, 2512, 2556
- az** az
- a. 486, 901, 911, 1663, 2142, 2165, 2692, 2753, 2930, 3201, 3435, 3998**
- azamat** azamet
- a. 194, 199, 1724, 2204**
- azanap tur-** haykırmak
- a.-çuu** 610
- azap** azap, eziyet
- a. 2236**
- a. +ın** 1845
- a. +ıñdı** 2559
- a. +tı moynuna al-ıp** 3394
- a. +tuu** 3798, 4230
- azar** azar, hakaret, zulüm
- a. 4052**
- a. +dı** 3646
- azdır-** kaptırmak
- a. -dı** 3384
- a. -ıp** 1668
- azık** azık, yiyecek
- a. 752, 921**
- azına-** atın sık sık ve yüksek sesle kişnemesi
- a. -p** 680
- azır** şimdi
- a. 162, 4105**
- a. +kı** 1674, 2921, 3136, 3648
- a. +kısın** 2188, 2852
- aziret** hazret, hazreti
- a. 278**
- azooker** azgın
- a. 2619**
- baa** paha
- b. 512**
- baar** hep

b. +ı 533, 616, 630, 1420,
1497, 2542, 2711, 2879, 3146,
3336, 3714, 3801, 3899, 4014,
4024, 4039

b. +ıbiz 2524

b. +ıbizda 2526

b. +ığa 1204

b. +ın 765, 980, 1067, 1266,
1288, 1346, 1364, 2844, 3162,
3907

b. +ına 557, 672, 862, 1936,
2073

b. +ıñardı 1440

b. +ının 2694

b. +ıñız 2938

b. +ısı 639, 701, 986, 2679

b. +ısın 478, 483, 2341

b. +ısına 2691

b. +ısınan 272

baatır batır, bahadır, kahraman

b. 94, 133, 394, 447, 475, 477,
528, 550, 996, 1080, 1104, 1108,
1110, 1186, 1246, 1252, 1267,
1301, 1306, 1333, 1591, 1604,
1642, 1646, 1654, 1657, 1680,
1681, 1716, 1717, 1721, 1728,
1736, 1742, 1753, 1760, 1776,
1778, 1810, 1813, 1846, 1869,
1871, 1931, 1947, 2017, 2021,
2029, 2085, 2205, 2268, 2273,
2275, 2346, 2690, 2704, 2727,
2915, 2923, 2982, 3193, 3266,

3350, 3439, 3452, 3485, 3467,
3472, 3474, 3476, 3586, 3589,
3701, 3867, 4012, 4033, 4207

b. +dan 536, 538, 1581, 4007

b. +day 4002

b. +dı 2991, 3853

b. +dın 3276, 3447, 3660,
3954, 4024, 4040

b. +ğa 1262, 3752

b. +lar 428, 2270, 2986

b. +larday 3371

baatırlık kahramanlık

b. +ı 454

baba ata

b. +sı 1025

badısa padişah

b. 1890, 1894, 3500

b. +am 3804, 3808, 3816,
3820, 3824, 3828, 3832, 3836,
3840, 3844, 3848, 3852

b. +ama 3812

b. +añ 3791

badısalık padişahlık

b. 3501

bağıluu bakımlı

b. 262

bağ talih

b. + ıñdan 3804

b. + ıñdı 2777

bağlan besili kuzu

b. 1136

bak- bakmak

b. -am 3945, 4035
b. -ip cat-kan 88
b. -kan 1744
bakır- boğazı yırtılırcasına bağır-
 mak
b. -ip 1291
bakıt baht
b. +ıñ 2258
b. +ısı 1109
baktıluu bahtlı
b. 1652
b. bol-sun 2269
bal bal
b. 2501, 2507
bala çocuk
b. 475, 1194, 1309, 1313,
 1360, 2377, 2527, 3410, 3464
b. +day 3663
b. +m 1334, 1338, 1994, 2007,
 2246, 2249, 2966, 3926
b. +na 1725, 3378
b. +ñar 1497
b. +nı 1327, 3375
b. +nın 1315, 1340
b. +ñızdı 1107
b. +sı 1538, 1628, 1841, 1842,
 1893, 2052
b. +sınday 4006
balaa belâ
b.+ğa 2725
balalık çocukluk
b. 1605, 1887

balapan yavrucak
b. 3955
balban pehlivan
b. 221, 261, 359, 386, 1774,
 3840
b. +dar 266, 290, 303
b. +arın 297
b. +day 278
b. +dı 380
b. +dın 273, 477
b. +ı 348
Balbay destanda şahıs adı
B. +ı 3837
baldar çocuk
b. 704, 1436, 1694
b. +ğa 119, 1809, 2315, 2931,
 3844
b. +ı 94, 1137, 1195, 1197
b. +ım 772
b. +ıñ 2919
b. +ınan 3784
b. +ıñdın 2711
baldıra- mırıldanmak
b. -p 3682
balta balta
b. +nın 265
baltır baldır
b. 271
banar fener
b. +dan 2272
bapırat- darmadağın etmek
b. -ip 1712

bar var

b. 28, 158, 160, 162, 241, 454,
462, 539, 548, 778, 882, 884, 916,
918, 919, 920, 1026, 1028, 1030,
1036, 1042, 1049, 1054, 1061,
1069, 1335, 1350, 1633, 1723,
1725, 1728, 1754, 1821, 2157,
2159, 2233, 2305, 2306, 2327,
2329, 2348, 2362, 2376, 2504,
2510, 2526, 2656, 3131, 3335,
3378, 3445, 3587, 3728, 3876,
4030, 4038, 4050, 4053, 4053,
4054, 4056

b. +iñ 2295

b. +ınan 933, 2259

b. +ında 2704

b. +ındın 2934

bar- gitmek

b. -a al-bay 73

b. -abı 602, 607, 621

b. -a cat-at 1187

b. -am 2056, 2475

b. -amın 1793, 1801

b. -ar 2385, 4170

b. -arıñ 994, 1007

b. -armın 2233, 2649, 2657,
2851, 2859

b. -asıñ 1344, 2769

b. -at 922, 1154, 1158, 3678

b. -atam 150, 2467, 2471, 2479

b. -atat 144, 549, 743, 1023,
3065

b. -atsak 1508

b. -ayın 2212

b. -bağan 2623, 2636

b. -basam 2108

b. -basañ 633

b. -baska 2199, 2228, 4204

b. -bayın 2210

b. -baymın 2194, 4169

b. -bayt 4173

b. -bı 195, 329, 330, 332, 334,
336, 1341, 3541, 3548, 3957

b. -dı 658, 661, 662, 669, 1905,
2900, 3164, 3204, 3400, 3993,
4182

b. -dıñız 2911

b. -ğan 194, 1009, 1050, 1112,
2342, 4175

b. -ğanda 2313, 3841

b. -ğandan 796

b. -ğandar 3885, 3909

b. -ğıla 1452, 2300

b. -ğın 1144, 1264, 4025

b. -iñ 2295

b. -iñar 2238

b. -ıp 392, 404, 797, 910, 1147,
1207, 1362, 1639, 1693, 1863,
2253, 2322, 2389, 2718, 3174,
3318, 3390, 3825, 3961

b. -ıptır 1970

b. -ıştı 299, 2683, 3923

b. -makçı 924

b. -sam 853, 3054

- b. -sambı** 3179
- b. -sañ** 888
- barat-** artmak
- b. -kan** 875
- bardık** varlık
- b.** 75, 595, 620, 644, 1113, 1483, 1488, 1488, 1713, 1762, 1934, 2109, 2211, 2354, 2678, 2901, 4026
- b. +ı** 506, 685, 968, 984, 1087, 2218, 2347, 3719, 4030
- b. +ın** 2132, 3626
- b. +ına** 1016
- b. +ınan** 2331
- b. +ının** 642, 1079
- barış** gitme
- b. +ım** 634
- bark** kıymet, değer
- b.** 1253
- b. -baamdı** 2059
- b. +ı** 1036, 2353
- b. +ın** 2426
- b. +ıñ** 2785
- barkut** kadife
- b.** 496
- barmak** parmak
- b. +ın** 2191
- barpalañda-** iyi niyetli olmak
- b. -p** 2693
- bas-** basmak
- b. -ıp** 83, 166, 669, 676, 2420, 3708
- b. -kan** 43, 98, 1125, 1520x 2263
- b. -gağın** 4111
- b. -sañ** 3588
- b. -+ı** 478, 1274
- basıl-** basılmak
- b. -bayt** 4036
- b. -dı** 1465, 1988, 2273, 2662, 4057, 4063
- basmayıl** eğer üzerinden geçen kolan
- b.** 223
- bastır-** bastırmak
- b. -dı** 3383
- b. -ıp** 1189, 1300, 1651, 1667, 2646, 3204, 3390, 3715
- b. -ıstı** 1307
- b. -sa** 1229
- baş** baş
- b.** 136, 155, 354, 719, 1307, 1345, 1911, 1932, 2025, 2191, 2436, 2842, 3258, 3271, 3370, 3647, 3716, 3814, 3818, 4145
- b. +ı** 71, 1192, 1939, 2473, 3156, 3157, 3955, 4150
- b. +ım** 2234, 3499, 4071, 4098, 4147
- b. +ıma** 4152
- b. +ımdan** 4068
- b. +ımdı** 2069, 3502

b. +ın 180, 183, 191, 387, 990,
1888, 2041, 2432, 2450, 2454,
2692, 4213, 4223

b. +ıñ 878, 1681

b. +ına 81, 1163, 3792

b. +ınan 667, 842, 987, 1023,
1143, 1574, 1631, 1650, 2411,
3928

b. +ında 648, 3638, 3683, 3858

b. +ındağı 3924

b. +ıñdı 2664

b. +ta 1268

b. +tağı 2825, 3627

b. +tağıdan 431, 3272

b. +tağıñ 2834

b. +tan 197

b. +tın 139

başayı ipek kumaş

b. 2103, 2832

başçı baş, lider

b. +dan 1873

başka başka, diğer

b. 430, 521, 527, 633, 939,
1082, 1449, 1514, 1802, 2028,
2066, 2224, 2293, 2317, 2318,
2362, 2533, 2919, 2987, 3110,
3369, 4203, 4209

b. +ğa 631, 3670

b. +ñar 2339

b. +nı 2100

b. +nın 2005

b. +rak 2320

b. +sının 1087

başkar- idare etmek, yönetmek

b. -dı 484

b. -ğan 3822, 3826

b. -ıp 1620, 3637

baş koş- birlikte yapmak

b. -up 2842

başta- başlamak

b. -dı 406, 1810, 1991, 2096,
2821, 3677, 3868

b. -dıñ 2001

b. -ğan 240

b. -ğın

b. -p 722, 1333, 1685, 1976,
2938

b. -sa 1074

b. -y 1981

baştal- başlamak

b. -dı 482

b. -sın 2948

baştat- başlatmak

b. -ıp 134

baştuu başlı

b. 1005, 1979

b. +dan 926

bat çabuk, tez

b. 1050, 1265

bat- batmak

b. -amın 1795

b. -ardın 2398

b. -ayın 2939

b. -ıp 1234

- b. -tı** 3885, 4107
b. -ışkan 1139
bata dua, Fatiha
b. ber-di 2245
b. kıl-ıp 2292
b. +ñızdı 1106
bay zengin
b. 1042, 1195, 3978, 4172
b. +ı 1124, 4046
bayağı deminki, az önceki
b. 167
Bayake destanda şahıs adı
B. 3903, 3942, 3986, 4023, 4033, 4123, 4183, 4197, 4210
B. +ğe 4029, 4091
B. +ñe 4169
B. +nin 4206
baya çoktan
b. +tan 335
Baybiçe destanda şahıs adı
B. 2235
Bayğambar Peygamber
b. 1622, 2710
b. +ğa 1493
b. +lar 4047
bayge at yarışında verilen mükâfat
b. +ğe 719
b. +ñer 241
b. +si 139
b. +sin 725
bayka- gözetlemek
b. -dı 2043, 2690
b. -ğın 1994
b. -p 533, 1561, 1866, 1900
b. -y 1761
b. -yın 1733
baykal- gözlenilmek, çaktırmak
b. -bay 1235
baykoo gözetleme
b. +sunan 675
baykooçu gözetleyen
b. 3890
baykuş baykuş
b. 2046, 2793, 2796, 2799, 2802, 2835, 3267, 3689, 3935, 4225
bayla- bağlamak
b. -dı 526, 655, 1696, 3396
b. -ğan 659, 677, 973, 1133, 1597
b. -p 573, 598, 623, 1171, 2643, 2777
b. -y 3177
baylam deste, bağ
b. +dan 706
baylan- bağlanmak
b. -ıp 4098
baylat- bağlatmak
b. -ıp 442, 1297, 2622, 2635
b. -kan 558, 1649
baylık zenginlik, servet
b. +ı 1036, 1221
baytal henüz doğurmamış kısrağ
b. 1297, 2620, 2634

Bayzak destanda şahıs adı

B. 2982

bazar pazar

b. +dı 3644

beçara bîçare

b. 58, 156, 172, 175, 185, 196

bee doğurmuş olan kısarak

b. 111, 687, 2643

b. +lerden 3901

b. +sin 1649

bek sağlam, pek

b. 523, 983, 1419, 2907

b. +in 412

bek bey

b. 945, 2154, 2711

bekem sağlam, dayanıklı

b. 2966

b. +den 930

beken soru eki fonksiyonunda kullanılır

b. 2501, 2502, 2504, 2506, 2507, 2508, 2510, 2512, 2968, 3172, 3222, 3283, 3323, 3521, 4090, 4151

beker boş, bedava

b. +den 932

b. +ğe 2031

b. +siñ 3497

bel insan vücudunun bir parçası

b. 3343

b. bayla-p 311, 573, 598, 623

b. +di 3652

b. +i 1485

bel geçit

b. 368, 1118

b. +derden 2329

b. +in 3123

bele mı idi (mıydı) ?

b. 182, 249, 455, 457, 688, 1845, 1943, 2120, 2122, 2124, 2126, 2996, 2999, 3001, 3167, 3300, 3306, 3334, 3445, 3832, 3834, 3836, 3839

b. +m 3011

belek hediye

b. +siñ 4007

belende- hazırlamak

b. -p 236

belenden- hazırlanmak

b. -ip 347

beles tepe

b. +i 1166

b. +ke 1649, 2647

b. +ten 2846

belgi belirti, alâmet

b. +mi 1634

b. +ñer 2698

b. +si 2741

b. +sin 2154

belgile- işaret etmek

b. 1002, 1457

b. -ğen 90

b. -p 17, 1737, 2403

belgilüü belli, belirli

- b. 891, 3063, 3111
- belgisiz** belirsiz
- a. 1124
- belsen-** gayretlenmek
- b. **-ip** 2847, 3535, 3544
- ber** yön
- b. 802
- ber-** vermek yardımcı fiili
- b. 534, 1861, 1869, 2065, 2066, 2090, 2285, 3489, 3532
- b. **-beğenin** 2324
- b. **-bese** 904, 998
- b. **-beseñ** 1731, 1796, 3592
- b. **-bey** 1066, 1778, 2078, 2188
- b. **-beym** 24
- b. **-beyt** 887, 900
- b. **-di** 245, 453, 474, 479, 1207, 1235, 1503, 2364, 2772, 2774, 3298
- b. **-dim** 768, 770
- b. **-e** 3759, 3868
- b. **-ebiz** 2804
- b. **-eli** 980
- b. **-em** 235, 1830, 1860, 2058, 2060, 2117, 3898, 3905, 3973
- b. **-emin** 1865
- b. **-er** 843
- b. **-eri** 3871
- b. **-eseñ** 1453
- b. **-et** 786, 1948, 2031
- b. **-eyin** 1732
- b. **-ğen** 2080, 2350, 3053
- b. **-ğençe** 450, 2442
- b. **-ğenden** 2296
- b. **-ğiče** 1527, 2446, 3954
- b. **-ğile** 1453
- b. **-gin** 1106, 1551, 1811
- b. **-iñiz** 2275
- b. **-ip** 725, 735, 1503, 1846, 2181, 2789, 3879
- b. **-işıp** 1768, 2904
- b. **-se** 874, 996
- b. **-señ** 1731, 1791
- b. **-sin** 2931, 3754
- bereke** başarı, muvaffakiyet
- b. 113, 3140
- berekelüü** bereketli
- b. 1648
- beren** kuvvetli, bahadır
- b. 1850
- b. **+der** 1077
- b. **+di** 1654
- b. **+ğe** 2085
- b. **+im** 1733, 2268
- beri** yön
- b. 1505, 2849, 2857, 3324, 3484, 3593
- beri** beri edatı
- b. 795, 816, 1579, 2375
- beril-** çekilmek
- b. **-ip** 1408
- beriş** verme
- b. **+ke** 1858, 2969
- b. **+ten** 171

- b. +ti** 1828
- beriş-** karşılıklı vermek
- b. -ip** 1768
- b. -ken** 36
- b. -ti** 2291
- bermet** cevher, inci
- b.** 614, 2489
- beş** sayı olarak beş
- b.** 89, 110, 237, 519, 1184, 1303, 1711, 1856, 2026, 2375, 3711, 3712, 3991, 4013, 4063, 4182
- b. +ke** 3639
- b. +öönün** 4183
- b. +ten** 1095, 1168
- beşim** öğle namazı, öğleni takip eden vakit, ikinci
- b. +de** 3160
- b. +ge** 1305
- bet** yüz, çehre
- b.** 338, 410, 4024, 4039
- b. +i** 1055, 4219
- b. +im** 1589
- b. +in** 698, 2193, 2439, 3708
- b. +iñ** 3710
- b. +inde** 1175, 1433
- b. +ine** 2439
- b. +ke** 1398
- betme-bet** yüz yüze
- b.** 1863
- bette-** yüz yüze koymak
- b. -p** 245
- betteş-** yüzleşmek
- b. -erğe** 346
- b. -ken** 459
- b. -kende** 2993
- beybak** bedbaht
- b.** 3791, 3824, 4077
- beyil** inat
- b. +iñdi** 1734
- beyil** akıl, gönül
- b. +in** 1866, 2304
- b. +sal-ıp** 112
- beyiş** cennet
- b. +ke** 3588
- bıç-** biçmek
- b. -kan** 284
- bilk et-** sallanmak
- b. -pey** 3157
- bırıl-da-** fokurdamak, hırıldamak
- b. -p** 3100
- bırpıra-** parçalanmak
- b. -p** 317
- bış-** pişmek
- b. -ıp** 790
- b. -tı** 370
- bışım** pişim, pişirim
- b.** 690
- bikir** fikir
- b. +in** 2730
- bil-** bilmek yardımcı fiili
- b.** 1968, 1999
- b. -bedi** 3406

b. -bedim 2550, 2572, 2582,
2592

b. -bese 2426, 2785

b. -bey 3078

b. -beysiñ 2091, 2093, 4120,
4138

b. -beyt 1571, 2964, 3188,
3249

b. -çüübüz 2004

b. -di 3172, 3448, 3480, 3482

b. -e al-badı 1655

b. -e al-bay 3365

b. -em 423

b. -emin 3417

b. -er 1873, 3038, 4054

b.- erde 756, 1066

b. -esiñ 1539

b. -et 846, 890, 892, 893, 895,
1232, 1583, 1741, 1934, 2134,
2434, 2445, 2448, 3186, 3219,
3481

b. -ğen 936, 1531, 1620, 1634,
2706, 3783, 3922

b. -ğende 2583

b. -ğeni 3190

b. -ğeniñ 736

b. -ip 798, 2130, 2314, 2782,
2916

b. -se 843, 2230, 2424, 2735

b. -sen 1563, 3525

b. -sin 3408

bir sayı olarak bir

b. 7, 30, 119, 140, 159, 165,
190, 212, 215, 217, 238, 240, 272,
503, 560, 627, 706, 713, 715, 738,
767, 820, 857, 873, 905, 948,
1018, 1019, 1032, 1093, 1123,
1134, 1187, 1210, 1223, 1225,
1257, 1309, 1367, 1369, 1371,
1386, 1560, 1574, 1576, 1608,
1644, 1644, 1730, 1781, 1898,
1912, 1919, 1935, 1942, 2054,
2173, 2197, 2260, 2303, 2333,
2352, 2373, 2412, 2415, 2521,
2530, 2692, 2715, 2725, 2748,
275, 2768, 2895, 2898, 2915,
2928, 2971, 3034, 3071, 3097,
3110, 3112, 3168, 3225, 3321,
3458, 3464, 6534, 3561, 3592,
3594, 3624, 3651, 3658, 3670,
3689, 3693, 3696, 3820, 3841,
3972, 3998, 4008, 4104, 4208

b. +de 1820

b. +den 464, 1921

b. +dey 233, 3019

b. +i 300, 1251, 1848, 41

b. +in 300, 702, 1251

b. +iñ 238

b. +ine 1848

b. +öö 560, 1126, 1375, 1819,
1825, 1827, 1891, 2208, 2208,
3186, 3188, 4043

b. +ööbüz 2707

b. +ööğö 48, 767, 3282

b. +öölör 1102, 2545
b. +öömün 2863, 2867
b. +öönö 179
b. +öönü 1014, 1015
b. +öönün 3274
bir aynı, bir
b. 1259, 1577, 1587, 1588, 2202, 2220, 3017, 3946
bir-biri birbiri
b. +ne 1380
bir-eki bir iki
b. +den 770
birge birlikte
b. 1962, 2788, 3513, 3519, 4012
birik- birikmek, birleşmek
b. -se 4051
birin-biri birbiri
b. 702
biy bey
b. 75
biyik büyük, yüksek
b. 368, 527, 2014, 3343
biyke nazlı
b. 1941, 1957, 1966
biyle- idare etmek, yönetmek
b. -ğen 41, 407, 554, 603, 1077, 2707
b. -p 20, 1024, 2045
b. -sem 2016
biyleş- idare etmek, yönetmek
b. -p 987

biz biz
b. 908, 1613, 1951, 2142, 2708, 3726, 3820, 4008
b. +den 1533, 2034
b. +dey 2510
b. +di 2717, 4025, 4030
b. +din 1513, 1575, 1593, 1664, 1849, 2308, 3368, 3409, 4042
b. +ğe
Boco destanda şahıs adı
B. 199, 202
boke ünlem
b. 2456, 2483, 2487, 2491, 2496, 2498, 2500, 2504, 2506, 2510, 2512, 2846, 2854, 2857, 2862, 3257, 3265
b. +m 2848
bol- olmak yardımcı fiili
b. -bodu 424, 3672
b. -boğon 123
b. -boso 821, 1081, 1224, 1953, 3218, 3444, 3498
b. -bosok 3414
b. -bosom 2994, 3000, 3278
b. -bosoñ 1720
b. -boy 1735, 4129
b. -boybu 1445
b. -boysun 2129, 4127
b. -boyt 911, 912, 1673, 2297, 2374
b. -çu 1643, 2526, 3740

b. -du 408, 410, 716, 794,
1482, 1842, 1892, 1894, 2255,
2267, 2282, 2355, 2762, 2920,
2964, 3069, 3080, 3200, 3269,
3270, 3709, 4149, 4153, 4191

b. -duk 1496, 1661, 2524, 2726

b. -duñ 2805

b. -ğan 559, 950, 1316, 1318,
3354, 4146, 4150

b. -ğon 2712, 3149

b. -ğanda 854, 1759, 2978,
3053, 3059, 3892

b. -o 2522, 2746

b. -obu 2079, 4140

b. -om 306

b. -or 2218, 2751, 2869

b. -osuñ 575, 1516, 2089,
2610, 2616, 3039

b. -ot 945, 2166, 2530, 2806

b. -so 64, 261, 422, 539, 783,
901, 903, 913, 927, 1038, 1450,
1451, 1453, 1630, 1754, 1756,
1944, 1972, 1981, 1985, 1987,
2044, 2220, 2371, 2386,
2427, 2431, 2656, 2734, 2736,
2752, 2765, 2781, 3082, 3185,
3236, 3238, 3240, 3242, 3244,
3246, 3366, 3618, 3692, 3695,
3736

b. -som 2627, 2642, 3553,
4037

b. -soñ 3372, 3500, 3530, 4055

b. -soñor 2700

b. -sun 2265, 2907, 2909

b. -uçu 2081, 3196

b. -uñuz 1652

b. -up 3, 338, 339, 543, 584,
680, 681, 850, 850, 1040, 1578,
1724, 1801, 1911, 1913, 2025,
2914, 2918, 3012, 3048, 3062,
3084, 3090, 3191, 3192, 3716,
3783, 4024, 4026, 4028, 4072,
4093, 4095, 4097

b. -uptur 1324

bolco- düşünmek, tahmin etmek

b. -p 1074, 4083

bolcolu galiba

b. 429, 3597

bolcaş- belirlemek

b. -up 1303, 2393, 4174

bolkulda- titremek

b. -p 2420, 2547, 4225

bolmok olmak

b. 2766

bolot çelik

b. 355, 969

Bolot destanda şahıs adı

B. 920, 1122, 1839, 1843,
2166, 2204, 2206, 2220, 2327,
2375, 2377, 2384, 2397, 2402,
2425, 2435, 2465, 2484, 2488,
2516, 2520, 2547, 2662, 2667,
2671, 2675, 2719, 2835, 2836,
2842, 2885, 2957, 2961, 2963,

2989, 3061, 3065, 3075, 3202,
3204, 3218, 3220, 3267, 3299,
3304, 3315, 3333, 3340, 3377,
3383, 3391, 3398, 3400, 3411,
3466, 3490, 3492, 3611, 3614,
3617, 4159, 4165, 4213, 4225

B. +ko 2369, 2459, 2462,
2954, 2972, 3291, 3623, 3629,
3632

B. +mun 3433

B. +suñbu 4214

B. +to 3072

B. +ton 2451, 2959, 4203

B. +tu 1831, 2200, 2390, 2394,
2408, 2413, 2418, 2665, 2744,
2952, 3270, 3289, 3595, 3609,
3613, 3634, 4083

B. +tun 1835, 2213, 2424,
2426, 2430, 2890, 3014, 3048,
3182, 3272, 3309, 3481, 4175,
4177

B. +um 3037, 3484, 3484,
4149, 4217

B. +unan 2100

bolukşu- ağlamak

b. -ğan 2548

boluş derebeyi

b. +ka 3871, 3878

boor bağır

b. 812, 1550

b. +ğo 1245

b. +u 686

b. +um 2197

b. +uñ 3273

b. +una 2420

b. +una bas-ıp 2549

boo bağ

b. +sun 3573, 3580

borbas- tomurcuklanmak

b. -kan 1114

Bordu destanda şahıs adı

B. 2328

Borombay destanda şahıs adı

B. 1061, 2326, 2336, 3838

Borukçu destanda şahıs adı

B. 919, 2140, 2321

borum şık

b. 519

boş boş

b. 1861, 2514, 2518

boşo- boşalmak, gevşemek

b. -p 2049

boşot- gevşetmek

b. -up 708, 3653, 3664

boştot- boşaltmak

b. -tuñ 3564, 3568

botom gözünü seveyim

b. 2695

boy boy

b. +don 254, 320, 420, 2683

b. +ğo 1483

b. +u 402, 487, 665, 1923,
3314, 3420

b. +un 1498

b. +una 1326, 1961
b. +unça 2391
b.+unda 551, 649, 1908, 2113
b. +uñdu 4121
boylo– boyunca
b. -p 3065, 3895
boyloto boyunca
b. 1134
boyluu boylu
b. 832, 1484, 1935
boz boz
b. 119, 618, 2829, 2874
bozdo– bozlamak, acı acı
 bağırmak
b. -du 2421
b. -ğan 4176
b. -so 3250
b. -som 4148
bozdoş– ağlaşmak
b. -konun 2676
bozdot– ağlatmak
b. -tuñ 3566, 3570
bozduu bozlu
b. 3236
bozorup tur– bozarıp durmak
b. -ğan 2413
bökçöy– diz çökmek
b. -üp 787
bökö ünlem
b. 3247
Bökön destanda şahıs adı
B. 3014

böktör– eyer kayışında taşımak
b. -ğön 291
böl– bölmek
b. -böğön 1015
b. -üp 439, 1134
bölök başka, diğer
b. 1550, 1803, 2796, 3736
b. +ü 712, 1275
b. +tü 1143
bölön– bölünmek
b. -ğön 14
bölün– bölünmek
b. -üp 1093
börktölüü işlenmiş
b. 517
börk kalpak
b. +ün 1481
börü kurt
b. +döy 2483
bu bu işaret sıfatı
b. 217, 855, 1108, 1535, 1776, 2322
bu bu işaret zamiri
b. 433, 664, 1316, 1789, 2698
budur tepe, tepenin ardı
b. +dan 2123
Buğu destanda halk adı
B. 51, 367, 917
B. +ğa 2124
B. +nu 750
B. +dan 2991, 3837
buka boğa

- b. 1059**
b. +larça 298
Bukar destanda şahıs adı
B. 380, 392, 397, 399, 424,
 428, 440, 461, 478, 2991
B. +dan 470
B. +day 395
B. +dı 432
B. +ğa 475
Bukara tebaa, avamdan kimse
b. +dan 918
bukçuğuy şişman
b. 1059
bul bu işaret sıfatı
b. 1177, 2946, 3031, 3280
bul bu işaret zamiri
b. 2286, 3788, 4062
bula kıymetli bir dokuma adıdır
b. +day 351
bulak pınar
b. 958
b. +tay 254
bulakta– salınmak
b. -p 3552, 3556
bular bunlar
b. 2308
b. +dan 4130
b. +dın 4132
b. +ğa 3839
bulbul bülbül
b. +day 1390
bulçuñ kas
- b. +u** 366
bulgaarı deri
b. 511
bulgun ipek
b. 511
bulkulda– titremek
b. -p 2048
bulkun– çabalamak
b. -up 424
bulkunuş– silkinmek
b. -up 299
buluñça
b. +ğa 1344
bur– çevirmek
b. -du 387
bura– çıkarmak
b. -ğan 3349
b. -p 4200
burak efsanevi binek hayvanı
b. 3847
bural– dönmek
b. -ıp 1475, 3207
burçakta– akıtmak
b. -p 2419, 4224
burdoo tutup çekmek
b. +suna 50
burkurat– acı acı ağlatmak
b. -pay 2125
burul– dönmek
b. -ar 2126
b. -bay 3685
b. -up 1887, 3707

buruluş dönüş

b. 1343

Busurman destanda şahıs adı

B. 2388, 2392

but ayak

b. +u 268, 1224, 4222

b. +unda 570

buu- bağlamak

b. -ğan 3814, 3818

b. -p 1225

buul- boğulmak

b. -a 3233

buura buğra

b. 269, 366

buuruk- sıkılmak

b. -up 470

buurul renk anlamında kır

b. 1222

buy rahat

b. 1040

buyla öküzün yahut devenin
burun kırırdağına geçirilen küçük
çubuk.

b. 495

b. +nı 677, 705

buyruksuz buyruksuz, fermansız

b. 2602, 2606

buy(u)r- buyurmak

b.-up 3265

buyum geçim kaynağı, maişet

b. +du 2172

buyur- buyurmak, sunmak

b. -ğanın 2323

b. -sa 425, 840, 1665, 1794,
2019, 4021, 4084

b. -up 2804

buz- bozmak

b. -bağan 3989

b. -up 3006, 3616

buzuk ahlaksız

b. 764

buzul- bozulmak

b. -ğan 860

b. -sa 3032

Bübüş destanda şahıs adı

B. 627, 635, 658, 674, 687, 710

B. +kö 646, 682

bücürö- bükülmek

b. -p 1378

büğül- bükülmek

b. -ğön 286, 288

büğün bugün

b. 425, 577, 739, 1008, 1554,
1870, 2371, 3113, 3121, 3125,
3147

b. +dön 3068

bülün- bölünmek

b. -üp 3900

bür tomurcuk

b. 961

bürdüü tomurcuklu

b. 3238

bürköö çatık

b. 3338

bürsügünü öbürkü gün

b. 1003

büt- bitmek

b. -kön 320

b. -köndöy 292

b. -tü 2037

bütüm hüküm

b. +dü 3990

bütür- bitirmek

b. -böy 1052

b. -dü 3986

b. -üp 52, 405, 1986, 2354

bütüş- sözleşmek

b. -kön 2207

caa tesir

c. 511, 1066

caaktaş- karşı gelmek

c. -kan 1038

caaldık kötülük

c. +ı 2147

c. +tı 4114

caal kötülük

c. +ı 2652

caa- örtmek

c. -p 140

cabdık techizat

c. 501, 510, 531, 3041

c. +ı 520

cabdıktuu techizatlı

c. 560

cabdış- hazırlamak

c. -ıp 229

cabık- kapanmak

c. -asıñ 2612

cabıl- atılmak

c. 922, 1206, 1299, 1373, 2245, 2253, 3057,

c. -ıp 2758, 2984

cabıluu örtülmüş

c. 159

cabış- örtmek

c. -a 1535

c. -ıp 3940

c. -tı 3794

cabıştır- yapıştırmak

c. -ıp 1072

cabuula- giydirmek

c. -p 3630

cada- usanamak

c. -bay 1039

cadat- bıktırmak

c. -kan 1067

c. -tı 3908

cağaldant- süzülerek yürümek

c. -a 1300

cağoo bağ

c. 4112

cağooluu bağlı

c. 2040

cağalmay bir kuş adı

c. 2790

cağar- yakmak

c. -mın 2850, 2858

cak taraf

- c. **+ı** 802, 803, 1123, 1830
 c. **+in** 939
 c. **+ınan** 218, 258, 323, 481
 c. **+ında** 915, 1343
 c. **+ka** 1019, 1050, 2317, 3685
 c. **+tan** 119, 244, 344
caka yaka
 c. **+dan** 3650
 c. **+ñdan** 3589
 c. **+nı** 3895
cakın yakın, mekân ile ilgili
 c. 703, 727, 733, 1816, 1836, 1938, 3276, 3493, 3923
cakın hısım, akraba
 c. 1014, 1548, 2156
 c. **+dar** 2308
 c. **+ı** 984
 c. **+ının** 4171
cakında- yaklaşmak
 c. **-p** 346, 1848, 2396, 3313
cakındat- yaklaştırmak
 c. **-ar** 1629
 c. **-pa** 2116
 c. **-pay** 4128
cakındık yakınlık
 c. **+ın** 3214
cakşı iyi, seçkin, âlâ
 c. 219, 431, 525, 938, 1299, 1448, 1538, 1630, 1767, 1885, 2001, 2035, 2072, 2433, 2482, 2532, 2731, 2816, 2946, 2955, 3251, 3581, 3630, 3848, 3881, 3936, 3984, 4126
 c. **+dan** 928, 1872, 4115
 c. **+sı** 3602
 c. **+sın** 1000, 1001
cakşıla- iyileştirmek
 c. **-p** 3953
cakşılaş- iyi geçinmek
 c. **-kan** 3737
cakşılık iyilik
 c. **+ça** 4110
caktır- beğenmek
 c. **-basa** 3970
 c. **-ğan** 499
 c. **-ıp** 3595
cal yele
 c. 158, 1298, 2502, 2508, 3813, 3817
 c. **+ı** 353
 c. **+ın** 3620
cal alev
 c. **+ın** 1215, 2967, 3606
 c. **+ınday** 2201
 c. **+ınğa** 3087
 c. **+ını** 3251
calañ kumaş
 c. 1311
calañda- oynak davranmak
 c. **-ysiñ** 4127
calañkış Azrail
 c. **+tay** 2114
calbırakta- yaprak çıkarmak

- c. -p** 961
- calçı köle**
- c.** 81, 3972
- caldıra-** yalvarmak
- c. -p** 1839, 2041, 3680
- caldıratiş** yalvartma
- c.** 2996
- calğa-** korumak
- c. -sın** 3926
- calğan** yalan
- c.** 775, 819, 1777, 2442, 2717
- c. +ımbı** 1456
- calğız** yalnız
- c.** 157, 508, 872, 923, 1426, 1586, 1603, 1757, 1832, 1835, 2067, 2768, 2771, 2934, 2994, 3000, 3145, 3275, 3305, 3456, 3463
- c. +ı** 1853
- c. +ım** 2767, 2776, 2778, 2780, 2967, 2989, 3029, 3044
- calın-** yalvarmak
- c. -ıp** 3122
- c. -sa** 4204
- calınsız** dumansız
- c.** 2437, 3226
- caltan-** yeltenmek
- c. -at** 3602, 4135
- c. -bağan** 2148
- c. -bay** 3494
- c. -ıp** 2779
- caltılda-** parlamak
- c. -ğan** 653, 4113
- camaa** cemaat
- c. +ğa** 1728
- camaçılıu** yamalı
- c.** 1311
- camal-** yamalmak
- c. -ğandan** 594
- camal** cemal, yüz
- c. +dı** 2555, 2563
- c. +ı** 825, 3247, 3932, 4034
- caman** yaman, kötü
- c.** 938, 1291, 1312, 1445, 1448, 1883, 2433, 2532, 2709, 2818, 3600, 3704, 3964, 3965, 4111, 4116, 4126, 4152
- c. +bı** 2066
- c. +ğa** 3625
- camandık** yamanlık, kötülük
- c.** 3086, 3966
- c. +ka** 2784
- cambaş** havsala
- c. +ka** 3302
- cambaşı** yanıbaşı
- c. +nda** 1919
- külçe** cambi
- c.** 130, 157, 203, 2944, 3821
- c. +dan** 186
- c. +nı** 137
- Cambübü** destanda şahıs adı
- C.** 3018
- camın-** örtmek
- c. -ıp** 3303

can can

c. 185, 476, 892, 2153, 2226,
2227, 2961, 3618, 4115, 4153

c. +dan 3632

c. +dı 2552, 4107

c. +ğa 3145, 3305

c. +ım 2656

c. +ımda 2339

c. +ımdan 419

c. +ımday 4035

c. +ımdı 2118, 3969

c. +ına 3046

c. +ıñan 3183

c. +ınday 2733

c. +ındı 1960

can yan

c. +ına 659, 670, 703, 924,
1210, 1274, 1938, 2807, 3046

c. +ıña 3310

c. +ınan 1879, 3306

c. +ıñan 3183

c. +ında 610, 1073, 1167, 2658

c. +ıñda 2708

c. +ıñdan 1427

can- yanmak

c. -at 859

cana yine

c. 1921

canaş- yanaşmak

c. -kan 1037

c. -a al-ıp 2438

canaşa yanyana

c. 2650

canaza cenaze

c. 3751

c. +dan 3727

c. +ğa 3722, 3735

c. +ñdı 3846

c. +sın 3882

Canbolot destanda şahıs adı

C. 1581

canda- yanaşmak

c. -dı 2898

c. -p 2272

candar güzel

c. +ım 2786

Cankaraç destanda şahıs adı

C. 3739

Cañirt- yankılanmak

c. -ıp 216, 411, 1572

c. -kan 1172

cannat kıymetli bir kumaş

c. 3622

c. +tan 3628, 3631

Cantay destanda şahıs adı

C. 33, 40, 44, 94, 108, 133,
141, 269, 491, 528, 550, 822, 844,
862, 881, 889, 894, 898, 906, 925,
985, 988, 1021, 1037, 1080, 1086,
1108, 1110, 1120, 1142, 1186,
1233, 1246, 1252, 1267, 1271,
1301, 1306, 1313, 1333, 1399,
1405, 1417, 1418, 1463, 1465,
1477, 1518, 1522, 1526, 1536,

1604, 1606, 1622, 1642, 1654,
 1656, 1657, 1669, 1681, 1693,
 1699, 1714, 1738, 1742, 1753,
 1755, 1760, 1811, 1828, 1829,
 1838, 1850, 1861, 1869, 1909,
 1947, 1967, 1972, 2015, 2021,
 2061, 2085, 2101, 2239, 2263,
 2266, 2268, 2270, 2278, 2292,
 2301, 2340, 2346, 2367, 2399,
 2427, 2426, 2431, 2444, 2468,
 2476, 2480, 2506, 2512, 2534,
 2537, 2556, 2564, 2585, 2591,
 2606, 2650, 2720, 2728, 2759,
 2785, 2805, 2823, 2893, 2900,
 2924, 2995, 3035, 3084, 3086,
 3090, 3093, 3192, 3193, 3198,
 3227, 3266, 3350, 3356, 3359,
 3361, 3403, 3428, 3430, 3434,
 3440, 3477, 3483, 3496, 3497,
 3500, 3502, 3503, 3510, 3516,
 3517, 3524, 3528, 3530, 3533,
 3551, 3554, 3559, 3562, 3566,
 3570, 3577, 3584, 3585, 3594,
 3595, 3626, 3634, 3642, 3647,
 3667, 3706, 3721, 3726, 3749,
 3756, 3944, 3947

C. +da 3951

C. +dan 2387, 2652, 2660,
 3262, 3387

C. +day 3753

C. +dı 1847, 1889, 2029, 2065,
 2162, 2179, 2253, 3495, 3650,
 3776

C. +dın 38, 74, 102, 845, 1100,
 1236, 1319, 1331, 1409, 1518,
 1705, 1879, 1885, 1891, 1893,
 1895, 2033, 2090, 2138, 2146,
 2156, 2343, 2348, 2353, 2434,
 2571, 2581, 2597, 2610, 2673,
 2682, 2684, 2781, 3169, 3178,
 3186, 3390, 3635, 3861, 4170

C. +ğa 870, 982, 1098, 1102,
 1565, 1826, 1828, 1829, 1865,
 2056, 2117, 2194, 2098, 2210,
 2212, 2227, 2232, 2257, 2903,
 3052, 3399, 3493, 3654, 3762,
 3880, 3905, 3911

C. +lar 1374, 1414, 1432

cap- giydirmek

c. -pay 2713

c. -tı 3629

capan doğan kuşu

c. 2790

captır- yaptırmak

c. -ğan 497

car buyruk

c. 141, 146, 149, 150, 534,
 546, 548, 549, 557, 562, 583, 585,
 636, 721, 2805

car yâr

c. +dan 1844, 3540

c. +dı 1124, 1195, 2297

- c. +ı** 2610, 2616
c. +ım 3099, 3676
c. +ınan 3547
car uçurum
c. +lar 3132
car- yarmak
c. -ip 4145
cara- yaramak
c. -bas 1439
c. -ysiñ 3459, 3465
car açuu yarar
c. 3142
caral- yaratılmak
c. -baptır 2793
c. -ğan 830, 3139, 4232
c. -ğanday 826
c. -ip 820
caraş- yaraşmak
c. -a 1393, 1925
c. -at 2798, 2801
c. -ip 302, 1766
c. -kan 70, 828
c. -kanın 2445
carat- yaratmak
c. -kan 418, 874, 2804, 4151
c. -kanğa 746, 2786
c. -pay 2443
carçı çığırkan
c. +lar 337
cardan- merak etmek
c. -ip 168
cardanış- merakla bakışmak
c. -ip 640
carğak deri
c. 230, 289
carğanat yarasa
c. +tay 3935
carık parlak
c. 825, 1012, 1783, 2826, 3224, 4034
c. +ı 827
c. +tır 4049
carış- yarışmak
c. -ip 1138
c. -kan 1196
carışmak yarışacak
c. 3153
carkın nurlup
c. +ım 2036
carkıra- parlamak
c. 1397
caroo sağlam
c. 3321
casa- yapmak
c. -p 1403
casal- yapılmak
c. -ğan 531
casalğa süsleme, bezek
c. +sı 608
c. +sın 494, 499
casalgala- süslemek
c. -p 1280
casalgaluu süslenmiş
c. 352, 709

casıl- yazılmak

c. -dı 3850

castır- açtırmak

c. -ip 1191

caş genç

c. 616, 666, 1449, 1784, 1913,
1960, 2003, 2069, 2609, 2945,
3239, 3245, 3250, 3268, 3663,
3824, 3935, 3968, 4081, 4113

c. +ı 641, 2680

c. +ıman 839

c. +ın 556, 884

c. +ıñar 2695

c. +ında 2792, 3887

c. +ka 1959, 1965, 2065, 3114,
3248

c. +tan 1446, 1543, 2122

c. +tardı 1438

c. +tardın 2831

c. +tarı 1089

c. +tay 1788

c. +tı 1963, 3248, 3253

c. +tın 1950, 4232

caş yaş, yıl

c. 1256, 3648, 3651

c. +ı 2540

c. +ımda 2118

c. +ın 882

c. +ınan 3608, 3612, 4150

c. +ında 2895, 2990, 3636,
3684, 3860

c. +ka 3841

caş gözyaşı

c. 2192, 2422, 2838, 3163

c. +ı 2419, 3232, 4061, 4086,
4224

c. +ıñ 2215, 2545, 2738

c. +ıñdı 2666

c. +ka 1589

caşa- yaşamak

c. -ğan 601

c. -sın 1962, 2115

caşar- yeşermek

c. -dı 3642

c. -ip 2915

c. -sa 3070

caşart- gençleştirmek

c. -ip 2309

caşçılık gençlik

c. +tın 744, 745

caşıl yeşil

c. 960, 1116, 1151, 1325,
2611, 3058

c. +dan 504

caşır- gizlemek

c. -ip 2713

caşıt- gözyaşına boğmak

c. -ip 2844

c. -tı 2877

cat- yatmak yardımcı fiili

c. -a 1785, 1811, 1861, 1869

c. -asıñ 3347

c. -ayın 2941

c. -ıñ 1550

c. -ip 2959, 3362, 3657
c. -ışat 1294
c. -ışkan 1137
c. -kan 1153, 1372, 1928, 2603, 2872
c. -kanda 106, 4164
c. -kanın 3189
c. -pay 995
c. -tın 2466
cat yâd, yabancı
c. +ın 1550
catar zaman
c. +ğa 2396
catın mera
c. +dan 2169
catındaş soydaş
c. 3740
catiş yatma
c. +ka 3594
cay haber
c. 669, 950, 1537, 1812
c. +da 3847
c. +ı 1577
c. +ım 2407
c. +ın 403, 1885, 3448
c. +ın 4016
c. +lar 3561
cay yaz mevsimi
c. +dan 1070
c. +dın 2826
c. +ında 2973
cay- açmak, sermek

c. -dı 774, 3906
c. -ğanda 3774
c. -ip 2277, 2281, 2962, 3478
cay- yaymak
c. +dın 2457, 2460
caydak binilen
c. 1310
caydakta- çıkartmak
c. -p 2284, 2290, 3296
caydır- yaydırmak
c. -ip 3857
cayık yassı
c. 274, 1012, 1057, 3116
Cayıl destanda şahıs adı
C. 3743
cayıl- yazılmak
c. -ğan 4069
c. -ğanday 1399
cayıt mera
c. +ı 960, 1116
c. +ın 1125
c. +ka 1678
c. +ta 1131
c. +tan 2167
cayka- okşamak
c. -dı 2694
c. -yın
caykandata salına salına
c. 1189
cayla- geçirmek
c. -ğan 678, 972, 975, 1131
caylan- yerleşmek

c. -ip 2242, 3997
cayloo yayla
c. 1130, 1169, 3059
c. +ğa 851, 953
c. +nun 1115
caylooçu yayla sakini
c. +nun 1132
cayna- yayılmak
c. -dı 657
c. -ğan 340, 3058, 3864
caynat- yaşnatmak
c. -ip 1295
c. -kan 1678
caypa- yıkamak
c. -p 2193
caz- yazmak
c. -ğan 4151
c. -ğandı 3203
c. -ip 3967
c. -sa 2365
c. -sın 220
cazğı bahar
c. 1447
cazı bütün
c. 71, 259, 547, 551, 1013, 1758, 1782, 2022, 2977, 3346, 3718, 3757, 3880, 3894
c. +dan 3116
cazıl- çatmak
c. -dı 2925
cazıluu açık
c. 1356

cazuu yazı
c. +ñ 4078
ce ya
c. 535, 1423, 1836, 3172, 3174, 3179, 3180, 3318
ce- yemek
c. -p 11, 1136, 2363
c. -sem 2463, 2469
cebele- ok gibi olmak
c. 2607
cee ya da
c. 603
ceek kenar
c. +i 1188
c. +ine 1596
ceen yeğen
c. +i 1832, 2204, 3433
celden- sarsılmak
c. -beyt 822
c. -ğen 801
cele yele
c. 2643
c. +si 1168
c. +sin 1133, 1597
celek sancak
c. 3764
c. +ti 3914
celik- coşmak
c. -pey 375, 811
celpin- salınmak
c. -et 3640
c. -ğen

cem yem

c. 2791, 2795

c. +inen 44

ceñ- yenmek, almak

c. -ip 743

cendir- yendirmek

c. -ip 1181

ceñe yenge

c. 3970, 4016

c. +biz 4001

c. +ler 2370, 2372

c. +em 2360

c. +emdey 788

c. +endin 2749

c. +enin 1423

c. +esi 2788

c. +esin 2357

ceñil- yenilmek

c. -ğen 2143

c. -ip 473

ceñiş yenme

c. +ke 328

ceñiş- yenmek

c. -ti 1830

cer yer

c. 208, 213, 315, 487, 558, 671, 748, 954, 1112, 1119, 1448, 1971, 2072, 3524, 3638, 3834, 3842, 3864

c. +de 374, 3069, 3610, 3711

c. +den 1373, 1562

c. +din 1164

c. +ğe 89, 490, 500, 1282, 3560

c. +i 70, 95, 443, 804, 1026

c. +imde 3519

c. +in 809, 976

c. +iñ 1459, 3028

c. +inde 1096, 1777

c. +ine 1156, 1157

c. +ler 317, 2342

c. +lerdi 43, 758

c. +large 1520

cerde- yerleşmek

c. -ğen 70, 809

c. -p 1157, 1593

c. -y 1949

cergelüü

c. 3870

Cergen destanda yer adı

c.+ge 2608

Cerkend destanda yer adı

C. +i 3517

cesir dul

c. 3859, 3866, 3887, 4020

c. +di 4066

c. +ğe 769

c. +in 4044

cesirlik dulluk

c. 4117

cet- yetmek yardımcı fiili

c. -e 2608, 2614

c. -emin 3977

c. -eyin 3068, 3376

c. -ip 451, 761, 1375, 1938,
2631, 3101, 3803

c. -işet 4118

c. -ken 21, 96, 758, 1521,
1895, 2335, 3036, 3959

c. -kende 3523

c. -pedi 2970

c. -peğen 364

c. -pessiñ 2496, 2500

c. -pey 69, 1376, 2852, 3015,
3159, 3615

c. -peyt 2189, 2629, 2860

c. -se 238, 2366, 3690

c. -sem 2912, 3125

c. -sin 2637, 2819

c. -ti 676

c. -tim 3521

cetele- yedeklemek

c. -p 710

cetiktik yetiklik

c. 3522

cetil- yetişmek

c. -ğen 1724

c. -ip 2918

cetim yetim

c. 3866

cetimiş yetmiş

c. 749, 2895, 3636

c. +ke 1970, 2929

cetiş- yetişmek

c. -ip 3520

cetkir- götürmek

c. 3121, 3147

c. -bediñ 2461

c. -bey 683, 689

c.- diñ 3129, 3137, 3143

c. -e 2748

c.- señ 1557

cez bakır

c. 516, 522

c. +de 3413, 3416

cıgıl- yıkılmak

c. -dı 4199

cıgılış- düşmek

c. -ar 256

cık- yıkamak

c. -at 342

c. -kan 260

c. -tı 2993

cıl yıl

c. 3649, 3696, 3889, 3930,
3951

c. +da 1257, 2649

c. +dı 293, 2209

c. +dın 3892

c. +ı 2973, 3056

cıl- kıpırdamak

c. -bay 1165

c. -ip 2410

cılaacınduu çingiraklı

c. 652

cılan yılan

c. 651

cılañaç çırılçıplak

c. 231, 242, 369, 569, 619,
651, 665, 1437

cılanaylak yalın ayak

c. 619, 650

cılañbaş çıplak baş

c. 233, 362, 567, 650

cıldık senelik

c. 882, 4013

cıldır- yıldırım

c. -ğan 27

c. -ip 1599

cıldız yıldız

c. 1896, 2846, 2854, 4108

c. +dı 2264

c. +ı 1855

c. +ım 2770

c. +ın 1783

cılğa dere

c. -dağı 2453

cılış- yürümek

c. -ip 2250

cılkı yıldı, at sürüsü

c. 87, 158, 388, 720, 1599,
2352, 2494, 3872

c. +dan 367

c. +ğa 140

c. +ñdı 2167, 2460

c. +sı 956, 1165

c. +sının 968

cılkıcı yıldı

c. 2454

c. +sı 1598

cılmış- sürülmek

c. -ip 215

cılmıy- tebessüm etmek

c. -ip 1383

cıluu kaplıca

c. 958

cıñaylak çıplak ayak

c. 571

cıpılda- hareketler, oyunlar
yapmak

c. -p 4066

cırğal mutlu, eğlenceli

c. 1170, 2368

c. +da 1598

c. +ıña 2939

cırğalduu mutlu

c. 1600, 2455

cırğa- mutlu olmak

c. -p 1680

c. -p cat-kan 1926

cırtkıç yırtıcı

c. 2456

cıt alış- koklaşmak

c. -kan 2462

cıtta- koklamak

c. -yın 2941

cıttuu mis kokulu

c. 2617, 2940

cıy- toplamak

c. -ip 763, 1824

cıyın toplantı

c. 1277

cıyırma yirmi

c. 3639, 3860

c. +ñda 2618

cıynap tur- toplayıp durmak

c. -ğan 2546

cibek ipek

c. 351, 2502, 3573, 3580

c. +tey 964, 1151, 1382, 3775

ciber- göndermek

c. -di 1248, 1267, 1876, 2316, 2406, 3495, 4025

c. -em 1856

c. -ğen 1186

c. -ğeni 1271

cibermek gönderme

c. 2317

ciğit yiğit

c. 165, 539, 3344

c. +i 60, 971, 1020

c. +inin 2341

c. +ter 77, 991

c. +tin 1384

ciğittik yiğitlik

c. +i 2896

cilik kemikli

c. 2463, 2469

cin deli

c. +deysiñ 4141

c. +in 2128

cindi akılsız, deli

c. 3450

c. +ler 2364

coe- gitmek

c. -mun 3257

coğol- yok olmak

c. -duñ 2484

coğot- kaybetmek

c. -tu 1146

c. -tum 766

c. -kon 2951

cok yok, değil

c. 175, 231, 232, 303, 536, 566, 566, 568, 570, 648, 649, 656, 746, 766, 793, 805, 932, 1082, 1202, 1230, 1238, 1308, 1587, 1753, 1756, 1802, 1804, 1841, 1943, 1982, 2122, 2126, 2136, 2375, 2567, 2630, 2775, 2806, 2825, 2848, 2856, 2923, 2952, 3026, 3028, 3031, 3034, 3036, 3038, 3279, 3597, 3621, 3747, 3874, 3958, 4102 (1451, 2530, 2751, 3084, 3090, 3192)

c. +ko 2682

c. +tu 502

c. +un 533

c. +unan 85, 1588, 3193, 3266, 3449

c. +unda 3474

col yol

c. 982, 1301, 1305, 1539, 3401

c. +do 4158

c. +don 1660

c. +ğo 2899

c. +u 2083
c. +uman 839
c. +un 2481, 3089, 3564
c. +uñ 3568
c. +unan 1332
c. +uñdan 3590
c. +uñdu 2654
c. +uñuz 1650
colbors kaplan
c. 19, 45, 310, 1669, 3598
c. +ko 2481
c. +tor 3401
coldoş yoldaş
c. +torum 2295
c. +torun 1670
Coloy destanda şahıs adı
C. +doy 276
coluk- rastlamak
c. -am 841
c. -up 1908, 3645
c. -up kal-di 1309
comokçu masalcı
c. 1076
c. +su 1927
c. +mun 3437
con sırt
c. 3095
c. +ğo 2655
c. +un 309
coo düşman
c. 913, 3813, 3817
c. +don 3504, 3512, 3518

c. +n ayt-ıp 1474
c. +ñ 2810
coodura- parlamak
c. -ğan 2038
cooluk örtü
c. 566, 648, 3814, 3818, 3858
c. +tan 3927
coonduk kalınlık
c. +u 276
coop cevap
c. 1864, 2035
c. ber-di 1534, 1565, 3377
c. beriş-iñ 1540
c. +tu 3591
c. +una 2039
corğo yorga
c. 2286, 2589, 2568
c. +mdu 2285
c. +sun 2290
corğolo- rahvan yürümek
c.-p 3073
coro- söylemek
c. -du 2894
coruk huy
c. +u 2482
coy- kesmek
c. -up 3864
coylon- koşmak
c. -up 3319
cölö- tutmak
c. -dü 4213
cölöñkö yokuş

- c.** 1276
- cön yön**
- c. +ü** 1314
- c. +ün** 423, 1512
- c. +üñ** 2320
- c. +üñdö** 3408
- c. +ünö** 1886
- cön** san, ün
- c. +übüz** 2712
- c. +üm** 3432, 3672
- c. +ümdü** 3422, 3424, 3525
- c. +üñ** 1522, 2699, 3404
- cönö-** yönelmek
- c.** 710, 1373, 1360, 1420, 1657, 1686, 1974, 3061, 4211, 4221
- c. -p** 1142, 1667, 2654
- c. -r** 1002
- cönöt-** göndermek
- c. -kön** 1302, 3290
- c. -öm** 2889
- c. -pöy** 1112
- c. -tü** 1653, 1903, 2340, 3634
- cönötmök** yolcu edecek olma
- c.** 3270
- cöö** yayan
- c.** 279
- cötkür-** öksürmek
- c. -üp** 4164
- cubay eş**
- c. +ıñ** 1750
- cuban-** avunmak
- c. -ıp** 2184
- cul-** koparmak
- c. -up** 3925
- culun-** yolunmak
- c. -up** 3709
- culkun-** atılmak
- c. -up** 1092, 1227
- cum-** yummak
- c. -du** 178
- cuma** cuma günü
- c.** 3734, 3755
- c. +dan** 3755
- Cumğal** destanda yer adı
- C.** 3728
- cumşa-** hoş gelmek
- c. -dı** 4179
- c.-ğan** 1050
- cumşak** yumuşak
- c.** 287, 1392
- cumuş** iş
- c.** 1730
- c. +ka** 3475
- c. +u** 932, 1982
- c. +um** 1789
- c. +uñ** 3366
- cup** çift
- c.** 4109
- curt** yurt
- c. +ka** 2078
- c. +tan** 2669
- cuu-** yıkamak
- c. -ğan** 1411

cuuçu kız isteyici

c. 2913

cuul- yıkanmak

c. -ğan 1589

cuurkan yorgan

c. 3996

cüdö- yorulmak

c. -böy 3952

c. -düm 861

cüdot- usanmak

c. -pöy 1618

c. -tü 3651

c. -üp 1425

cüğön yular

c. +ü 519

cüğür- koşmak

c. -ğön 364

c. -sö 1703

c. -üp 4212

cük yük

c. 1056, 1126, 1619

cüktö- yüklemek

c.-p 1284

cüktöt- yükletmek

c. -üp 2636

cün yün, tüy

c. +ü 365, 965

cündüü yünlü, tüylü

c. 372

cür- gezmek, yardımcı fiil

c. -bödüm 2574, 2584, 2594

c. -böşün 790

c. -böymün 4093

c. -böyün 3381

c. -dü 3951

c. -dün 3228

c. -gön 148, 266, 1044, 1301,

1426, 3054

c. -göndö 3513, 3519

c. -gönüm 735

c. -güçö 2071

c. -gülö 1361, 4211

c. -gün 2271

c. -öbüz 2708

c. -ömün 857, 2866

c. -ör 2968, 3437

c. -ormün 2862

c. -sö 279, 279, 377

c. -söm 3521

c. -sön 2816, 2818

c. -ünüz 3367

c. -üp 580, 2950, 3122, 3126

c. -öşkö 3744

cürök yürek

c. 780, 801, 1671, 2529, 3273,

4161

c. +kö 4198, 4210

c. +töğü 2359

c. +tön 1984

c. +törü 305, 3212, 3604

c. +tü 1553, 3666, 4162

c. +ü 2048, 2967, 3064, 3205,

3598, 3606, 3618

c. +üm 2865, 2869

c. +ündö 2219
c. +üñdü 3468
cüröktüü yürekli
c. +lör 565
cüündöş- titreşmek
c. -üp 3603
cüz sayı olarak yüz
c. 720, 2352
cüz yüz, cema
c. 1012
c. +ü 3705
c. +ün 3703, 3931
cüz körüş- yüz yüze görüşmek
c. -üp 779
cüzdüü yüzlü
c. 2553, 2561
çaap al- istila etmek
ç. -at 2155
çabış çarpışma
ç. - 239
ç. +ka 229
çabış- çarpışmak
ç. -sam 3012
ç. -tı 251
çaç saç
ç. 612, 653, 1484
ç. +ı 833
ç. +ım 2847, 2855
ç. +ın 1382, 3774, 3857
ç. +ka 655
ç. +tarı 2543
ç. +tın 4069

çaçık saçak
ç. +ın 500
Çaçıkey destanda şahıs adı
Ç. +dey 592
çaçıl- dağılmak
ç. -dı 4061
çaçkabı saç kabı
ç. 613
çaçpak saç bağı
ç. +tı 654
ç. +tın 660
çak çağ, dönem
ç. +ıñ 2003, 4113
ç. +ıñda 2706
çak tam, uygun
ç. 290, 1263, 3129
çakıl- şakımak
ç. -dıñ 1542
Çakır destanda halk adı
Ç. 1577
çakır- çağırmak
ç. -am 557
ç. -dı 163, 337, 3723
ç. -ğan 512, 3867, 3869
ç. -ıp 150, 534, 548, 549, 636, 721, 1286, 1288, 1670, 2356, 2979, 3907
çakırt- çağırtmak
ç. -ıp 26, 1847, 3196
çakta- uymak
ç. -p 1961
çaktık uygunluk

ç. +ı 1396
çal ihtiyar
ç. 1155, 1969, 2016, 2367, 2432, 2444, 2468, 2472, 2476, 2480, 2506, 2512, 2515, 2519, 2556, 2564, 2575, 2585, 2591, 2650, 2720, 2898, 3084, 3086, 3093, 3227, 3240, 3246, 3252, 3260, 3551, 3559, 3688, 3944
ç. +da 2071
ç. +dan 2054
ç. +dar 2456
ç. +darı 3768
ç. +dın 1210, 2616, 2658,
ç. +ğa 1692, 3582, 2058, 2364, 2483, 2487, 2774
ç. +tıña 2101,
ç. +tıñar 2239
çal- yoklamak
ç. -ğan 153
ç. -ğıla 2304
ç. -ip 999, 3666, 4162
çaldır- izletmek
ç. -at 3890
ç. -diñ 2481, 2485, 3573, 3580
ç. -ip 128
Çalğımbay destanda şahıs adı
Ç. 1158, 1179, 1185, 1199, 1203, 1209, 1237, 1244, 1270, 1304, 1639, 1685
Ç. +dı 1146
Ç. +ım 1264

çalış- çalışmak
ç. -ip 313
çalkak dağ yamacı
ç. +ka 2615
çalkay- sırt üstü uzanmak
ç. -ip 1153
çama güç
ç. +bız 907, 2189,
ç. +m 2970, 3949
ç. +mdı 3417
ç. +ñ 1338
ç. +sı 4205
çamdan- hazırlanmak
ç. -ip 995
çamın- saldırmak
ç. -ip 2760
çañ toz
ç. 3106
çan sozul- toz kalkmak
ç. -up 3124
çan- vazgeçmek
ç. -basa 836
ç. -basañ 2179
ç. -basın 2029, 2434
ç. -dı 2162
ç. -diñ 2163
ç. -sañ 2084
ç. -sın 885
çanaç tulum
ç. +tay 271
çandır- kabul ettirmek
ç. -sam 849

çap- kırmak

ç. **-kanda** 104

ç. **-sa** 2195

ç. **-tîñ** 3503, 3511, 3517, 3563,
3567

çapan kaftan

ç. **+dı** 3939

çapkan bakır

ç. 522

çaptır- koşturmak

ç. **-ayın** 2370

ç. **-ip** 122

çar her

ç. 1541

çar çiftlik

ç. **+da** 1125

çara çare

ç. 176

çara tepsi, kap

ç. 152,

ç. **+dan** 183

ç. **+ğa** 125

ç. **+nın** 129

çatak isyan

ç. **+ın** 1029

ç. **+ıñ** 3788

çataktuu belâlı

ç. 592

çatır çadır

ç. 1644

çay çay

ç. 1704

ç. **+dan** 1293

çaydoos çaydanlık

ç. **+ko** 1292

ç. **+u** 6

çayır çayır

ç. **+dı** 2449, 2453

çayka- sallamak

ç. **-dı** 2041, 2692

ç. **-p** 2191

çaylan- dinlenmek

ç. **-ip** 3998

çayna- çiğnemek

ç. **-p** 1092

çaynal- çiğnenmek

ç. **-ip** 4099

çaynat- çiğnetmek

ç. **-ip** 4156

çeber uzman

ç. **+ler** 1078

çeç- çözmek

ç. **-er** 663

ç. **-eyin** 683

ç. **-iñ** 573

ç. **-ip** 576, 609, 622, 664

ç. **-kende** 541, 707

ç. **-kendi** 578

ç. **-peseñ** 1734

ç. **-ti** 674

çeçen söz ustası, hakîm

ç. 1021, 1040

ç. **+den** 929

çeçil- çözüme ulaşmak

- ç. -er** 2223
ç. -ğis 678
çeçin- soyunmak
ç. -di 635
ç. -ip 116, 620, 1927
çeçint- çıkartmak
ç. -ip 644
ç. -pey 1329
çeçtir- çözdürmek
ç. -bey 682, 690
çeçtirmek çözdürme
ç. 482, 713
çeçüüçe hayâsız
ç. 538
çege çivi
ç. +si 2766
çeğirtke çekirge
ç. 3466
çek sınır
ç. 339
ç. +in 978
çekteş- götürmek
ç.-ken 463
çene- ölçmek
ç. -bey 1075
ç. -p
çenet- ölçtürmek
ç. -ip 210
çeñgel çengel
ç. +di 49
çeñgelde- çengellemek, pen-
 çelemek
- ç. -** 213
çepken kaftan
ç. 1312
ç. +di 3303
ç. +i 1329
çer keder
ç. 2868
Çerik destanda halk adı
Ç. 917, 2306
çert- tıklatmak
ç. -ip 3467
Çet destanda yer adı
ç. 1638
çet kenar, uç
ç. +i 1365, 2012
ç. +inde 1431
ç. +ten 929
çeyin kadar
ç. 463, 596
çıda- dayanmak
ç. -bay 188, 3003, 3007, 3811,
 3941,
ç. -dı 4230
ç. -dım 795, 2632
ç. -ğan 68, 3221
ç. -p 700, 2112, 3228, 4088,
ç. -r 330
ç. -sam 3087, 3094
ç. -sın 565
ç. -yın 1560
ç. -ylı 1870
çıday al- dayanmak

. -bay 318, 1807
 ıa kal- çıkmak
 . -ayın 1469
 . -anda 1374
 . -ip 1637
 . -iptır 1332
 ık- çıkmak
 . 1458
 . -a 601, 749, 852, 2644,
 2647, 2655
 . -amin 793
 . -asın 561, 599
 . -at 343, 1321
 . -ayın 1554
 . -ip 1177, 2280, 2893, 3097,
 3207, 3596
 . -kan 282, 348, 349, 1522,
 1688, 2615, 4052
 . -kanda 3639
 . -kıday 1612
 . -paan 838
 . -pasa 2267
 . -pay 135, 476, 934, 1385,
 2574, 2584, 2594
 . -paysın 1421
 . -sa 623
 . -tı 33, 356, 1434, 1435,
 1475, 2410, 2758, 2830
 . -tım 1806, 3363
 ıar- çıkarmak
 . 1607, 1633

. -bay 1379, 3066, 3225,
 4144
 . -dın 3222
 . -anım 4095
 . -ip 1752, 3342
 ılbur dizgin
 . +ı 523
 ımıla- çimdiklemek
 . -p 698
 imduu imenli
 . 317
 ımır kara
 . 312
 ın gerçek
 . 311, 1944, 3223, 3345,
 . +ımbı 1456
 . +ınđı 1752
 ınal- gerilemek
 . -ip 295
 ınar ınar
 . +ı 3748
 ında- ciddi olmak
 . -sağ 4168
 ınış destanda şahıs adı
 . 3739
 ınır- haykırmak
 . -ip 4063
 ıpar mis
 . 2617
 Çırak parıldı
 . 1458
 . +ı 4232

. +ım 1416, 2005
 . +tan 3224
 . +tın 3968
 ırayluu yüzlü
 . 2555, 2563
 ıyrak sağlam
 . 518, 523
 ider sal– kösteklemek
 . -ıp 3297
 irkin zavallı
 . 1085, 3250, 3388, 3643,
 3665, 4220
 Çiy iğ
 . +din 3156
 iye zor özölen düğüm
 . 677
 oçu– korkmak
 . -du 3704
 oçun– korkmak
 . -at 3605
 oğul– toplanmak
 . -ğan 1199
 . -up 1710
 oğuluş– toplanmak
 . -up 1193
 oğuu topluluk
 . +nda 148
 Çok yanan kömür, kor
 . +toy 1351
 oktuk tepe, üst
 . +u 2489
 oldon oban

. 270
 olpon oban yıldızı
 . +doy 1352, 3253
 . +u 2897
 . +um 2783
 omoy destanda şahıs adı
 . 3004
 oñ büyük, çok, ulu
 . 3, 10, 99, 152, 267, 955,
 1241, 1573, 1582, 2023, 2057,
 2164, 3252
 . +doru 3605
 . +u 1017, 1228
 onduk büyüklük
 . +ka 69
 oñ-Kemin destanda yer adı
 .+din 99
 oñ-Köl destanda yer adı
 .+dö 955, 2976
 .+dü 1150
 ooçun yabancı
 . 1205
 oro destanda şahıs adı
 . 823, 1219, 1576, 1583,
 1758
 . +don 2178
 . +ğö 3128
 oyul– özölmek
 . -up 4222
 öğör– öktörmek
 . -böy 508
 . -ğön 490

çu koy- yürütmek

ç. -up 1190

çubalt- sürükletmek

ç. -ip 1298

çukçuğuy zayıf

ç.1060

çukul aniden

ç. 1373

çunak kulaksız

ç. 2522

çurat- koşturmak

ç. -kan 467

çuuda uzun deve yünü

ç. +day 353

çuuk- haykırmak

ç. -kan 25

çuul- bozgun

ç. -ğan 2016

çuulda- bağışlamak

ç. -p 1322, 2539, 3714, 3767

çûde- deh demek

ç. -se 374

çümkö- üzerini örtmek

ç. -y 3303

çömkön- örtünmek

ç. -üp 3886

Çüy destanda yer adı

Ç. 71

Ç. +dû 3346

Ç. +dün 551

da de, da bağlacı

d. 510, 816, 1317, 1317, 1360,

1842, 2230, 2308, 2337, 2627,

2640, 2642, 2644, 2781, 2941,

2947, 3147, 3158, 3286, 3383,

3592, 3736, 3836, 3949, 3966,

4043, 4194, 4204

daarı- ilişmek

d. -ğan 3802

dabdıra- ayak patirtısı çıkarmak

d. -p 3051

dabiş hışırtı

d. -ina 3311

dağı hâlâ

d. 415, 433, 664, 873, 881,

905, 1513, 1560, 1851, 1862,

2052, 2129, 3009, 3288, 3381,

3696, 4106

dalay epey

d. 29, 35, 190, 293, 1040,

2032, 2877, 3702,

d. +dan 4

d. +dı 98,260

d. +dın 3918

d. +ı 1837, 3603

d. +ın 1473

d. +lar 92

dale da, de bağlacı

d. 1959, 2084

dalıluu omuzlu

d. 259, 1018

dambal don

d. 568, 649

- d. +ğa** 1376
- dañk** ün, şöhet
- d.** 1595
- d. +ı** 1522, 3780
- d. +ın** 1525
- dapdayın** apaçık
- d.** 2219
- dardañ** kabadayı
- d.** 1775
- dart** dert
- d.** 3666, 4162
- datka** bey
- d. +lardın** 151
- datkalık kıl-** beylik yapmak
- d. -ğan** 1526
- dayar** hazır
- d.** 1020
- d. +mın** 3971
- dayarlan-** hazırlanmak
- d. -dı** 3758
- d. -ıp** 345
- dayın** haber
- d. +ı** 1643
- d. +ının** 3082, 3171, 3190
- d.+ıñ** 1337, 1504, 1507
- d. +ınıñdı** 1559
- dayra** geçit
- d. +day** 3412
- de-** demek, söylemek
- d.** 540, 543
- d. -beñer** 2058, 2060, 2374
- d. -besin** 2031
- d. -bessiñ** 1564
- d. -bey** 1753, 2095
- d. -di** 529, 530, 532, 534, 635, 862, 1360, 1653, 1871, 1974, 2026, 2030, 2032, 2073, 2283, 2285, 2834, 3324, 3325, 3327, 3362, 3404, 3484, 3486, 3489, 4030, 4031, 4057
- d. -dim** 2927
- d. -dimbi** 4064
- d. -diñbi** 1571
- d. -diñer** 2933
- d. -diñiz** 2271
- d. -er** 2425, 2428, 3283, 3600
- d. -erğ** 1804
- d. -ğen** 945, 1119, 1123, 1335, 2027, 2683, 2757, 2790, 2794, 3072, 3281, 4102, 4138
- d. -ğende** 1736, 2190, 2521, 2702, 2942, 3411, 4106
- d. -ğendi** 3202
- d. -ğenim** 778, 1780
- d. -ğidey** 2998
- d. -mey** 3264
- d. -p** 5, 13, 24, 62, 163, 168, 220, 235, 239, 241, 243, 261, 306, 308, 337, 342, 343, 382, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 432, 472, 473, 625, 645, 663, 800, 834, 836, 844, 849, 853, 857, 863, 866, 873, 885, 886, 888, 889, 947, 981, 991, 1010, 1104, 1106, 1107, 1109,

1110, 1142, 1144, 1145, 1179,	3782, 3784, 3785, 3789, 3791,
1205, 1233, 1247, 1249, 1256,	3793, 3795, 3847, 3853, 3898,
1258, 1260, 1262, 1264, 1266,	3905, 3926, 3936, 3943, 3945,
1270, 1284, 1334, 1336, 1338,	3947, 3949, 3951, 3953, 3955,
1377, 1416, 1435, 1440, 1474,	3976, 3984, 3986, 4214, 4000,
1516, 1534, 1555, 1635, 1642,	4025, 4032, 4043, 4051, 4052,
1658, 1660, 1662, 1664, 1666,	4058, 4062, 4079, 4085, 4184,
1673, 1681, 1716, 1729, 1739,	4185, 4187, 4192, 4194, 4207,
1774, 1775, 1777, 1779, 1783,	4211
1808, 1811, 1813, 1814, 1816,	d. -se 683, 979, 1019, 1347,
1823, 1832, 1834, 1836, 1838,	2017, 2210, 2212, 3668, 3797
1840, 1849, 1851, 1860, 1865,	d. -sem 2194
1890, 1903, 1931, 1947, 1948,	d. -señ 1722, 1732, 1999,
1966, 1988, 1995, 2018, 2020,	2115, 2186
2034, 2036, 2046, 2088, 2090,	d. -señer 2117, 2233, 4047
2134, 2155, 2162, 2163, 2198,	d. -señiz 2717
2246, 2249, 2255, 2276, 2301,	d. -şti 2664, 2665, 2947
2316, 2340, 2380, 2402, 2407,	d. -yt 818, 820, 1335, 4033,
2409, 2435, 2539, 2662, 2681,	4035, 4037
2719, 2721, 222, 2739, 2787,	dırkıra- dökülmek
2806, 2880, 2889, 2894, 2905,	d. -p 4086
2912, 2950, 2960, 2966, 2968,	dodo kalabalık
2970, 2972, 3013, 3054, 3080,	d. +buz 3353
3118, 3121, 3125, 3150, 3172,	dolu inatçı
3182, 3251, 3289, 3317, 3319,	d. +m 4184
3323, 3330, 3340, 3380, 3393,	doo düşman
3425, 3426, 3452, 3487, 3521,	d. 1038
3671, 3672, 3674, 3676, 3678,	d. +lordu 1047
3688, 3690, 3691, 3692, 3694,	dooron sadaka
3697, 3710, 3711, 3717, 3720,	d. +una 3861
3722, 3735, 3737, 3752, 3753,	döbö tepe
3754, 3760, 3769, 3773, 3777,	d. +gö 1277

- d. +nũ** 1688
döñ tepe
d. +ünö 1638
döö dev
d. 301
döörü- saçmalamak
d. -düm 1605
Dörbölcün destanda halk ismi
D. 1592, 3138
duban bölge
d. +dı 2979
d. +dın 3907
dukaba kadife
d. 1478, 2801, 3537, 3544
dumburcuk sūs
d. +u 660
dumburtuktuu süslü
d. 654
durus dürüst
d. +pu 2670
duşman düşman
d. 818, 3471, 3779
d. +dar 2224
d. +ğa 1901
d. +ı 2778
dübüröş- oluşmak
d. -üp 1946
düñgürö- uğuldamak
d. -p 671, 3845
dünüyö dünya
d. 3975
düynö dünya
- d. +dön** 3721, 3726, 3722, 3749, 3843
d. +ğö 775, 819
d. +mdü 2732
d. +nün 2578, 2588, 2596
ece abla
e. 2357
e. +mden 730
e. +si 3024
e. +sinen 2203
eceke ablacık
e. +m 2360
eç hiç
e. 85, 1302, 1308, 2333, 2530, 2952, 2962, 4080, 4190
eçen birkaç şey
e. +di 115
eçteme hiçbir şey
e. +ni 2177
ee hiçbir
e. 1066
ee nida
e. 1778
ee sahip
e. +leri 3902
e. +si 72, 1980
ee ber- söz vermek
e. -bey 2078
ee kalğıcı çene bağı
e. 3771
eelik- yaylanmak
e. -ip 4160

een ISSIZ

e. 1308

eensit- tenhalaştırmak

e. -ip 1498

eer eyer

e. 420, 524, 3301

e. +ge 400

eerçiş- peşinden gitmek

e. -e 2685

e. -ip 1363

eerçit- peşine takmak

e. -ip 2395, 3533

eerdi dudak

e. 1939

eğın ekin

e. +di 2176

eken imiş

e. 4, 388, 1205, 1219, 1221, 1238, 1250, 1366, 1368, 1370, 1372, 1377, 1648, 1672, 1674, 1675, 1677, 1679, 1682, 1684, 1697, 1926, 1928, 1967, 2425, 3206, 3280, 3281, 3597, 3598, 3600, 3606, 3936, 4147, 4179, 4153

e. +de 3505

e. +in 1415, 1992, 3365, 3962

e. +siñ 3344

e. +siz 1492, 1611

eki iki

e. 178, 206, 214, 215, 219, 221, 228, 228, 244, 283, 301, 371,

434, 435, 452, 484, 1245, 1398, 1401, 1862, 1880, 2097, 2178, 2193, 3055, 3119, 3120, 3183, 3268, 3320, 3360, 3636, 3658, 3685, 3710, 3889, 3930, 3985, 4185, 4188, 4218

e. +de 1820

e. +den 770

eköö iki kişi

e. 233, 250, 446, 1911

e. +büzdöy 2504

e. +ñ 574, 2337

e. +ñdär 567

e. +nö 438, 452

e. +ñör 571

e. +nü 244, 2316

e. +nün 319, 448, 462, 1701

el halk, millet

e. 20, 75, 103, 144, 216, 230, 296, 322, 330, 341, 369, 407, 445, 451, 457, 460, 530, 572, 579, 584, 718, 763, 846, 851, 869, 901, 953, 975, 1024, 1033, 1063, 1077, 1121, 1123, 1217, 1232, 1402, 1460, 1583, 1600, 1688, 1741, 1744, 1818, 1915, 1934, 1983, 2197, 2297, 2335, 2396, 2746, 2793, 2797, 2884, 2916, 2964, 2999, 3006, 3031, 3057, 3082, 3219, 3280, 3280, 3335, 3408, 3486, 3510, 3511, 3517, 3525, 3740, 3783, 3866, 4138

e. +de 1201
e. +demin 3285
e. +den 135, 324, 818, 1221, 1377, 1513, 1782, 2533, 2763
e. +derden 56,
e. +derdin 1951
e. +derge 1521, 1525
e. +derim 727
e. +di 11, 726, 867, 1425, 1618, 3904, 3912, 4138
e. +din 545, 552, 685, 714, 876, 1067, 1109, 1177, 1286, 1391, 1575, 1636, 1936, 1998, 2081, 2132, 2225, 2304, 2844, 3063, 4109, 4202
e. +đe 162, 302, 333, 547, 581, 1199, 2078, 2089, 2131, 2349, 3786, 3867, 4011, 4026
e. +i 908, 1836, 2211, 2901, 3808, 3812, 4135
e. +im 3012
e. +imden 2557, 2565
e. +imdi 1566
e. +in 970, 974, 1824, 3637, 3723, 3822, 3826
e. +iñ 3026
e. +inde 1616, 2121
e. +iñe 883
e. +inen 3538
e. +inin 2766
e. +siñ 3720, 3737
el memleket, yurt

e. +den 3368, 3409
ele idi
e. 62, 157, 178, 180, 191, 193, 195, 245, 247, 385, 387, 389, 396, 398, 400, 415, 453, 625, 674, 676, 684, 686, 842, 872, 1270, 1339, 1341, 1473, 1647, 1711, 1713, 1757, 1806, 1833, 1842, 2021, 2037, 2039, 2073, 2376, 2377, 2379, 2394, 2395, 2397, 2544, 2546, 2837, 2839, 2841, 2871, 2873, 2875, 2993, 3004, 3129, 3164, 3165, 3210, 3223, 3298, 3302, 3304, 3314, 3316, 3332, 3441, 3443, 3446, 3448, 3450, 3478, 3480, 3482, 3488, 3539, 3827, 3830, 3933, 3936, 3944, 3993, 3994, 3996, 4196, 4198, 4200
e. -m 4170
e. -ñ 1422, 1819, 3135, 3140, 3142, 3558, 3586, 4115
eleçek kadın baş giysisi
e. 629, 2892
elek idi
e. 2746
eles silüet, hâyâl
e. +i 1170
e. +ti 2024
elik karaca
e. +tey 373
elirme taşkınlık

e. +si 373
elirt- delirtmek
e. -pe 3468
elsiz halsiz
e. +siz 1839
em doğru
e. 912, 3281
em- emmek
e. -ğen 371
emçek meme
e. 270
emçekteş süt kardeş
e. 729
emdi sırada
e. 1706
e. +gi 2948, 4058
e. +gisin 1975, 2266
eme eşya
e. +dey 1073, 2397, 4174
emele hemen
e. 292, 3154
emes değil
e. 157, 666, 711, 872, 908, 1405, 1442, 1495, 1757, 1836, 2532, 2754, 3184, 3646, 3980
e. +pi 1949
e. +sin 1513, 1562, 3368, 3409
emey değil
e. 4125
emgek zahmet
e. +in 4073

emi şimdi
e. 777, 871, 881, 989, 1530, 1671, 1762, 1834, 2514, 2516, 2518, 2520, 3476, 3528, 3532, 4168
emne neden, niçin
e. 1977, 2166, 2698, 3788, 4005, 4009, 4062
e. +den 3203, 3402
e. +ğe 1739, 3339
e. +ñdi 3439
e. +ni 1743
eñ en
e. 707, 784, 787, 1208, 1829
eñ- kaldırmak
e. -ip 404
eñçer kambur
e. 3343
ene ene
e. 584, 2771
e. +den 575, 2800
e. +lerden 602
e. +m 4155
e. +mdey 784
e. +ñ 2817
e. +ñe 3033
e. +ñer 729
e. +ni 371
e. +si 2764, 3022, 3025
e. +sin 2787
eñiş- at güreşi yapmak
e. 472

eñis at üstünde oynanan bir çeşit
güreş

e. 343, 458

e. +e 329

e. +ke 325

e. +ti 405

e. +tin 403

eñiş- at üstünde bir çeşit güreş
oyununu oynamak

e. -em 472

eñkey- eğilmek

e. -ğen 705

e. -in 1940

e. -ip 1207

e. -se 689

eñkey kal- eğilmek

e. -ip 673

eñkeyt- eğilmek

e. -ip 3652

eñse- istemek

e. -di 4161

e. -ğenge 2531

e. -p 1154

ep uygun

e. 408, 1987, 4026

e. +ke 4139

epçil mahir, çevik, atik

e. 399

epçildik beceriklilik

e. +in 1034

epte- halletmek

e. -ğen 943

eptekey becerikli

e. 3984, 3987

er koca, kişi

e. 28, 33, 40, 141, 221, 249,

329, 392, 397, 405, 406, 422, 447,

455, 491, 564, 881, 894, 906, 925,

1011, 1021, 1117, 1120, 1271,

1405, 1418, 1518, 1522, 1526,

1532, 1606, 1622, 1693, 1738,

1755, 1775, 1817, 1826, 1828,

1879, 1909, 2015, 2070, 2077,

2082, 2086, 2088, 2179, 2263,

2266, 2278, 2292, 2340, 2343,

2346, 2431, 2521, 2534, 2684,

2743, 2759, 2893, 3006, 3075,

3169, 3198, 3204, 3300, 3315,

3334, 3340, 3356, 3359, 3361,

3377, 3391, 3400, 3403, 3428,

3430, 3434, 3483, 3496, 3497,

3500, 3503, 3510, 3510, 3516,

3517, 3524, 3528, 3530, 3533,

3562, 3577, 3584, 3594, 3597,

3606, 3626, 3706, 3739, 3832,

3836, 3896, 4071, 4072

e. +inen 3066

esen esen

e. 879

esir- şırmamak

e. -be 2135

eske al- hatırlamak

e. -ip 2384

eski eski

- e. 86, 3921
este- hatırlamak
 e. -p 2200
estüü akıllı
 e. 4140
eşek eşek
 e. +tey 3562
eşik dışarı
 e. +i 1354
 e. +iñ 3431, 3529
 e. +ke 2252, 2402, 2758, 3207
et et
 e. 83, 690, 2463, 2469
 e. +i 270, 271, 1397
 e. +in 1381
 e. +ti 1786
 e. +tin 1392
et- etmek yardımcı fiili
 e. -ip 449, 4199
 e. -pey 3156
ezel eski
 e. +ki 3026
 e. +ten 1741
ezil- eğilmek
 e. -di 3212
 e. -ip 2529
eziliş- dertleşmek
 e. -ti 2845
gul gül
 g. 2611, 2615, 2617, 3547
gül gül
 g. 990, 1116, 1997, 2063, 3058
 g. +döy 1147
 g. +dü 2511
 g. +üm 3691
 g. +ün 395
 g. +ündöy 615
güldüü güllü, çiçekli
 g. 3549
ıgıñ çare
 ı. +dı 1754
ık uygun
 ı. 2008, 2996
ıkçam atik, çevik
 ı. 2337
ıktıyar iknâ, gönüllü
 ı. 2255
 ı. +mın 2232, 4101
ılayık uygun
 ı. 1068, 1898, 2262
ıldam çabuk
 ı. 676
ılğa- seçmek
 ı. -ybı 2747
ıman destanda şahıs adı
 ı. 1576
ınak sevgi, sevgili
 ı. +ı 4228
ıntalaa bol- iyice doymak
 ı. -up 1127
ıntığış- mışıl mışıl uyumak
 ı. -ip 1128

ir türkü

ı. 3102, 3766

iraak irak

ı. 1015, 3185

ı. **+tan** 465, 3322

iraazi memnun olmak

ı. 1661, 1755, 3372

iras gerçek

ı. 1833

ırçı türkücü

ı. 143, 722

ı. **+ğas** 142

ı. **+lar** 163, 625, 3766

ı. **+lardı** 637

ı. **+nın** 562

ırda- konuşmak

ı. **-ğan** 636, 721

ı. **-p** 581, 1928, 3102, 3489, 3766

ı. **-ybı** 3619

ırğı- uçmak

ı. **-p** 469

ırımda- birşeyi talih denemek için almak

ı. **-p** 3925

ırs rızık

ı. **+ıma** 3139

Isık-Köl destanda yer ismi

ı. 3724

Isırayıl destanda şahıs adı

ı. 1218

ı. **+dan** 1275

ısış- ısınmak

ı. **-p** 1923

ıstampul kumaş

ı. 3849

ışkılui düşkün

ı. 1388, 1990

ıyğar- göstermek

ı. **-ıp** 4029

ıyla- ağlamak

ı. **-bay** 2841

ı. **-ğın** 2786

ı. **-mış** 370

ı. **-p** 1319, 1331, 2479, 2541, 2544, 2662, 2716, 2872, 2878, 3765, 3770, 3828

ı. **-sa** 2737, 4087

ı. **-yt** 2957, 2959

ıyman iman

ı. 3700

ızaat istek

ı. **+ın** 78

ızat saygı, hürmet

ı. 1444

ızgıt- kalkmak

ı. **-ıp** 3106

iç iç

ı. **+i** 1281, 2201

ı. **+in** 2890

ı. **+inde** 75, 262, 263, 3016, 3020, 3835, 3987

ı. **+iñerde** 1985

ı. **+te** 2437

- i. +teri** 154
- iç-** içmek
- i. -ip** 1922
- i. -ken** 2149
- i. -kenge** 84
- i. -sem** 417
- içik** kürk
- i.** 582, 3631
- i. +in** 3629
- i. +ti** 3622
- ilger** eski
- i. +ki** 714
- i. +kiden** 1743, 4045
- i. +nin** 2083
- imer-** ikna etmek
- i. -em** 1858
- i. -ile** 396
- ini** kardeş
- i.** 2937
- i. +iñ** 3816
- i. +si** 4022
- i. +siñ** 1287
- iret** sıra
- i. +in** 1359
- irik** üç yaşındaki koyun
- i.** 2604
- irim** girdap
- i.** 100
- irme-** göz kırmak
- i. -y** 3680
- iş** iş
- i.** 1731, 2044, 2102, 2104, 2106, 2108, 2110, 3269, 3980
- i. +i** 1250, 1787, 3747
- i. +in** 987, 2004
- i. +iñ** 3032
- i. +iñdin** 1358
- i. +ine** 2523, 3956
- i. +iñerdi** 1986
- i. +inin** 3627
- i. +ti** 2946
- i. +tin** 2218, 2338, 2550
- işen-** inanmak
- i.i-işti** 1837
- it** it
- i.** 212, 3600
- i. +ti** 2681
- iy-** eğmek
- i. -bey** 188
- i. -beymin** 4071
- iyil-** eğilmek
- i. -di** 1485
- iyen-** çekinmek
- i. -ip** 1240
- iy(i)n** omuz
- i. +i** 4215
- iyri** eğri
- i.** 1129
- iz** iz
- i. +iñ** 2485
- i. +iñdi** 2646
- izat** sevgi
- i. +tı** 2230

izat saygı duymak, hürmet etmek

i. 1494

izde- aramak

i. 3042

i. **-di** 184, 197

i. **-ğen** 1481

i. **-p** 2385, 2496, 2500, 2853

izdemek arama

i. 1251

kaada kaide

k. 1744

kaala- istemek

k. **-baka** 2136

k. **-ğanım** 1772

kaar kahir

k. **+ına** 2075

k. **+ıña** 3416, 3811

kaardan- öfkelenmek, kahırlanmak

k. **-sa** 2149

kaarlan- öfkelenmek, kahırlanmak

k. **-ğan** 3329

k. **-sa** 2015, 2138, 3282, 3799

k. **-sañ** 3497

Kaba destanda halk adı

K. 3128

kabak kaş

k. **+ı** 2925

k. **+ın** 2962, 3338

k. **+ıñ** 3343, 3478

k. **+ların** 2689

kabar haber

k. 797, 1145, 2302, 2331, 3181, 3387, 3585

k. **+ı** 1521, 1895

k. **+ın** 791, 806, 890, 1518, 1527, 1575, 2151, 2263, 3078, 3081

k. **+ıñ** 3481, 3763

kabarsız habersiz

k. 3693, 4155

kabat kat kat

k. 286

kabil kabul

k. 1867

kabilan kaplan

k. 844

kacarluu cesur

k. 539

kaç- kaçmak

k. **-ıp** 3151

k. **-kanıñar** 243

k. **-sa** 3333

kaçan ne zaman

k. 343, 3199

kaçır- koşturmak

k. **-ıp** 392, 468

k. **-ıştı** 409, 465

k. **-ışkan** 443

kaçırış saldırma

k. 423

kaçışa tur- takılmak

k. **-ğan** 249

Kaçkanak destanda şahıs adı

K. 1054, 2319

kadaluu takılı

k. 514

kadam adım

k. 43, 215, 3185, 3588

k. +ı 1520

k. +ım 758

kadır kadir, saygı

k. 88, 843, 936, 1071, 2536,

2740, 2744, 2745

k. +ğa 21

k. +ı 2348, 3479

k. +ıbiz 1749

k. +ıma 2335

k. +ımdı 1563

k. +ın 1690, 1897, 1998, 2735,

2782

k. +ıñ bil-er 3038, 3044

Kadıraalı destanda şahıs adı

K. 812

kadırla- saygı göstermek

k. -ar 1729

k. -ğan 40

kadırlaş kadir bilen

k. 2587, 3076, 3514, 3733

k. +ı 3397

kadırluu saygılı

k. 9, 589, 1911

kadırman saygılı

k. 2294

kadimki alelâde

k. +dey 657

kaduu dağ yamacı

k. +da 2580

kağeles sırma

k. 1584, 1935

kak tam

k. 3059, 3302, 3310, 3577,

3666, 4162, 4198

kak kuru

k. 3301

kakalan- başını kaldırmak

k. -bay 2137

k. -dıñ 1528

kakçañda- kahkaha atmak

k. -p 693

kakçay- kurumak

k. -ğan 2585

kakılda- konuşmak

k. -dıñ 1544

kakşa- sızlamak

k. -ğan 3828

kakşat- sızlatmak, inletmek

k. -ıp 2229

kakşık kinaye, istihza

k. 27, 2074

kaktır- kaktırmak

k. -ğan 493

kal- kalmak yardımcı fiili

k. -a 474, 3159

k. -abız 2185

k. -am 1258

k. -ambı 2560, 2568

k. -armin 2237, 2653, 2661
k. -asın 1342
k. -at 67, 1840, 2112
k. -ayın 850, 1469, 3389
k. -badı 776
k. -bağan 1749
k. -bağıla 1006
k. -bas 3229
k. -basın 2430, 2714
k. -bay 3068, 3374, 3727,
 3762
k. -baybı 2536
k. -baymın 4166
k. -bayt 280, 4004
k. -dı 201, 396, 486, 1206,
 1378, 1386, 2397, 2600, 2604,
 2930, 3016, 3020, 3049, 3201,
 3276, 3304, 3314, 3441, 3887,
 4154
k. -dibi 1459
k. -dın 1564
k. -m 3510, 3516, 3524
k. -ğan 393, 1773, 1800, 1854,
 1912, 3693, 3824, 3859, 4007,
 4010, 4032, 4077, 4115
k. -ğan 648, 3933
k. -ğanğa 2819
k. -ğanı 3961
k. -ğanın 2274
k. -ğansıp 3101
k. -ğın 2339
k. -ğınday 1241

k. -ıñız 3983
k. -ıp 170, 198, 307, 1426,
 1535, 3093, 3381
k. -sın 2725
k. -sız 947
k. -iptır 347, 1332, 1971,
 3194, 3611, 3615, 4045
k. -ışkan 1198
k. -ıştı 2685, 4206
k. -sa 2535, 3479
k. -sam 2640
k. -sambı 3175
k. -sın 2802
k. -uuçu 3960, 4020
kalcañda- sapıtmak, sarsılmak
k. -ğan 1969
k. -p 781
kalcañdaş- şakalaşmak
k. -ıp 1464
kalçayğan irice, hantalca
k. 2898
kalçıl-da- titremek
k. -p 4195
kaltır- bırakmak
k. -ıp 695, 1545
kalın büyük, kalın
k. 296, 883, 1121, 1217, 1616,
 1640, 1688, 1710, 1741, 2161,
 2297, 2363, 3242, 3352, 3462,
 3725, 3856
kalıp kalıp
k. +ın 744, 745

- k. +ınday** 1875
- kalıs** dürüst, tarafsız
k. 210, 322
- kalıs** hakem
k. 484
k. +tar 498, 528
k. +targa 408
- kalıstık** dürüstlük
k. 3434
- kalış-** kalmak
k. -pağan 1255
- kalk** halk
k. 41, 262, 336, 554, 1593, 1620, 3987, 4205
k. +ıman 2383
k. +ımda 3513
k. +ına 95
k. +ınan 441, 3920
k. +ıñda 2261
k. +ının 31
- Kalmak** destanda halk adı
K. +tan 3462
K. +tı 2067, 3511
K. +tın 3460, 3809
- kalpak** kalpak, bir çeşit başlık
k. 1024
- kalpaktuu** kalpaklı
k. 1594, 1676
- kaltar koyu**
k. 1484
- kaltar-** titremek
k. -at 3604
- kaltır-** bırakmak
k. -abı
k. -ap tur-up 3332
k. -badı 491
k. -bas 2177
- kam-** kanmak, doymak
k. -bas 2470
- kamala-** kapanmak
k. -p 1689
k. -r 1495
- kaman** domuz
k. 1058, 2452
- kamçı** kamçı
k. 234, 237, 242
k. +day 1485
k. +nı 389
- kamçılan-** kamçılanmak
k. -ıp 246, 466, 3385
- kamçılaş-** kamçılaşmak
k. -ıp 251
- kamda-** hazırlamak
k. -p 221, 993
- kamdap koy-** hazırlamak
k. -ğon 336
- kamdan-** hazırlanmak
k. -dı 2827, 4000
- kamdaş-** hazırlamak
k. -ıp 411
- kamın** hazırlık
k. 2354
k. +a 2244
k. +da 2338

kamın- hazırlık yapmak

k. -ğıla 994

k. -ğan 2347

k. -ıp 2762, 2982, 3118, 3898

k. -sın 422, 2239

kamınış- hazırlanmak

k. -ıp 294

kamınuu hazır

k. 1020

kamış kamış

k. +tın 3157

kamsurp hasse

k. 288

kan kan

k. 2145, 2149, 4133, 4164, 4219

k. +ı 3730

k. +ın 255, 417

k. +ıñan 3423

kan han

k. 13, 16, 26, 42, 102, 588, 890, 1581, 1691, 1967, 1972, 2151, 2537, 2917, 3416, 3586, 3801, 4017

k. +dı 29, 2163

k. +dın 12

k. +ğa 25, 1898, 2262

k. +ı 889, 1529, 2537

k. +ıñ 3793

kana nerede

k. 663

kan- kanmak, doymak

k. -asıñ 1348

k. -bas 2464

k. -ğan 1091

k. -ğanday 1160

kanat kanat

k. 1279, 3113

k. +ın 774

k. +tı 3906

kanattaş yakın

k. 3720, 3731

kancar hançer

k. +dın 3810

k. +ın 4197, 4200, 4206

k. +ıñdı 3461

kancığa eğerin terkisi

k. +sı 514

kañça ne kadar, kaç

k. 45

kanday nasıl, ne

k. 597, 598, 841, 906, 1421, 1422, 1524, 1528, 1556, 1969, 2102, 2104, 2106, 2108, 2110, 2630, 3465, 3600, 3750, 3982

kandık hanlık

k. 3496, 3498

kanet- ne yapmak, nasıll yapmak

k. -sin

kañır- başıboş dolaşmak

k. -dım 3577, 3584

k. -dıñ 2484, 2488

Kanıkey destanda şahıs adı

K. +den 589
kañıltak sert, teyeltisiz
 k. 3301
kankor hunhar
 k. 3280, 3285, 4130,
kañtar- asmak, alıkoymak
 k. -ğan 44
 k. -ıp 3396
kant şeker
 k. +ın 1707
kante- ne yapmak?
 k. -er 3888
 k. -yin 3499, 3515
kantip nasıl
 k. 426, 811, 887, 900, 1805,
 1809, 1945, 1996, 2056, 2062,
 2163, 2368, 2387, 2721, 2756,
 2862, 2866, 3228, 3255, 3257,
 3795
kantkeni ne yapsa
 k. 3660
kap- kapmak
 k. -kan 368
kapa üzüntü, keder, sıkıntı, kaygı
 k. 2712, 2726, 3039
 k. +mdan 3585
 k. +sı 3016, 3020
 k. +sıñ 3339
 k. +sız 3477
kapa- küsmek
 k. -mın 1797
kapalan- kederlenmek, üzülmek

k. -ba 3037
 k. -ıp 2688, 2696
kapalık üzüntü
 k. 2699, 3229
kapar haber
 k. +ı 656
kapilet gaflet
 k. 775
kapşıt çadırı örten keçe
 k. +ıma 3694
kapta- kaplamak
 k. -ğan 3114
 k. -p 2868
kaptal- kaplanmak
 k. -ğan 3132
kar kar
 k. 3162
 k. +day 1707
 k. +ğa 3163
kara I kara, siyah
 k. 101, 255, 361, 653, 655,
 884, 1088, 1293, 1549, 2072,
 2160, 2192, 2838, 3499, 3679,
 3774, 3792, 3857, 3858, 3886,
 3939, 4097
 k. +nı 3928
 k. +sı 4069
 k. +sıñ 3924
kara II kara, toprak
 k. +nın 889, 2537
kara- bakmak
 k. -ğan 3808, 3812

k. -ñar 2053
k. -p 170, 192, 638, 995, 1206, 1687, 3328, 3698
k. -rmin 2235, 2647, 2655, 2849, 2857
k. -şıp 300
k. -y 1273, 1389, 3441, 3495
k. -ysiñ 3454, 3461
karan karanlık
k. 2815
karañğı karanlık
k. 2064, 3655
karay doğru
k. 1273
karaz kağıt
k. +day 1381
Karboz destanda şahıs adı
K. 1042, 2294, 2298, 3978, 3988, 3990, 3999, 4057, 4106, 4168, 4172
karçıt I kalça
k. +ı 1057
karçıt II kale
k. +ı 368
karı yaşlı, ihtiyar
k. 693, 1465, 1543, 1913, 1950, 2061, 2695, 2781, 3252, 3260, 3262
k. +bız 1617
k. +dan 936
k. +ğa 1208, 2805
k. +lar 5, 1916

k. +ñ 2294
k. +na 556
k. +sı 641, 2680
k. +sıñ 836, 849, 21988, 2710
karı- yaşlanmak, ihtiyarlamak
k. -dı 783
k. -dım 749
k. -dın 1555
k. -ğan 1692, 2367, 3227, 3642
k. -ğança 1750
k. -ğanda 781, 1729, 1738 1805, 2260, 2310, 2581, 3842
k. -p 1564
k. -sa 1774, 1775, 1788
k. -y 3239, 3245
karılık yaşlılık, ihtiyarlık
k. 743, 3655, 3665, 3674
k. +ı 3661
karıluu güçlü, kuvvetli
k. 260
k. +su 342
k. +suğan 401
karıp garip
k. 3079
karıya ihtiyar, aksakal
k. 3732, 3988
karış karış
k. 2925
karışmak kasınma
k. 3155
karkılda- gark etmek

k. -p 1175, 2277
karma- tutmak
k. -dı 2896, 3673
k. -p 451, 1328, 2570, 2580, 2590, 3154, 3675, 3713
k. -rmin 3589
k. -sa 287, 1226, 2147, 3348
k.- y 393
karmaş tutuşma
k. +ı 275
k. +ka 4209
karmaş- tutuşmak
k. -a 395
k. -ip 309, 331
k. -sa 30, 301
karmat- tutturmak
k. -ip 2945, 4189
Karpık destanda şahıs adı
K. 422, 428
K. + tı 401
K. + tın 416
Karpıkbay destanda şahıs adı
K. 386, 394, 474
Karpıkpay destanda şahıs adı
K. 430, 440, 461, 469
kars çat, pat ünlemi
k. 449
karsıldaş- vuruşmak
k. -ip 250
karşı karşı
k. 838, 3654, 3673
kartañ yaşlı, kocamış

k. 666, 885, 3246
kartay- kocamak
k. -ğança 1254
karuu güç kuvvet
k. 295
kasaba kar yığını
k. 553, 1709
kasiet haysiyet
k. +iñ 2259
kasiettüü haysiyetli
k. 1617
kastaş- düşmanlık etmek
k. -kan 3512
kaş kaş
k. +ında 2988, 3640, 3686
k. +ıñdan 2584
kaşkar kaşkar
k. 1292
Kaşkar destanda yer adı
K. 2264
K. +dan 3821, 3825
K. +ğa 23
Kat mektup
k. 1846
katar sıra, dizi
k. 96, 2329, 2706, 2833, 3134, 3176, 3395
k. +ı 20, 42
k. +ında 149
katarla- sıralamak, dizmek
k. -p 125, 1292
katın hatun, kadın, karı, zevce

k. 76, 540, 541, 574, 598, 607,
627, 633, 663, 783, 1935, 1974,
2672, 3375, 3378, 3712, 3785

k. +da 73

k. +dan 535, 537

k. +dar 626, 2521, 2761, 3789,
3854

k. +dardın 639

k. +dın 4092

k. +ğa 4094

k. +ı 3972

k. +mın 4104

katkır- kahkaha ile gülmek

k. -ip 3596

katkırık kahkaha

k. 227, 507

katta- ileri gitmek

k. -ğandan 796

kattır- çözdürmek

k. -ip 505

kattooçu gelip geçen yolcu

k. +dan 22

katuu güçlü, sert, çok

k. 193, 315, 389, 791, 903,
1690, 1822, 3126, 3131

katuulan- hiddetlenmek

k. -ğan 3331

kay nere, hangi

k. 1777, 2349, 3069

kayçı makas

k. 2579

kayda nerede

k. 261, 2234, 2371, 3080,
4149, 4153

k. +ğı 1047

kaydan nereden

k. 1336, 2972, 3219, 3325,
3337

Kayduu destanda şahıs adı

K. +ğa 2312

kayğı kaygı, keder

k. 2379, 2422, 3261

k. +ğa 3077

k. +nın 3256

k. +sın 2588, 3516

kayğıluu kaygılı

k. 3687, 4087, 4165

kayğır- kaygılanmak, kederlenmek

k. -ip 3765

kayğırt- kaygılandırmak

k. -arı 2582, 2583

kayık kayık

k. +tay 467

kayın kayın

k. +ıñ 1509, 2265

k. +ıñan 3421

k. +ıñdan 3464

kayır- çevirmek, döndürmek

k. -dı 2450, 2454

kayır koş hoşça kal

k. 1658, 2739

kaykalakta- kafayı arkaya doğru
atarak dimdik durmak

k. -p 390

kaymak kaymak

k. 1708

kayna- kaynamak

k. 2160

kaynat- kaynatmak

k. -ip 1293

kayra tekrar, yeniden

k. 2047, 3039, 3383, 4059

k. sal-dı 2395

kayra- bilemek

k. -p 4197

kayran zavallı

k. 2040, 2063, 2617, 3258,
3667, 4193, 4195

kayrat gayret, moral

k. 3025

k. kıl-at 4088

k. kıl-ip 2216

k. -ı 19, 28

k. +ınan 3664

k. +ıñdı 941

kayrattan- gayretlenmek

k. -ip 196, 252, 756, 4196

k. -sa 3656

kayrattuu gayretli

k. 3344

kayrıl- başvurma

k. -basın 3480

k. -bay 3128

k. -ğıs 2586

kaysı şey

k. +nı 1182

kaysıl her

k. 2349

kayt- geri dönmek

k. -abı 2047

k. -ayın 1735, 3342

k. -ip 2325

k. -kan 1063

k. -kıla 2701

kayta yeniden, tekrar, geri

k. 171, 450, 1265, 3309, 3318,
4089

k. +dan 464

kayta- ard arda

k. 1462

kaytar- geri döndürmek

k. -baym 1859

kaz kaz

k. 1176, 2607, 2613

kebel- umursamamak

k. -bey 786

kebete görünüm

k. +si 860

kebez kumaş

k. 177, 2622, 2635

keç geç, akşam

k. +ke 699, 715

k. +inde 3144

keç- vazgeçmek, affetmek

k. 3407

k. -ersiñ 3496

k. -eyin 3374

k. -ip 1370, 3626

- k. -pessiñ** 2494, 2498
k. -üü 2492, 2493, 3412
- keçee** dün
k. 1942
- keçik-** gecikmek
k. -ip 164, 2648
k. -pey 1265, 2325, 3983
- keçir-** affetmek
k. -er 2221
k. -gile 1491
k. -gin 1604, 2380
- keçki** akşam
k. 3160
- keçkir-** geçirmek
k. -bey 692
- kedey** fakir
k. +din 54
k. +ler 80
- kee** bazı
k. 1102, 1367, 1369, 1371, 1375, 1376, 1831, 2545
- keerde-** kinayeli konuşmak
k. -p 1883
- kek** kin
k. 1606, 1985, 3504, 3512
- kekeñde-** inat etmek
k. -p 3938
- kekteş-** kinleşmek
k. -ken 461
- kel-** gelmek, yardımcı fiil
k. 529, 2068, 2283, 2294, 2295, 2322, 2323, 2324, 2325, 2337, 2389, 2391, 3324, 3484, 3622, 3727
- k. -beğen** 50, 1820
k. -beğın 3284
k. -bese 1798
k. -bey 3682, 4205
k. -beyt 3029
k. -di 13, 47, 166, 724, 844, 864, 865, 1110, 1739, 1931, 2008, 2021, 2402, 2928, 3004, 3130, 3215, 3356, 3359, 3361, 3369, 3654, 3762, 4005
k. -dibi 1632
k. -dik 2006, 1407
k. -dim 1107, 1717, 1730, 1808, 3426
k. -diñ 1651, 3325, 4009
k. -diñer 2696, 2729
k. -ip 319, 2182, 3673
k. -işer 476
k. -iştı 2293
k. -se 214, 1161
- Keldibek** destanda şahıs adı
K. 845, 996, 1218, 1231, 1261, 1272, 1290, 1529, 1580, 1582, 1699, 1712, 1717, 1736, 1759, 1776, 1790, 1810, 1823, 1846, 1871, 1903, 1932, 2017, 2023, 2033, 2094, 2270, 2444, 2889, 2995, 3035
K. +ke 1144, 1243, 1621, 3045

- K.+tin** 1641, 1698, 3419
K. +iñ 1679
keltir- getirmek
k. -be 2128, 3046
k. -bey 4114
k. -ip 494
kem daha az, eksik
k. 1004, 3001
kemçet kunduz
k. +ten 1480
kemdik kifayetsizlik
k. +i 1230
kemege bir çeşit ocak
k. +den 3865
kemenger akıllı lider
k. 1080
Kemin destanda yer adı
K. 71
K. +din
K. +ğe
kemit- eksiltmek
k. -ip 3599
kempir kocakarı
k. 283
k. +din 1787, 2542
k. +ğe 1800
k. +ler 2540, 3770, 3922, 3934
k. +lerden 861
k. +lerdin 701
kemşiñde- çenesi titremek
k. -p 3770
keñengin, geniş
k. 284, 488, 802, 803, 804, 972, 1169, 1192
Kenceke destanda şahıs adı
K. +den 587
kene- haberli olmak
k.-bey 1680
kenensarı destanda şahıs adı
k. 1478, 1878, 3745, 3979, 4031
keñeş danışma, meşveret
k. 284,
k. +ke 2006
k. +im 778
k. +imdi 2018
k. +in 108, 2359, 3896
keñeş- danışmak, meşveret etmek
k. -emin 741
k. -eyin 1818
k. -ip 2380
keñit- genişletmek
k. -ken 2936
kep söz
k. 942, 988, 1022, 1243, 1417, 1434, 1515, 1669, 1714, 1760, 1881, 1981, 2089, 2709, 3451, 3458, 4028, 4041
k. +i 2028, 3982
k. +im 738, 855, 1802
k. +imdi 742, 1569
k. +in 2412
k. +iñer 2935

k. +ten 3034
k. sal-dı 3999
kepin kefen
k. +iñe 3850
ker kula
k. 361, 1088, 2285, 2290
ker- germek
k. -di 247
k. -e 1597
k. -ip 375, 1133
kerben kervan
k. +den 22, 799
k. +der 2474
kerdir- gerdirmek
k. -ip 4188
kereez vasiyet
k. +in 3677
kerege çadır
k. 487
kerek gerek
k. 634, 2150
k. +i 3279
k. +iñer 1977
k. +ke 3142
k. +siñ 1719, 4011
kerekteş ortak
k. +im 1261, 1718, 1720
kereli akşam, akşama
k. 699
keremettüü kerametli
k. 2094
keril- gerilmek

k. -gen 2975
kerilüü gerili, gerilmiş
k. 1695
kerme atları bağlamak için iki çadır arasına gerilen urgan
k. 1695
k. +ge 973
kes- kesmek
k. -ersiñ 3499, 3502
kesir afet
k. +ge 2133
ket- gitmek
k. çü 3306
k. -e 171, 1503
k. +ebiz 3755
k. -em 2428, 3330, 3533
k. -er 2171
k. -eyin 3372
k. -ip 1372, 1427, 1964, 2467, 2475, 3678, 3932, 4219
k. -iptir 708
k. -irdi 637
k. -irdik 3852
k. -irer 2225
k. -irip 2059
k. -işpesin 846
k. -ken 2082, 2495, 2499, 2646, 2654, 3196, 3312, 3776
k. -kende 1446
k. -kendin 107
k. -ğenge 1683
k. -keni 3526, 3545

- k. -kenin** 3187
k. -kenine 3200
k. -peysiñ 3254
k. -peyt 176
k. -se 235, 1821, 3688
k. -sem 1779
k. -sembi 3317
k. -ti 469, 3707, 3827
k. -tim 2383, 2515, 2519
k. -tiñ 2576, 2586, 3552, 3560
keyi- kederlenmek
k. -ğen 3851
keyiş üzülmek, keder
k. 3874
keyit- pişman etmek
k. -ip 1786
kez an, zaman
k. 688, 950, 951, 953, 1018
k. +de 1108, 2527, 2673, 3534
k. +i 1366, 1368, 1370, 1+372, 1682, 1684, 1926, 1928, 2544, 2546, 2746
k. +imde 3149, 3507
k. +imdi 1784
k. +iñ 4054
k. +inde 256, 2985, 2987
k. +iñde 2086
kıbıra- kıpırdamak
k. -ğan 892, 2153
k. -p 1939
kıl kıl
k. 206
- kıl-** kılmak, yapmak
k. -aarın 2139
k. -alı 3750
k. -amın 2630
k. -ar 2174
k. -asıñ 563, 597
k. -at 80, 2102, 2104, 2106, 2108, 2110, 3662
k. -ayın 1556
k. -basa 1444
k. -basam 1494
k. -basın 1902
k. -baybı 2745
k. -bayt 2230
k. -dıñ 2946
k. -dı 3881
k. -ğan 1526, 2523, 2744, 3990
k. -ıp 789, 3086, 3508, 3522, 4027
k. -sa 1249, 3966
k. -sak 906
k. -sañ 3428, 3465, 3532
k. -sañar 4100
kıla sahil, kıyı
k. 1596
kılaa kenar, kıyı
k. +dan 1188
kılakta- nazlanmak
k. -p 3550, 3558, 3560
kılcır destanda şahıs adı
k. +dı 3919

kılçakta- dönmek

k. -p 3698

kılçañda- nazlanmak

k. -sa 3976

kılçay- dönmek

k. -ğıs 2576

k. -ıp 2574, 3440, 3825

k. -ışar 3507

kılğı yapma isteği

k. +sı 4132

kılıç kılıç

k. +ın 3441

k. +ınan 4133

k. +ıñdı 3454

k. +ının 2152

k. +tın 3806

kılıçsız kılıçsız

k. 3458

kılım asır, devir

k. +ğa 1854

kılkılda- süzölmek

k. -p 1431

kılt kırılma sesi

k. 3156

kıltıñda- nazlanmak

k. -p 998

kımbat kıymet

k. 512

kımilda- kımıldamak, kıpırdamak

k. -p 1408, 1923

k. -yt 1477

kımız kırmızı

k. 1918, 1922

k. +dan 116

k. +ğa 1127

kımkap kemha, kaftan

k. 140, 159, 3940

kımsındır- büzmek

k. -bay 381

kımtıy- sakınmak

k. -p 1385

kınama kınama

k. 383

kıñşıla- inlemek

k. -p 697

kıñşılat- inletmek

k. -ıp 2400

kıraan çevik, atik

k. 1388, 2794, 2823

k. +ım 3456, 3769

kırandık çeviklik

k. +ın 3807

k. +ıñ 891

k. 3508

kırañ kır

k. +dın 615

kırçın tal söğüt ağacı türü

k. 3244

kırğa kıra

k. 957

kırğak kenar

k. 2569, 2891

k. +ı 614

kırğın kırılgan

k. 2173
kırğıy doğan
k. +day 4112
Kırğız Kırgız
K. 1, 11, 95, 103, 263, 296, 333, 338, 359, 369, 384, 410, 441, 457, 460, 547, 552, 579, 726, 883, 1024, 1782, 2916, 3355, 3725, 3845, 3856, 3920, 4134
K. +da 1676
K. +dan 380, 382, 2822, 3763, 3884
K. +dı 2258, 2705
K. +dın 15, 327, 479, 1260, 1609, 3457, 3808
K. +ğa 112, 761, 773, 1594, 1892, 1894, 2010
kırıl-da- hırıltı çıkarmak
k. -p 3681
kırın kırıgın
k. 3165
kırk kırk
k. 882, 3098, 3455
k. +tı 937
kırka sıra
k. 616, 1432
kırkiş- inat etmek
k. -kan 3504
kısır kısır
k. 1706
kısırak henüz sürüye katılan ve daha doğurmamış olan genç kısarak

k. 1297
kıskan zorba
k. +ı 2776
kıskart- kısaltmak
k. -ıp 222
kısta- zorlamak
k. -dı 2097
kıstalış zor durum
k. +ta 3141
kış kış
k. +ka 1070
Kıtay destanda yer adı
K. +dan 3455
K. +dı 3503
K. +dın 3453, 3805, 3826, 4135
kıy- kıymak
k. -albayt 2213
k. -am 2118
k. -bağın 2784
k. -bayt 2961
kıya patika
k. +da 2570
k. +dan 1342
kıyal hayal
k. 1045
k. +ı 2571, 2825, 3449
k. +ın 1419, 1668, 2945
kıyaldan- hayal kurmak
k. -ıp 1430
kıyamat kıyamet
k. 3827

kıyık atış müsabakalarında üze-
rine cambının bağlandığı iplik

k. 118

kıyın zor

k. 1731

kıyışpas ittifak

k. +ka 1790

kıykur- haykırmak

k. -ıp 580

kıyla çok, hayli

k. +dan 114

kıyna- zorlamak

k. -bay 4192

k. -ğanın 2091

k. -p 3854

k. -yın 2552

kıynoo zor, zorluk, işkence

k. +sun 2578

k. +sunda 3510

k. +art-kan 2824

kıyra- harap olmak

k. -p 3719

kıyrat- harap olmak

k. -p 3719

kıyratış harap ediş

k. +ka 3459

kıyuu yaş

k. +su 2575

kız kız

k. 590, 782, 843, 873, 887,

900, 904, 996, 998, 1085, 1155,

1322, 1323, 1330, 1335, 1376,

1418, 1422, 1427, 1428, 1436,

1441, 1464, 1466, 1474, 1482,

1488, 1490, 1496, 1499, 1515,

1523, 1542, 1544, 1546, 1551,

1565, 1615, 1703, 1740, 1768,

1768, 1778, 1791, 1794, 1808,

1941, 1957, 1966, 1989, 2079,

2080, 2082, 2086, 2181, 2188,

2272, 2310, 2522, 2572, 2573,

2577, 2663, 2793, 2796, 2799,

2802, 2807, 2809, 2813, 2815,

2819, 2821, 2822, 2828, 2833,

2874, 2876, 2897, 2914, 2965,

3042, 3098, 3505, 3509, 3624,

3767

k. +dar 1369, 1371, 2827,

k. +dardan 1347, 1667,

k. +dardı 1387, 1389,

k. +dardın 1355, 1433

k. +darğa 1449

k.+dariñ 3828

k. +day 971

**k. +dı 808, 1803, 2260, 2262,
2747, 2971**

**k. +dın 824, 1407, 1476, 1662,
1674**

**k. +ğa 948, 1463, 1519, 1898,
2761**

k. +ım 1899, 2768,

k. +ın 997, 2771,

k. +ıñ 1781, 2162,

k. +ınday 1691, 3593

k. +ıñdı 2428
k. +mın 1608, 2373
kızığa- ilgilenmek
k. -ar 2966
kızık eğlenceli
k. 217, 3644
k. +ına 1795
k. +ın 3506
kızık- eğlenmek
k. -at 1387
k. -kan 1155
kızıktır- ilgi çekmek
k. -ıp 115, 581
kızıl kızıl
k. 504, 615, 829, 1325, 1351,
 1398, 2174, 2569, 2615,
kızmattaş hizmet eden
k. 3768
kiçüü küçük
k. 1204, 1443, 1511, 2051,
 2315
k. +sü 787
Kilemçe destanda şahıs adı
K. 1141, 2328, 3074
kim kimse
k. 700, 885, 914, 924, 1415,
 1506, 1506, 1507, 1509, 1510,
 1510, 1512, 1516, 1547, 1548,
 1550, 1992, 2095, 2112, 2228,
 2445, 2448, 2709, 2780, 2841,
 2955, 3365, 3404, 3616, 3754,
 4004, 4088, 4125

k. +den 3081
k. +der 3962, 4004
k. +dı 3698, 3753
k. +din 4209
k. +ğe 1098
k. +im 2362
k. +iñer 992, 993
k. +isi 3938
k. +isin 4080
k. +isinde 4018
k. +siñ 3410
k. +siñer 1504
kir kir, leke
k. 1884, 3429
k. +iñ 1607
kir- girmek
k. -beysiñ 4139
k. -e elek-min 3430
k. -e kal-ıñtı 2685
k. -e siñ 1357
k. -ip 1065, 3179, 3400, 4108,
 4182, 4212
kirgiz- içeri almak, içeri girmek
k. -beym 3965
k. -gile 2409
k. -ip 3973
kiş samur
k. 101
kişene- kişnemek
k. -p 681
kişi kişi, şahıs

k. 28, 214, 1084, 1532, 1648,
1856, 1862, 1876, 1880, 1904,
2026, 2097, 2743, 3038, 3088

k. **+den** 1005

k. **+ğе** 2525, 4189

k. **+leri** 2674

k. **+ni** 2877

kiy- giymek

k. 1961

k. **-begende** 291

k. **-besem** 2104

k. **-gen** 1213

k. **-geni** 1312

k. **-gile** 1001

k. **-ip** 1471, 3535, 3542, 3886

k. **-işip** 2687, 2832

k. **-işken** 582

k. **-se** 290, 2798, 2801

kiygiz- giydirmek

k. **-beym** 3964

k. **-di** 2888

k. **-emin** 3623

k. **-ip** 230, 383, 2436, 3271,
3631

k. **-sem** 3948

kiyim giysi

k. 86, 1961, 2436, 3271, 3964,

k. **+di** 1483

k. **+mdi** 1471

k. **+in** 620, 644, 664, 1487

k. **+inin** 1364

kiyin sonra

k. 165, 1455, 2851, 3284

kiyin giyinmek

k. **-di** 1479, 1481,

k. **-gen** 1351

k. **-ip** 1325, 1371, 1454, 1482,
1487, 1502

ko

k. 1799

ko- koymak, yapmak, durmak

k. **-e** 245, 3298

k. **-emun** 3255

k. **-er** 182

kobuldan- oluklarla kaplanmak

k. **-ğan:** 1404

Kocek destanda şahıs adı

K. 1076

koco hoca

k. 3702

Kocobek destanda şahıs adı

K. 2312

Koçkor destanda yer adı

K. 1119, 2344, 3728

K. **+don** 3105

koçkor koç

k. **+unun** 966

Kokon destanda yer adı

K. 524,

K. **+ğo** 24

koktu vadi

k. **+dağı:** 2449

kokus tesadüfî

k. **+tan** 1006, 2335, 3287

kol el

k. 56, 59, 265, 275, 1207,
1403, 1765, 2244, 2904, 3211,
3264, 3264, 3455,

k. +do 3155

k. +doğu 425, 1010

k. +dorgo 287

k. +dorunun 264, 1412

k. +u 1224, 3453, 3460, 4222

k. +un 268, 689, 3675, 3805,
3809, 4185, 4188

k. +na 642, 2351, 2837

k. +nan 837, 2873

k. +nda 3278, 3473

k. +ñda 3876

k. +ñdan 3029

k. +uñuz 877

koldo- kollamak

k. -p 3216

kom havut

k. 497, 962

k. +una 596

komdon- hazırlanmak

k. -up 310

komdot- hazırlatmak

k. -up 1285

kon- konmak

k. -boybu 3237

k. -çu 3742

k. -du 718, 3097, 3267

k. -ğon 953, 1096

k. -ğondo 852, 2977, 3057,
3895

k. -ğula 739

k. -osuñ 2608, 2614

k. -ot 3243

k. -so 3694

k. -som 2644

k. -sombu 3319

k. -o turğen 1094

k. -up 2899, 3357

konok misafir

k. 1652, 3382, 3863, 3910

k. +ko 109, 1920

k. +mun 3435

k. +tu 110

k. +tun 3995

konoo destanda yer adı

k. +ğo 717, 723

konor konma

k. +ğo 3030

konşu komşu

k. +ñ 1726

koñur esmer

k. 372

k. +un 1486

konuş obanın yerleştiği yer

k. +tun 1638

k. +un 3030

koozdo- süslemek

k. -p 1487

kopşot- tutturmak

k. -tu 435

kor hor

k. 3402, 4072, 4146, 4150

Korçu destanda şahıs adı

K. 3739

korduk horluk

k. 3798, 4062, 4100

k. +ka 67

korğuşun kurşun

k. +day 3213

kork- korkmak

k. -kon 12, 2151, 2153, 2154,

2155

k. -o tur-ğan 3300

k. -pos 3632

k. -poyt 3221

korkuş korku

k. 2150

korkut- korkutmak

k. -pay 940

koroo sürü

k. 2599

k. +don 2175

korot- harcamak

k. -po 3625

k. -poy 4081

koroz horoz

k. 525, 1486, 3095

koş çift, çifte

k. 223, 234, 1658, 1658, 1862,
2369, 2388, 2452, 2456, 2493,
2516, 2520, 2739, 3676, 4217

koş- katmak, eklemek

k. -konu 1932

k. -konuñ 734

k. -kun 3782, 3784

k. -o 78, 526, 757, 1274, 3288,

3773

k. -podu 2458

k. -posko 3855

k. -poso 3248

k. -poy 3795, 3853

k. -poymun 3797

k. -soñ 3777

k. -tu 3487

k. -up 1880, 3766, 3985

koşamat yaranma

k. +ka 2906

koşokçu gelin için ağlayarak şiir
söyleyen kişi

k. +nu 2820

koşomat iltifat

k. +ın 871

koşomatçı hizmetkâr

k. 77

Koşoy destanda şahıs adı

K. +don 1230

K. +doy 275

košto- yedek almak

k. -so 3253

koštoş- veda etmek

k. -tu 2441

koştot- veda ettirmek

k. -tuñ 3563, 3567

koşul- eklenmek

k. -ğan 1174
k. -up 143, 3556, 3730
koşumça hediye
k. 734, 2296, 2303
k. +ğa 2345, 2350
koy koyun
k. 57, 58, 130, 203, 720, 770,
 2352, 3800, 3873, 4207
k. +don 2469, 2603
k. +dun 2599
k. +lordu 2175
k. +uñdu 2457
koy- koymak
k. 3283
k. -boğon 2227
k. -bosun 1888, 2756
k. -boy 4186
k. -çu 3853
k. -du 242, 3753, 3470
k. -ğon 336, 1225, 2393, 3265
k. -ğondo 468, 3150
k. -so 1240, 2134, 2443, 2748
k. -soñ 3287, 3467
k. -un 1704, 2065
k. -up 131, 3862, 3890
k. -uptur 2401
k. -uştı 321
koyul- defnedilmek
k. -at 3734
k. -up 3679, 4220
koyçu çoban
k. +dan 3168

k. +lar 2450
koyğula- vurmak
k. -p 661
koynalış- sarılmak
k. -kan 2848
koyun koyun
k. 87
koyun kucak
k. +uñdan 3776
koyundaş arkadaş
k. 2390, 2451, 2459, 2601
koyuş etme, yapma
k. +ka 2189
kozğö aç
k. -du 3233
kozğöl- yeinden oynamak
k. -du 305
k. -som 2849
k. -up 3442
kozğöloñ- kavga etmek
k. -du 2875
kozğöluş- kalkışmak
k. -up 870
kozu kuzu
k. +su 2600
köbürgöndüü yabanî sarımsak
k. 959
köç göçmek
k. -ör 2319
k. -üp 1126
Köçör destanda şahıs adı
K. +ü 1049

köçür- taşımak

k. -üp 3909

köğala kök ala

k. +day 350

kök kök, mavi

k. 100, 352, 390, 958, 1152, 1222, 1478, 2517, 3118, 3243, 3542, 3543, 3544, 3555, 3562, 3580, 3613, 3817

kökbörü boz kurt

k. +sün 120

Kök-Bulak destanda nehir adı

k. 1152

kökcal kır yele

k. -ım 3819

kök kaşka mavi akıtmalı

k. 2657, 2859, 3040, 3096, 3099, 3109, 3141, 3296

k. +sı 358, 3073, 3166

k. +sın 3060

kökkuğa boz kuğu

k. 3578

Kök-Oyrok destanda nehir adı

K. 3069, 3089, 3373

K. +ko 3164

K. +ton 2861

K. +tun 3293

köktöm ilkbahar

k. +dö 3244

kökül kâkül

k. +ünö 2621

k. +ünön 3092

köküldüü kâküllü

k. 2855

kökürök göğüs

k. +tö 2518, 3256

köl göl

k. 1180, 1326, 1908, 3065

k. +dögü 3557

k. +dün 1175, 1188, 1365, 1431, 1498, 2113

k. +gö 1369

kölbö- deprenmek

k. -gön 3242

köm- gömmek

k. -söçü 4165

kömkörmö ters çevrilmiş

k. 1480

kömököy dil, dilcik

k. 3681

kömöldürük göğüslük

k. 515

kön- kabul etmek

k. -böğün 1955

k. -öbü 1692

könçök kulak memesi

k. +ünö 2423

köndür- iknâ etmek

k. -gön 1046

könök tulum

k. +töy 270

könül gönül, arzu, istek

k. 2184, 3070

k. +dö 3229, 4103

- k. +dön** 3222
k. +dörü 2242
k. +ü 848
k. +üm 2064, 2856
k. +ümdü 2309
k. +ün 914, 3384
k. +üñ 4018
k. +ünün 1396
könüldön- arzu uyanmak
k. -üp 949
könüldöş seven, sevgili
k. 3583
könüüçü iknâ olan
k. 3957
köökön göğüs
k. +dö
köökör tulum
k. +gö 2501
köön gönül, arzu, istek
k. +ü 63, 733, 2248, 2430, 2536, 2749, 3170, 3968
k. +üm 2721
k. +ümdü 3527
k. +ün 31, 1395, 2213, 2694, 2740, 3472, 3917
k. +üñ 1859
k. +üñdün 1607
k. +ünö 807, 1884
k. +üñö 3429
k. +üñüz 2714
köp çok
k. 135, 176, 33, 547, 5520, 716, 726, 734, 794, 959, 1062, 1122, 1160, 1182, 1194, 1352, 1591, 1782, 1901, 2089, 2325, 2386, 2427, 2458, 2461, 2947, 2949, 2960, 3067, 3200, 3231, 3234, 3292, 3471, 3483, 3695, 3912, 3951, 4051
k. +kö 164, 896, 911, 3906
k. +tön 165, 4052
k. +tün 4039, 4048
köpçülük çoğunluk
k. 192,200, 3751
k. +kö 357, 913, 2008, 3043
k. +tü 3908
k. +ü 1502
kör kör, gözleri görmeyen
k. 532, 2727, 2736
kör- görmek
k. -böğön 578, 1014, 1147, 1610, 1951, 3286, 3405, 3703
k. -böğöndör 169, 1159
k. -böğün 3286
k. -bösom 1257, 2862
k. -dü 2884
k. -düm 3528
k. -düñ 4040
k. -gö 3094
k. -gömün 970, 2113
k. -gön 226, 1316, 1405, 2525, 3922
k. -gönçö 1560, 2520

k. -göndö 91, 1159, 1407,
3208, 3807

k. -göndün 1395

k. -göndür 2733

k. -gönü 544

k. -gönüm 3621

k. -güz 2815, 3560

körgöz- göstermek

k. -dü 2024

k. -ö 2660, 3546

k. -öbüz 168, 3351

k. -ölekmin 1269

k. -ölü 1362, 1976

k. -ömün 4078

k. -ör 3088

k. -ormün 2365

k. -öt 78, 2965

k. -öyün 847

k. -sö 909, 1400

k. -söçü 4163

k. -söm 857, 2554, 2562

k. -söñör 1470

k. -üñüz 2718

k. -üp 444, 498, 798, 974, 976,
978, 982, 1387, 1470, 1906, 2009,
2378, 3093, 3379, 3934, 4002,
4035

k. -üptür 2676

körgü görme

k. +döy 3798

k. +sü kel-et 1461

körgüz görmez

k. 2815, 3560

körkoo çakal

k. 2658, 3090, 3559

körk güzellik

k. +ü 1674, 2831, 3235, 3241

k. +ün 1479

k. +ünö 3536

körkoo çakal

k. 2658, 3090, 3559

körüş- görüşmek

k. -tü 1700, 2763, 2904

k. -üp 2441, 2739, 3211

körüşmök selâmlaşma

k. 2762

kösöö köse

k. 4065

Kötmaldı destanda yer adı

K. 3107, 3833

kötör- böbürlenmek

k. -ör 1619

k. -üp 990, 2244, 4121

köyköl- titremek, oynamak

k. -ğön 1169

köynök gömlek

k. 568, 649, 1478

k. +kö 1375

k. +ü 231

k. +üm 2513, 2517

köz göz

**k. 130, 203, 2519, 2545, 2815,
3560**

k. +döy 2389

k. +dün 2879
k. +ü 1016, 1401, 3119, 3679, 4218, 4220
k. +ümçö 3607
k. +ümdü 4096
k. +ün 178, 1384, 1391, 2235, 2812, 2814
k. +üñdön 2666
k. +ünö 1402
k. +ünön 1215, 2192, 2422, 2838, 4061
k. +ünün 2215, 2419, 3165, 4086, 4179, 4224
kuban- sevinmek, kıvanmak
k. -ar 2816
k. -çu 84
k. -ğandan 2279
k. -ip 226, 638, 1158, 1477, 2183, 3205
k. -ışıp 1701
kubaniç sevinç, mutluluk
k. +ınan 2808
k. +ta 2278
kubaniçtuu sevinçli
k. 2282
kubant- sevindirmek
k. -ip 1384, 1660
k. -tı 1395
kubar- solmak
k. -ip 4219
kubat kuvvet
k. 3744

k. +ı 3641
kubul- değişmek
k. -up 3705
kubulcut- güzellikle parlatmak
k. -tuñ 1553
kuçakta- kucaklamak
k. -p 2418, 2715, 3524, 4223
kucaktaş- kucaklaşmak
k. -ip 1700, 2440
k. -sañ 1355
kuda dünür
k. 731, 3414
k. +sına 864
kudalaş- dünür olmak
k. -ip 1764, 2183
k. -kan 1659
k. -sam 1780
kuday Allah, huda
k. 840, 880, 1665, 1794, 2019, 2458, 2804, 3223, 3265
k. +dan 2148
k. +ğa 2922
k. +ım 3077
kuduret kudret
k. 2443
kulaç kulaç
k. 206
k. +ı 1356
k. +ım 761
kulak kulak
k. 868, 2007, 2286, 2569, 2579, 2589

k. +ka 177
k.+ı 4177
k.+ın 4180
k.+ına 2256
kulakta- kulağa yapışmak,
 dinlemek
k. -p 3554, 3562
Kulambay destanda şahıs adı
K. 1069, 2326, 2336
kulan- yuvarlanmak, düşmek
k. -ıp 3209
kulca bir dağ koçu
k. 967
kulpun- renkten renge girmek
k. -up 1090
kumalak yuvarlak
k. 1917
kumar şiddetli arzu, ihtiraz
k. +dan 1554
k. +ı 1160, 1178
k. +ın 220
k. +mın 3594
Kumbel destanda yer adı
K. 1152
kumpay kıran
k. +ı 1212
kumurska karınca
k. +day 340
kun diyet, kan pahast
k. +um 4194
k. +un 1740
kunan üç yaşına tay

k. +ı 1138
kunduz su samuru
k. 613, 1480, 2264, 3628,
 3873
k. +ğa 1896
kunu samur
k. +dan 613
kup iyi, pek, gayet
k. 864, 1722, 1766, 2017,
 2186, 3264
kupa bir nevi ziynet
k. +ları 512
kupaluu ziynetli
k. 513
kura- toplamak, düzmek
k. -dım 753
Kurama destanda yer adı
K. 3743
kurbal yaşıt
k. -dar 3733
kurbu arkadaş
k. 2126
k. +um 4153
k. +uñdan 2455
k. +su 1076
kurbuluk beraberlik, arkadaşlık
k. +u 1702
kurcun heybe
k. 3120
k. +uñ 3335
kurç düzen
k. +u 1277

- k. +un** 4179
kurça- etrafını çevirmek
k. -ğan 1217
kurçut- keskinleştirmek
k. -kan 969
kurda- toplanmak
k. -p 579
kurdaş yaşıt, çocukluk arkadaşı
k. +ım 1797, 3071, 3148
k. +ımdın 1819
k. +ıñ 1252, 2809
kurğan zavallı
k. 2099
kurğur zavallı
k. +um 2465
kursak kursak
k. 1058
kurt kurt, solucan
k. +ka 813, 1592
k. +kanı 2389
k. +tay 2160
kuru kuru
k. 1112, 1779
kuru- kurumak
k. -du 1409
k. -ğan 2963
k. -sun 1787, 3247, 4072, 4076
kuruş kuruş, para
k. +u 1177
kusa tasa
k. 2868, 3048, 3062, 3149
- k. +dar** 2964
kuş kuş
k. 2790, 2794
k. +tay 2040
k. +uñ 3571, 3578
kuşboo kuşbağı
k. +ñuz 2907
kuşçu kuşçu
k. 760, 2011
kut talih
k. +tağı 967
kutman uğurlu
k. 2050
kuttuu kutlu, talihli
k. 2905, 2265
kutul- kurtulmak
k. -a 3263
k. -ayın 2381
k. -up 3587
kuu kuru
k. 3262
kuu kuğu
k. +ları 1176
kuu- kovalamak, takip etmek
k. -ğan 3813, 3817
kuulanış hilekâr olmak
k. +ka 1068
kuura- kurumak, tükenmek
k. -dım 2645
k. -ğan 3070
kuurat- kurutmak, yok etmek
k. -pay 1960

kuy- dökmek

k. -ğan 2501, 2507

k. -up 127

kuyruk kuyruk

k. +u 351

k. +un 1298

kuyruksuz kuyruksuz

k. 2600, 2604

kuyruktuu kuyruklu

k. 158

kuyuşkan kuskun

k. +dı 222

k. +ı 513

kübül- dökülüp

k. -üp 2063

kübürnadır vali

k. 3195

kübürö- fısıldamak

k. -p 1380

kücürmön çevik, kuvvetli

k. 378

küç güç, kuvvet

k. 46, 65, 2860, 3046

k. +kö 314

k. +tü 3653

k. +ü 66, 295, 319, 378, 3197,

3615

k. +ün 312

k. +üñ 1821, 3839

küçtüü güçlü

k. 2799, 2813

küdör umut

k. 186

k. üz-öm 419

kükük guguk

k. 2561

kül kül

k. 153, 4095

k. +dön 128

kül çiçek

k. +ümdü 2864

kül- gülmek

k. -böy 688, 700

k. -böyt 2962

k. -dü 3446, 3478

k. -sün 572

k. -üp 693, 697, 1383

k. -üştü 2942

külgün pembe

k. 3245

külkü gülüş, eğlence

k. 106, 124, 162, 193, 227,

485, 507, 1063, 1064, 1097, 1924

k. +dön 686

k. +gö 671

k. +sü 3581, 3596

k. +sünön 2956

külük koşu atı, yürük at

k. 1196, 3096, 3136

k. +ün 104

k. +tö 2502

külüktük yürüklük

k. +ün 3110

külümsürö- gülümsemek

k. 1216
külündö- neşeli bir yüze sahip
 olmak
 k. -gön 1909
 k. -p 1401
kümüş gümüş
 k. 517, 3041, 3948
 k. +pü 2944
 k. +tön 118, 3091, 3579
 k. +töy 1413, 1625, 2567,
 3545, 3612, 4221
kün gün
 k. 1075, 2234, 2282, 2368,
 2371, 2398, 2561, 2563, 2813,
 3225, 3313, 4107, 4152
 k. +dö 54, 67, 104, 117, 379,
 841, 1096, 1663, 2378, 2562,
 2957, 3360, 3584, 3635
 k. +dön 2375
 k. +dü 1002, 2865, 3234
 k. +gö 1925
 k. +ü 377, 715, 718, 768,
 1302, 1316, 1697, 1711, 1929
 k. +üge 2857
 k. +ügö 105, 456, 1709
kündöş kuma
 k. +üñ 2811
kündük günlük
 k. 2753, 3435
 k. +kö 4098
kündüz gündüz
 k. +üm 4097

küngöy güneşi gören taraf
 k. -dün 3241
künö günah, suç
 k. +ñdön 3587
 k. +süz 4190
künü kuma
 k. +dön 2236
künülük kıskançlık
 k. 789
kürpüldö- kükremek
 k. -gön 1573
kürüç piring
 k. +töy 1411
küt- ziyafet çekmek, itina
 göstermek
 k. -tü 3953
 k. -üp 1744
 k. -üp al-dı 3217
 k. -üşöt 1111
küt- beklemek
 k. -öbüz 2035
 k. -öyün 4082
 k. -tü 1711, 2039
 k. -üp at-kan 1682
 k. -üp tur-ğan 1460
 k. -üşkön 2209
küügüm alaca karanlık
 k. 1065, 1074
 k. -dö 3407
 k. +dön 2854
 k. +gö 3374

küüğümdöt- karartmak, karanlık yapmak

k. -üp 3180

küülön- hırslanmak

k. -üp 1821

küy- yanmak, ateşe düşmek

k. 1965

k. -bösun 789

k. -böymün 4073

k. -dü 3955

k. -ğön 1215, 2860, 3226, 3936

k. -ğönsüp 2437

k. -öyün 4083

k. -söm 2566

k. -üp 790

k. -üşkön 2529

küygüz- yakmak, aşk ateşiyle yanmak

k. -dü 2890

k. -üp 2564, 3273

küyöö damat, güveyi

k. +ñ 2814

k. +sü 3246

küyüş- sözleşmek

k. -üp 209

küyüt hasret, tasa, sıkıntı

k. 3047, 4099

k. +kö 2865

k. +tün 2858

k. +ü 3050

k. +ün 3257

k. +üñ 2568

küyüttüü kederli, üzülen

k. 2957, 3548, 3582, 3614, 3820

küyüttüün- kederlenmek, üzülmek

k. -üp 2863

lök

l. 2909

l. +ünö 554

maa bana

m. 2296

maakul makul, uygun

m. 1347

maal vakit, an, kere

m. 1257

m. +ı 3059, 3892

maamı urgan

m. +ğa 1695, 3176, 3395

Maamıt destanda şahıs adı

M. 93, 771, 3684

maası mest, ayakkabı

m. 570

mağa bana

m. 630, 729, 1778, 2070, 3140, 3610

makmal kadife

m. 2103

m. +ğa 3130

maksat maksat, amaç

m. +ıma 1557

m. +tı 433

makta- övmek

m. -p 204
maktan- övünmek
m. -ip 1806
makul makul, uygun
m. 979, 1851
mal mal, emlak, hayvan
m. 30, 1125, 2032, 2289, 2333, 2350, 2351, 2466, 2474, 2478, 3167, 3236, 3242, 3306, 3864, 3893, 3902
m. +dın 980
m. +ğa 2060, 2363, 2772, 2792
m. +ı 1131, 3053
m. +ın 1678
Malabek destanda şahıs adı
M. 662, 669, 675, 679, 687, 691, 695
M. +ke 711
malay uşak, ırgat
m. +lar 88
maldık mallık, mal karşılığı olmak
m. 503
mamı obanın önünde at bağlanacak direk
m. 1282
mamınday böylece
m. 1585
Manappay destanda şahıs adı
M. 3686, 3716, 3891, 3903, 3918, 4014, 4023

manap ağa, bey
m. +tan 1231
manaptık ağalık, beylik
m. +ı 1220
Manas destanda şahıs adı
M. 1071
M. +tın 588
Manat kırmızı çuha
m. +tan 496
mañday alın, karşı
m. 1013
m. +ı 1060
m. +ınan 1868, 2280, 3085, 4226
m. +ında 1320
m. +ından 1558
maraş- bakışmak
m. -ip 298
mart mert
m. 334, 895
martaba mertebe
m. +sın 1232
marttık mertlik
m. 3532
maş usta
m. 618, 668
maştat- idman yaptırmak
m. -ip 132
may yağ
m. 3865
m. +ın 600, 1708
mayda küçük, zayıf, sık

m. 285	3278, 3285, 3288, 3327, 3364,
m. +lar 66	3381, 3439, 3473, 3506, 3510,
maydan I işlenmiş toprak	3514, 3516, 3520, 3524, 3576,
m. 3115	3583, 3971, 4077, 4104, 4186
maydan II meydan	m. +çelik 3541, 3548
m. 3555	m. +de 2289, 3366
maylat- yağlatmak	m. +den 1145, 2302, 2311,
m. -ip 3929	2609, 3602, 3605
maymakta- kayışla bağlamak	m. +i 1007, 1248, 1746, 1902,
m. -p 3297	2452, 2745, 3286, 3367
mazar ziyaret edilen mukaddes	m. +iki 2752
yer	m. +in 634, 776, 1566, 1756,
m. 4051	1763, 2407, 2768, 2970
meder mesnet	menen ile
m. +i 3275	m. 16, 20, 46, 51, 106, 107,
Medet destanda şahıs adı	113, 138, 173, 184, 187, 201, 210,
M. 1081	227, 284, 327, 458, 477, 496, 504,
meer muhabbet, teveccüh	517, 520, 540, 544, 556, 568, 605,
m. 1028	641, 670, 740, 747, 751, 759, 760,
Meke destanda yer adı	773, 845, 916, 919, 926, 935, 942,
M. +den 3849, 3883	977, 985, 1007, 1029, 1036, 1037,
melbilde- dalgalanmak	1043, 1053, 1063, 1071, 1097,
m. -gen 955	1113, 1118, 1121, 1176, 1198,
meltire- parlamak	1244, 1296, 1327, 1329, 1357,
m. -gen 2976	1403, 1457, 1464, 1499, 1683,
men ben	1699, 1713, 1818, 1881, 1896,
m. 413, 765, 1009, 1454,	1910, 1913, 2002, 2033, 2061,
1495, 1602, 1717, 1719, 1721,	2074, 2170, 2202, 2206, 2222,
1757, 1771, 1851, 2052, 2195,	2250, 2299, 2300, 2305, 2319,
2196, 2559, 2573, 2847, 2850,	2321, 2344, 2367, 2369, 2388,
2855, 2858, 2861, 2862, 2865,	2425, 2444, 2464, 2466, 2468,
2866, 2867, 3009, 3114, 3226,	2470, 2472, 2473, 2474, 2476,

2477, 2478, 2480, 2515, 2519,
 2575, 2585, 2629, 2650, 2657,
 2667, 2671, 2671, 2675, 2680,
 2705, 2720, 2755, 2811, 2860,
 2882, 2988, 2995, 3017, 3033,
 3047, 3071, 3103, 3138, 3153,
 3227, 3247, 3260, 3320, 3345,
 3367, 3431, 3458, 3529, 3551,
 3559, 3660, 3674, 3728, 3741,
 3814, 3818, 3838, 3851, 3884,
 3891, 3915, 3972, 4012, 4215,
 4229

meyli olsun, olur

m. 569, 2750, 2754

mezğil zaman, mevsim, an

m. +de 1094, 4227

m. +i 950

mıkta- seçmek

m. -p 611, 624

mıktı sağlam, iyi

m. 1679

m. +dan 1877

m. +sı 1079

mıltık tüfek

m. 2119, 2123

mına işte

m. 1468, 1789, 3130

mınça o kadar, bunca

m. 1568

mınçalık o kadar

m. 1772

mında burada

m. 739, 3583, 3576

m. +ğı, 2338, 2818

mandan buradan, bundan

m. 1802, 2313, 3284

mınday böyle, bu gibi

m. 1406, 1995, 2187, 2261,
 2806

m. +dan 2150

m. +dı 3621

m. +ın 2550

mildettüü mecburî

m. 3867

miñ bin sayısı

m. 109, 720, 2352, 2599,
 2603, 3455, 3966

m. +di 2707

min- binmek

m. -bedim 2570, 2580, 2590

m. -di 430

m. -em 421

m. -er 1872, 3561

m. -ermin 3554

m. -gen 359, 369, 1299, 1315

m. -gendey 3154

m. -geni 1310, 3620

m. -gile 1000

m. -ip 349, 1229, 2498, 2859,
 3040, 3813, 3817

m. -iştı 2251

mingiz- bindirmek

m. -di 3630

m. -ip 228, 381, 1099, 1103

miz sivri uç

m. +in 3806, 3810

moke ünlem

m. 2858, 2866

moldo molla, okur-yazar

m. 2326, 2336

m. +ğo 3883

m. +lor 3700

monçokto- boncuk taneleri
görünüşünde bulunmak

m. -p 3232

Moñol destanda halk adı

M. +dor 917, 2306

Mookum keder, arzu

m. -uñdan 1348

moynok dik geçit

m. 1184

m. +tu 1303

moyun boyun

m. 354, 525, 1059, 1486, 3095

m. +uma 3531

m. +uñ 4129

mökö ünlem

m. 2560, 2566, 2594, 2618,
2628, 2630, 2632, 2641, 2645,
2651, 2653, 2659, 2661, 2853,
2861, 2866, 3095, 3226, 3230,
3539, 3548

möküm

m. 2850

möküş

m. 2869

m.+tün 3083

möltürö- salınmak, sallanmak

m. -gön 1937

Möör destanda şahıs adı

M. 205, 872, 979, 1590, 1608,
1653, 1899, 1988, 1994, 2036,
2040, 2046, 2073, 2096, 2190,
2214, 2217, 2249, 2255, 2356,
2421, 2441, 2455, 2671, 2731,
2734, 2744, 2842, 2920, 2950,
2971, 2974, 3103, 3231, 3389,
3397, 3446, 3451, 3612, 3633,
3777, 3859, 3887, 3969, 3970,
4001, 4038, 4060, 4079, 4087,
4131, 4137, 4142, 4193, 4199,
4201, 4221, 4228, 4231

M. +çö 2088

M. +dön 1803, 3076, 3181,
3224, 3444, 3515, 3523, 3565,
3569

M. +döy 3624

M. +dü 800, 1155, 1345, 1631,
1791, 1794, 1838, 1857, 1863,
2075, 2090, 2301, 2667, 2872,
3067, 3148, 3198, 3208, 3418,
3514, 3520, 3662, 4034, 4036,
4212

M. +dün 814, 1814, 1867,
1906, 1937, 2038, 2206, 2412,
2764, 3627, 3640, 3675, 3687,
3855, 3977, 4176, 4223

M. +ğö 1668, 1878, 1905,
1940, 2127, 2355, 2416, 2887,
3125, 3384, 3923, 3979, 4031,
4059

M. +mün 1603

M. +üm 2030, 2567, 2577,
2609, 2750, 2754, 3080, 3526,
3545, 3608, 3671

M. +ümdön 2551, 2605, 2625,
2638, 3509

M. +ümdü 2601, 2940, 3533,
3574, 3581

M. +ümö 1882, 3143, 3318,
3427, 3572, 3579, 3593

M. +ün 2969

M. +üñ 2495, 2499

M. +üñdü 2482, 2486

M. +ünö 3061

M. +üñüz 2716, 2908

mööröy yarış, zafer

m. +dön 161

m. +ü 217

möösül memur

m. +ü 12

mudurul sürçmek

m. -up 3659

muñ keder, tasa, sıkıntı

m. 3114

m. +uña 4173

muña- kederlenmek

m. -yasıñ 2697

m. -yıp 2358

muñdaş- dertleşmek

m. -iñ 1255

muñduu kederli, dertli

m. 2847, 2855, 2865, 3102,
3491

m. +dan 3816, 3820

m. +ğa 2125

m. +sun 2883

Munduz destanda halk adı

M. +ğa 760, 2011

muñkan- kederlenmek, hasret
çekmek

m. -ip 2839, 2845, 3232, 3490,
4143

Muñkuş destanda halk adı

M. +ka 2013

mun 'bu' işaret zamiri

m. +u 1258

m. +un 218, 258, 323

m. +uñ 2374

muras destanda ölmekte olana
tevcih edilen vedalaşma sözü

m. 3960

murda önce, daha evvel

m. 1147, 1201, 2763, 3405

murun önce, daha evvel, eski

m. +ku 1302, 1929, 2973,
3173, 3234

m. +tan 732

m. +u 1404

murut bıyık

m. 101, 1088, 1222

muştayık

m. +tın 4050

muun asılmak, boğulmak

m. -up 4075

muzdat buza çevirmek

m. -kan 1786

Muzooke destanda şahıs adı

M. 143

Müçö beden, bedenın veya

herhangi bir bütünün parçası

m. 1017, 3868, 3879

m. +büz 3759

mülk mülk, emlak

m. +ü 160

münöz huy, tabiat

m. 1989

m. +ün 1624, 1626

mürt bol- ansızın ölmek

m. -om 2631

naalat lânet

m. +tı 3911

naamart namert

n. 3530

Nadır destanda şahıs adı

N. 919

Nadırbek destanda şahıs adı

N. 2321

Nak nakit

n. 2351

namıs namus, şöhet

n. 326, 2164, 2332

n. +ı 643, 2682

n. +ın 2343

n. +tan 3010

namız namus, şöhet

n. 53, 243

n. +dı 253, 413

n. +ım 2998

n. +ın 248, 304, 480, 632

namızdan namuslanmak, utanmak

n. -ip 3790

nar öteki, diğer

n. 803

nar tek hörgüçlü deve

n. +ıbiz 1619

Narın destanda yer adı

N. 804, 1573, 3724

N. +da 915

N. +dan 2344

N. +ğa 2299

nark paha, fiyat

n. 1620

n. +ınan 3921

nasip nasip, kısmet

n. 418

nayza kargı, mızrak, süngü

n. 435, 450, 464

n. +ğa 442

n. +ları 448

n. +nı 452

n. +nın 412, 438

ne ne

n. 306, 1721, 3281

neçak çok önceden

n. 1647

neçen kaç

n. 1746

neet niyet

n. 1767

nerse şey, nesne, eşya

n. +si 85

nımık nemlenmek, terlemek

n. -ip 2279

niçke ince

n. 362

nike nikah

n. 2019

n. +si 4021

noktoo yular

n. 505

noot çuha

n. 1213

nur nur, ışık

n. 1398, 2262

n. +unan 827

nuska asıl, numune, nüsha

n. +nı 2780

o nida, hey

o. 2819

obdul- öne doğru veya bir şeyin

üzerine doğru atılmak

o. -up 3443

obon melodi, türkü

o. 2839, 4143

oçoy kocaman

o. -ğon 1210, 1228

ok ok

o. 2047, 2120, 2124, 3159

okşo- benzemek

o. -du 393, 2789, 3312

okşoş benzeyen, misli, aynı

o. 815, 3572

okşot- benzetmek

o. -tu 437

oku- okumak

o. -du 3700, 3846

o. -p 3751

okuran- hiddetlenmek, atılmak

o. -ip 542, 684

okut- okutmak, öğretmek

o. -tu 3882

olco ganimet, kısmet

o. 711

o. +don 189

o. +ğo 573, 577, 3885

o. +nu 427

oloñdo- yan gözle bakmak

o. -ğon 2736

oloñdo- hiddetlenmek

o. -p 542

oltur- oturmak

o. -a 786

o. -du 3492

olut mahal, yer

o. +u 1164

o. +unan 3442

omur- yıkmak, dökmek

- o. -up** 1707
- on** on sayısı
- o.** 110, 206, 435, 484, 720, 1803, 2002, 2002, 2097, 2755, 2990, 3055, 3185, 3357, 3360, 3930, 4013
- o. +don** 1095
- oñ** yön anlamında sağ
- o.** 398, 747, 763, 1029, 1792, 2010, 2984, 2988, 3835
- o. +u** 1100
- o. +una** 1030
- oñ** uygun, yolunda, iyi
- o.** 3449
- oñ-** sağ kalmak, muvaffak olmak
- o. -boysuñ** 4131
- oño** düzelme, iyi olma
- o.** 2077
- oño-** yoluna girmek, iyi olmak
- o. -suñ** 577
- oñdo-** düzelmek
- o. -ğun** 1958
- oñdon-** düzelmek
- o. -up** 308
- oñdot-** düzeltmek
- o. -up** 1281
- oñol-** düzelmek, yoluna girmek
- o. -boyt** 1799
- o. -oor** 3448
- oñoor** düzelme, onarma
- o. +ğo** 3032
- oñoy** kolay
- o.** 3980
- ontol-** inlemek
- o. -ğonu** 55
- ontolo-** inlemek
- o.-p** 1425
- oñuranda-** hiddetlenmek
- o. -p** 679
- oodarıl-** devrilmek, düşmek, çevrilmek
- o. -dı** 762
- o. -diñ** 3843
- o. -ma** 3447
- oodarılmak** devamlı değişen
- o.** 3450
- oodariş** devirme
- o. +ka** 397
- ookat** yemek, gıda, iâşe
- o.** 2172
- o. +ı** 175
- o. +ın** 876
- o. +tın** 181
- oolcu-** ağır ve kurumlu hareketler yapmak, kurulmak, nazlanmak
- o. -ba** 1429
- o. -p** 990, 1086
- oolcut-** nazlandırmak
- o. -up** 1793
- ooluk-** inat etmek
- o. -am** 835
- o. -up** 816, 858, 946, 1788, 2728, 2924
- o. -un** 2870

o. -pa 3476, 4117
oona- debelenmek
o. -bas 785
oordu yer, mahal
o. 2243
o. +nan 488, 2243
oorduk ağırlık
o. +u 1056
ooru- hastalanmak
o. -du 3667
ooz ağız
o. 36, 1051, 3034, 3458, 3670
o. +u 1234
o. +un 1400, 2158, 3706
o. +una 3904
o. +unan 3349
op nefes, soluk
o. 2158
opol heybetli
o. 46
opuzala- korkutmak, göz dağı
 vermek
o. -p 940
ordu yer, mahal
o. +na 1798, 3800
o. +nan 1242, 2871
o. +ñdu 3844
Ormon destanda şahıs adı
O. 47, 1081, 2157
O. +ğö 3834, 3897
orno- yerleşmek
o. -ğön 1163

ornot- dikmek, yerleştirmek
o. -up 1283
oro- sarmak
o. -du 2892
o. -y 400
oroo hububat koymak için kul-
 lanılan çukur
o. +don 2176
oroşon kalabalık
o. 763, 2010, 2984, 3835
oroy kaba
o. 2729
orto orta
o. 804
o. +ğö 356
o. +ño 2408
o. +su 339, 3184
o. +suna 2414
o. +sunan 208
o. +sunda 1349, 2003
ortoñçu ortanca
o. 785
Orto-Tokoy destanda yer adı
O. 3107, 3833
orun yer, mahal
o. 3997
orunda- yerleştirmek, yerine ge-
 tirmek
o. -bas 2044
o. -dı 2934
orundat- yerleştirmek, yerine ge-
 tirtmek

- o. -sañ** 1716
- oşentip** öylece
- o.** 202, 3917
- oşo** şu, öteki
- o.** 54, 808, 1925, 2673, 2731, 2881, 3056, 3144, 3290, 3357, 3635, 3836
- o. +ğo** 1948, 2726
- o. +lor+dun** 483, 506
- oşol** şu
- o.** 123, 443, 445, 447, 854, 1231, 2983, 3832, 4208, 4227
- oşon** şu, öteki
- o. +do** 988, 1179, 1417, 1434, 1466, 1490, 1714, 1761, 1823, 2096, 2216, 2547, 2756, 2836, 2924, 2989, 3220, 3231, 3299, 3440, 3446, 3451, 3477, 3490, 3789
- o. +doğu** 2935, 3475
- o. +don** 795, 816, 3108
- o. +doy** 715, 3013, 3197, 3643, 3877
- o. +u** 169, 3489
- o. +un** 765, 2735, 3146
- o. +usu** 503, 1101, 1944
- oşonço** o kadar
- o.** 341, 685, 1460
- oşonduktan** bundan dolayı
- o.** 858
- oşonetip** böyle
- o.** 863
- oşton-** kırıtmak
- o. -up** 2836
- ot** ateş, alev
- o.** 1215, 3226
- o. +ko** 2732, 3298, 3929
- o. +un** 1284, 2850, 2858
- o. +toy** 859, 3050
- otooolot-** otağa almak
- o. -kon** 2887
- o. -up** 2401
- otto-** otlamak
- o. -du** 3308
- o. -ğon** 956
- otur-** kızmak
- o.** 1981
- o. -a** 1235
- o. -at** 1223, 2688, 2833, 3607
- o. -ğan** 1430
- o. -ğanda** 2651, 2659
- o. -sa** 1064
- o. -up** 1378, 1386, 1635, 2042, 2438, 3998
- otuz** otuz sayısı
- o.** 882, 937, 1084
- o. +dan** 1004
- oy** hey, oy
- o.** 991, 1416, 1435, 2445, 2768, 3452
- o. +una** 3295
- o. +unda** 99, 100
- oy** düşünce, akıl
- o.** 2730, 3320

- o.** 2730, 3320
o. +do 502, 2806, 4102
o. +doğu 989
o. +doğusun 52, 1467
o. +doğuday 3692
o. +u 4209
o. +umda 737, 853
o. +umdağı 1715
o. +umdan 3225
o. +una 1085, 1737, 2099
o. +unan 176
o. +unda 3054
oydur- oydurmak
o. up 497
oyğön- uyanmak
o. -up 3312
oylo- düşünmek
o. -p 433, 1182, 1968, 2960, 3067
o. -r 2164
o. -sun 1890
o. -yt 3172
oylon- düşünceye dalmak
o. -boy 3491
o. -boyt 1142
o. -du 2046, 2217, 2342
o. -ğön 4201
o. -ğondo 792
o. -ğonu 53
o. -ğün 4038
o.-or 2432
o. -ot 2885
o. -oyun 1813
o. -so 248
o. -som 3263
o. -soñ 1555
o. -up 834, 1767, 1784, 2190, 2727, 3317, 3483, 3697, 4079, 4085
oymok yüzük
o. +toy 1400
oymoluu oymalı, nakışlı
o. 505
oyno- oynamak, eğlenmek
o. -ğön 1193
o. -p 1137, 1369, 1917, 2048, 3071, 3506
o. -sun 2755
oynokto- oynamak
o. -p 356
o. -y 1402
oynoktot- oynatmak
o. -up 1083
oysoñdo- oynamak
o. -ğön 1428
oyul- oyulmak
o. -up 316
oyun oyun
o. 124, 134, 485, 507, 1924
o. +du 2821, 2834, 2880
o. +ğa 2828
o. +tuñ 2876
öbüş- öpüşmek
ö. -üp 2440

- ö. +ü 1216
 öçöş inat, kin
 ö. 462
 öçöş- inat etmek
 ö. -üp 416
 öksü- eksilmek
 ö. -böğön 2
 ö. -böy 1747
 öküm hüküm
 ö. 3, 1032
 ö. +üñdü 894
 ökün- pişman olmak
 ö. -dü 3719
 ökür- yaygara koparmak, yüksek
 sesle ağlamak
 ö. -dü 3717
 ö. -üp 3760
 öküröñdö- hızlı koşmak, sekmek
 ö. 4122
 ökürük haykırma
 ö. 3915
 ö. +kö 3715
 öl- ölmek
 ö. -böğön 3933
 ö. -böş 3445
 ö. -ösö 2384
 ö. -böy 2112, 2503
 ö. -böybü 3467
 ö. -dü 3791, 3793,
 ö. -ğön 2080, 2373, 4046
 ö. -ğönçö 3803
 ö. -ğöndön 3960
 ö. -ğöndü 2886
 ö. -ğönüm 3288
 ö. -ğüçö 2105
 ö. -ğüdöy 3800
 ö. -ğüm 3010
 ö.-ö 2226
 ö. -ömümbü 4157
 ö. -ömün 4070, 4075, 4166
 ö. -ör 3417
 ö. -örmün 2366
 ö. -örümö 2930
 ö. -örünö 4119
 ö. -öyün 2960
 ö. -sö 3874, 3787
 ö. -söm 4173, 4194
 ö. -üp 1964, 2237, 2653, 2661,
 3389, 3688, 4004
 ö. -üüçü 3959, 4019
 ölarman ölecek
 ö. 2506
 ölçö- ölçmek
 ö. -p 207
 ö. -sö 97
 ölçöö ölçü
 ö. +sü 303
 ölçölüü ölçülü, belirli
 ö. 3145, 3305
 ölköö iyilik
 ö. +ñ 875
 ölmök ölmek
 ö. +kö 4101
 öltür- öldürmek

- ö. +kö** 4101
öltür- öldürmek
 ö. 4168, 4192
ö. -böso 3393
ö. -ğönüm 4187
ö. -ö 2392
ö. -öt 3425
ö. -söñ 3436
ö. -üp 418, 3006, 3283
ölük ölü
 ö. 2080, 3741
ö. -tün 3703
ö. -üm 4173
ölüm ölüm
 ö. 3674, 4103
ö. +dön 880, 3221, 3299, 3398
ö. +dü 3531
ö. +ğö 463, 2961, 3705, 4167
ölüü ölü
 ö. 3971
ömür ömür
 ö. 874, 2442, 2446, 2931, 3420, 3625, 3643, 3648, 4195
ö. +dü 4081
ö. +üm 762, 2062
ö. +ümdü 2505
ö. +üñ 1962, 4013
ö. +üñçö 1747
öndür- büyütme
 ö. -ğön 1048
öñdүү gibi, benzeyen
 ö. 123, 288, 310, 643, 895, 4227
önör hüner
ö. +dön 492
ö. +ü 714
ö. +üñö 572
öñüldö- hüngür hüngür ağlamak
ö. -p 2541
öödö yukarı, üst
 ö. 2000, 4120, 4194
öödösün- caka satmak
ö. -üp 2135
öpkö akciğer
 ö. 122
ördök ördek
 ö. 1176
örgöö oba, oda
 ö. 1279, 1644
ö. +nün 1280
örnök örnek, numune, misal
ö. +ü 1132
ö. +ün 545, 4040
öröpkü- heyecana gelmek
ö. -ğön 3916
ört ateş, yangın
ö. +kö 2775
örttön- yanmak, tutuşmak
ö. -üp 2201
örttük atılganlık
ö. +ünö 3003
ös- büyüme

ö. -kön 72, 667, 935, 1026,
1035, 1042, 1049, 1054, 1061,
1069, 1593, 2703, 3028, 3258,
3720, 3733, 3768, 4006

ö. -ömün 4102

ö. -pös 1047

ö. -tü 772

ö. -tük 3556

ö. -tüñ 3534, 3550

ö. -üp 875, 2184

Ösük destanda halk adı

Ö. 752, 921

öt- geçmek

ö. 4, 9, 10, 16, 732, 2540,
2575, 3292,

ö.-ör 1665, 2064, 2809

ö.-öt 2062, 2368, 2474, 2478

ö.-pöy 3015

ö.-pöyt 3044

ö. -tü 3075, 3183, 3649, 3721,
3726, 3732, 4012, 4228

ö. -üp 1424, 3105, 3108

ötkör- geçirmek

ö. -dün 3133

ö. -ğön 293, 3644

ö. -üp 3823

ötük çizme

ö. 570

öz kendi, öz

ö. 304, 414, 628, 877, 1143,
1314, 1547, 1626, 2134, 2205,
2432, 2733, 2733, 3004, 3012

ö. +ü 666, 824, 1031, 1317,
1900, 2134, 2205, 2432

ö. +üm 415, 2105

ö. +ümdön 1256

ö. +ümdöy 772

ö. +ümdü 2105

ö. +ümdün 1584

ö. +ümö 727

ö. +üñ 895, 935, 1359, 1886,
1958, 1968, 1968, 1999, 2001,
2025, 2856

ö. +üñdön 3364

ö. +üñdü 1561, 2092, 4002,
4027

ö. +üñdün 3028, 3421, 3423

ö. +ünö 414, 1656

ö. +üñö 1548, 1549, 2006,
4041

ö. +ünön 1530, 1864, 1976

ö. +üäör 2314

ö. +ünün 1874

ö. +üñüz 2718

ö. +üñüzdöy 2909

Özgön destanda yer adı

Ö. +dö 3002

Ö. +dün 3115

özök kemik, iç

ö. +ün 3742

ö. +üñ 1965

özöktös yakın akraba

ö. 755

özön mera, ırmak, dere

- ö. 3116
par denk gelmek
 p. 3839
payda fayda
 p. +sin 3633
payğambar peygamber
 p. +day 1111, 1889
peri peri
 p. +lerdey 1857
peyil düşünce
 p. +i 2182
sabak müşterek
 s. 2843
sabala- koşturmak
 s. -p 3108
sap sap
 s. +ınday 265
sabırluu sabırlı
 s. 590
sağa sen, sana
 s. 583, 585, 900, 1797, 1858, 1954, 3575
sağaktaş oynandaş
 s. 360
Sağimbay destanda şahıs adı
 S. 3255
sağın- özlemek
 s. -a 2809
 s. -bay 2866
 s. -dım 3375
 s. -ğan 2700, 3062
 s. -ğanda 3230
 s. -ıp 3117, 3148, 3358
sağınç özlem, hasret
 s. 2868
sağınış- birbirlerini özlemek
 s. -kan 3268
sakal sakal
 s. 101. 1012, 1055, 1088, 1211, 1222, 3262
sakalduu sakallı
 s. 1916
 s. +lar 694
saksañda- dağılmak
 s. -p 694
sakta- muhafaza etmek
 s. -bay 1606
 s. -p 3696
 s. -sa 879
saktan- muhafaza etmek
 s. -ıp 3992
saktat- muhafaza etmek
 s. -pay 1884
saktık uyanıklık
 s. +ı 1394
sal- salmak, koymak, yardımcı fiil
 s. 1478, 1878, 2007, 4031
 s. -alı 611, 624
 s. -am 2018, 2732
 s. -ar 136, 155
 s. -arğa 3027
 s. -bağan 2619, 2633
 s. -basa 1690
 s. -baybı 2538

s. -dı 400, 1716, 2839, 2875,
3165, 3302, 3942, 4143

s. -ğan 25, 49, 2016, 3956

s. -ğıla 2302

s. -ğın 1145, 1886, 3712

s. -iñiz 2913, 3979

s. -ip 88, 180, 183, 868, 1171,
1331, 1897, 2173, 2843, 3491,
4136, 4180

s. -ıptır 1330

s. -ışsa 3831

s. -ıştı 3792, 3927

s. -sa 3094

s. -sambı 3177

s. -sın 3752

salaa parmaklar arasındaki açık-
lık

s. +sı 264, 1412

salam ayt- selam söylemek

s. 2313

s. -kıla 2311

s. -ip 2903, 3178, 3399

s. -tı 1200

saldır- attırmak, koydurmak

s. -diñ 3571, 3578

s. -ip 126, 130, 510

salık emanet

s. 2287

salın- takınmak, asınmak

s. -ip 3041, 3120

salış- müsabakaya girişmek

s. -ip 314

salkın serinlik, serin

s. 1130, 3160

salmak

s.+ı 98, 350

s.+ım 751

saltanat saltanat, itibar

s. 1101, 4137

s.+ın 91

salt töre gelenek

s.+ın 3831

sama- şiddetle arzu etmek

s.-ğanınday 3269

samoor semaver

s.+ğa 1704

san but, kalça

s. 366

s.+ına 661

s.+ınday 269

sana-l düşünmek, zannetmek

s. -ba 3380

s. -ğın 1010

s. -ğan 1549

s. -ñar 2055

sana-ll saymak

s. -mın 2846, 2854

sanaa akıl, düşünce, keder

s. 817

s. +m 4037

s. +mdan 3254

sanaalaş hemgâm

s. 842

sanaaluu kederli

s. +num 2867
sanaş- düşünmek
s. -ip 306
sanat sanat
s. 114
s. +tı 3881
sandal
s. +dı 3889
sañdırğa süsleme
s. +ndı 893
sapar sefer, seyahat
s. 2911, 3827
s. +dan 3376
s. +ğa 3707
sarala sarı ala
s. 1129
saray saray
s. +lar 90
Sarbağış destanda halk adı
S. 51, 750, 754, 902, 977, 1259, 2161, 2169, 2963, 3352, 3601, 3718, 3729, 3894
S. +tın 7
sarğay- sararmak
s. -ip 2963
sarı sarı renk
s. 289, 516, 522
sarı ooru sarılık
s. 2869
Sarıbay destanda şahıs adı
S. 3828

Sart destanda şahıs adı
S. 893
Saruu destanda halk adı
S. 2011
saruula- sararmak, solmak
s. -ğan 92
satıl- satılmak
s. -bas 1727
s. -ip 2792
say- koymak, yaymak, saplamak
s. -dım 3969
s. -ğanı 719
s. -ip 432, 4210
Sayak destanda halk adı
S. 818, 887, 901, 1123, 1219, 1259, 1583, 1585, 1600, 1616, 1710, 1934, 2022, 2092, 2109, 2121, 2142, 2165, 2178, 2197, 2557, 2565
S. +ka 904, 907
S. +ta 823
S. +tı 2427
S. +tın 923, 977, 1529, 1578
sayın her
s. 705
sayış cirit atışma oyunu
s. +ka 409, 458, 2986
s. +tı 406
sayış- cirit atışmak
s. -a 429
s. -am 473
s. -tı 440

Saykal destanda şahıs adı

S. +dan 590

saymala- süslemek, işlemek

s. -ğan 501

saymalanuu süslü, nakışlı, işlemeli

s. 289

saymaluu süslü, nakışlı, işlemeli

s. 596

saz bataklık

s. 1129

s. +ınan 3115

sebeb sebep

s.+im 1763

seğiz sekiz sayısı

s. 1904, 2002, 2990

seksen seksen sayısı

s. 3651, 3841

sel sel

s. 903

s. +ğe 1822

selde sarık

s. +sin 3699

selki olgun, güzel kız

s. 1677

sekilde- sallamak, sallanmak

s. -p 2543, 3775

Semetey destanda şahıs adı

s. 1071

semir- semirmek, tavlanmak

s. -ğen 1165

s. -ip 951, 962, 963, 3893

semirt- beslemek

s. -pe 3472

semiz semiz, besili

s. 37, 3901, 3901

sen 'sen' zamiri

s. 1109, 1524, 1528, 1563, 1718, 1719, 1862, 1997, 2171, 2298, 2337, 2563, 2661, 3135, 3140, 3228, 3230, 3274, 3325, 3410, 3466, 3508, 3522, 4010, 4124, 4137

s. +de 4056

s. +den 2005, 2490, 2577, 2587, 2595, 3591, 3815, 3819, 3832, 3836

s. +dey 1662, 2079, 2181, 2558, 2566, 3852, 4140

s. +i 1733, 1771, 1948, 1966, 3330, 3415, 3823, 4186

s. +ki 2753

s. +in 1646, 1943, 2095, 2320, 2704, 2937, 3485, 4118

s. +siñ 1609, 3773

sençelik senin gibi

s. 3539, 3546

señir mera

s. 958, 959

señsel- dalgalanmak

s. -ğen 1183

s. -ip 964

sere çardak

s. +si 1164

sez- sezmek, duymak, aldırmak

s. -bey

sezim his

s. 4056

sıla- sıvamak, sıvazlamak

s. -dı 4226

s. -sam 3085, 3092

s. -y 1213

s. -yın 1558

s. -yılı 1868

sılanış- süslenmek

s. -ip 1090

sılık nazik, kibar, zarif

s. 1105, 1623, 1881

sım tel

s. 1413

sımap civa

s. +tay 3294

sımbat endamlılık, güzellik

s. +ın 1906

sımbattuu endamlı, biçimli, güzel

s. 2734

sın özellik

s. +ı 527, 1212

sın- kırılmak,

s. -bas 355

s. -baybı 2749

s. -dı 3748

sına- denemek, tartmak, sınamak

s. -p 1419

s. -yılı 1866

s. -ysiñ 1746

sınaş- denemek, tartmak, sınamak

s. -ip 312

sında- denemek, sınamak

s. -sın 1900

sındır- kırmak

s. -am 1999

s. -dı 3915

s. -ğan 29

sınduu benzer

s. 367, 651

sınış- kırılmak

s. -tı 449

Sın-Taş destanda yer adı

s. +ka 3098

sıpa nezaketli, zarif

s. 945, 970

sıpat sıfat, iyi vasıf

s. 1622, 2710

s. +ı 1011

s. +ım 2367

s. +ıñ 3326

sıpayı nezaketli, zarif

s. 942, 1211, 1623, 1881

sır sır, mahrem

s. 943, 1089, 1921, 2361

s. +ğa 780

s. +ı 2054

s. +ım 736, 3341

s. +ımdı 1715

s. +ın 944, 989, 1663, 1671,

1762

- s. +iñdi** 1751
sırdaluu boyalı
s. 493
sırdaş sırdaş
s. +iñ 1253
s. +kı 2828
sırt dış taraf
s. +ınan 1213, 2004
sıyaktuu gibi
s. 593, 967, 1659, 2382, 2971, 3307, 3557
sıyla- saygı, hürmek göstermek
s. -ğan 34
s. -ğanın 2093
s. -ğın 3989
s. -p 3989
s. -sa 2740
s. -yt 2955
sızda- sızlamak
s. -arımdı 2055
s. -p 1965
siler sizler
s. 3746
s. +den 2362
s. +ğe 2932
silk- silmek
s. -ip 191
siñdi kız kardeş
s. 2357, 2360
siz 'siz' zamiri
s. 1501, 2727, 3978
s. +den 2036, 4058
s. +derdi 1494
s. +derdin 1443
s. +derge 741, 3758
s. +di 885
s. +din 1595, 1666, 2714
s. +ge 1247, 1851, 3435, 4008
sokur kör
s. 2755
s. +du 2715, 2835
s. +ğa 2737
sol sol
s. 763, 1343, 2010, 2984, 3835
s. +du 747
s. +dun 1029, 2988
sol- solmak
s. -boybu 1447
s. -osuñ 2618
solkulda- sarılmak, hoplamak, titremek
s. 2049, 2421, 2423, 2479, 2549, 2738
Solto destanda halk adı
S. 64, 750, 754, 3601
S. +don 3738
S. +nun 3746
solu- solmak
s. -du 3669
s. -p 2063
solut- soldurmak
s. -ar 2505, 2511
soñ sonra

s. 1009, 2495, 2499, 3202,
Soñ-Köl destanda yer adı
 S. 975
 S. -dö 954, 2975, 3488, 3549,
 3555
 S. -dön 3097
 S. -döy 1161
 S. -dü 972, 1148
 S. -dün 803, 1156, 1192,
 1596, 2477
 S. -ğö 852, 1651, 3056
sonun iyi, güzel, hoş, eğlence
 s. 117, 121, 272, 302, 800,
 821, 4187
soodağır tüccar
 s. 2478
 s. +den 799
soo sağ, esen
 s. +doy 2737
sool- solmak, tükenmek
 s. -ğon 2480
 s. -osun 2612
soola- alttun almak, tükenmek
 s. -p 4066
soolu- solmak, tükenmek
 s. -ğan 3691
 s. -ğon 2159
soorot- teskin etmek, avutmak
 s. -kon 2953
sooru sağrı
 s. +su 954, 1148
sopu sofı

s. +nu 3702
sor- yutmak
 s. -ğon 2159
sorpo çorba
 s. 84
soy- soymak, yüzmek, kesmek
 s. -ğuday 1296
 s. -up 1136, 1706
 s. -uptur 2399
soydur- soydurmak, kestirmek
 s. -up 111
soylokto- kıvrılmak
 s. -p 358
soymak yapmak
 s. 2355
soyul- soyulmak
 s. -up 318
soyuş kesilmek üzere hediye
 edilen hayvan
 s. +una 37
soz- uzatmak, çekmek
 s. -boğon 3778
söök kemik
 s. +kö 2066
 s. +ü 2958, 3049,
 s. +üm 3001
 s. +ünön 3001
söök dünür, hısım akraba
 s. 731, 927, 3414, 3421
söök soy, soyluluk
 s. 777, 869
 s. +ü 2146

sööktöş- hısım, akraba olmak

s. -sök 886

s. -üp 1769

sööktük dünürlük, hısımlık

s. 939

söz söz

s. 832, 1105, 1333, 1541, 1624, 1773, 1883, 1991, 2955, 3345, 3670, 4008, 4058

s. +dön 647, 1041, 1062

s. +dör 2968

s. +dü 1899, 2186, 4116

s. +dün 1776

s. +gö 618, 668, 930, 933, 1078, 1535, 1727, 2068, 2293, 2757, 3682, 4111, 4216

s. +ü 912, 1013, 1027, 3281, 4050

s. +üm 1723, 1725, 1728

s. +ümö 2007

s. +ün 27, 606, 999, 1423, 1531, 2034, 2037, 2241, 2678, 3658, 4067, 4181

s. +üñdö 2109, 4128

s. +ünö 1476, 1661, 2111

sözmör söz ustası

s. 929

Suban destanda şahıs adı

S. 916, 2140, 2305

subay çocuksuz

S.+ı 957

S.+ların 1135

Sulayka destanda şahıs adı

S. +dan 586

suluu güzel

s. 1352, 1386, 1428, 1466, 1474, 1482, 1490, 1523, 1542, 1544, 1546, 1551, 1988, 2214, 2272, 2734, 2914, 2920, 2928, 3671, 3859, 4079

s. +dan 825

s. +lar 583

s. +nu 2722

s. +nun 1346, 1420

suluuluk güzellik

s. +u 1815

surıbat endamlık, güzellik

s. +ı 1815

sumbattu endamlı, güzel

s. 586

sumsay- vakur tavır takınmak

s. -ğan 1422

sura- sormak

s. -dı 3168, 3340

s. -dım 751

s. -dın 1568, 3341

s. -ğan 42, 1345, 3346

s. -ğın 2628, 2641

s. -nçu 86

s. -p 1515, 1516, 1541, 1730, 2303

s. -arın 3591

s. -sa 26

s. -sam 3083, 3089

- s. -sañ** 1566, 3432
s. -y kal-dı 1339
s. -yın 1504, 3081
s. -ylı 1864
s. -ysıñ 1743
surak sorgu
s. 24
Suranbay destanda şahıs adı
S. 983, 1035, 1043, 1517, 1534, 1907, 1910, 1993, 2298, 2703
S. +ım 2283
surdan- hiddetlenmek
s. -ıp 4142
suu su, nehir
s. 82, 127, 1129, 1134, 1318, 1424, 3637
s. +dan 1385, 1421, 1458, 1469, 1475
s. +ğa 1330, 1495
s. +ları 1174
s. +nu 3869
s. +nun 100, 3295
s. +su 2497, 3131, 3373
suuk soğuk
s. 2723
suuluk gem
s. +u 522
suur- çekmek
s. -du 4200
suusar samur
s. +dan 582
suut dinlendirme
s. +u 1091
sür- sürmek
s. -ğön 1032
s. -sö 1032
s. -üñüz 3371
s. -üp 3
sürdönt- ürkütmek, heybetlendir-
mek
s. -üp 1214
süröö görünüş
s. +sü 277
süy- sevmek
s. 1963
s. -bödü 1314
s. -böğön 606
s. -ğön 1217, 2070
s. -ğöndü 2730
s. -ğönüm 2576, 2586, 2598
s. -ğüm 2928
s. -söñ 1963
s. -üp 2418, 2921
süylö- söylemek
s. 2407
s. -böy 1223
s. -dü 981, 983, 1812, 2276, 2728
s. -ğön 604, 1623
s. -p 1022
s. -sö 1216, 1389
s. -ysüñ 3428
süylöş- konuşmak, sohbet etmek

s. -köndöy 3104
s. -örbüz 2274
s. -üp 617, 647, 944, 985, 1635, 3937
süyönüş- karşılıklı destek olmak
s. -üp 1770
süyröt- sürükletmek
s. -üp 402
Süyümbay destanda şahıs adı
S. 981
süyünçü müjde, muştı
s. 2286
s. +ğö 2291
s. +mdü 2275
süyünçülö- müjdelemek, muştılamak
s. -p 2238, 2254
süyünüş sevinme
s. +ü 3103
süyüş- sevişmek
s. -kön 2527
Şaake destanda şahıs adı
Ş. 2983
Ş. +nin 2978
Şabdan destanda şahıs adı
Ş. 93, 1891, 1893, 2938, 3683, 3701, 3716, 3799, 3896, 3903, 4014, 4023
Ş. +dar 3989
Ş. +dı 3891
Ş. +ım 774
Ş. +iñ 2917

şakar şeker
ş. 126, 153
ş. +dın 173, 187
şakılda- şakımak
ş. 3411
şaldıra- boşanmak
ş. -p 3049
şalk vurma sesi, pat
ş. 4199
şamal rüzgar, yel
ş. 364
Şamşı destanda yer adı
Ş. 1118
şañdan- şanlanmak
ş. -ıp 2831
şañkıl-da- ötmek
ş. 145
şañkıl-dat- güzel konuşturmak
ş. -ıp 646
şar duraksamadan
ş. 3373
şarkıra- çağlamak
ş. -p 1173
şarpıl-da- hışırdamak
ş. -p 1149
şaş- acele etmek
ş. -kanda 3126
ş. -padı 1812, 2098, 2823, 3870
ş. -pay 1479, 1481, 2287
şaştır- acele ettirmek
ş. -ıp 3386, 3713

şaştan- atlanmak

ş. -dı 1086

şayı ipekli kumaş

ş. 1478, 2798, 2832, 3535, 3542

ş. +dan 2513, 2517

ş. +nın 3536, 3543

Şayılda destanda yer adı

Ş. 2981

şayır şair

ş. 647, 667

şaymaşay tastaman

ş. 39

şer arslan, güçlü kuvvetli olan

ş. 3598

ş. +lerdi 45

şerne ziyafet

ş. 1136

şert şart

ş. +ti 2221

şıbıra- fısıldamak

ş. -p 1940

şıbırda- fısıldamak

ş. -p 3104

şım şalvar

ş. 282

ş. +dan 230

şıman- paçaları sıvamak

ş. -ıp 294

şiber çimen

ş. 1166

şişi- şişmek

ş. -di 2879

şolokto- hıçkırarak ağlamak

ş. -p 4060

şor zavallı, bedbaht

ş. 1845, 4151

ş. +domun 3261

şorduu zavallı bedbaht

s. 2435, 2867, 4147

şökülö kadınların başlarına giydikleri bir çeşit eşya

ş. +sün 2888

şömtürö- ıslanmak

ş. -ğön 1318

şum kunaz, hilekâr

ş. 181, 817

şumduk kurnazlık

ş. 1062

şumkar sungur

ş. 3027, 3693

ş. +day 652

şuru inci, mercan

ş. +dan 612, 829, 2891

taala yüce 'Allah'ın sıfatıdır

t. 2922

taalay talih, kismet

t. +dan 2

t. +ğa 2365

t. +ımdın 2491

t. +sız 4147

taamay tam, doğru, düz

t. 1021

taanı- tanımak

t. +baysın 1524
t. +dım 747, 759
t. +ğan 1539, 3401, 3638
t. +ptır 3609, 3613
t. +r 2746
t. +uuçu 3963
taanıl- tanınmak
t. -ğan 2349
t. -ip 3043, 3661
taanımál tanıdık
t. 1936
taanış- tanışmak
t. -a 334
t. -kan 1202
taap bulmak
t. 138, 146, 1048, 2394, 3030
taar kaba yünlü kumaş
t. 1311
taarın- darılmak
t. -ip 60, 3021, 3045, 3663
taart- kesmek
t. -ip 436
taasın tam
t. 447
taasir tesir
t. 445
taba- çare, çıkar yol bulmak
t. -bız 905, 2187
t. -albay 3888
t. -m 1336, 1754, 2972
t. -mbı 2558, 2566, 3415

t. -rmin 2651, 2659, 2853, 2861
t. -siñ 1346
tabıl- bulunmak
t. -abı 156
t. -ar 270
t. -bay 267, 2199
t. -bayt 2261
t. -ğan 2345, 3386
t. -sa 3088
tabıt tabut
t. +tay 4082
Tağay destanda halk adı
T. +dan 1
tağdır takdir
t. +dın 3747, 4078
t. +ım 2366
tağınış takınış, takınma
t. +ı 828
tak tam
t. 444, 865, 1533, 2990
tağılda-
t. -ğan 1523
tak- takmak
t. -kan 523, 4112
t. -tığı 1390
takır
t. 4139
takiya takke
t.+m 2489
taktır- taktırmak
t. -ğan 495

tal söğüt, dal

t. 964, 2473, 2478, 3238

t. +ın 1114

tal- yorulmak

t. -bay 379

tal tal dal dal

t. 833

tala- talan etmek

t. -ğan 3805, 3809

t. -ıysın 3456, 3463

talaa tarla, kır, bozkır, ova

t. 374, 1192, 1308, 2975

t. +da 3577, 4077

t. +ğa 3382

talaala- göğşe savurmak

t. -p 3106

talap talep

t. 2171

talapker talip olan

t. +di 132

t. +iñ 561

talaptaş aynı şeyi isteyenler

t. 363

Talas destanda yer adı

T. +tay 274

talaş- kavga etmek, dalaşmak

t. -ip 304

t. -kan 1039

talaş kavga, dalaşma

t. +ka 4146

talaşsız kavgasız

t. 2490

talı- yorulmak

t. -ğar 457

t. -y tüş-tü 1907

talık- yorulmak

t. -ip 3167

talıt- yormak

t. -pa 2069

tam- damlamak

t. -at 4133

tamak I yemek

t. 79

tamak II damak

t. +ı 829

tamaki tütün

t. 126

taman taban

t. +ı 259, 315

tamaşa zevk, eğlence, şaha, oyun

t. 62, 117, 121, 212, 485, 668,

672, 691, 696, 699, 716, 1924

t. +dan 456

t. +ğa 1139, 1990

t. +sın 444

tañçıla- damlamak

t. -p 1399

tameki tütün

t. 153, 173, 187

tamır I kök

t. 777, 869, 1509

t. +ına 865

tamır II damar

t. +ım 731

tamşan- yutkunmak

t. -ip 2071

tan- usanmak

t. -bağan

tan- inkar etmek

t. -basañ 2180

t. -ğıs 1022

tañ I tan, şafak

t. 692

t. +dın 827

tañ II hayret, şaşırmak

t. 170, 201, 695, 1065, 1097,

1545, 2882

tanda- seçmek

t. -bay 2082

t. -ğan 2077, 2088

t. -p 219, 324, 489, 509, 992,
2086, 2722, 2822, 3624

tandal- seçilmek

t. -ip 564, 2829

tañdan- hayret etmek, şaşırmak

t. -bay 280

t. -ıştı 1414

tanoo burun deliği, geniz

t. +loru 3100

t. +sun 375

tan-tamaşa şaşıрма, eğlence, o-
yun

t. 492, 668, 716

tap- bulmak

t. -çuu 1877

t. -kan 584

t. -kanda 108

t. -pağan 58

t. -pay 2231, 3009, 3382

t. -paybız 3851

t. -paym 3539

t. -tı 2228

taptır- buldurmak

t. -ayın 2372

tar dar

t. 1060

tara- taramak

t. -ğın 1008

t. -rmın 2847, 2855

tara- dağılmak

t. -baybı 1178

t. -ğıla 1987

t. -sa 3277

t. -ştı 2947

taral- taranmak

t. -ğan 833

taralt dağıtmak

t. -ip 1382

tarap taraf

t. +tan 1541

tarat- dağıtmak

t. -at 1095

t. -kan 877

t. -tı 725, 2880, 3879, 3913

tarazağa terazi

t. 97

tarçılık darlık, sıkışıklık

t. +ka 3645

tart– sunmak

t. -kanda 116

tart– çekmek

t. -ıp 94, 1103, 1709, 3291, 3620

t. -ıpaldı 2873

t. -kan 553, 1413, 1625, 3646

t. -kanı 2072

t. -kanım 2379

t. -kın 4184

t. -pay 4193

t. -tı 3079

tartıluu çekili

t. 1353

tartın– çekinmek

t. -am 2387

t. -badıñ 1546

t. -bağan 446

t. -bay 658

tartış çekiş, çekme

t. 212

tartış– çekmek

k. -ıp 182

tarttır– çektirmek

t. -ıp 120, 223, 2891

tartuu ziyafet

t. +na 61

taskaktat– lirik yürüyüşle yürütmek

t. -ıp 1190

tasma kayış

t. 518

t. +dan 234

tastorkon sofra örtüsü

t. +un 1295

taş taş

t. 355, 614

t. +ka 3112

taşı– taşımak

t. -p 1226

tašta– bırakmak

t. -bağan 2411

t. -dı 404

t. -ğın 4116

t. -p 1052, 3198, 3844

tattı tatlı

t. 1028, 2226

tattuu tatlı

t. 832

tay tay, bir yaşındaki iri at

t. 37, 61, 767, 1138, 1706, 3901

t. +day 963

t. +ğa 1263

t. +ı 1196

tay– çekinmek

t. -badı 3398

tayan– dayanmak

t. -arğa 3353

t. -ıp 748, 1971, 3842

tayarla– hazırlamak

t. -ğan 237

tayarlan– hazırlanmak

t. -ıp 1294, 3316

Taybuurul destanda şahıs adı

T. +ğa 363

tayğılt- kamaştırmak

t. -at 1391

tayız zayıf

t. 66

t. +ğa 1365

taykı kısa, hassas, yumuşak, güç-
süz

t. 353, 365, 3618

taylak iki yaşına girmiş deve
yavrusu

t. +ı 963

t. +tan 529

Taylak destanda şahıs adı

T. 1581

taytay- ayaklarını açarak yürü-
meye çalışmak

t. -ip 673

taz kel, dazlak

t. +darğa 122

taza temiz

t. 832, 965, 1411

t. +sı 824

tebetey kalpak, şapka, takke

t. 232, 566

t. +in 2686

teeğiti işte

t. 152

teğerekte etrafını kuşatmak

t. -p 3796

teğeren- daire çizmek

t. -ip 3308

teği büsbütün, tamam

t. +mdi 1567

teğın tekin

t. 1562

teğiz birlikte, hepsi, denk

t. 910, 2687

teke teke

t. +nin 281

tel iki anayı emen hayvan yavrusu

t. 371

telpilde- sallanmak

t. -p 3771

temin- tepinmek

t. -ip 466, 3150, 3385

temir demir

t. 3259

Temir destanda şahıs adı

T. 920, 1122, 2327

T. +den 2141

teñ I denk

t. 47, 64, 214, 319, 449, 476,

911, 1035, 1042, 1044, 1049,

1054, 1061, 1069, 1822, 3553,

3742

t. +iñ 1510

teñ II tam, tamamı, hepsi

t. 250, 446, 533, 567, 571, 574,

984, 986, 2193, 2347

teñdeş- karşı durmak

t. -er 908

teñdik denklik

t. 1039
teñe- denkleştirmek, eşitlemek
t. -p
teñel- denk gelmek
t. -be
t. -er
teñet- eşitlemek, denkletmek
t. 211
teñsel- sallanmak, salınmak
t. -ip 3537, 3542
teñselt- sallamak
t. -ip 1149
teñtaylaş- karşılaşmak, mücadele etmek
t. -ip 385
tentek muzip, zıdır
t. +ti 1045
teñtuş yaşit
t. 1031
t. +um 2773
ter ter
t. 320, 2280
terde- terlemek
t.-di 2281
terdik teğelti
t. 511
terek I kavak
t. 1114
Terek II destanda yer adı
T. 813
T. +ke 3138
teri deri

t. +den 281
tetik öteki, diğer
t. +i 622, 1640
tetiksiz aygıtsız
t. 3259
tetiri aksi
t. 1045
tetirilik aksilik
t. 909
tetirle- terslenmek
t. 2130
tez tez, çabuk
t. 1046
tık- tıkmak, tıkmak
t. -ip 177
tımızın rahatça
t. 1745
tın- durup dinlemek
t. -bay 1187
Tınaalı destanda şahıs adı
T. 3745
tınar dayanak
t. +ı 3746
Tınay destanda halk adı
T. 2161, 3352, 3486, 3718, 3757, 3880, 3894
T. +dan 8, 2146
T. +dın 3601, 3748
T. +ğa 2107
T. +sıñ 1745
tınç sakin
t. 1766, 1770, 3493

t. -in 2225
t. -iñdi 2168
tınçı- rahat etmek, huzur bulmak
t. -dı 3170
t. -p 1945
tınçıt- rahat ettirmek, huzur buldurmak
t. -ip 1033
tındır- rahat ettirmek, huzur buldurmak
t. -dı 3971
t. -ğan 31
Tınımseyit destanda halk adı
T. 2307
tınış- rahatlamak
t. -ip 2248
tıñşa- gizlice dinlemek
t. -dı 4181
t. -p 1993
t. -sa 3856
tırmak tırnak
t. +ı 2107
t. +tı 3711
tırman- tırmalamak
t. 3793
t. -bay 3787
tırmış- gayret göstermek
t. -ip 213
tış dış
t. +ın 1281
t. +ka 3199
tıy- engel olmak, men etmek

t. -a 2215
t. -saza 2738
t. -ip 765
tız çabuk
t. 1503
tie- evlenmek
t. -m 4065
t. -yin 4084
tiğil- dikili
t. 1349
tiğış dikiş
t. +i 285
tik dik, direkt, doğrudan
t. 3494
tik- dikmek
t. -ken
tike doğrudan, büsbütün
t. 1860, 3174, 4075
tiktir- diktirmek
t. -di 1278
t. -ip 109
til dip
t. 2131, 3015, 3363, 4110
t. +di 4042
t. +din 1390
t. +i 138, 184, 4216
t. +im 3967
t. +in 4015, 4048, 4193, 4202
t. +inde 1028
t. +iñdi 4148
t. +ine 198
tilde- sövmek, sert bir dille kızmak

- t. -p** 1287, 1289, 3607
t. -ysiñ 4122
tildüü dilli
t. 2553, 2561
tilek dilek
t. 1798, 3072
t. +i 3687
t. +ke 2912, 3147
tirik diri
t. +ke 3741
tirüü diri
t. 427, 2503, 2509, 2642, 3334, 4037, 4105, 4166, 4177, 4186
t. +dön 2886
t. +nün 3962
t. +sü 4044
tirüülük dirilik
t. +ü
tiş dış
t. +i 1410
t. +ti 1652
tişte- dişlemek, ısırarak
t. -di 199
t. -p 2191
tiy- değmek, varmak, isabet etmek
t. 1959
t. -besem 2102
t. -beym 3976
t. -beymin 4070, 4091
t. -er 4041
t. -et 886
t. -ğen 643, 2120, 2124
t. -ğın 4043
t. -señ 1959
tiyğiz- değdirmek
t. -beym 3967
t. -ip 2439, 3633
tiyiş varış, varma
t. +ke 2208
tiyiş- varmak
t. -ip 1462
t. -ken 2531
tiz- dizmek
t. -ip 1696
tizğın dizgin
t. 1666, 3155
t. +i 518
tizğindeş- birinin atlarının dizginlerini tutmak
t. -ip 1044
tizil- dizilmek
t. -ip 1410
tobokel tevekkül
t. 308
toburçak tomurcuk
t. 3567
Toğorok destanda yer adı
T. +tun
toğuz dokuz
t. 125, 203, 240, 768, 2492, 2634, 2640, 2643, 3649, 3862, 3872, 3872, 3873, 3873, 3879

t. +unan 282
Toğuz-Toro destanda yer adı
T. +ğo 3127
tokmok tokmak
t. 2837
tokson doksan
t. 3862
t. +doğu 2472, 2591, 2597
t. +ğo 601
tokto- durmak
t. 3324, 3452
t. -boy 3127
t. -du 391, 2787, 3310
t. -ğon 957
t. -p
toktot- durdurmak
t. -du 1515, 1849
t. -o 307
t. -or 2750
t. -up 2820
t. -p 3231
toktolğo rahat
t. +sun 225
toktoloor bitiş
t. +ğo 486
toktok- durdurmak
t. -up 2820
toktu tohlu
t. +nun 600
toku- dokumak
t. -du 3848
tokuluu eyerlenmiş, eyerli

t. 420, 712
tokum eyer
t. 3301
tokun- kendi için eyerlemek
t. -up 524, 3315
tokut- eyerletmek
t. -up 3060
tol- dolmak
t. -ğon 154, 951, 2599
t. -ğondo 851, 2980, 3055, 3893
t. -ğonunça 127
t. -ot 2721
t. -so 1983, 3691
t. -up 341, 1915, 2027, 2289, 4108
t. -uptur 1326
tolğo- burmak, çevirmek, kıvrırmak
t. -ysuñ 4129
tolğon- dönmek, kıvrılmak, burulmak
t. -up 307, 2496, 2594
tolku- dalgalanmak, çırpınmak
t. -p
tolkunda- dalgalanmak, çırpınmak
t. -ğan 224, 1150
t. -p 1572
tolkut- dalgalatmak
t. -pay 941
tolmoç dolu, dolgun
t. +um 2595, 3569

toltur- doldurmak

t. -a 3119

toluk dolu

t. 366, 378, 1023, 1115, 1675

t. +u 1053

tolukşu- tam gücünde olmak

t. -p 3258

tomayak baldırı çıplak

t. 202, 769

tomsor- benzi solmak, çok etkilenmek

t. -up 2471

tomsort- benzini soldurmak

t. -oru 2593

t. -orun 2592

tomuktuu kemikli

t. 2469

tomur- devirmek, kökünden çıkarmak

t. -up 1708

ton kürk, giysi

t. -uñ 1357

tono- soymak

t. -ybu 3380

too dağ

t. 216, 281, 1149, 1172, 1572

t. +doy 46, 884

t. +nun 1163

tooru- bastırmak

t. -du 3665

toot- sevmek, lâyük görmek

t. -poy 4080

top I tamamı, kalabalık

t. +u 201

t. +umda 2642

t. +unda 147, 553, 1758

t. +uñdan 2495

top II toplantı

t. 2410, 2494, 3191, 3194, 3277, 3354

t. +ko 3357

topçu düğme

t. 2589

toptoş- gruplar teşkil etmek

t. -up 148, 1329

topu takke

t. 232

t. +day 2635

t. +sun 2686

topurak toprak

t. 128

tor doru

t. 2589, 3568

tor parmaklık, ağ, tuzak

t. +domun 3259

t. +una 2598

t. +uñda

Torayğır destanda yer adı

T. 3161

torpok ikinci yaşına basmış olan

tosun

t. 1310, 1315

t. +u 1317, 1327

Torpu destanda yer adı

T. +ğa 2644
toru doru
t. +dan 2633
tos- kesmek
t. -poğan 3779
t. -tuñ 1660
t. -up 839, 1239, 1266, 1305, 1612, 3590
totukuş tuti kuş
t. +tay 2638
toy eğlence, düğün
t. 267, 768, 2535, 2636, 3875
t. +doğu 640
t. +dun 105
t. +go 147, 200, 341. 2540
t. +uma 728
t. +un 2399
t. +unda 102, 133, 224, 550
toy- doymak
t. -up 3866
toyuut doyma
t. 2470
toz toz
t. 2492
toz- hırıldamak
t.-up 3681
tozok cehennem
t. +uñ 2645
t. +tun 3251
tozoku cehennemlik
t. 3570
töbölöş- tepeleşmek, dövüşmek

t. -üp 4093
tök- dökmek
t. -örlör 2145
t. -üp 2838
töğörök etraf, çevre
t. +tü 2159
töğült- döktürmek
t. -üp 500
Tölö veya **Tölö Acı** destanda şahıs adı
T. 93, 771, 3684
Tölök destanda şahıs adı
T. 3074
T. +tü 1141
T. +tün 2328
Tölü döl
t. 1171
tömön aşağı
t. 537, 2000
töö deve
t. 240, 482, 492, 501, 538, 559, 560, 576, 578, 599, 609, 663, 713, 720, 1103, 1285, 3862
t. +gö 526
t. +lördön 489
t. +ñ 2170
t. +nü 508, 532, 541, 597, 622, 674, 682, 690
t. +nün 269, 498, 520, 659, 670
t. +sü 962
t. +sün 87

tör I mera, yüksekteki otlak

t. 3058

t. +lördü 1153

t. +ü 1130

tör II ev, başköşe, köşe

t. -ündö 2076

t. -üñdü 3529

t. -üñö 3431

törkün akraba

t. +dü 2195

t. +dün 3473

t. +ümdön 3215

t. +ün 3469

t. +üñ 2165

t. +ünö 3021

törö bey, efendi, koca

t. 1745

t. +büz 3350

t. +dön 3351

t. +döy 3216

t. +sünö 3469

törö- doğurmak

t. -p 2908

Törökeldi destanda şahıs adı

T. 2157, 3830, 3897

töröl- doğmak

t. -ğöndön 273

tört dört

t. 39, 1256, 1285, 3878, 3991,

4092, 4094, 4189

t. +öönü 2318

töş göğüs, döş

t. +ü 274

töşök yatak, döşek

t. +tön 3022

tukum tohum

t. +u 16, 2144, 2796, 4130

t. +uñ 898

tul dul

t. 3696

tulañ bir çeşit ot

t. 956, 1183

t. +ı 1151

tulku hep, hepsi, bütün, bütünü

t. 254, 314, 665

tulpar savaş atı, yürük, kanatlı at

t. 354, 3099, 3135, 3153

tulparlık savaş atı, yürük at sıfatı

t. +ın 3111

tulup tulum

t. 1225

tumşuk gaga

t. +tu 2723

tunar kararmak

t. -ip

tunuk şeffaf, saf, berrak

t. 1174

tunuktuk şeffaflık, berraklık

t. +u 3294

tur- durmak

t. -abı 1694

t. -albay 1519, 1536, 2702, 3656

t. -amın 3364
t. -arının 3590
t. -asıñ 595
t. -at 172, 296, 638, 737, 853, 1304, 1353, 1354, 1356, 1918, 3713, 4103
t. -bay 2795
t. -baybı 3235, 3241, 3245, 3457, 3617
t. -bayt 3022
t. -du 170, 451, 625, 1270, 1319, 1433, 3210, 3686
t. -ğan 163, 192, 334, 429, 470, 616, 688, 777, 1073, 1615, 1687, 1697, 2240, 2544, 3159, 3759
t. -ğanda 863, 2773, 3182, 3320, 4158
t. -ğandar 3731
t. -ğanı 4136
t. -ğay 2142, 4134
t. -up 1689, 3158, 3328
t. -uptur 1220
t. -uştı 1637, 2243, 2539
turmak durmak
t. 1313, 4172
turmuş hayat, yaşam
t. +uñdun 2776
turna turna
t. 354
turpak toprak
t. 3752
turumtay bir doğan türü

t. 2794
tuş karşı taraf
t. +una 2677, 3764
t. +unda 4178
tuş-tuş her yer, her yan
t. 344
t. +tan 3761
t. +unan 1173
tutan yanmak
t. -ğan 2775
tuu doğmak
t. -ğan 64
tuuğan akraba, kardeş, soydaş
t. 920, 1259, 1576, 1587, 2202, 2220, 2306, 2999, 3017, 3026, 3738, 3740, 3946
t. +dan 2926, 3729
t. +dar 2332, 2334
t. +dın 1588
t. +ğa 2322, 2637
t. +ı 2156, 3765
t. +ım 755
t. +ıñ 2817
t. +ınan 2803
t. +ıñdın 2778
tuul- doğmak
t. -ar 1627
t. -baptır 2797
t. -bay 2802
t. -ğan 19, 30, 831, 897, 1586, 1602, 2203, 2768, 3274
t. -ğandan 38, 2144

t. -up 32
tuuma doğma
t. 575
tuura doğru
t. 1442, 1632, 2777
tuurduk çadır keçesi
t. +un 4178
tuuş gayret
t. +una 3152
tuyğun atmaca
t. 3237, 3243
tuyak toynak
t. +ı 355
t. +ıñ 3112
tuyaktuu toynaklı
t. 969
tük tüy, tüylü
t. 1055
tülük mal, mülk
t. +ü 39
tün gece
t. 1075, 2391, 3166, 4097, 4108
t. +dö 2959
t. +dösün 2815
t. +döy 3655
t. +ü 740, 2881
tündük baca
t. +ü 1353
tünküsün geceleyin
t. 792
tüñül vazgeçmek, şüphelenmek

t. -üp 3379, 3902
tüñülüş- vazgeçmek
t. -üp 2639
tüp kök, menşe, sonunda
t. 17, 1577
t. +ü 1219, 4084
t. +ündö 4131
t. +ündöğü 137
t. +üñdön 1505
t. +ünö 129, 3977
t. +ünön 1570, 1579
tüpök tuğ
t. 442
tür tür, şekil
t. +lörü 966
t. +ümdü 3379
t. +ün 1407
t. +ünön 3328
t. +üñör 1514
t. +üñüz 3369
tür dürmek
t. -üp 4178
türdüü türlü
t. 134
türkük direk, dayanak
t. +ü 1578
türlüü türlü
t. 1912, 4208
türtüş dürtüşmek, itişmek
t. -üp 702
tüş düş
t. +tö 724, 3129

tüş- düşmek, inmek

t. -öm 415

t. -tü 471, 626, 1185, 1693,
3209, 3391, 4066, 4152

t. -tün 2598

t. -üp 1085, 3233, 4146

tüş ooğondo öğleden sonra

t. 3137

tüt dayanmak, yetmek, yetişmek

t. -öbüz 3757

t. -tü 1713

tütüş dayanmak, yetişmek

t. -öt 1113

tütün duman

t. 3349

tüy düğümlemek

t. -üp 309

tüyüş düğümlemek

t. -üp 207

tüz eşit, düz, doğru

t. 1013, 1016, 1467, 2182

Tüz-Aşuu destanda yer adı

T. 1152, 3074

ubada vaat, söz

u. 930, 2222

u. +ğa 209

u. +sı 2207

u. +sın 3778

ubak vakit, zaman

u. 854

u. +ı 1115, 4175

u. +ı ta 35

ubal vebal, günah

u. +ım 2624, 2637

u. +ıma 2053

u. +ıñ 2819

ubara zahmet, rahatsızlık, oya-
lama

u. 3291, 3662

ubayım korku, endişe, dert

u. 2882, 3079

ubayım duu merhametli

u. 3689

uç uç

u. +un 207

u. +tarın 436

uç- uçmak

u. 3118

u. -at 817, 2791, 2795

u. -kan 2607, 2613

u. -up 471, 2769, 3064, 3133,
4160

uçur vakit, zaman, an

u. +unda 3690

uçur- uçurmak

u. -up 2992

uçuraş- karşılaşmak, selâmlaş-
mak

u. -am 3426

u. -ıp 1247, 1508

u. -tı 1203

uçurat- karşılaşmak, rastlamak

u. -pa 2133

udurgu- üşüşmek, telaşlanmak

- u. -y 626
 uğul- işitmek
 u. -ar 4090
 u. -bayt 4148
 u. -ğan 23, 896, 1643, 1930, 2014, 3780, 3786
 u. -up 2535, 3799
 uğuz- işittirmek, bildirmek
 u. -a 1379
 u. -du 2256
 uk- işitmek
 u. -am 805
 u. -amın 791, 1814
 u. -ar 2405
 u. -arsıñ 1663
 u. -ayın 1505, 1512, 1552
 u. -kan 890, 1525, 2151, 2154, 3202, 3763
 u. -kanı 544
 u. -kanım 809
 u. -kanıma 794
 u. -kanıñ 1943
 u. -kanıñar 1633
 u. -kanıñday 1852
 u. -kun 1569, 2034
 u. -paysıñ 1425
 u. -sun 530
 u. -tu 4177
 u. -tum 1473, 3488
 u. -up 742, 800, 835, 1591, 1610, 1783, 2042, 2525, 3170
 u. -uptur 2678
 u. -uştı 2241
 u. -uşum 826, 1632
 u. -uşumda 814
 u. -uşup 868
 ukçuu dinleyici
 u. +dan 1875
 ukka- işitmek
 u. -mın 1942
 ukta- uyumak, uyuşmak
 u. -dım 811
 u. -dıñ 1945
 u. -p 3304
 u. -şıp 1128
 ula- birleştirmek
 u. -ğan 3347
 u. -ysıñ 1748
 ulama ulemâ
 u. 933
 ulamaluu rivayetli
 u. 4028
 ulan oğlan, bekâr erkek
 u. +dan 2840
 u. +dar 2829
 u. +ğa 618
 ular bir sülün türü
 u. +ı 1172
 ulu ulumak
 u. -ğan 2681
 uluk lider, amir
 u. 1892
 u. +tun 3197
 uluktuk büyüklük

u. 3428
ulut büyük, ulu
u. 1204, 1256, 1440, 1443, 1472, 1511, 3295
u. +dan 4010
u. +lar 585
u. +su 784
umaray o kadar, onca
u. 2669
uñulda- inlemek, ağlamak
u. -p 1331, 4144
unut- unutmak
u. -abı 2743
ur- vurmak, dövmek
u. -ar 3393
u. -bay 3112
u. -du 389, 4198
urğaçı dişi, kadın
u. 1570
u. +da 805
u. +nın 2742
urğan urgan, ip
u. 3566
urmat hürmet
u. 4027
urmatta- hürmet göstermek
u. -dı 1441
urmattuu hürmetli
u. +nun 1250
uruk soy, kabile
u. +u 818, 1585
u. +um 3005

u. +un 1571
u. +uñ 1510
uruksat izin, ruhsat
u. 1249
uruluu soylu
u. 545, 2131
urun ilişivermek
u. +a 198
uruş- vuruşmak, savaşmak
u. -tu 2672
u. -up 1800
uruu boy, kabile
u. +dan 823
usta usta
u. 1078
uşak dedikodu
u. 1930, 1942, 2753, 3173
uşakçı dedikoducu
u. 764
uştuk bağ
u. +u 612
uşu bu, şu
u. 819, 1615, 1631, 1899, 2083, 2111, 2145, 2209, 2334, , 3688
u. +bu 2876
u. +lar 1954
u. +nça 1998, 2132
u. +nday 2353, 3285, 3599
u. +nu 1634, 3333
u. +nun 1497, 3336
u. +nuñar 1439, 1442, 2670

uşul bu

u. 876, 1600, 1602, 4011

uşunçalık o kadar, o derece

u. 1983

uturu devamlı

u. 205

uturla- öncelikle

u. -p 1248

uu zehir

u. 2107

uuk zehir

u. 2174

uul oğul

u. 182

u. +dan 899, 1587, 2205

u. +ğa 2874

u. +u 7, 1260, 1891, 3457

u. +una 4171

u. +unun 2330, 3829,

4017

uuru hırsız

u. 764, 2382

uurdət- çaldırmak

u.-pay 767

uuz ağız

u. +dan 3427

uy I inek

u. 59, 3872

u. +uñdu 2170

uy II ova

u. +una

uyal- utanmak

u. -ar 1459

u. -ba 645

u. -bay 1458, 1468, 2669,
4016

u. -sa 2522

uyat utanç, hayâ

u. 850, 1496, 1735, 1801,
1902, 2524

u. +ı 536

u. +ka 1241

u. +tan 656

uyatkar- utandırmak

u. -ip 1438

uyatsız hayâsız

u. 1377, 1472

uyattuu hayâlî

u. 594, 971

uyku uyku

u. +dan 3311

u. +nun 3292

u. +su 793

uykusuz uykusuz

u. 2881

uzun uzun

u. 535, 1055

uzunduk uzunluk

u. +un 437

üç üç

ü. 73, 73, 76, 76, 81, 283, 377,
783, 2352, 2899, 3267

ü. +öö 3019

ü. +tü 3985

üçün için

ü. 79, 460, 801, 979, 1718,
1719, 1721, 1933, 2171, 2195,
2197, 2288, 2332, 2346, 2653,
2661, 2731, 2791, 2793, 2795,
2797, 2910, 3389, 3397, 3756,
3870, 3968, 3969, 3971, 4071,
4124, 4137

öldürö- incinmek, zarar görmek

ü. -böy 2701

ümüt umut

ü. +ün 189

ün ses

ü. 1171, 2843, 3491, 4144

ü. +ü 1321

ü. +üm 4148

ü. +ün 1379, 4176

ü. +ünön 3331

üñküy- başını eğmek

ü. -üp 2697

üñöldö- kederden sesi kısılmak

ü. -p 1320, 3769

ürk- ürkmek

ü. -üşüp 704

Ürüstöm destanda şahıs adı

ü. 3743

üst üst

ü. +ündö 105, 3122, 3919,
4092

ü. +ündögü 376

ü. +ünö 931, 2684, 3179

ü. +ünön 325, 331, 480, 2992

üşü- üşümek, donmak

ü. -p 1368

üşkür- iç çekmek

ü. -üp 3019, 3584

üşkürük iç çekiş

ü. +ü 4145

üy ev, oba

ü. 73, 81, 87, 109,,

488,1350,1614, 2700, 3909

ü. +dö 76, 3084, 3189

ü. +dü 3953

ü. +dün 3899

ü. +gö 110, 2409, 3121,

3376, 3965

ü. +lör 952

ü. +ün 1273

ü. +üñdü 2174

ü. +ünö 1614, 1914, 3174,

3360, 3391, 3973

üy bülö aile, aile üyesi

ü. +ñdün 160

üylüü evli

ü. 1835, 2067, 2994, 3000

üyrön- öğrenmek

ü. -gön 931

üyröt- öğretmek

ü. -öt 2780

ü. -üp 403, 645

üyül- toplanmak, yığılmak

ü. -üp 1489

üz- kesmek, koparmak

ü. -üp 189, 3742

üzül- kesilmek, kopmak

ü. -göndü 1748, 3347

ü. -üp 235

zaar zehir

z. +ına 188

zaarkan- tiksirmek

z. -ip 174

zaarlan- inlemek

z. -tarın 2448

zalim zalim

z. +der 2045, 2229, 2447,
3249

z. +ge 3035

zaman zaman

z. 3877, 4208

z. +ında 10

zamat zaman, vakit

z. 2405

zañğırağan muhteşem

z. 1350

zañkay- göklere doğru yükselmek

z. -ğan 952

zar zar, acı

z. 2379

z. +ıbiz 4090

zar kakşat- inim inim inletmek

z. -ip 2229

zarık- üzölmek, canı sıkılmak

z. -ip 3657

zarla- sızlanmak, tasalanmak

z. -p 3250

zarlat- sızlatmak, acı acı ağ-
latmak

z. -ip 4191

zayıp karı, zevce

z. +ı 788

z. +ıñ 2269

zım sim

z. +ğa 1625

zırkır- inlemek, zonklamak

z. -p 4085

zıyanda- ziyan etmek

z. -yt 2211

zook zevk, eğlence

z. +u 696

zor zor

z. 1221

zorduk zorluk

z. 4100

z. +ka 65

zulum zulüm

z. 4192

SONUÇ

Tezimize konu olarak aldığımız Ak Möör destanı, Kırgız Türkçesiyle ortaya konup, ustaca işlenmiş bir eserdir. Olayları, yakın bir geçmişte cereyan eden destanın kahramanları Ak Möör, Cantay ve Bolot, tarihî şahsiyetlerdir. Destanın talihsiz güzeli Möör; halasının oğlu, çocukluk arkadaşı ve sevgilisi olan Bolot'a rağmen, Han Cantay'ın kudretine ve halk geleneklerine yenik düşer; on altı yaşındayken, kendisinden çok yaşlı birisiyle evlenir. Destanda olaylar bu şekilde gelişir.

Ak Möör destanında, diğer Türk destanlarında olduğu gibi, birtakım inanç, gelenek, sembol, renk ve motiflere sıkça rastlanır. Bu destanın, bilinen yedi varyantı vardır. Söz konusu varyantların yanı sıra, destanın konusundan hareketle çeşitli yazar ve şairlerin bu destan hakkında birtakım çalışmalarda bulundukları anlaşılmaktadır.

Çalışmamıza esas teşkil eden varyantın derleyicisi Kalık Akiyev, konusu gerçek hayattan alınan olaylar zincirini ve kültürel unsurları edebi bir kurgu içerisinde çok başarılı bir şekilde sunmuş, böylece Ak Möör'ü Kırgız edebiyatının klasikleri arasına sokmayı başarmıştır.

Destanın Kalık Akiyev varyantının orijinal metninde geçen kelimelerle ilgili bazı istatistikler verebiliriz. Orinal metindeki 155 bet (yani 155 sayfa) teki toplam kelime sayısı 13 392'dir. Bu sayı, yakın sayılabilecek bir tarihte kaleme alınan manzum bir aşk hikayesi için hiç de azımsanamayacak bir hacim oluşturmuştur. Dizin bölümünde madde başı olarak aldığımız kelime sayısı 2545'tir. Bu bölümde madde başı kelimeleri Türkiye Türkçesindeki karşılıkları ile birlikte verdik ve böylelikle söz konusu alanla ilgili çalışmalarda az da olsa faydalanılabilecek küçük bir sözlük oluşturduk.

Metinde geçen kelime sıklığı ile ilgili olarak da istatistikî bilgileri şöyle sunabiliriz. Bu değerlendirmede, on beş ve daha fazla kez kullanılmış olan

kelimelerin önce kullanım sayılarını daha sonra da, bu kelimelerin daha kolay bulunmalarını sağlamak amacıyla, alfabetik sıralanışını verdik.

de-	360	kol	40
Cantay	266	körgöz-	40
bar	176	kün	40
al-	174	öl-	40
el	170	adam	37
bol-	166	kör-	37
Möör	163	ak	36
menen	128	cür-	36
bir	143	köz	35
kız	126	töö	35
ayt-	126	cakşı	34
Bolot	116	bala	33
er	110	bardık	32
baatır	96	sal-	32
ele	96	ayıl	30
kal-	96	başka	30
Akmöör	85	calğız	30
baş	79	katın	30
men	76	Sayak	30
bar	66	üy	29
bil-	66	da	28
cok	65	kez	28
sen	63	öt-	28
öz	62	cürök	27
kel-	60	kan	27
söz	60	koy-	27
tur-	53	suluu	27
at-	52	sura-	27
ket-	52	ös-	26
çal	50	tuuğan	26
cer	49	biz	25
çık-	49	mal	25
Kırğız	49	kara	25
at-	48	karı	25
kim	48	oylon-	25
köp	48	a	24
baar	46	ald	24
caş	45	altı	24
eken	44	can	24
oşon	43	min-	24
uk-	42	iş	24
cet-	41	uşu-	24
Keldibek	40	bele	24

kara-	24
kıl-	23
karı-	22
üçün	22
ar	21
arman	21
mökö	21
kanday	21
kantip	21
koş-	21
suu	21
boy	20
caman	20
çıda-	20
emes	20
kişi	20
can	19
çakır-	19
oy	19
ağa	18
beş	18
boke	18
cak	18
cat-	18
col	18
emne	18
kök	18
on	18
Soñ-köl	18
teñ	18
al	17
badışa	17
bas-	17

başta-	17
cazı	17
dağı	17
kalıñ	17
kep	17
köön	17
otur-	17
tol	17
toy	17
baldar	17
bayla-	17
bet	16
dalay	16
emi	16
kadır	16
karma-	16
kiy-	16
köl	16
külkü	16
oşo	16
ömür	16
Şabdan	16
toğuz	16
ayla	15
balban	15
car	15
caş	15
cılıkı	15
ene	15
küç	15
Sarbağış	15
sır	15
tuul	15

ALFABETİK DİZİN

-a-		bil-	66
a	24	bir	143
adam	37	biz	25
ağa	18	boke	18
ak	36	bol-	166
Akmöör	85	Bolot	116
al	17	boy	20
al-	174		
ald	24	-c-	
altı	24	cak	18
ar	21	cakşı	34
arman	21	calğız	30
at	52	caman	20
at-	48	can	24
ayıl	30	can	19
ayla	15	Cantay	266
ayt-	117	car	15
		caş	15
-b-		caş	45
baar	46	cat-	18
baatır	96	cazı	17
badışa	17	cer	49
bala	33	cet-	41
balban	15	cılkı	15
baldar	16	cok	65
bar	66	col	18
bar-	176	cür-	36
bardık	32	cürök	27
bas-	17		
baş	79	-ç-	
başka	30	çakır	19
başta	17	çal	50
bayla-	16	çıda-	20
bele	23	çık-	49
ber-	78		
beş	18	-d-	
bet	16	da	28

dağı 17
dalay 16
de- 360

-e-
eken 44
eköö 17
el 170
ele 96
emes 20
emi 16
emne 18
ene 15
er 110

-i-
iş 24

-k-
kadır 16
kal- 96
kalıñ 17
kan 27
kanday 21
kantip 21
kara 25
kara- 23
karı- 25
karı- 22
karma- 16
katın 30
kel- 60
Keldibek 40
kep 17
ket- 52
kez 28
kıl- 23
Kırğız 49
kız 126
kim 48
kişi 20
kiy- 16
kol 40
köl 16
koş- 21
koy- 27
kök 18

köön 17
köp 48
kör 37
körgöz 40
köz 35
küç 15
külkü 16
kün 40

-m-
mal 25
men 76
menen 158
min- 24
mökö 21
Möör 163

-o-
on 18
oşo 16
oşon 43
otur- 17
oy 19
oylon- 25

-ö-
öl- 40
ömür 16
ös- 26
öt- 28
öz 62

-s-
sal- 32
Sarbağış 15
Sayak 30
sen 63
sır 15
Soñ-köl 18
söz 60
suluu 27
sura- 27
suu 21

-ş-
Şabdan 16

-t-		tuul	15
tamaşa	16		
teñ	18	-u-	
toğuz	16	uk-	42
tol	17	uşu	24
toy	17		
töö	35	-ü-	
tur-	53	üçün	22
tuuğan	26	üy	29

Metinde en sık geçen kelimelerle ilgili olarak şunları söyleyebiliriz.

Kelime frekansı olarak metinde sık geçen fiiller içerisinde *de-* (360) , *ayt-* (117) fiillerine çok yer verilmiştir ve bu durum anlatıcının ağzından sunulan destanların bir özelliğidir. *min-* (24), *bayla-* (16) fiilleri binek - taşıma kültürü, olayların yaşandığı zaman ve yer dikkate alındığında da dolayısıyla, at ve deve kültürü ile ilgili olarak dikkati çekmektedir. Kelime frekansı yüksek diğer fiillere baktığımızda da bu fiillerin sosyal içerikli ve aksiyona dayalı bir destana uygun, hareket unsuru taşıyan fiiller olduğunu görürüz.

Destanda geçen kelimeler içerisinde isimlere göz attığımızda, özel isim olarak en sık kullanılanın *Cantay* (266) olduğunu görürüz. *Cantay*, hikâyenin en önemli iki kahramanından biridir. Kırgızlar arasında yaşamış bir şahsiyet olarak ünü geniş bir çevrede bilinen kahraman bir beydir. Destanın baş kadın kahramanı metinde *Möör* (163) ve *Akmöör* (85) olarak iki şekilde karşımıza çıkmakta. Toplam 248 defa metinde yer alması destanın en önemli iki kahramanından biri olmasıyla açıklanabilir. *Bolot* (116), destanın üçüncü önemli kahramanıdır. Hikâyenin romantik - dramatik aşk üçgeninde kudretini ilerlemiş yaşına rağmen muhafaza eden bir beye karşı yenik düşerek sevgilisini kaybeden bir gençtir. Şahıs adı olarak bu isimlerin dışında *Cantay*'ın beylerinden olan ve kız alma sürecinde ön plâna çıkan *Keldibek* (40), *Cantay*'ın çocuklarından ve yiğit bir şahıs olan *Şabdan* (16) kelime frekansı ile öne çıkan diğer isimlerdir. Kırgız (49), destanın yaratıcısı olan milletin ismi olarak; *Soñ-Köl* (18), *Möör*, 'ün yaşadığı reel mekân olarak; *Sayak* (30) *Möör*'ün, *Sarbagış* (15) da *Cantay*'ın bağlı olduğu uruk olarak metindeki frekansı yüksek kelimelerin arasında yerini almıştır.

Destandaki olayların yaşandığı zamana, mekânlara ve toplumun sosyal yapısına dikkat ettiğimizde sıklık frekansıya öne çıkan kelimeler arasındaki ilişki de ayrıca değer kazanmakta. Kırgız toplumunda boy sisteminin tarihte ağırlığını hep hissettirdiğini biliyoruz. Buna paralel olarak söz konusu durumla ilgili leksik kümelenme destanda da kendisini ortaya koymaktadır. Genel olarak Kırgızlardan veya herhangi bir boydan bahsedildiği bölümlerde söz konusu birliğin üyeleri *e/* (170) olarak ifade edilmekte. Bunun yanı sıra Kırgızların kendi aralarındaki sosyal ve siyasi ilişkilerinde *boy* (20)' ların ve liderleri özellikle önem kazanmakta. *kan* "han" (27) ve *badışa* "padişah, han" (17) kelimeleri bu sebeple frekans sıklığında dikkati çekiyor.

Sosyal ve coğrafi yapıya bağlı olarak öne çıkan kelimeler arasında binek - taşıma kültürüne ait olan *at* (52) ve *töö* "deve" (35) kelimeleri önemlidir. Coğrafi bir isimlendirme olarak ayıl (30) da sık sayılabilecek bir orana sahiptir.

Genel anlamda şahıslarla ilgili isimlendirmelerde *er* (110), adam "insan" (37), bala "çocuk" (33), kadın "hatun" (30) şeklinde bir frekans sıklığı karşımıza çıkmaktadır. Özellikle *er* kelimesi, ' yiğit, kişi, erkek ' manalarında kullanılmak üzere metinde çok sık geçmektedir. Bu kelime özellikle de Cantay'ın adının geçtiği yerlerde ve sıfat olarak kullanılmıştır.

Dramatik bir aşkı konu edinmesinden dolayı destanda geçen kelime hazinesinin içerisinde hissiyata dayalı olanları da hemen fark edilebilmektedir. *cürök* "yürek" (27), *can* (24), *arman* "arzu, hasret, üzüntü" (21), *ömür* (15).

Metinde sık geçen sıfatlara bir göz attığımızda, *baatır* (96) 'ın önemli bir frekans sıklığına sahip olduğunu görürüz. Bu kelime destanda özellikle han Cantay'ın tavsifinde ve onun alelâde bir kişi olmadığını göstermek için kullanılmaktadır. *çal* "ihtiyar" (50) ve *caş* "genç" (45) sıfatlarının bu kadar sık kullanılmasının sebebi, hikâyeyi dramatik kılan sebeplerden de biri olmak üzere, 53 yaşındaki han Cantay'ın 16 yaşındaki çok genç bir kızla evlenmek istemesinin ve sevgisiyle değil kudretiyle kızı almasının destandaki asıl konuyu teşkil etmesidir. Bu dramatizm içerisinde *karı* "ihtiyar" (25), *ak* (36),

cakşı (34), *calğız* (30), *suluu* (27), *kara* (25), *caman* (20) kelimelerinin bu kadar sık kullanılmış olmasını açıklamak daha da kolaylaşmaktadır.

Destanda en sık geçen zamirler men “ben” (76), sen (63), kim (48), biz (25) zamirleridir. Bu zamirler metinde hiçbir temsili özellik taşımamakta, ferdi anlamda kullanılmaktadır.

Bu kelime frekansları ışığında, Kırgız toplumunda sosyal hayatın pek çok yönüne dair taşıdığı birebir izlerle söz konusu realist hikâyenin yine realist bir anlatımla sunulduğunu söyleyebiliriz.

Sonuç olarak, Kırgız Türkçesi ve Kırgız folkloruna ait son dönemlerde oluşan ve aşk merkezli konusuyla bu türün başarılı bir örneği sayılabilecek olan Ak Möör destanının Türkiye Türkçesine aktarılmış metninin ve gramatikal dizinin Türk kültürünün dinamizmine ve bu alanda yapılacak çalışmalara küçük de olsa katkıda bulunacağına inanıyoruz.

KAYNAKÇA

ARAT, Reşit Rahmeti.

“Kırgızlar”

İslam Ansiklopedisi, MEB Yayınları, C. VI.

ELÇİN, Şükrü.

1968 “Türk Dilinde ‘Destan’ Kelimesi ve Mefhumu”.

Türk Kültürü yıl VI, s. 63

ERCİLASUN, Ahmet Bican.

1997 Türk Dünyası Üzerine İncelemeler.

Ankara: Akçağ Yayınları

GENÇ, Reşat.

1998 Türk İnanışları ile Milli Geleneklerinde Renkler ve Sarı Kırmızı Yeşil.

Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

İNAN, Abdülkadir.

1968 “Kırgızlar”

Makaleler ve İncelemeler.

Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

KARŞILAŞTIRMALI TÜRK LEHÇELERİ SÖZLÜĞÜ

1994 Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

KASAPOĞLU-ÇENGEL, Hülya.

1999 “Kırgız Türkleri Edebiyatı”

Türk Dünyası El Kitabı (Türkiye Dışı Türk Edebiyatları), C.IX

Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları.

KÖSE, Nerin.

1998 Araştırmalar III.

Ankara.

ÖGEL, Bahaeddin.

1995 Türk Mitolojisi II.

Ankara.

PULLEYBANK, E. G.

1990 “The Name Of The Kirghiz”

Central Asiatic Journal, sayı 34.

SUVANBEKOV, Cursun.

1968 Kırgız Elinin Baatırdık Epostoru.

Frunze: Mektep Basması.

SÜMER, Faruk.

1999 Oğuzlar.

İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.

TEMİR, Ahmet.

1991 Türkoloji Tarihinde Wilhelm Radloff Devri.

Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

TOGAN, Zeki Velidi.

1970 Umumi Türk Tarihine Giriş.

2. Baskı.

İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.

TÜRKMEN, Fikret (Yayına Hazırlayan).

1996 Manas Destanı Üzerinde İncelemeler (Çeviriler-I)

Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları

ÖZET

Ak Möör Destanı Transkripsiyon, Aktarma, Gramatikal Dizin adlı tezin Giriş bölümünde Kırgızlar, Kırgız destanları hakkında genel bilgiler verilerek, destanın kendisi de olayların geçtiği zaman ve kişiler bakımından tanıtılmıştır.

Metin bölümünde, ele alınan destan metni Lâtin harfleriyle transkribe edilmiş; transkripsiyon işlemi tamamlandıktan sonra aktarılan metin Kırgız Türkçesi karşılığıyla birlikte ve satır numaralarıyla birlikte gösterilmiştir.

Dizin bölümünde, metinde geçen bütün kelimeler için bir madde başı listesi hazırlanmış ve bu listenin hazırlanmasında Besim Atalay'ın Divanü Lügat-it Türk adlı çalışmasında uyguladığı metot esas alınmıştır.

Sonuç bölümünde, orijinal metinde en çok geçen isimler, fiiller, zamirler ve edatlarla ilgili istatistikî bilgiler verilmiştir.

Tezin sonunda ise çeşitli şekillerde faydalanılan bir eserler bibliyografyasına yer verilmiştir.

ABSTRACT

The Introduction of the thesis entitled “Transcription, Translation and Gramatical Index of the Ak-Moor Epic” provides general information about the Kyrgyz people and their epics and also introduces the Ak-Moor Epic itself in the context of the time period in which the events were experienced and then reproduced and recorded in literary language.

In the Text section, the epic’s cyrillic text is transcribed to Latin letters. The Latin alphabet Kyrgyz is then lined up next to the translated Turkish text according to the line numbers.

The Glossary section features list of all the words used in the text, arranged to their roots. In the preparation of this list words created with the use of suffixes are listed separately. The method practiced by Besim Atalay in his work, “Divanü Lügat-it Türk” is used as a foundation for establishing the meanings of words.

The Conclusion of the thesis presents statistics about the most frequently used nouns, verbs, pronouns and prepositions.

Finally, the thesis includes a bibliography of all the various type of works used during the rearch, transcription and translation process.

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**